

۱۴ سال
تحقیق باکیفیت

سوی دیگر نابرابری جنسیتی: مردان و خصوصیات مردانگی در افغانستان

چونا آر. اچاوز
سید مهدی موسوی
لیا ویلفردا آر ای پیلانگو

کمیته سویدن
برای افغانستان

واحد تحقیق و ارزیابی افغانستان و کمیته سویدن برای افغانستان
نشریه تحلیلی

سوی دیگر نابرابری جنسیتی: مردان و خصوصیات مردانگی در افغانستان

چونا آر. اچاوز
سید مهدی موسوی
لیا ویلفردا آر ای پیلانگو

جدي ۱۳۹۴

شماره استاندارد بین‌المللی کتاب (ISBN)	۵-۲-۸۰۴۴-۹۹۳۶-۹۷۸ (نشر الکترونیکی)
شماره استاندارد بین‌المللی کتاب (ISBN)	۲-۳-۸۰۴۴-۹۹۳۶-۹۷۸ (چاپی)
کد نشراتی	۱۶۰۱D
مترجم	سید رضا کاظمی
ویراستار	سید مهدی موسوی
عکس جلد	در سمت راست جلد چهره‌هایی از مردان افغان از چهار ولایت مورد مطالعه به شمول کابل، ننگرهار، تخار و بامیان است. این تصاویر در فاصله میان قوس ۱۳۹۳ تا ماه ثور ۱۳۹۴ در جریان کار ساحوی گروه تحقیق گرفته شده‌اند. (عکس بردار: ادریس لطفی، دستیار تحقیق در واحد تحقیق و ارزیابی افغانستان)
طراحی جلد	مایکل لوو مونتنجو

برای استناد به این گزارش، شکل و ساختار زیر پیشنهاد می‌شود:
 اچاوز، چونا آر، سید مهدی موسوی، لیا ویلفردا آر ای پیلانگو. سوی دیگر نابرابری جنسیتی: مردان و خصوصیات مردانگی در افغانستان. کابل: واحد تحقیق و ارزیابی افغانستان، ۱۳۹۴.

این تحقیق با همکاری مالی کمیته سویدن برای افغانستان (SCA) و تمویل تکمیلی واحد تحقیق و ارزیابی افغانستان (AREU) که از سوی سفارت فنلند ارایه شده انجام پذیرفته است.

©۱۳۹۴ واحد تحقیق و ارزیابی افغانستان

کلیه حقوق محفوظ است. هیچ بخشی از این نشریه بدون اخذ مجوز کتبی قبلی از سوی ناشر، واحد تحقیق و ارزیابی افغانستان، نباید بازچاپ شده، در سیستم ارزیابی ذخیره شده و یا به هر شکل و طریقه ممکن انتقال داده شود.

استفاده از مطالب این کتاب (استناد و نقل قول از آن) تنها با اهداف غیر تجارتي و ذکر نام و مشخصات نویسندگان و منبع سازمانی آن ممکن است. مطالب که در این کتاب ابراز شده، مربوط نویسندگان آن بوده و لزوماً بازتاب دهنده نظریات واحد تحقیق و ارزیابی افغانستان و کمیته سویدن برای افغانستان نیست.

درباره نویسندگان

چونا آر. اچاوز معاون بخش تحقیقات در واحد تحقیق و ارزیابی افغانستان (AREU) است. اچاوز پیش از پیوستن به واحد تحقیق و ارزیابی افغانستان در جدی سال ۱۳۸۸ به عنوان مشاور در سازمان های بین المللی متعدد و همچنین پژوهشگر امور آسیایی در مرکز مطالعات صلح و منازعه در کشور کمبودیا کار کرده است. در آن زمان رویکرد مطالعاتی وی بیشتر معطوف به بررسی مسائلی از قبیل التیام، رؤیاهای آرزوها و مفاهیم صلح در میان جوانان کمبودیایی بوده است. او همچنان به عنوان مسوول ارشد در انستیتوت پژوهشی برای فرهنگ مینداناو (Mindanao) در زمینه های جمعیت، صحت، صلح و برنامه های تأمین معیشت با توجه به جنسیت به عنوان موضوع مشترک و فراگیر در تمامی برنامه ها و پالیسی ها تحقیق نموده است. اچاوز دارای بیست سال تجربه پژوهشی در مناطق متأثر از منازعه و پسمانازعه است. وی دکترای خود را در رشته جمعیت شناسی از دانشگاه ملی استرالیا در شهر کانبرا به دست آورده است. رساله دکترایش در مورد زنان و کار در کارخانه در شهر کایان دی اورو (Cagayan de Oro) در کشور فیلیپین به انجام رسیده است.

سید مهدی موسوی پژوهشگر ارشد بخش مطالعات جنسیت در واحد تحقیق و ارزیابی افغانستان است که مرحله پایانی دوره دکترای جامعه شناسی در دانشگاه حاجتپه ترکیه را می گذراند. او مدارج لیسانس و ماستری خود را در رشته علوم اجتماعی - تحقیق اجتماعی از دانشگاه فردوسی مشهد در ایران اخذ کرده و در سال ۱۳۸۸ به عنوان محصل نمونه بین المللی برگزیده شد. قبل از پیوستن به واحد تحقیق و ارزیابی افغانستان (۱۳۹۱)، تمرکز و تحقیق بر مسائل مهاجران افغان عمده فعالیت وی را تشکیل می داد. موسوی تدریس «روش های تحقیق در علوم اجتماعی» و ریاست بخش تحقیقات موسسه تحصیلات عالی غرستان (شعبه فراه) را در سابقه خود دارد. پس از پیوستن به واحد تحقیق و ارزیابی افغانستان، پیشبرد پروژه های پژوهشی مرتبط با جنسیت را عهده دار بوده است. او همچنین در تنظیم «رهنمود مرور پالیسی ها از دیدگاه جنسیت» برای وزارت امور زنان کار کرده است. در حال حاضر وی عضو انجمن مطالعات مردان آمریکا (AMSA) است و در جریان بیست و سومین کنفرانس بین المللی برگزار شده از سوی این انجمن در شهر نیویورک در سال ۱۳۹۳ برنده جایزه یادبود فرانکل (Frankel Memorial) گردید. در این کنفرانس موسوی مقاله ای تحت عنوان «چالش ها دخیل ساختن مردان افغان در تساوی جنسیتی (نمونه موردی شهر کابل)» ارائه نمود.

لیا ویلفردا آر ای پیلانگو در حال حاضر رئیس بخش تحقیقات دانشگاه بوهور فیلیپین است. قبل از بر عهده گرفتن این سمت، به عنوان هماهنگ کننده منطقه یی بخش علوم اجتماعی در همین دانشگاه ایفای وظیفه کرده است. او لیسانس و ماستری خود را در رشته های روانشناسی و تدریس علوم اجتماعی به دست آورده است. وی همچنین دارنده تصدیقنامه تعلیمات ویژه است. پیلانگو در ساحه کاری خود از تحصیلاتش در حوزه روان شناسی و مهارت هایش به عنوان محقق و مدرس بهره می برد. عرصه های مسلکی او شامل تسهیل تعلیم و تربیه، تدریس، آموزش، طرح برنامه درسی و توسعه آموزشی است. دامنه تحقیقات وی دربرگیرنده مسائلی از قبیل جوانان و رفتارهای پر مخاطره، مهاجرت، تحلیل چگونگی گذار از فقر و همچنین تنظیم برنامه های آموزشی و درسی برای پنج کشور جزایر پاسفیک می باشد.

درباره واحد تحقیق و ارزیابی افغانستان

واحد تحقیق و ارزیابی افغانستان، موسسه مستقل پژوهشی است که در شهر کابل مستقر بوده و هدف آن، انجام و عرضه پژوهش با کیفیت و مرتبط با سیاست گذاری است. بر این اساس، یافته ها و توصیه های تحقیقات نشر شده این واحد باید به سیاست گذاران و اقدامات عملی آگاهی بخشد. به طور کلی، واحد تحقیق و ارزیابی افغانستان در پی تقویت فرهنگ پژوهش و مطالعه در جامعه افغانستان است. این سازمان تلاش می کند با سهیم ساختن سیاست گذاران، فعالان جامعه مدنی، پژوهشگران و دانشجویان زمینه استفاده از تحقیقات و کتابخانه این نهاد را فراهم نماید تا هم ظرفیت های پژوهشی آنان تقویت شده و هم فرصت تبادل اندیشه ها و گفت و گو و مباحثه علمی در جامعه افغانستان فراهم گردد.

واحد تحقیق و ارزیابی افغانستان در سال ۱۳۸۱ خورشیدی با همکاری موسسات امدادی فعال در افغانستان بنیاد گذاشته شده است. نماینده های آن شامل هیأت مدیره این سازمان، تمویل کنندگان، سازمان ملل متحد و دیگر سازمان های غیر دولتی است. بودجه اصلی آن نیز، از سوی سفارت فنلند، سویدن و سویس پشتیبانی می شود.

در سال ۱۳۹۴ شمسی پروژه های مشخصی از سوی اتحادیه اروپا (EU)، موسسه بین المللی برای توسعه (ODI)، بانک جهانی، گروه امنیت حکومتداری (SGG)، انستیتیوت صلح ایالات متحده امریکا (USIP)، همکاری های تخنیکی آلمان (GIZ-BMZ)، مرکز بین المللی بهبود جو و گندم (CIMMYT)، تقویه امورکشاورزی برای تغذیه در جنوب آسیا (LANSA)، کمیته سویدن برای افغانستان (SCA)، مرکز مطالعات شرقی و افریقای دانشگاه لندن (SOAS)، سازمان ایالات متحده آمریکا برای توسعه بین المللی (USAID)، سازمان پژوهش های علمی هالند و موسسه وارچایلد-بریتانیا تمویل گردیده است.

ابراز امتنان

نویسندگان این پژوهش از افراد زیر که در انجام این مطالعه سهیم بوده اند، ابراز امتنان می کنند:

پژوهشگران ساحوی که سروی، پرسشنامه اجتماع (CQ)، مباحثات گروهی متمرکز (FGDs) و مصاحبه ها با افراد مطلع (KIIs) را انجام داده اند؛ دستیاران تحقیق: محمد مجیب بهسودی، محمد ادریس لطفی، احمد نورزی، خالد بهزاد و همچنین کارآموزان تحقیق: مرضیه برهانی، یلدا حمیدی و میر منصور محمودی.

شیکا گیلدیال و سراج الدین جویا از کمیته سویدن برای افغانستان (SCA) که پیشنهادات مفیدی را در بخش مفاهیم و میتودولوژی/روش شناسی این مطالعه ارائه کردند. شیکا به شکل مداوم تیم را در جریان اجرای این مطالعه همراهی کرد و پیشنهادات ارزنده ای را در جریان پژوهش ارائه داد.

دفتر SCA در افغانستان - کابل که حمایت و پشتیبانی ارزشمندی را در جریان اجرای این مطالعه فراهم آوردند؛ همچنین از دفاتر ولایتی کمیته سویدن برای افغانستان در تخار و ننگرهار که در جریان جمع آوری معلومات، تیم تحقیق را یاری نمودند. نمایندگان سازمان های بین المللی، سفارت ها، سازمان های حکومتی و غیرحکومتی که در جلسه مراجع ذینفع، اشتراک و دیدگاه های ارزشمندی را در آغاز این مطالعه ارائه کردند.

مایکل لو مونتجو به خاطر نقشه، طرح جلد و امور طراحی این اثر؛ وی همچنین مسوولیت مدیریت معلومات را بر عهده داشت. مدثر شاه و محبوب عمری برای ارائه پیشنهادات و فراهم آوری پشتیبانی فنی به منظور بهبود طرح جلد. شیلا ربانی بنا به کنترل نهایی همسانی متن و کِلِسی جنسن برای مرور نهایی.

رامونتو گرواچیو که پردازش آمار و احصائیه این مطالعه را مدیریت کرد و جدول ها و تحلیل های ابتدایی را فراهم ساخت.

حمایت های دوام دار که شبنم افشار در زمان نگارش این مطالعه فراهم آورد.

مقامات، مراجع ذینفع، پاسخ دهندگان، افراد مطلع، اشتراک کنندگان و مردم ساکن در اجتماعات مورد مطالعه که به سؤالات بی پایان تیم پژوهشی با صراحت و حوصله مندی پاسخ داده و مسائل حساس زندگی فردی، خانوادگی و اجتماعی شان را با تیم پژوهشی شریک ساختند.

در نهایت، نویسندگان لازم می‌دانند تا از صاحب نظران هم‌مطرازی (peer reviewers) که با دقت تمام این پژوهش را مورد مطالعه و بررسی قرار داده و پیشنهادات ارزشمندی را به منظور بهبود و تحکیم آن ارایه کردند، به طور ویژه سپاسگزاری نمایند:

- **پاتریشیا آکرمن** (Patricia Ackerman)، رئیس برنامه مطالعات زنان و جنسیت، سیتی کالج نیویورک.
- **جان ریندرز** (Jan Reynders) مشاور، پژوهشگر و فعال مستقل در زمینه عدالت جنسیتی؛ عضو کمیته رهبری شبکه سهیم سازی مردان (شاخه اروپا)؛ عضو فعال در پلت فرم جنسیت WO=MEN در هالند و عضو هیأت مدیره اتحاد بین المللی جنسیت و آب (GWA).
- **دان کانوی-لانگ** (Don Conway-Long) پروفیسور، دیپارتمنت انسان شناسی و جامعه شناسی، دانشگاه وبستر.
- **ریچل پلوئم** (Rachel Ploem)، مشاور امور جنسیت، صحت و حقوق جنسی و باروری، بخش برنامه های بین المللی، مؤسسه راتگرز (Rutgers).
- **فیبی شریئر** (Phoebe Shreiner)، معاون کل مؤسسه بریکترو (Breakthrough) و رئیس دفتر آن در ایالات متحده.
- **م. نظیف شهرانی**، پروفیسور انسان شناسی، مطالعات آسیای مرکزی و خاورمیانه، دانشگاه ایندیانا.

چونا آر. اچاوز

سید مهدی موسوی

لیا ویلفردا آر ای پیلانگو

پیشگفتار

رولا غنی، بانوی اول افغانستان

در ابتدا به واحد تحقیق و ارزیابی افغانستان به خاطر نشر مطالعه تازه آن، تحت عنوان «سوی دیگر نابرابری جنسیتی: مردان و خصوصیات مردانگی در افغانستان» صمیمانه تبریک عرض می‌کنم. این جنبه از نابرابری جنسیتی که اغلب نادیده گرفته شده، موضوعی فوری و حیاتی است که تأثیرات زیادی بر سیاست گذاری ملی و تغییر اجتماعی در افغانستان دارد.

این پژوهش به قلمرو کمتر شناخته شده جنسیت از دیدگاه مردانه قدم می‌گذارد. آن، با توضیح چگونگی تأثیرپذیری نگرش،

مفکوره و عمل مردان از نظریات ساخته و پرداخته اجتماع و

فرهنگ، این موضوع را روشن می‌سازد که عوامل ذکر شده، چگونه تعاملات میان مردان و زنان در اجتماعات افغانستان را تحت تأثیر قرار می‌دهد. توجه به مطالعه حاضر که به مردانگی به عنوان «سوی دیگر» جنسیت پرداخته، جای بسی خرسندی دارد، چراکه اصطلاح «جنسیت» برای اکثر افغان ها صرفاً به زنان ارتباط یافته است.

من تمایل دارم تا سطوح مختلف تغییرات پیشنهاد شده در این مطالعه را برای نهادهای حکومتی و مکاتب، ساختارهای رسمی و غیررسمی، اجتماعات و رسانه های جمعی و همچنین در زمینه نقش والدین و تربیت یا اجتماعی شدن خاطر نشان سازم.

همچنین مطالعه و استفاده از این پژوهش را برای همه آنانی که می‌خواهند درک ژرف تری از مسائل و نگرانی های مردان داشته باشند و مردان را در برنامه ها و سیاست گذاری ها به منظور رسیدگی بهتر به نابرابری جنسیتی در کشورمان دخیل سازند، قویاً توصیه می‌کنم.

رولا غنی

بانوی اول افغانستان

جدی ۱۳۹۴

فهرست مطالب

ا.	درباره نویسندگان.....	۱
ب.	درباره واحد تحقیق و ارزیابی افغانستان.....	۱
ج.	ابراز امتنان.....	۱
هـ.	پیشگفتار.....	۱
ی.	اختصارات.....	۱
ک.	واژه نامه.....	۱
۱	خلاصه.....	۱
۱	روش شناسی / میتودولوژی.....	۱
۱	یافته ها.....	۱
۲	پیشنهادات.....	۲
۴	۱. مقدمه.....	۴
۶	۲. مردانگی ها: دیدگاه ها و مفاهیم.....	۶
۹	۳. روش تحقیق.....	۹
۹	۳.۱. روش جمع آوری معلومات ساحوی.....	۹
۹	۳.۲. انتخاب مناطق مورد مطالعه.....	۹
۱۱	۳.۳. معیارهای گزینش مناطق مورد مطالعه.....	۱۱
۱۲	۳.۴. آمادگی ها قبل از آغاز تحقیق ساحوی.....	۱۲
۱۲	۳.۵. گزینش پاسخ دهندگان.....	۱۲
۱۲	۳.۵.۱. بخش کیفی.....	۱۲
۱۳	۳.۵.۱.۱. پردازش و تحلیل معلومات کیفی.....	۱۳
۱۴	۳.۵.۲. بخش کمی.....	۱۴
۱۵	۳.۵.۳. چند بُعدی کردن فنون جمع آوری معلومات.....	۱۵
۱۵	۳.۶. چالش های تحقیق.....	۱۵
۱۵	۳.۷. ملاحظات اخلاقی.....	۱۵
۱۶	۴. یافته ها.....	۱۶
۱۶	مفاهیم مرتبط با مردانگی: دیدگاه هایی از میدان پژوهش.....	۱۶
۱۶	نگاه ما به چه کسانی است: نمایه های اجتماعی-جمعیت شناختی از معلومات کمی و کیفی.....	۱۶
۱۶	۴.۱. تلقی ها درباره خصوصیات مردانگی.....	۱۶
۱۶	۴.۱.۱. نقش های مردان.....	۱۶
۱۶	۴.۱.۱.۱. مرد به عنوان نان آور خانواده.....	۱۶
۱۸	۴.۱.۱.۲. مرد به عنوان تأمین کننده نفقه.....	۱۸
۱۹	۴.۱.۱.۳. مرد، مسوول تأمین امنیت خانواده.....	۱۹
۲۰	۴.۱.۱.۴. احترام و اقتدار مرد در خانواده.....	۲۰

۲۲	تأمین نیازهای خانواده توسط مرد به هر قیمت.....	۴.۱.۱.۵
۲۲	قابل اتکا بودن مرد برای زن.....	۴.۱.۱.۶
۲۳	نقش های مردان: نگاهی دقیق تر به یافته های کیفی.....	
۲۵	نقش های زنان و وظایف خانه.....	۴.۱.۲
۲۶	نقش دین و فرهنگ در تقسیم کار بر اساس جنسیت.....	۴.۱.۳
۲۷	برابری، قدرت و کنترل.....	۴.۲
۲۷	برابری در رهبری و جنسیت.....	۴.۲.۱
۲۹	سطح تحصیلات و جنسیت.....	۴.۲.۲
۳۱	زنان و ازدواج: تضامیم و رویه های زیان آور.....	۴.۲.۳
۳۳	هم سرشتی قدرت با مرد بودن.....	۴.۲.۴
۳۵	قدرتمندتر بودن مردان.....	۴.۲.۵
۳۷	سخن آخر، از آن مردان است.....	۴.۲.۶
۳۸	مردانگی و خشونت علیه زنان.....	۴.۳
۳۸	لت و کوب زنان.....	۴.۳.۱
۳۹	رفتار پرخاشگرانه مردان در خانه.....	۴.۳.۲
۴۳	فشارده یافته ها و پیشنهادات.....	۵
۴۳	تلقی ها در مورد خصوصیات مردانگی.....	۵.۱
۴۳	نقش های مردان.....	۵.۱.۱
۴۴	نقش های زنان.....	۵.۱.۲
۴۴	نقش دین و فرهنگ در تقسیم کار بر اساس جنسیت.....	۵.۱.۳
۴۴	برابری، قدرت و کنترل.....	۵.۲
۴۵	خشونت علیه زنان.....	۵.۳
۴۶	پیشنهادات.....	
۴۸	تضامیم.....	
۴۸	جدول ۱-۳: تست های نورمال یا عادی بودن معلومات (تست شاپیرو-ویلک).....	
۴۹	جدول ۲-۳: نتیجه تست نورمال یا عادی بودن معلومات (آلفای کرونیخ).....	
۵۰	جدول ۱-۴: نمایه اجتماعی-جمعیت شناختی مصاحبه شوندگان بخش کیفی.....	
۵۱	جدول ۲-۴: نمایه اجتماعی-جمعیت شناختی پاسخ دهندگان بخش کمی.....	
۵۲	جدول ۳-۴ الف- عقیده پاسخ دهندگان درباره این دیدگاه که «مردان باید نان آور خانواده باشند» بر اساس ولایت، سن و جنس.....	
۵۳	جدول ۳-۴ ب- عقیده پاسخ دهندگان درباره این دیدگاه که «مردان باید نان آور خانواده باشند» بر اساس ولایت، سطح تحصیلات و جنس.....	
۵۴	جدول ۳-۴ ج- عقیده پاسخ دهندگان درباره این دیدگاه که «مردان باید نان آور خانواده باشند» بر اساس ولایت، قومیت و جنس.....	
۵۵	جدول ۴-۴ الف- عقیده پاسخ دهندگان درباره این دیدگاه که «مرد باید مسوول تأمین امنیت خانواده باشد» بر اساس ولایت، سن و جنس.....	
۵۶	جدول ۴-۴ ب- عقیده پاسخ دهندگان درباره این دیدگاه که «مرد باید مسوول تأمین امنیت خانواده باشد» بر اساس ولایت، سطح تحصیلات و جنس.....	

- جدول ۴-۴ ج- عقیده پاسخ دهندگان درباره این دیدگاه که «مرد باید مسوول تأمین امنیت خانواده باشد» بر اساس ولایت، قومیت و جنس..... ۵۷
- جدول ۴-۵ الف- عقیده پاسخ دهندگان درباره این دیدگاه که «مرد باید در خانواده از احترام و اقتدار برخوردار باشد» بر اساس ولایت، سن و جنس..... ۵۸
- جدول ۴-۵ ب- عقیده پاسخ دهندگان درباره این دیدگاه که «مرد باید در خانواده از احترام و اقتدار برخوردار باشد» بر اساس ولایت، سطح تحصیلات و جنس..... ۵۹
- جدول ۴-۵ ج- عقیده پاسخ دهندگان درباره این دیدگاه که «مرد باید در خانواده از احترام و اقتدار برخوردار باشد» بر اساس ولایت، قومیت و جنس..... ۶۰
- جدول ۴-۶ الف- عقیده پاسخ دهندگان درباره این دیدگاه که «مرد باید نیازهای خانواده را به هر قیمت ممکن تأمین کند» بر اساس، سن و جنس..... ۶۱
- جدول ۴-۶ ب- عقیده پاسخ دهندگان درباره این دیدگاه که «مرد باید نیازهای خانواده را به هر قیمت ممکن تأمین کند» بر اساس ولایت، سطح تحصیلات و جنس..... ۶۲
- جدول ۴-۶ ج- عقیده پاسخ دهندگان درباره این دیدگاه که «مرد باید نیازهای خانواده را به هر قیمت ممکن تأمین کند» بر اساس ولایت، قومیت و جنس..... ۶۳
- جدول ۴-۷ الف- عقیده پاسخ دهندگان درباره این دیدگاه که «مرد کسی است که زن در همه شرایط بر او اتکا می تواند» بر اساس ولایت، سن و جنس..... ۶۴
- جدول ۴-۷ ب- عقیده پاسخ دهندگان درباره این دیدگاه که «مرد کسی است که زن در همه شرایط بر او اتکا می تواند» بر اساس ولایت، سطح تحصیلات و جنس..... ۶۵
- جدول ۴-۷ ج- عقیده پاسخ دهندگان درباره این دیدگاه که «مرد کسی است که زن در همه شرایط بر او اتکا می تواند» بر اساس ولایت، قومیت و جنس..... ۶۶
- جدول ۴-۸ الف- عقیده پاسخ دهندگان درباره این دیدگاه که «زنان باید عهده دار انجام کارهای خانه باشند» بر اساس ولایت، سن و جنس..... ۶۷
- جدول ۴-۸ ب- عقیده پاسخ دهندگان درباره این دیدگاه که «زنان باید عهده دار انجام کارهای خانه باشند» بر اساس ولایت، سطح تحصیلات و جنس..... ۶۸
- جدول ۴-۸ ج- عقیده پاسخ دهندگان درباره این دیدگاه که «زنان باید عهده دار انجام کارهای خانه باشند» بر اساس ولایت، قومیت و جنس..... ۶۹
- جدول ۴-۹ الف- عقیده پاسخ دهندگان درباره این دیدگاه که «رهبری مردان از زنان بهتر است» بر اساس ولایت، سن و جنس..... ۷۰
- جدول ۴-۹ ب- عقیده پاسخ دهندگان درباره این دیدگاه که «رهبری مردان از زنان بهتر است» بر اساس ولایت، سطح تحصیلات و جنس..... ۷۱
- جدول ۴-۹ ج- عقیده پاسخ دهندگان درباره این دیدگاه که «رهبری مردان از زنان بهتر است» بر اساس ولایت، قومیت و جنس..... ۷۲
- جدول ۴-۱۰ الف- عقیده پاسخ دهندگان درباره این دیدگاه که «مردان باید از زنان تحصیلات بیشتر داشته باشند» بر اساس ولایت، سن و جنس..... ۷۳
- جدول ۴-۱۰ ب- عقیده پاسخ دهندگان درباره این دیدگاه که «مردان باید از زنان تحصیلات بیشتر داشته باشند» بر اساس ولایت، سطح تحصیلات و جنس..... ۷۴
- جدول ۴-۱۰ ج- عقیده پاسخ دهندگان درباره این دیدگاه که «مردان باید از زنان تحصیلات بیشتر داشته باشند» بر اساس ولایت، قومیت و جنس..... ۷۵
- جدول ۴-۱۱ الف- عقیده پاسخ دهندگان درباره این دیدگاه که «زنان نباید درباره همسر و زمان ازدواج خود تصمیم بگیرند» بر اساس ولایت، سن و جنس..... ۷۶
- جدول ۴-۱۱ ب- عقیده پاسخ دهندگان درباره این دیدگاه که «زنان نباید درباره همسر و زمان ازدواج خود تصمیم بگیرند» بر اساس ولایت، سطح تحصیلات و جنس..... ۷۷

- جدول ۴-۱۱ ج- عقیده پاسخ دهندگان درباره این دیدگاه که «زنان نباید درباره همسر و زمان ازدواج خود تصمیم بگیرند» بر اساس ولایت، قومیت و جنس ۷۸
- جدول ۴-۱۲ الف- عقیده پاسخ دهندگان درباره این دیدگاه که «قدرت با مرد بودن هم سرشت است» بر اساس ولایت، سن و جنس ۷۹
- جدول ۴-۱۲ ب- عقیده پاسخ دهندگان درباره این دیدگاه که «قدرت با مرد بودن هم سرشت است» بر اساس ولایت، سطح تحصیلات و جنس ۸۰
- جدول ۴-۱۲ ج- عقیده پاسخ دهندگان درباره این دیدگاه که «قدرت با مرد بودن هم سرشت است» بر اساس ولایت، قومیت و جنس ۸۱
- جدول ۴-۱۳ الف- عقیده پاسخ دهندگان درباره این دیدگاه که «مردان در مقایسه با زنان باید همیشه قدرتمندتر باشند» بر اساس ولایت، سن و جنس ۸۲
- جدول ۴-۱۳ ب- عقیده پاسخ دهندگان درباره این دیدگاه که «مردان در مقایسه با زنان باید همیشه قدرتمندتر باشند» بر اساس ولایت، سطح تحصیلات و جنس ۸۳
- جدول ۴-۱۳ ج- عقیده پاسخ دهندگان درباره این دیدگاه که «مردان در مقایسه با زنان باید همیشه قدرتمندتر باشند» بر اساس ولایت، قومیت و جنس ۸۴
- جدول ۴-۱۴ الف- عقیده پاسخ دهندگان درباره این دیدگاه که «سخن آخر همیشه از آن مردان است» بر اساس ولایت، سن و جنس ۸۵
- جدول ۴-۱۴ ب- عقیده پاسخ دهندگان درباره این دیدگاه که «سخن آخر همیشه از آن مردان است» بر اساس ولایت، سطح تحصیلات و جنس ۸۶
- جدول ۴-۱۴ ج- عقیده پاسخ دهندگان درباره این دیدگاه که «سخن آخر همیشه از آن مردان است» بر اساس ولایت، قومیت و جنس ۸۷
- جدول ۴-۱۵ الف- عقیده پاسخ دهندگان درباره این دیدگاه که «لت و کوب زن از سوی همسرش قابل قبول است» بر اساس ولایت، سن و جنس ۸۸
- جدول ۴-۱۵ ب- عقیده پاسخ دهندگان درباره این دیدگاه که «لت و کوب زن از سوی همسرش قابل قبول است» بر اساس ولایت، سطح تحصیلات و جنس ۸۹
- جدول ۴-۱۵ ج- عقیده پاسخ دهندگان درباره این دیدگاه که «لت و کوب زن از سوی همسرش قابل قبول است» بر اساس ولایت، قومیت و جنس ۹۰
- جدول ۴-۱۶ الف- عقیده پاسخ دهندگان درباره این دیدگاه که «مرد در خانه باید خشن بوده و سخت و پرخاشگرانه رفتار نماید» بر اساس ولایت، سن و جنس ۹۱
- جدول ۴-۱۶ ب- عقیده پاسخ دهندگان درباره این دیدگاه که «مرد در خانه باید خشن بوده و سخت و پرخاشگرانه رفتار نماید» بر اساس ولایت، سطح تحصیلات و جنس ۹۲
- جدول ۴-۱۶ ج- عقیده پاسخ دهندگان درباره این دیدگاه که «مرد در خانه باید خشن بوده و سخت و پرخاشگرانه رفتار نماید» بر اساس ولایت، قومیت و جنس ۹۳
- ۹۴ ماخذ

جدول ها

- جدول ۳.۱ معیارهای گزینش مناطق مورد مطالعه ۱۲
- جدول ۳.۲ تعداد تکمیل شده پرسشنامه اجتماع و مصاحبه با افراد مطلع ۱۳
- جدول ۳.۳ تعداد تکمیل شده بحث های گروهی متمرکز ۱۳
- جدول ۳.۴ تعداد پاسخ دهندگان مطالعه ۱۴
- جدول ۳.۵ مقیاس بندی نمرات ۱۴

اختصارات

AHRDO	سازمان حقوق بشر و دموکراسی افغانستان
AMSA	انجمن مطالعات مردان آمریکا
AREU	واحد تحقیق و ارزیابی افغانستان
BAAG	گروه مؤسسات بریتانیایی و ایرلندی فعال در افغانستان
CEDAW	کنوانسیون رفع هر نوع تبعیض علیه زنان
CQ	پرسشنامه اجتماع
CSO	اداره مرکزی احصائیه
DACAAR	کمیته دنمارک برای کمک به مهاجران افغان
FGD	بحث گروهی متمرکز
GBV	خشونت مبتنی بر جنسیت
ICPD	کنفرانس بین المللی درباره جمعیت و توسعه
IDI	مصاحبه عمیق
KII	مصاحبه با فرد مطلع
MDGs	اهداف توسعه هزاره
MoCIT	وزارت مخابرات و تکنالوژی معلوماتی
MoE	وزارت معارف
MoHE	وزارت تحصیلات عالی
MoHRA	وزارت ارشاد، حج و اوقاف
MoIC	وزارت اطلاعات و فرهنگ
MoWA	وزارت امور زنان
OHCHR	دفتر کمیشنر عالی سازمان ملل متحد در امور حقوق بشر
SANAM	شبکه جنوب آسیایی برای پرداختن به مردانگی ها
SCA	کمیته سویدن برای افغانستان
SRHR	حقوق و صحت جنسی و باروری
UNAMA	هیئت معاونیت سازمان ملل متحد در افغانستان
UNESCO	سازمان آموزشی، علمی و فرهنگی وابسته به سازمان ملل متحد
UNFPA	صندوق نفوس سازمان ملل متحد
USAID	اداره توسعه بین المللی ایالات متحده
USIP	انستیتوت صلح ایالات متحده

واژه نامه

بد دادن	«رویه سنتی حل و فصل یک مناقشه از طریق به ازدواج دادن دختر از خانواده شخصی که مرتکب [قتل] شده به یکی از مردان خانواده قربانی تا از منازعه میان خانواده ها جلوگیری شود» ^۱ . در اینجا، عروس به حیث خون بها تلقی می گردد. این رسم همچنین ممکن است زمانی به اجرا درآید که دختر جوان همراه با پسری که نمی تواند بنا بر محدودیت ها با هم ازدواج کنند، فرار می کنند. در این وضعیت، خانواده پسر باید یکی از دختران جوان خود را جهت حل و فصل مناقشه به خانواده دختر بدهد. «اگرچه بد دادن در میان اجتماعات مختلف در سرتاسر کشور ممکن است اجرا شود، بر اساس قوانین افغانستان، عمل غیر قانونی به حساب می آید» ^۲ .
بدل	تبادلۀ یا معاوضه؛ «شکلی از ازدواج که در آن خانواده ها دخترهایشان را در ازدواج تبادلۀ می کنند و این کار اغلب به خاطر اجتناب از پرداخت شیربها یا گله انجام می شود» ^۳ .
الایی غیرت	مردی که غیر مولد، غیر مفید و بی ارزش پنداشته می شود زیرا او نمی تواند به مسوولیت های مردانه خود عمل کند. شرف، شرافت؛ به معنی غرور، قدر، ارج و کرامت. «این اصطلاح، هم شامل ارزشی است که شخص برای خود قائل است و هم تأیید و حقی که مردم برای این شخص در برخورداری از احترام در نظر می گیرند» ^۴ .
با غیرت	به معنای با شرف یا شرافتمند؛ مردی که دارای غرور، قدر، ارج و کرامت پنداشته می شود، زیرا او مسوولیت ها و نقش های مردانه خود را ایفا کرده است.
بی غیرت	به معنای بی شرف یا بی شرافت؛ مردی که نتوانسته مسوولیت ها و نقش های مردانه خود را ایفا نماید.
حلال	به معنی مجاز بر مبنای شریعت اسلامی؛ متضاد حرام که به معنی غیرمجاز یا ممنوع بر اساس شریعت اسلامی است.
جهیز	اموالی که والدین عروس به خاطر ازدواج به او می دهند و می تواند شامل اقلام مختلفی نظیر کالا، جواهرات و وسائل خانگی شود.
جرگه	شورایی متشکل از ریش سفیدان یا رهبران مرد که از طریق اجماع یا اتفاق نظر اجتماع قبیله ای تعیین می شوند. بر اساس پشتونوالی، جرگه نهادی حیاتی برای تصمیم گیری به منظور حل و فصل مناقشات و مخاصمات فردی و جمعی است.
مهر	مقدار پول یا هدیه/هایی که داماد باید به عروس بدهد؛ مقدار پول یا هدیه در زمان نکاح تعیین می شود. در غیر این صورت، «نکاح فاقد اعتبار است» ^۵ .
ملک	رئیس محل، به خصوص در مناطق روستایی.
مسجد	جای اقامه نماز و عبادت مسلمان ها.
نفقه	مرد به حیث شوهر و سرپرست خانواده مکلف است تا مصارف خانواده خود را تأمین کند. بر مبنای شریعت اسلامی، نفقه «حق زن و تأمین آن [وظیفه مرد]» ^۶ است. نفقه دربرگیرنده تمامی ضروریات زن و اطفال یک مرد به ویژه غذا، پوشاک، مسکن، مراقبت صحتی و تعلیم و تربیت می شود که مرد این نیازها را از طریق کسب و درآمد خود تأمین می نماید.
ناموس	این مفهوم به اعضای مؤنث خانواده از قبیل مادر، زن، خواهر و دختر و همچنین مسوولیت مرد در دفاع از آنها در مقابل خطرات به هر شکل ممکن، اشاره دارد. «به معنی خاص کلمه، ناموس به درستی، عفت و محترم بودن زنان و وظیفه مطلق مردان در محافظت از آنها اطلاق می شود» ^۷ .
نان اور	مرد به حیث تأمین کننده اصلی مصارف خانواده.

۱ دیا نیجهونه و لارین اوتس، «زندگی توأم با خشونت: گزارش ملی خشونت خانگی در افغانستان»، Living with Violence: A National Report on Domestic Abuse in Afghanistan (واشنگتن: سازمان حقوق جهانی: شرکا برای تأمین عدالت، ۲۰۰۸)، ۳۱. باز یافت از <http://goo.gl/xb14MD> (دسترسی در تاریخ ۲۱ سپتامبر ۲۰۱۵).

۲ جورج گنگون، «برای بار دوم نیز فروخته شدم: رویه های سنتی زنان اور در افغانستان»، "I Was Sold Twice": Harmful Traditional Practices in Afghanistan" در انقلاب ناتمام: ندهایی از مبارزه جهانی برای دفاع از حقوق زنان، ویرایش مینکی وردن (بريستول: پالیسی پرس، ۲۰۱۲)، ۱۴۳.

۳ جنیفر آل. سولوتاروف و رویهتی پرایها پانده، خشونت علیه زنان و دختران: درس هایی از جنوب آسیا، "Violence against Women and Girls: Lessons from South Asia" (واشنگتن: گروه بانک جهانی، ۲۰۱۴)، ۳۲.

۴ عایشه کی. گیل، «مقدمه: «غیرت» و «خشونت ناموسی»: به چالش کشیدن تلقی های معمول»، "Introduction: 'Honour' and 'Honor'-Based Violence: Challenging Common Assumptions" در قتل و خشونت «ناموسی»: نظریه، سیاست گذاری و رویه، ویرایش عایشه کی. گیل، کارولین استریچ و کارل رابرتس (بیسینگ استوک، بریتانیا: پالگریو مکمیلان، ۲۰۱۴)، ۲.

۵ جودیت ای. تاکر، زنان، خانواده و جنسیت در شریعت اسلامی، "Women, Family, and Gender in Islamic Law" (کمبریج، بریتانیا: چاپخانه دانشگاه کمبریج، ۲۰۰۸)، ۲۲۸.

۶ زیبا میر حسینی، «اسلام و عدالت جنسیتی»، "Islam and Gender Justice" در ندهای اسلام: ندهای تغییر، ویرایش وینسنت جی. کوزنل (وستپورت: انتشارات پریگر، ۲۰۰۷)، ۹۰.

۷ برنت گلاتزر، «پشتون بودن - مسلمان بودن: مفاهیم فردی و جنگ در افغانستان»، "Being Pashtun - Being Muslim: Concepts of Person and War in Afghanistan" در مقالات در باب جامعه آسیای جنوبی: فرهنگ و اقتصاد جلد دوم، ویرایش برنت گلاتزر (برلین: انتشارات کتب عربی ۱۹۹۸)، ۸۷.

- ننگ** حس شرف، دلیری و شرم. ننگ، سرمایه اجتماعی متعلق به مرد است که در دفاع از ناموس، قبیله، قوم یا ملتش به او انگیزه می دهد و همچنان ارتباط نزدیکی با مفاهیم غیرت، عزت و ناموس دارد.
- ناقص العقل** اصطلاح ناقص العقل به باور سنتی مردسالارانه مبنی بر فروتر بودن عقل و هوش زنان نسبت به مردان اشاره دارد. بر پایه برخی از احادیث بحث برانگیز، روایت شده است که «زنان ناقص العقل و ناقص الایمان هستند».^۸ این احادیث این گونه تفسیر شده اند که مردان موجوداتی باهوش و زنان بیشتر عاطفی می باشند.
- ناشیزه** زن نافرمان یا سرکش؛ اصطلاح ناشیزه به زنی اشاره دارد که از اجرای خواسته های شوهرش خودداری می کند و از همین روی نافرمان محسوب می شود.
- نکاح** به معنی عقد ازدواج بر مبنای شریعت اسلام.^۹
- پشتونوالی** ضوابط قبیله ای نامکتوب و غیر رسمی پشتون ها؛ «فرهنگ پشتون دارای قانون مشترک، مجموعه از ارزش ها، ضوابط و شیوه زندگی است که پشتونوالی نامیده می شود».^{۱۰}
- پیرن تَبان** کالای سنتی مردان در افغانستان.
- زن چو یا** این اصطلاح به مردی اطلاق می شود که رفتارش مناسب برای زنان یا شبیه آنان تلقی می شود. [در فرهنگ عامیانه افغانستان] این واژه همچنین به مردی اشاره دارد که به همسرش در انجام کارهای خانه کمک می کند؛ در چنین حالتی او نه تنها «مرد واقعی» دانسته نمی شود بلکه این امر مردانگی او را نیز کاهش می دهد.
- نربندی** در مجموع، به معنی «راه» یا «طریقه» و اشاره آن به قوانین اسلامی است. شریعت، ضوابط دینی برای زندگی است که شامل سیاست، اقتصاد، خانواده، مسائل اجتماعی، روابط و معیارهای جنسیتی [میان زن و مرد] می شود. به صورت مشخص، شریعت به «مجموعه قوانین اسلامی [اشاره می کند] که بر پیامبر اسلام حضرت محمد (ص) نازل گردیده و در قرآن کریم مسجل شده و نیز از سنت یا روش زندگی پیامبر قابل استنباط است».^{۱۱}
- شورا** تجمع افراد برای مشوره.
- سیاسر** اصطلاح عامیانه ای که مردان افغان برای خطاب قرار دادن زنان آن را به کار می گیرند. سیاسر گاه به اقارب مهم چون مادر، همسر، خواهر و یا دختر اشاره دارد تا از ذکر نام آنها اجتناب شود. مردان این را بخشی از غیرت خود می دانند که حتی نام زنان شان صرفاً باید متعلق به آنها باشد. این اصطلاح همچنین بعضاً احساس ترحم مردان را نسبت به زنان نشان می دهد.
- وکیل گذر** شخصی که رابط میان مردم ساکن در ناحیه و شاروالی است و از جانب مردم آن ناحیه تعیین و از طرف حکومت تأیید می شود.

۸ ماریون هولمز کتز، زنان در مسجد: تاریخ اندیشه حقوقی و رویه اجتماعی، "Women in the Mosque: A History of Legal Thought and Social Practice" (نیویورک: چاپخانه دانشگاه کلمبیا، ۲۰۱۴)، ۳۵۹.

۹ محمد هاشم کمالی، قانون شریعت: مقدمه، مبانی اسلام، "Shari'ah Law: An Introduction, Foundations of Islam" (آکسفورد- انگلند: نشرات ون ورلد، ۲۰۰۸)، ۶۲۳.

۱۰ جوناتان هاوکینز، «ضابطه فرهنگی پشتون ها: پشتونوالی»، "The Pashtun Cultural Code: Pashtunwali" مجله نیروهای دفاعی استرالیا ۱۸۰ (۲۰۰۹): ۱۶.

۱۱ آتی سوفی روالد، زنان در اسلام: تجربه غرب، "Women in Islam: The Western Experience" (نیویورک: رونج، ۲۰۰۱)، ۱۰۲.

خلاصه

«مردانگی‌ها» به نحوه برداشت و تلقی مردم از خصوصیات مرتبط با مرد بودن اشاره دارد. هدف کلی این پژوهش، آرایه شناخت عمیق از برداشت‌های مختلف در خصوص مرد بودن و نحوه اثرگذاری این برداشت‌ها بر نابرابری جنسیتی در افغانستان است. گزارش حاضر، نتیجه پروژه تحقیق مشترکی است که با همکاری کمیته سویدن برای افغانستان و واحد تحقیق و ارزیابی افغانستان به انجام رسیده و در پی آگاهی دهی به پالیسی‌ها و اقدامات عملی است تا به نابرابری‌های جنسیتی نشأت گرفته از مفاهیم مردانگی رسیدگی کنند.

روش شناسی / میتودولوژی

به لحاظ روش شناسی یا میتودولوژی جهت پیشبرد این پژوهش در چهار ولایت ننگرهار، تخار، بامیان و کابل (در هر دو منطقه روستایی و شهری) از رویکرد چند روشی به شمول تکنیک‌های کمی و کیفی بهره گرفته شده است؛ هر کدام از این ولایات‌ها در رابطه با مسائل جنسیتی [یعنی روابط میان مردان و زنان] از سطح بالاتر محافظه کاری تا سطح کمتر آن، نمایندگی کرده و از امنیت نسبی برخوردار بوده‌اند. معلومات کمی با اجرای پرسشنامه‌های سری و مراجعه به مردان و زنان جوان و بزرگسال به دست آمد. سپس، این معلومات با استفاده از فنون آماری مناسب مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. در بخش کیفی نیز از شیوه کد گذاری به منظور طبقه بندی موضوعات محوری و ایجاد جداول ماتریکس جهت پروسه تحلیل استفاده شد. معلومات کیفی از مصاحبه‌های عمیق انفرادی، مصاحبه با افراد مطلع و بحث‌های گروهی متمرکز به دست آمد. همچنین از پرسشنامه نیمه ساختار یافته اجتماع جهت جمع آوری معلومات کمی و کیفی استفاده شد.

یافته‌ها

مردان و زنان جوان و بزرگسالی که در این مطالعه شرکت کردند، دیدگاه‌های مشابهی را درباره بایدها و نبایدهای اساسی مرتبط با خصوصیات مردانگی آرایه نمودند. نتایج کمی حکایت از آن دارد که مردان، به عنوان «نان آور اصلی خانواده» در نظر گرفته می‌شوند. بیشترین درجه موافقت در این زمینه از ولایت محافظه کار ننگرهار به دست آمد؛ تخار، کابل و بامیان به عنوان مناطق کم تر محافظه کار در جایگاه‌های بعدی قرار گرفتند. به لحاظ سنی نیز پاسخ دهندگان بزرگسال در مقایسه با پاسخ دهندگان جوان تر به مفکوره بیان شده تمایل بیشتری نشان دادند. به لحاظ سطح تحصیلی، نتایج پژوهش حکایت از تأثیر نسبی آن بر پاسخ دهندگان ولایت‌های بامیان و تخار دارد در حالی که در دو ولایت کابل و ننگرهار با بالا رفتن سطح تحصیلات، گرایش به تأیید این مفکوره که «مرد هر خانواده نان آور اصلی آن است» بیشتر می‌شود. در رابطه با قومیت به خصوص در ولایت تخار تغییرات معناداری را بدون در نظر گرفتن مرد یا زن بودن می‌توان شاهد بود؛ به عنوان نمونه پاسخ دهندگان تاجیک به معیار ذکر شده در بالا گرایش بیشتری داشتند در حالی که مجموع پاسخ دهندگان از این ولایت کم ترین گرایش را در این زمینه ابراز داشته‌اند. [در دیگر ولایات] پشتون‌ها به مفکوره ذکر شده، تمایل بیشتری نشان داده‌اند در حالی که هزاره‌ها کم ترین گرایش را از خود بروز داده‌اند.

نتایج تحلیل کیفی به گونه‌ای گسترده تر نشان دهنده جایگاه مردان، به عنوان «تأمین کننده نفقه» است. به این معنا که «مرد» سرپرست خانه است و مسوولیت تأمین همه جانبه رفاه اعضای خانواده را بر عهده دارد. «مرد» عهده دار مسوولیت تولید مثل، حمایت و حفاظت از خانواده و کشور است. بر اساس تلقی عموم، «مرد» فردی است که دلیر و با غیرت باشد. با این حال، یکی از محورهای مشترک اشاره شده در پاسخ‌ها در ولایت‌های مختلف، حکایت از آن دارد که مردان در صورت ناتوانی در برآورده ساختن توقعات و انتظاراتی که جامعه از آنها به عنوان «مرد» دارد، وقار و ارزش خود را از دست می‌دهند. این وضعیت، باعث می‌شود تا این مردان احساس بی‌غیرتی و شرم کنند.

در رابطه با نقش‌های زنان، اشتراک کنندگان و افراد مطلع مصاحبه شده در چهار ولایت مورد تحقیق اظهار داشتند که مسوولیت زنان، اداره و مدیریت خانه است. پاسخ دهندگان بزرگسال در مقایسه با پاسخ دهندگان جوان، گرایش بیشتری به پذیرش این معیار دارند. آن طور که معلومات به دست آمده نشان می‌دهد زنان با تحصیلات بیشتر، کمتر با این معیار موافقت دارند که «آنها باید عهده دار وظایف خانه باشند». اما افزایش یا کاهش سطح تحصیلات در مردان، دیدگاه آنها را در مخالفت با اصل یاد شده، چندان تغییر نمی‌دهد.

یافته‌های پژوهش همچنین بیانگر آن است که بیشتر پاسخ دهندگان در مورد اصول معیاری مردانه در زمینه‌های برابری، کنترل و قدرت توافق دارند. در رابطه با ویژگی رهبری و سطح تحصیلات، باور به مافوق بودن مردان نسبت به زنان چه در داخل و چه در خارج از فضای خانه کاملاً آشکار است. از این لحاظ، تفاوت معنادار بین پاسخ دهندگان جوان و بزرگسال وجود ندارد. بر علاوه، اگرچه این امر مورد پذیرش عمومی قرار دارد که زنان قابلیت تصمیم‌گیری درباره ازدواج را ندارند، پاسخ دهندگان بزرگسال از ولایت ننگرهار، به این مفکوره تمایل بیشتری داشته‌اند. یافته‌ها همچنین به شکل معناداری گویای گرایش بیشتر پاسخ دهندگان بزرگسال به موافقت با این معیار است که «قدرت، با مرد بودن هم جوهر و هم سرشت است». پذیرش این اصل در ولایت ننگرهار در بالاترین سطح است و کابل، تخار و بامیان در رده‌های پایین تر قرار می‌گیرند. با این وجود، احتمال توافق با اصل یاد شده در پی افزایش سطح تحصیلات کاهش می‌یابد. نتایج همچنین

بیانگر آن است که گروه‌های قومی به طور قابل ملاحظه دارای دیدگاه‌های متفاوت در ارتباط با «قدرت و مردانگی» هستند؛ برخلاف کابل، این امر را می‌توان در ولایت تخار مشاهده کرد. دیدگاه‌های متنوع گروه‌های قومی در تمامی معلومات به دست آمده از مردان و زنان قابل مشاهده است. بیشترین گرایش را به موافقت کامل با این معیار که «مردان باید همواره قدرتمندتر از زنان باشند» پشتون‌ها داشته‌اند.

بخش کیفی پژوهش، یافته‌های فوق را تأیید می‌کند زیرا اکثر پاسخ‌دهندگان توافق داشتند که خشونت مبتنی بر جنسیت، اگرچه عمل درست نیست، اما هنگامی که زنان در برابر تصمیم‌های مردان مقاومت می‌کنند، قابل توجیه است. به عقیده بیشتر مردان مطلع در امور دینی، احکام اسلامی در شرایطی لت و کوب زن را اجازه می‌دهد که وی «ناشیزه» تلقی گردد. همان‌طور که در بحث‌های گروهی متمرکز مستند گردید، اصطلاح ناشیزه به معنی «زن سرکش» یا «نافرمان» است. در این وضعیت، «فرهنگ» به طور همزمان هم در نقش عامل تسهیل‌کننده تغییر و هم به عنوان عامل بازدارنده آن ظاهر می‌شود. تحلیل کیفی همچنین نشان می‌دهد که دین و مذهب در «تقسیم کار بر اساس جنسیت» نقش بارزی را ایفا می‌کند. در این رابطه، تناقضاتی بین «فرهنگ» و «اسلام» نیز یافت شده است؛ برخی از ضوابط، معیارها و عنعنات فرهنگی و سنتی در ساحت محافظه کار نظیر ننگرها به عنوان موانع برابری جنسیتی قلمداد شده است. اگرچه در اسلام زنان از حق تحصیل و کار برخوردار می‌باشند اما بعضی از ضوابط، معیارها و تفسیرهای دینی ارایه شده، مخالف کار یا تحصیلات عالی زنان هستند. بر علاوه، ضوابط و معیارهای قبیله‌ای، مخالف حقوق زنان در زمینه میراث هستند و در صورتی که زنی ادعای میراث نماید، آن زن مجبور است تا با اقارب و بستگان خود قطع رابطه کند. گذشته از این، بر اساس یکی دیگر از معیارهای فرهنگی، هنگامی که مرد به زن در انجام کارهای خانه کمک می‌کند، مردم آن مرد را در دری «زنچو» و در پشتو «نربنخی» می‌نامند؛ از دیدگاه مردان و زنان، انجام «وظایف زنان» به واسطه مردان مایه شرم و عار پنداشته می‌شود. البته لازم به ذکر است که این وظایف مطلق نبوده و از سوی جامعه برای زنان تعریف شده است.

پیشنهادات

۱. نشر نتایج این مطالعه به منظور ارایه رهنمودها برای سیاست‌گذاران جهت رسیدگی به مسائل مرتبط با نابرابری جنسیتی، خشونت علیه زنان و خصوصیات مردانگی که منجر به ناسازگاری با قانون می‌شود.
۲. افزایش کمپاین‌ها یا کارزارهای آموزشی، ارتباطی در زمینه مردانگی‌ها که به شکل مناسب، برابری جنسیتی را ترویج دهد. در راه اندازی چنین کارزارها وزارت اطلاعات و فرهنگ باید پیش قدم شده و آگاهی عامه را درباره زیان‌های نابرابری جنسیتی به ویژه در سطح اجتماعات افزایش دهد.
۳. طرح برنامه‌هایی برای ساختار شکنی آن دسته از مفاهیم مردانگی که نابرابری جنسیتی و خشونت علیه زنان و اطفال را در پی دارد. چنین برنامه‌ها باید در هماهنگی با جامعه مدنی و سازمان‌های حکومتی به ویژه وزارت امور زنان و وزارت اطلاعات و فرهنگ طرح گردد. این برنامه‌ها همراه با آموزش مهارت‌های زندگی (یا آموزش‌های فراگیر جنسیتی) باید دربرگیرنده همه افراد اعم از مردان و زنان به شکلی باشد که آنها با همکاری یکدیگر مفاهیم و مفکوره‌های مرتبط با مردانگی را مورد بررسی قرار دهند؛ به خصوص در قسمت‌هایی که مردان به دلیل عدم برآورده ساختن توقعات و انتظارات جنسیتی جامعه احساس نقص و کمبود کرده و از خود واکنش نشان می‌دهند. چنین واکنش‌ها اغلب به خشونت علیه زنان و کودکان منجر می‌شود. از همین رو نیاز است تا تلاش‌ها در جهت نفی اشکال متعدد خشونت خانگی، تقویت و تحکیم گردد زیرا اگرچه یافته‌ها نشان دهنده افزایش آگاهی در این زمینه است، اما تطبیق یا به کارگیری این آگاهی در عمل، یکی از چالش‌های باقیمانده است.
۴. در همکاری با مکاتب (وزارت معارف) و انجمن‌های متشکل از پدران، مادران، معلمان و اعضای اجتماعات محلی، برنامه‌های آموزشی درباره نحوه «فرزندپروری مسوولانه و مشترک» در سطح این اجتماعات باید روی دست گرفته شود. این برنامه‌ها لازم است تا روشنگر آن دسته از شیوه‌های تربیتی باشد که نابرابری‌های جنسیتی و خشونت خانگی را به واسطه تداوم بخشیدن به نقش‌ها، معیارها، ارزش‌های جنسیتی و مفکوره‌های مردانگی، نهادینه می‌سازند.
۵. معرفی برنامه‌های مبتکرانه در زمینه «گسترش جنسیت» در نصاب تعلیمی مکاتب، مؤسسات تحصیلات عالی و دانشگاه‌ها (وزارت معارف و وزارت تحصیلات عالی) که نقش‌های مردان و زنان را از نو تعریف نمایند؛ به عنوان مثال تعریف نقش‌های زنان در موقعیت‌های رهبری و حقوق پسران و دختران به شکلی که دیدگاه‌های سنتی ترویج‌کننده نابرابری و خشونت جنسیتی، ریشه کن گردد. به منظور تحقق این امر، نیاز است تا چهارچوب نصاب تعلیمی، مسائل مربوط به جنسیت را مورد توجه قرار داده تا معلمان، والدین و شاگردان معنای برابری جنسیتی را درک نمایند.
۶. بهره‌گیری از قدرت و تأثیر رسانه‌های جمعی و شبکه‌های اجتماعی جهت آگاهی‌دهی به جوانان درباره آن دسته از مفاهیم مرتبط با مردانگی که می‌تواند برابری جنسیتی را گسترش دهد. در این زمینه، در قالب خدمت عامه، شرکت‌های مخابرات تیلیفون همراه [موبایل] تحت مدیریت وزارت مخابرات و تکنالوژی معلوماتی و با همکاری سازمان‌های خصوصی و جامعه مدنی، می‌توانند پیام‌های مشورتی مرتبط با برابری جنسیتی را منتشر سازند.

۷. سهیم ساختن متنفذین کلیدی محل در روند تغییر ارزش ها و معیارهای جنسیتی مردانه که در ساختار سنتی اجتماعات جامعه افغانستان موجود است. این متنفذین شامل ملک های قریه، وکیل های گذر، بزرگان، رهبران دینی و مذهبی، معلمان و شوراهای مردم محل و جوانانی است که مراجع تصمیم گیرنده یا الگوهای رفتاری دانسته می شوند. مشارکت این اشخاص برای تأمین روابط جنسیتی منصفانه در اجتماعات محلی، حیاتی است. در اجرای این برنامه ها و پروژه ها مردان باید به عنوان «شرکای برابری جنسیتی» نقش ایفا نمایند. آن دسته از روحانیون، امامان مساجد و علمای دین که می توانند در تغییر نگرش های جنسیتی، تسهیل گران مهم قلمداد شوند باید توسط وزارت ارشاد، حج و اوقاف استخدام شوند. این که مردان از سایر مردان بخواهند تا [در الگوهای جنسیتی] تغییر به وجود آورند و دلایل و فوائد این تغییر را برای همدیگر تشریح کنند، بسیار تأثیرگذار است.
۸. نهادهای مدنی و شبکه سازمان های غیر دولتی (اعم از محلی، ملی یا بین المللی) می توانند فرصت هایی را ایجاد نمایند که در آن مردان و زنان درباره چگونگی تأثیرات انواع مردانگی بر رفاه و صحت مردان گفتگو کرده و پیامدهای فشارهای اجتماعی را در این زمینه بررسی کنند.
۹. در مجموع در جریان انجام این مطالعه، سه پیشنهاد نیز به منظور پژوهش های بیشتر آشکار گردید:
- گسترش تعریف «خشونت مبتنی بر جنسیت»: پژوهش حاضر اگرچه بینش هایی را در مورد دلایل بیان شده از سوی مردان و زنان درباره خشونت خانگی ارائه می کند، اما مطالعات تکمیلی می توانند انواع مختلف خشونت مبتنی بر جنسیت و عوامل محرک آن را مورد بررسی قرار دهند. در این زمینه، بهره گیری از روش های تحقیقی مشارکتی و حساس به جنسیت سودمند خواهد بود.
 - ضرورت است تا مطالعه عمیق در مورد تأثیرات مداخله نظامی کشورهای غربی بر سیاست گذاری های جنسیتی در افغانستان و نیز واکنش های مردان در قبال این مسائل صورت پذیرد.
 - نیاز است تا انواع مردانگی ها در جامعه افغانستان همراه با موضوع «حقوق و صحت جنسی و باروری» از دیدگاه مردان و زنان مطالعه شود؛ به عنوان نمونه اینکه در دسترسی به خدمات صحتی چه نیازها، مسائل، مشکلات و موانعی وجود داشته است؟ نقش و سهم مردان در برنامه تنظیم خانواده چیست؟ «تحقیق همتایان» در میان جوانان، رویکرد دیگری است که در مطالعات بعدی می تواند از سوی کسانی مورد استفاده قرار گیرد که در فضای امن برای تبادل نظر، علاقمند بررسی مسائل مرتبط به «حقوق و صحت جنسی و باروری»، «خشونت مبتنی بر جنسیت» و «خشونت جنسی» هستند.

۱. مقدمه

گپ ها و صحبت های ما درباره حقوق زنان تمامش شعار است و عمل وجود ندارد. چرا؟ به خاطر این که غیرت مردانه خود را مهم تر از حقوق آنها می دانیم. زندگی در قریه از شهر فرق دارد. اینجا اگر مرد بیگانه به زنم یا همشیره ام آزار برساند یا به آنها در راه خانه نگاه کند، من تحمل این را ندارم؛ مجبورم آن مرد را بکشم وگرنه در این اجتماع دیگر مرد خطاب نمی شوم ...

(ب.اف، مرد بزرگسال، اشتراک کننده بحث گروهی متمرکز، کابل - منطقه روستایی)

در جریان قرن گذشته تاکنون، افغانستان را می توان تنها کشوری قلمداد کرد که حاکمان و سیاست مداران آن با مسئله جایگاه زن همواره دست به گریبان بوده است. افغانستان همچنین بخشی از «کمر بند مردسالاری کلاسیک»^{۱۲} به حساب می آید که در آن مردان از حمایت وسیع ساختارهای اجتماعی برای تسلط بر زنان بهره مند هستند. با وجود تلاش هایی که برای توزیع منصفانه قدرت در میان مردان و زنان جریان دارد مردسالاری کلاسیک، عناصر اقتدار طلب و تمامیت خواه را برای مردان ارشد (از قبیل پدر، پدر کلان، کاکا/ماما، پسران کاکا/ماما/عمه/خاله و برادران) کماکان حفظ کرده است. معیارهای قومی و خویشاوندی در کنار بایدها و نبایدهای دینی و مذهبی تشکیل دهنده هویت های جمعی مردان در افغانستان می باشد.^{۱۳}

مطالعات درباره پسران و مردان در سراسر دنیا رو به افزایش است. به موازات این مطالعات، جنبش های اجتماعی متمرکز بر اصلاح و ترمیم مردانگی نظیر «جنبش اسطوره یی مردانه»^{۱۴}، «تظاهرات میلیونی مردان» و «وفاکنندگان به عهد» به شکل گسترده یی پدیدار گشته اند. مباحثات آکادمیک به «ناکامی» پسران اشاره داشته و ملاحظاتی برای طرح برنامه های ویژه رسیدگی به مسائل پسران ارائه شده است.^{۱۵} در عرصه صحت، بحث ها بیشتر بر محور صحت مردان تمرکز کرده اند.^{۱۶} این اتفاقات، جالب است، زیرا مردان همچنان صاحبان اصلی قدرت اقتصادی و سیاسی هستند. مردان، اکثریت مطلق رؤسای شرکت ها، مدیران ارشد، متخصصان و مقامات عامه را تشکیل می دهند. در سطح جهانی نیز مردان، کرسی های کابینه، و موقعیت های بلند اداری و مدیریتی در سازمان های بین المللی را به دست گرفته اند.^{۱۷} در حال حاضر، مردان به استیلا و تسلط خود بر تکنولوژی و صنعت نظامی ادامه می دهند. به استثنای برخی از موارد، مردان همچنان اکثریت نیروی کار سازمان های نظامی همچون اردو، پولیس و نظام های قضایی را به خود اختصاص داده و بر آنها کنترل دارند.

تعاریف فرهنگی موجود در ارتباط با ویژگی های مرد بودن [مردانگی] و زن بودن [زنانگی] که در افغانستان از نسل به نسل دیگر انتقال می یابد، در زمینه و ساختار این جامعه ریشه دوانده است. تهدیدهای کنونی متوجه زنان و مردان افغانستان نیز به واسطه رویه های سنتی زیان آور و نهادینه شده شکل گرفته است؛ این رویه ها زنان را سرکوب کرده و آنها را نسبت به خشونت آسیب پذیر می سازد.

با وجود سیاست گذاری های توسعه یی در افغانستان مبنی بر گسترش جنسیت، نابرابری ها جنسیتی از قبیل دسترسی نابرابر به آموزش، مراقبت صحتی و اشتغال، در عمل به حضور خود ادامه می دهند. این سیاست گذاری ها هنوز از توجه و بهره گیری از برخی پژوهش های نوظهور ناکام مانده است؛ این دسته از تحقیقات مزایای سهمین شدن پسران و مردان را در برنامه های ترویج برابری جنسیت و جلوگیری از خشونت مبتنی بر جنسیت آشکار می سازد.

هدف از این مطالعه، درک عمیق مفاهیم مرتبط با مرد بودن (خصوصیات مردانگی) و همچنین سهم گیری این مفاهیم در شکل گیری نابرابری جنسیتی در چهار ولایت افغانستان است. هدف، تشریح نحوه تأثیر گذاری نظریات ساخته و پرداخته اجتماع و فرهنگ درباره مردانگی بر نگرش ها، مفکوره ها و رفتارهای مردان و همچنین توضیح نحوه اثر گذاری عوامل ذکر شده بر تعاملات میان مردان و زنان در جامعه افغانستان است. اگرچه «مردانگی» یکی از مسائل کلیدی در مطالعات جنسیت به شمار می رود، اصطلاح «جنسیت» برای بسیاری از افغان ها تقریباً به شکلی انحصاری تنها به «زنان» ارتباط می گیرد.^{۲۰} همچنین تحقیقات بسیار محدودی را می

۱۲ «کمر بند مردسالاری»، "patriarchal belt" به حوزه جغرافیایی اشاره دارد که شامل شمال آفریقا، خاور میانه، جنوب آسیا و بخش هایی از مناطق روستایی در چین می شود؛ جان سی کلدول، نظریه کاهش باروری، جمعیت و ساختار اجتماعی (لندن: نیویورک: آکادمیک پرس، ۱۹۸۲).

۱۳ رابرت آل. کنفیلد، «کارایی و سلسله مراتب: رویه هایی در افغانستان به حیث یک مصداق»، "Efficacy and Hierarchy: Practices in Afghanistan as an Example" در قومیت، اقتدار و قدرت در آسیای مرکزی: بازی های جدید بزرگ و کوچک، ویرایش رابرت آل. کنفیلد و گابریله رسولی-پلکزک (نیویورک: روتلج، ۲۰۱۱).

۱۴ مایکل ای. سنتر، فعالیت های سیاسی مربوط به مردانگی ها: مردان در جنبش ها، مجموعه جنسیت در جامعه، "Politics of Masculinities: Men in Movements, Gender Lens Series in Sociology" (توزند اوکس، سی ای: انتشارات سیج، ۱۹۹۷).

۱۵ آر. دلیو، کانل، «تدریس به پسران: تحقیقات جدید در باب مردانگی و استراتژی های جنسیتی برای مکاتب»، "Teaching the Boys: New Research on Masculinity, and Gender Strategies for Schools" مجله کالج معلمان ۹۸، شماره ۲ (۱۹۹۶)، بازیافت از <http://goo.gl/Ta0on9> (دسترسی در تاریخ ۲۶ سپتامبر ۲۰۱۵).

۱۶ راب گیلبرت و پام گیلبرت، مردانگی به مکتب می رود، "Masculinity Goes to School" (لندن: نیویورک: روتلج، ۱۹۹۸).

۱۷ دونالد اف. ساپو و دیوید گوردون، صحت و بیماری مردان: جنسیت، قدرت و بدن، مجموعه تحقیقات در باب مردان و مردانگی ها، "Men's Health and Illness: Gende Power, and the Body, Research on Men and Masculinities Series" (توزند اوکس، سی ای: انتشارات سیج، ۱۹۹۵).

۱۸ تونی فلیک و سایرین، «فهم صحت و بیماری مردان: یک رویکرد مبتنی بر روابط جنسیتی در زمینه های سیاست گذاری، تحقیق و عمل»، "Understanding Men's Health and Illness: A Gender-Relations Approach to Policy, Research, and Practice" مجله صحت در کالج های آمریکا ۴۸، شماره ۶ (۲۰۰۰).

۱۹ دوروتا گیریکز، «زنان در تصمیم گیری: آیا می توانیم وضع موجود را تغییر دهیم؟»، "Women in Decision-Making: Can We Change the Status Quo?" در به دنبال آجدادی زنان برای فرهنگ صلح، ویرایش اینگه بورگ براینز، دوروتا گیریکز و بتی ای. ربردون (پاریس: انتشارات یونسکو، ۱۹۹۹).

۲۰ سبیلی آذربایجانی-مقدم، «غیرت مردانه و مرد جنسیتی شده در افغانستان»، "Manly Honor and the Gendered Male in Afghanistan" در ویژه نامه نقطه نظرات. افغانستان ۱۹۷۹-۲۰۰۹: در تبحوه منازعه (واشنگتن: انستیتوت شرق میانه، ۲۰۰۹)، ۱۸۴. بازیافت از <http://goo.gl/EdAq3T> (دسترسی در تاریخ ۱۹ جون ۲۰۱۴).

توان یافت که در حوزه جنسیت در افغانستان دیدگاه مردان و زنان را یکجا مورد بررسی قرار داده باشد. مقاومت مردان در برابر آنچه که «مسائل زنان» خوانده می شود، هنگامی قابل درک است که ناکامی جمعی در تحلیل و پرداختن به تجارب و هویت های آنها مورد توجه قرار گیرد. از همین روی، این مطالعه تلاش دارد تا معنای مرد بودن را در بستر جامعه افغانی از لحاظ کمی و کیفی مورد کنکاش قرار دهد. اگر استراتژی مشخص برای عبور از قضاوت های عمومی و خشک طرح نگردد و مردان جهت تغییر روابط جنسیتی سهمیم نشده و تجربه هایشان در نظر گرفته نشود، آنها در بحث های پیرامون جنسیت در حاشیه قرار گرفته، همچنان به عنوان «مشکل» باقی خواهند ماند^{۲۱} و بر تسلط خود بر زندگی زنان ادامه خواهند داد.

در مجموع، نتایج این مطالعه به درک و شناخت بیشتر مردانگی ها و همچنین نحوه اثرگذاری آنها بر نابرابری جنسیتی در اجتماعات افغانی کمک خواهد کرد.

۲۱ اندریا کورنوال، «مردان، مردانگی و جنسیت در توسعه»، "Men, Masculinity and Gender in Development" مجله جنسیت و توسعه ۵، شماره ۲ (۱۹۹۷).

۲. مردانگی‌ها: دیدگاه‌ها و مفاهیم

نظریه توسعه می‌تواند تحول رخ داده در اهمیت نقش جنسی در جوامع پسا صنعتی را تبیین نماید. سبک‌های زندگی مردان و زنان و نگرش‌های فرهنگی در اثر مدرن شدن جوامع، اصلاح شدند. مبنای این نظریه بر این فرضیه استوار است که جوامع سنتی نقش‌های جنسیتی را به شدت از یکدیگر تفکیک می‌کنند. تقریباً تمامی جوامع پیشا-صنعتی تأکید دارند که وظایف اصلی زنان در زندگی منحصرأ فرزندآوری، تربیت طفل و نیز تولید و تهیه غذا در خانه می‌باشد. رویکردهای میان رشته‌ی تشکیل دهنده مطالعات مردانگی، سازه‌ها یا مفاهیم تاریخی مردانگی موجود در اجتماعات در سرتاسر جهان را به چالش می‌کشند. این رویکردها همچنین برداشت‌ها و تلقی‌های تحریف شده از واقعیت‌های مردانه را در زمان و مکان‌های مختلف مورد کنکاش و بررسی قرار می‌دهند. [کاربرد] مفهوم مرد «ایده آل» یا مطلوب، زمانی از اعتبار ساقط می‌شود که «مرد» خانه نشین شده و در فعالیت‌های فیزیکی سنگین سهیم نگردد. در این وضعیت مردانگی این مردان مادون پنداشته می‌شود. مردانگی‌های هژمونیک یا نفوق طلب به مردانی ارزش می‌دهد که عمدتاً تأمین کننده نیازهای زندگی هستند و از قدرت و تأیید اجتماعی برخوردار می‌باشند.^{۲۲}

نگاه به پارادایم برابری جنسیتی در کشورهای ثروتمند در حال تغییرات کلی است.^{۲۳} صنعتی شدن، زنان را شامل نیروی کار کرده و برای آنها زمینه ورود به سوادآموزی و فرصت‌های آموزشی و مشارکت در حکومت را فراهم کرده است؛ همچنین تولید مثل و ازدواج زودهنگام را کاهش داده است.^{۲۴، ۲۵، ۲۶} با این حال، جوامعی که به طور دوام دار با چالش‌های توسعه‌ی، درگیر هستند، اغلب بنا به میراث‌های فرهنگی و سنت‌های دینی شان، به لحاظ نقش‌ها و نگرش‌های مرتبط با برابری جنسیتی با یکدیگر تفاوت دارند.

همان‌طور که مایکل فلاد^{۲۷} اشاره می‌کند «مباحثات پیرامون مردان و مردانگی‌ها در طی چهار دهه گذشته در سطح بین‌المللی با سرعت زیاد گسترش یافته است». به عنوان مثال یکی از موارد قابل توجه در این زمینه کنفرانس بین‌المللی درباره نفوس و توسعه بود که در سال ۱۹۹۴ در قاهره برگزار شد؛ همچنین چهارمین کنفرانس جهانی زنان که در سال ۱۹۹۵ در بیجینگ تدویر شد.

فلاد همچنین یادآور می‌شود که مردان در مقایسه با زنان از «عاملیت» بیشتری برخوردار بوده، و تصمیم‌ها و رفتارهای آنها به واسطه انتظارات اجتماعی و فرهنگی سختگیرانه درباره مردانگی شکل می‌یابد.

یکی از بخش‌های جدایی‌ناپذیر هر آجنمایی که به دنبال ایجاد تغییر و اصلاحات می‌باشد، مجموعه تحقیقاتی است که مردان و پسران را در قالب موضوع جنسیت مورد بررسی قرار داده‌اند. الگوی همیشگی نابرابری جنسیتی که پایگاه مردان را تقویت می‌کند، می‌تواند [به واسطه آنها] دگرگون شود، همچنان که مردان (اغلب، گروه‌های مشخصی از مردان) ابزارهای کنترل تمامی اشکال سرمایه (اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی و غیره) را به دست دارند؛ این سرمایه‌ها لازمه دادخواهی و تحقق ادعای زنان جهت تأمین عدالت است. منابع لازم دیگر [جهت تغییر و اصلاحات]، نظریه‌های فمینیستی درباره مردسالاری و دیگر نظریه‌هایی هستند که به نقش مردان در متحول کردن الگوهای جنسیتی پرداخته‌اند.^{۲۸}

حتی قبل از آغاز جنبش آزادیبخش زنان، تحقیقات مرتبط با «نقش مردانه مبتنی بر جنسیت بیولوژیکی» ماهیت اجتماعی مردانگی و امکانات تغییر رفتار مردان را پیش‌بینی کرده بود.^{۲۹} پژوهش‌های موفقانه دهه ۱۹۷۰ قویاً با معیارهایی مخالف بودند که نقش مردان را مبنایی برای گرایش‌های رفتاری سرکوبگرانه از سوی آنها در نظر می‌گرفت.^{۳۰} «نظریه انتقادی نقش اجتماعی»، چهارچوب مفهومی اصلی برای جنبش اولیه مردان بر ضد تبعیض جنسی (سکسیسم) را تشکیل داد. با این وجود، ضعف‌های «نظریه نقش جنسی» به شمول ابهام در مورد رفتار و بایدها و نبایدهای آن، تأثیر همسان مفهوم نقش و کشمکش در محاسبه برای دستیابی به قدرت، به طور فزاینده‌ی شناسایی شده است.^{۳۱}

امروزه پس از گذشت چند دهه از برگزاری چهارمین کنفرانس جهانی زنان در بیجینگ، نقش مردان در تثبیت برابری جنسیتی و ممانعت از خشونت مبتنی بر جنسیت به بخشی از آجنمای عمومی بدل گشته و در برنامه‌ریزی‌ها، سیاست‌گذاری‌ها، دادخواهی‌های عامه و مباحثات همگانی جایگاه خود را یافته است؛^{۳۲، ۳۳} با این وجود، چنین امری عمدتاً در کشورهای توسعه یافته صورت پذیرفته است. همان

۲۲ رونالد اینگلهارت و پبیا نوریس، «نظریه توسعه‌ی شکاف جنسیتی: رویکردی جهانی نسبت به رفتار زنان و مردان در رأی دهی»، «The Developmental Theory of the Gender Gap: Women's and Men's Voting Behavior in Global Perspective» <http://goo.gl/X1LQUQ> (دسترسی در تاریخ ۱۲ جولای ۲۰۱۵).

۲۳ موج فرایند: برابری جنسیتی و تغییر فرهنگی در جهان، «Gender Equality and Cultural Change around the World» (کمبریج، بریتانیا: نیویورک: چاپخانه دانشگاه کمبریج، ۲۰۰۳).
۲۴ کارن اوپنهایم مسون و آن-ماگرت یسن، جنسیت و تغییر خانواده در کشورهای صنعتی شده، «Gender and Family Change in Industrialized Countries» (اکسفورد: کلارندون پرس، ۱۹۹۵).

۲۵ برون بی. اینگولسدی و سوزانا دی. اسمیت، خانواده‌ها از رویکرد چندفرهنگی، «Families in Multicultural Perspective» (نیویورک: گیلفورد پرس، ۱۹۹۵).

۲۶ استوان هارل، خانواده‌های انسانی، «Human Families» (بولدر، سی او: وستویو پرس، ۱۹۹۷).

۲۷ مایکل فلاد، «مردان و برابری جنسیت»، «Men and Gender Equality» در سهیم سازی مردان در تأمین برابری جنسیت، ویرایش مایکل فلاد و ریچارد هوسون (نیوکاسل: چاپخانه علمای کمبریج، ۲۰۱۵)، ۳.

۲۸ ویلیام جی. گوته، «چرا مردان مقاومت می‌کنند»، «Why Men Resist» در بازاندیشی خانواده: برخی سوالات فمینیستی، ویرایش باری تورنه و مارلین بلوم (نیویورک: لانگمن، ۱۹۸۲).

۲۹ هلن مایر هکر، «مسئولیت‌های دشوار و جدید مردانگی»، «The New Burdens of Masculinity» مجله ازدواج و زندگی خانوادگی، ۱۹، شماره ۳ (۱۹۵۷).

۳۰ رابرت برانون، «نقش جنسی مردانه: طرحواره مردانگی در فرهنگ ما و آنچه این امر اخیراً بر سر ما آورده»، «The Male Sex Role: Our Culture's Blueprint of Manhood» and «What It's Done for Us Lately» در اکثریت چهل و نه درصدی: نقش جنسی مردانه، ویرایش دی. اس. دیوید و آر. برانون (ریدینگ، ام ای: ادیسون ولسی، ۱۹۷۶).

۳۱ مایکل اس. کیمل، «بازاندیشی درباره مردانگی: ابعاد جدید برای پژوهش»، «Rethinking Masculinity: New Directions in Research» در مردان در حال تغییر: ابعاد جدید برای تحقیق درباره مردان و مردانگی، ویرایش مایکل اس. کیمل (نیویورک: پارک، سی ای: سیج، ۱۹۸۷).

۳۲ مایکل فلاد، «فعالیت مردان در زمینه مقابله با خشونت و ساخت مردانگی‌های منصفانه جنسیتی»، «Men's Antiviolence Activism and the Construction of Gender-Equitable Masculinities» در مردانگی‌های بدیل برای دنیای در حال تغییر، ویرایش انگلز کارایی و جوزپ ام. ارمنگول، مجموعه مردانگی‌های جهانی (نیویورک: پالگریو مکملان، ۲۰۱۴).

طور که هرن و کمل^{۳۴} نگاشته اند، تحقیقات انجام شده در زمینه مطالعات مردان و مردانگی ها «در ایالات متحده، بیشتر از هر کشور دیگری است»^{۳۵} افزون بر این، برخی مطالعات درباره مردانگی و برابری جنسیتی در استرالیا نیز انجام شده است.^{۳۴،۳۵،۳۶،۳۷،۳۸،۳۹،۴۰،۴۱،۴۲،۴۳،۴۴}

همچنین در جریان دهه گذشته، مردان، مردانگی ها و برابری جنسیتی موضوع برخی مطالعات و سیاست گذاری های جنسیتی را در اتحادیه اروپا به خود اختصاص داده است.^{۳۵}

در بستر کشورهای جنوب آسیا، اگرچه آسیا و آسیا در سال ۲۰۰۷ یادآور شدند که «مطالعه مردانگی ها در این منطقه، زمینه نو ظهور است»^{۳۶} اما مرکز بین المللی هند در دهلی نو بسیار پیش تر از آن، کارگاه آموزشی به نام «تولید دوباره مردان و جنسیت در جنوب آسیا» را در تاریخ ۱۸ مارچ سال ۲۰۰۰ برای محققین و کارشناسان وابسته به پارادایم های مختلف علمی، برگزار کرده بود.^{۳۷} یکی از نوآوری های به کار گرفته شده در این کارگاه آموزشی، نمایش فیلم مستند از راهول رُی^{۳۸} بود که در آن چهار جوان هندی درباره تجارب خود به عنوان «مرد» و همچنین خانواده، زندگی، نوع نگرش شان به زنان، دختران و امور جنسی شان گفتگو می نمایند. بعدتر در سال ۲۰۰۱، راهول رُی استدلال نمود که استفاده از رسانه و تهیه فیلم، راهی مؤثر برای تشویق مردان جوان به منظور انعکاس نحوه برخورد آنها با زنان و به چالش کشیدن پارادایم مسلط «رفتار مردانه» است.^{۳۹}

پس از گذشت شش سال در سال ۲۰۰۷، چوپرا با به کارگیری رویکرد تاریخی در تحلیل خود در مورد مردانگی ها در جنوب آسیا «بر شکل گیری خاص [مفاهیمی از قبیل] جوانمردی و غیرت مردانه تأکید می کند که وجه متمایز حوزه جغرافیایی وسیعی از غرب هند گرفته تا پاکستان و افغانستان است»^{۴۰}. با این حال، مطالعات تازه تر در خصوص مردانگی در جنوب آسیا^{۴۱،۴۲،۴۳} و همچنین سایر کشورهای اسلامی^{۴۴} توجه پژوهشگران، فعالان حقوق زن، نهادهای مدنی نظیر شبکه جنوب آسیا برای پرداختن به مردانگی ها (صنم)،^{۴۵} سازمان های بین المللی مانند «مردان مراقبت می کنند: کارزار جهانی پدری»^{۴۶}، فیلم سازان^{۴۷} و سیاست گذاران را نسبت به موضوع سهیم سازی مردان در پروسه تأمین برابری جنسیتی بیشتر از هر زمان دیگری جلب کرده است.

- ۳۴ جف هرن و مایکل اس. کپل، «تغییر مطالعات مردان و مردانگی ها»، *Changing Studies on Men and Masculinities*، در کتاب *رهنمای جنسیت و مطالعات زنان، ویرایش کیتی دیویس، ماری اوانز و جودیت لوربر* (کالیفرنیا و دهلی جدید: انتشارات سیج، ۲۰۰۶)، ۶۳.
- ۳۵ نگاه کنید به برت ای. کارول، *دانشنامه تاریخی مردانگی های آمریکایی*، *American Masculinities: A Historical Encyclopedia* (توزند اوکس، سی ای: انتشارات سیج، ۲۰۰۳).
- ۳۶ مایکل اس. کپل و ایملی ارونسون، *دانشنامه اجتماعی، فرهنگی و تاریخی مردان و مردانگی ها*، *Men and Masculinities a Social, Cultural, and Historical Encyclopedia* (مونتگومری، سی ای: ABC-CLIO، 2004).
- ۳۷ آر. دلبو، کتل، «تصویر بزرگ: مردانگی ها در تاریخ اخیر جهان»، *The Big Picture: Masculinities in Recent World History*، *مجله نظریه و جامعه*، شماره ۵ (۱۹۹۳).
- ۳۸ «مردانگی ها و جهانی شدن»، *Masculinities and Globalization*، *مجله مردان و مردانگی ها*، شماره ۱ (۱۹۹۸).
- ۳۹ «تغییر مردان و پسران در دستیابی به برابری جنسیتی»، *The Role of Men and Boys in Achieving Gender Equality*، در *تغییر مردان و پسران در دستیابی به برابری جنسیتی*، *کتابخانه تخصصی (برازیلیه، برازیل: شعبه ترقی زنان (DAW) در همکاری با سازمان جهانی کار (ILO) و برنامه اچ آی وی سازمان ملل متحد (UNAIDS)*، شماره ۲۰۰۳. بازیافت از <http://goo.gl/QFM759> (دسترسی در تاریخ ۵ می ۲۰۱۴).
- ۴۰ «فهم مردان: جامعه شناسی جنسیت و تحقیقات بین المللی تازه درباره مردانگی ها»، *Understanding Men: Gender Sociology and the New International Research on Masculinities*، در کتاب *رهنمای سیج در باب جنسیت و آموزش، ویرایش کریستین اسکلتون، بکی فرانسیس و لیزا اسمولیان* (لندن: انتشارات سیج، ۲۰۰۹).
- ۴۱ ریون کپل، «درآمدی به سازندگان بزرگ: تحقیقات در باب مردان و مردانگی ها و جهت ها برای نظریه و عمل در استرالیا»، *Introduction Master Builders: Research on Men and Masculinities and Directions for Australian Theory and Practice*، *مجله مطالعات فمینیستی استرالیایی*، شماره ۲۸ (۲۰۱۳).
- ۴۲ مایکل فلاو، «مردان، جنسیت و توسعه»، *Men, Gender and Development*، *بولتن توسعه* ۶۴ (۲۰۰۴).
- ۴۳ مایکل فلاو و سایرین، *دانشنامه بین المللی مردان و مردانگی ها*، *International Encyclopedia of Men and Masculinities* (لندن: نیویورک: روتلج، ۲۰۰۷).
- ۴۴ مایکل فلاو، «سهیم سازی مردان در تلاش ها برای پایان دهی به خشونت علیه زنان»، *Involving Men in Efforts to End Violence against Women*، *مجله مردان و مردانگی ها*، شماره ۳ (۲۰۱۱).
- ۴۵ ای اسکامور و سایرین، «مردان و برابری جنسیت: دیدگاه های اروپایی»، *Men and Gender Equality: European Insights*، همان ۱۷، شماره ۵ (۲۰۱۴).
- ۴۶ کارولین اوسلا و فیلیپ اوسلا، «مردانگی ها در جنوب آسیا»، *South Asian Masculinities*، در *دانشنامه بین المللی مردان و مردانگی ها، ویرایش مایکل فلاو و سایرین*، (لندن: نیویورک: روتلج، ۲۰۰۷)، ۵۷۷.
- ۴۷ رادیکا چوپرا، *چیتالی دسگوپتا و مندیپ کی. جانجا*، «شناخت مردانگی»، *Understanding Masculinity*، *هفته نامه اقتصادی و سیاسی*، شماره ۳۵ (۲۰۰۰)، ۱۰۶۷.
- ۴۸ راهول رُی، «چهار دوست با همدیگر ملاقات می کنند»، *When Four Friends Meet* (دهلی جدید: هند: راهول رُی، ۲۰۰۰).
- ۴۹ «چشم ها خاموشند ... اما قلب، قصد سخن دارد: کشف انواع مردانگی در جنوب آسیا»، *The Eyes Are Silent... The Heart Desires to Speak: Exploring Masculinities in South Asia*، *ژورنال توسعه*، شماره ۴۴، شماره ۳ (۲۰۰۱).
- ۵۰ رادیکا چوپرا، «تاریخ، جنوب آسیا»، *History, South Asia*، در *دانشنامه بین المللی مردان و مردانگی ها، ویرایش مایکل فلاو و سایرین*، (لندن: نیویورک: روتلج، ۲۰۰۷)، ۳۰۰.
- ۵۱ برای مثال، در رابطه با پاکستان، لطفاً نگاه کنید به جویس وو، «از مردسالاری نیک خواهانه تا تحول جنسیتی: مطالعه موردی درباره برنامه «ما می توانیم به خشونت علیه زنان پایان دهیم» در مردان و مردانگی ها در جهان: متحول کردن رویه های مردان، ویرایش الیزابت راسینی و سایرین (نیویورک: پالگرو کمپیلان، ۲۰۱۱).
- ۵۲ برای مثال، در رابطه با نپال، لطفاً نگاه کنید به برنامه توسعه سازمان ملل متحد (UNDP) در نپال، «مردانگی های نهالی و خشونت مبتنی بر جنسیت»، *Nepalese Masculinities and Gender Based Violence* (برنامه توسعه سازمان ملل متحد در نپال، ۲۰۱۴). بازیافت از <http://goo.gl/DOL0rc> (دسترسی در تاریخ ۱۲ جولای ۲۰۱۵).
- ۵۳ برای مثال، در رابطه با هند، لطفاً نگاه کنید به رویت کی. دسگوپتا و کی. موتی گوکولسینگ، مردانگی و چالش های آن در هند: مقالاتی در باب تغییردهی مفکوره ها *Masculinity and Its Challenges in India: Essays on Changing Perceptions* (جفرسون، کارولینای شمالی: انتشارات مکنارلند، ۲۰۱۴).
- ۵۴ برای مثال، لطفاً نگاه کنید به آنی آنکارولا، استیون ای. اشتاینر و شانون زیمرمن، «سهیم سازی مردان در حقوق و توانمندسازی زنان در جنوب آسیا و شرق میانه»، *Engaging Men in Women's Rights and Empowerment in South Asia and the Middle East* (واشنگتن: انستیتوت صلح ایالات متحده (USIP)، ۲۰۱۲). بازیافت از <http://goo.gl/lg48pc> (دسترسی در تاریخ ۱۲ جنوری ۲۰۱۴).
- ۵۵ «صنم شبکه ای از سازمان های غیردولتی (ملی و منطقه ای)، دانشمندان و فعالانی است که باور دارند به منظور واقعی ساختن رؤیای جهان عاری از خشونت، ضرورت است تا مردانگی های زنان آور به چالش کشیده شود... شبکه جنوب آسیایی برای پرداختن به مردانگی ها، جایگاهی را برای مردم ساکن در جنوب آسیا فراهم می آورد تا در جهت توسعه فرهنگ مقاومت علیه خشونت مبتنی بر جنسیت با یکدیگر همکاری کنند». بازیافت معلومات از <http://sanam.asia> (تاریخ دسترسی ۱۸ جولای ۲۰۱۵).
- ۵۶ «مردان مراقبت می کنند» (MenCare)، کمپین جهانی پدری کردن است که در بیش از ۳۵ کشور در پنج قاره از جهان فعالیت دارد. «رسالت ما این است تا سهم گیری مردان را به عنوان پدران و مراقبت کنندگان منصف و عاری از خشونت به منظور تأمین رفاه در خانواده، برابری جنسیتی و صحت بهتر برای مادران، پدران و اطفال ترویج دهیم. ما می خواهیم مردان در حمایت از برابری اجتماعی و اقتصادی زنان از طریق عهده دار شدن مسوولیت های بیشتر در زمینه های مراقبت از اطفال و انجام کارهای خانه سهم بگیرند. ما باور داریم که برابری واقعی تنها زمانی تحقق پذیر است که مردان ۵۰ درصد از مسوولیت های مربوط به مراقبت از اطفال و انجام کارهای خانه را در سراسر جهان بر عهده بگیرند». بازیافت معلومات از <http://men-care.org> (دسترسی در تاریخ ۱۸ جولای ۲۰۱۵).
- ۵۷ در یکی از پروژه های اخیر به نام «بیباید درباره مردان سخن بگوییم: پروژه فیلم سازی درباره مردانگی ها در جنوب آسیا» که از جانب دفتر منطقه جنوب آسیا و آسیای مرکزی (OSCAR) وابسته به مؤسسه حماه اطفال (بریتانیا) و دفتر منطقه ای یونیسف برای جنوب آسیا (ROSA) تمویل شده بود، مستندسازان مشهور از پاکستان، هند، نپال و بنگلادش چهار فیلم را درباره مردانگی تهیه بازیافت معلومات از <http://goo.gl/rgTFSO> (دسترسی در تاریخ ۲۴ سپتامبر ۲۰۱۵).

در زمینه افغانستان، تحقیقات و مطالعات درباره «مرد بودن» و «مردانگی ها» در این کشور بسیار اندک و ناچیز است. آنچه که پیش تر درباره تاریخچه ظهور مطالعات مردانگی در کشورهای جنوب آسیا ذکر شد، دلیل نو بودن این مطالعات را در زمینه افغانستان نیز توضیح می دهد. با این حال، در مجموع، مطالعه انجام شده از سوی الساندرو مُسوتی در طرح و توجه به^{۵۸} مباحث جنسیت در افغانستان اثرگذار بوده است.^{۵۹} پژوهشگر دیگری نیز مفهوم غیرت و خشونت مبتنی بر جنسیت را مورد مطالعه قرار داده [و بر ضرورت انجام مطالعات مردانگی در افغانستان تأکید کرده] است.^{۶۰} با این وجود، تحلیل مطالعات انجام شده، نشان دهنده به کارگیری مبانی روش شناختی متفاوت در این مطالعات است که یافتن رویکرد مشترک در این کارها را دشوار می نماید. در نتیجه، استفاده از روش شناسی نامتعارف و غیر اصولی، اعتبار این مطالعات و قابلیت اعتماد آنها را خدشه دار ساخته است؛ به عنوان مثال دو پژوهش انجام شده فاقد هر گونه طرح تحقیق بوده اند.^{۶۱-۶۲}

[در قسمت یافته های تحقیقات انجام شده] مطالعه جاوید بحری^{۶۳} نشان می دهد که ابتکارات جامعه بین المللی در راستای حرکت به سمت برابری جنسیتی در افغانستان، نه تنها اثر معکوس داشته، بلکه حتی مردان تحصیلکرده افغان را به اتخاذ موضع دفاعی و محافظه کارانه در قبال حقوق زنان واداشته است. استدلال آنها این بوده که موازین جنسیتی از دیرباز به وسیله قدرت های امپریالیستی به افغانستان وارد شده که نوعی خاص از ژئوپولیتیک جنسیتی را در این کشور به وجود آورده است. این یافته همچنین از سوی موسوی و اچاوز^{۶۴} در پژوهش مستقل شان تأیید شده اما در مطالعه انجام شده از سوی سازمان دموکراسی و حقوق بشر افغانستان به آن توجهی نشده است.^{۶۵}

در حال حاضر، سکوتی ناپذیرفتنی در رابطه با مسئله گسترده تبعیض و خشونت علیه دختران و زنان جامعه افغانستان را فرا گرفته است. بر اساس گزارش هیئت معاونیت سازمان ملل متحد در افغانستان (یوناما) و دفتر کمیشنر عالی حقوق بشر سازمان ملل متحد :

سکوت به معنای حمایت از آنانی است که قصد دارند قدرت و اقتدار خود را با محدود کردن زنان به کارهای خانه و منزلت پایین در زندگی حفظ نمایند. سکوت یعنی پشتیبانی از سیاست گذاری ها و نظام های تبعیض آمیزی که خشونت علیه زنان را مورد اغماض قرار می دهد. سکوت یعنی تنها گذاشتن زنانی که آگاهانه برای ایفای نقش فعال در جامعه افغانستان و ارتقای حقوق زنان متقبل خطرات می شوند.^{۶۶}

ضروری است تا به مردانگی در بستر جامعه افغانستان نگاه دقیق تری صورت گیرد.^{۶۷} این مردانگی است که «مرد بودن» و «مردان» را تعریف می نماید، نه بر عکس آن. از همین رو، لازم است تا مردان در گفتگوها پیرامون نحوه تأثیرگذاری مردانگی بر خود و همچنین پیامدهای آن برای زندگی زنان سهیم شوند. این مسوولیت مردان است تا در پارادایم موجود تغییر آورده و همدیگر را در پذیرش جمعی «مردانگی سنتی» که در آنها درونی شده، مورد سؤال قرار داده، به چالش گرفته و این پذیرش را بشکنند. بدون چنین گفتگویی، سکوت کردن به معنای رضایت و همدستی است؛ مردان هر چند که بخشی از «مشکل» هستند، آنها بخشی از «راه حل» این مشکل نیز هستند. این گفتگو، در منطقه آغاز شده، اما نیاز است تا موفقیت های بیشتری به دست آورده و گسترش یابد و البته باید از پشتیبانی سیاست گذاری حکومت برخوردار گردد.^{۶۸}

۵۸ الساندرو مُسوتی، «مهاجرت به عنوان مناسک گذر: جوانان افغان در ایران، مردانگی و بلوغ خود را می سازند»، Migration as a Rite of Passage: Young Afghans Building Masculinity and Adulthood in Iran مجله مطالعات ایرانی، ۴۰، شماره ۲ (۲۰۰۷).

۵۹ سببی آزربایجانی-مقدم، «مطالعه ای درباره عدالت جنسیتی از طریق شوراهاى انكشافى محل، برنامه همبستگی ملی»، A Study of Gender Equity through the National Solidarity Programme's Community Development Councils (کابل: کمیته دنامارک برای کمک به مهاجران افغان (DACAAR)، ۲۰۱۰). بازیافت از <http://goo.gl/egKzEd> (دسترسی در تاریخ ۱۰ جنوری ۲۰۱۴).

۶۰ «غیرت مردانه و مرد جنسیتی شده در افغانستان»، "Manly Honor and the Gendered Male in Afghanistan".
 ۶۱ آنا کاستانزا بالدری، استفانو پاگلیارو و سزاره پورکارو، «حاکمیت قانون در زمان غیرت مردانه: نگرش پولیس افغانستان و خشونت در میان زن و شوهران»، "The Rule of Law at Time of Masculine Honor: Afghan Police Attitudes and Intimate Partner Violence" مجله روندهای گروهی و روابط میان گروهی، ۱۶، شماره ۳ (۲۰۱۳).

۶۲ شرکت مشاوره چکی، «سهیم سازی مردان در توانمندسازی و تأمین حقوق زنان: یک مطالعه اکتشافی»، "Engaging Men in Women's Empowerment and Rights Achievement: An Explorative Study" (کابل: اداره توسعه بین المللی ایالات متحده (USAID)، مأموریت به افغانستان، ۲۰۱۴). بازیافت از <http://goo.gl/1kqIYT> (دسترسی در تاریخ ۱۰ جون ۲۰۱۴).

۶۳ سازمان دموکراسی و حقوق بشر افغانستان (AHRDO)، «زنان از نگاه مردان: رسیدگی به ریشه های ساختاری مشکلات زنان در افغانستان»، "Women in the Eyes of Men: Tackling the Structural Roots of Women's Problems in Afghanistan" (کابل: سازمان دموکراسی و حقوق بشر افغانستان، ۲۰۱۵). بازیافت از <http://goo.gl/hGK2Ll> (دسترسی در تاریخ ۱۴ مارچ ۲۰۱۴).

۶۴ جاوید بحری، «سیاست گذاری های جنسیتی غرب در افغانستان: ناکامی زنان و تحریک مردان»، "Western Gender Policies in Afghanistan: Failing Women and Provoking Men" مجله جنسیت، تکنالوژی و توسعه، ۱۸، شماره ۲ (۲۰۱۴).

۶۵ سید مهدی موسوی و چونا آراچاوز، «چالشهای دخیل ساختن مردان افغان در تساوی جنسیتی (a Case Study in Kabul, Afghanistan)» (نمونه موردی شهر کابل)، در بیست و سومین کنفرانس بین المللی انجمن مطالعات مردان آمریکا (ASMA) با عنوان دخیل ساختن مردان و پسران در تساوی جنسیتی (نیویورک ۲۰۱۵).

۶۶ سازمان دموکراسی و حقوق بشر افغانستان، «زنان از نگاه مردان: رسیدگی به ریشه های ساختاری مشکلات زنان در افغانستان»، "Women in the Eyes of Men: Tackling the Structural Roots of Women's Problems in Afghanistan" (کابل: سازمان دموکراسی و حقوق بشر افغانستان، ۲۰۱۵). بازیافت از <http://goo.gl/yPUwMA> (دسترسی در تاریخ ۲۲ سپتمبر ۲۰۱۵).

۶۷ هیئت معاونیت سازمان ملل متحد در افغانستان (یوناما) و دفتر کمیشنر عالی حقوق بشر سازمان ملل متحد (OHCHR)، «سکوت، خشونت است: به بدرفتاری با زنان در افغانستان خاتمه دهید»، "Silence Is Violence End the Abuse of Women in Afghanistan" (یوناما: ۲۰۰۹). بازیافت از <http://goo.gl/yPUwMA> (دسترسی در تاریخ ۲۲ سپتمبر ۲۰۱۵).

۶۸ گروه مؤسسات بریتانیایی و ایرلندی فعال در افغانستان (BAAG)، «درست انجام دادن کار: بررسی برنامه ریزی جنسیتی در افغانستان»، "Getting It Right: Examining Gender Programming in Afghanistan" (لندن: گروه مؤسسات بریتانیایی و ایرلندی فعال در افغانستان، ۲۰۱۴). بازیافت از <http://goo.gl/BocyZB> (دسترسی در تاریخ ۲۹ جولای ۲۰۱۵).

۶۹ ناتالی گیته، «مردانگی، مردان را تعریف می کند، نه بر عکس آن» - چرا گفتگو پیرامون «مردانگی» بسیار مهم است، "Masculinity Defines Men, Rather Than the Reverse" - Why the 'Masculinity' Debate Is So Important (هافتینگتون پست (۲۰۱۲)، <http://goo.gl/qv8VfZ>) (دسترسی در تاریخ ۱۲ جولای ۲۰۱۵).

۳. روش تحقیق

۳.۱ روش جمع آوری معلومات ساحوی

این مطالعه [به لحاظ روش شناسی/میتودولوژیک] از طرح تحقیق غیر آزمایشی با ترکیبی از رویکردهای کمی و کیفی بهره گرفته است. [به منظور جمع آوری معلومات] در رویکرد کمی از روش سروی و در رویکرد کیفی از بحث های گروهی متمرکز، مصاحبه های عمیق و مصاحبه ها با افراد مطلع استفاده شده است. پرسشنامه اجتماع نیز که شکلی بسط یافته از سروی و دربرگیرنده سؤالات درباره ابعاد اجتماعی-اقتصادی، جمعیت شناختی، تاریخی و روابط جنسیتی در اجتماع مورد مطالعه است، در قالب رهنمودهای مصاحبه نیمه ساختاریافته اجرا گردید تا از این طریق تولید معلومات کمی و کیفی ممکن گردد.

۳.۲ انتخاب مناطق مورد مطالعه

این مطالعه در مجموع بر پنج اجتماع تمرکز داشته که سه مورد از آنها روستایی و دو مورد شهری بوده است.^{۷۰} این اجتماعات عبارتند از:

- ولایت کابل: «فاخرآباد» (اجتماع شهری) و «بهار درّه» (اجتماع روستایی)؛
- ولایت ننگرهار: «مشیرقله» (اجتماع روستایی)؛
- ولایت تخار: «باغ رود» (اجتماع روستایی)؛
- ولایت بامیان: «کنارک» (اجتماع شهری).

یکی از معیارهای گزینش چهار ولایت ذکر شده، سطح محافظه کاری این ولایات [در روابط جنسیتی] بوده است. بر این اساس، ننگرهار به عنوان ولایت «محافظه کار» شناسایی شد و بامیان به عنوان ولایت کم تر محافظه کار؛ ولایت تخار نیز از لحاظ سطح محافظه کاری در بین دو ولایت ننگرهار و بامیان قرار گرفته و کابل به عنوان پایتخت افغانستان، جایی است که در آن گرایشات سیاسی متنوع یافت می شود. از همین رو، مطالعه در کابل در بر گیرنده دو اجتماع شهری و روستایی بوده است.

ولایت کابل:

بنا بر آخرین ارقام برآورد شده از سوی اداره مرکزی احصائیه افغانستان، جمعیت ولایت کابل در جریان سال ۱۳۹۲، ۴,۰۸۶,۵۰۰ نفر بوده که از این تعداد ۵۲ درصد را مردان و ۴۸ درصد را زنان تشکیل میداد.^{۷۱} بر طبق یک سروی اخیر، شهر کابل به عنوان مرکز ولایت کابل با ۷۷,۲ درصد بیشترین میزان جمعیت در این ولایت را به خود اختصاص داده است و ولسوالی بگرامی با ۵,۲ درصد در جایگاه بعدی قرار می گیرد.^{۷۲}

اجتماع شهری منتخب از کابل: فاخرآباد

«فاخرآباد» در منطقه چهل ستون در ناحیه هفتم شهر کابل موقعیت دارد. جمعیت این ناحیه از شهر کابل در حدود ۳۷۴,۶۸۵ نفر برآورد می شود. از این تعداد، ۵۲ درصد آن را مردان و ۴۸ درصد آن را زنان تشکیل می دهند.^{۷۳} تعداد خانوارها در این منطقه تقریباً ۶۲,۳۷۸ خانوار می باشد. بر اساس این معلومات و همچنین اظهارات وکیل گذر و سایر ریش سفیدان این اجتماع، تعداد نفوس «فاخرآباد» در حدود ۱۵,۰۰۰ نفر تخمین زده شده که شامل ۷۰ درصد پشتون، ۲۵ درصد تاجیک و ۵ درصد سایر اقوام از جمله هزاره می باشد.

بر اساس مشاهدات تیم تحقیق:

اگرچه این اجتماع در کابل موقعیت دارد، بیشتر جمعیت آن را مهاجران تشکیل می دهند. آنها اهل ولایت های همجوار به خصوص لوگر و پنجشیر هستند. فاخرآباد منطقه ای است مشکل از طبقه متوسط رو به پایین با نرخ بیکاری بالا در میان جوانان که بی ثباتی زیادی را در آن سبب شده است. در این اجتماع، تنوع قومی از نحوه لباس پوشیدن مردم قابل مشاهده است. نوع پوشش مردم سبک های متنوع از پیراهن تنبان وطنی و سنتی گرفته تا کلاه و لنگی قندهاری و همچنین ترکیبی از شلوار جین و تی شرت در میان مردان را شامل می شود؛ برای زنان نیز، سبک های پوشش مختلفی قابل مشاهده است از جمله چادری و برقع های آبی رنگ سنتی و حجاب عربی و همچنین پیراهن های فیشنی و پتلون های مُد روز.

(منطقه شهری فاخرآباد، کابل، ۸ دلو ۱۳۹۳)

۷۰ «نام» های بیان شده برای مناطق مورد مطالعه «مستعار» می باشد.

۷۱ اداره مرکزی احصائیه جمهوری اسلامی افغانستان، «سالنامه احصائیه افغانستان ۲۰۱۳-۲۰۱۴»، «Afghanistan Statistical Yearbook 2013-14» (کابل: اداره مرکزی احصائیه جمهوری اسلامی افغانستان، ۲۰۱۴). ۵. بازیافت از <http://goo.gl/n7RC0J> (دسترسی در تاریخ ۱۵ جنوری ۲۰۱۵).

۷۲ «سروی اجتماعی-نفوس شناختی و اقتصادی ولایت: نقاط برجسته»، «Province Socio-Demographic and Economic Survey: Highlights» (کابل: اداره مرکزی احصائیه جمهوری اسلامی افغانستان، ۲۰۱۵). ۵. بازیافت از <http://goo.gl/Nc74yg> (دسترسی در تاریخ ۱۸ سپتمبر ۲۰۱۵).

۷۳ «برآورد نفوس شهر کابل به تفکیک ناحیه و جنس طی سال ۲۰۱۵-۲۰۱۶»، «Estimated Population of Kabul City by District and Sex 2015-16» (کابل: اداره مرکزی احصائیه جمهوری اسلامی افغانستان، ۲۰۱۵). بازیافت از <http://goo.gl/WKZZpz> (دسترسی در تاریخ ۱۸ سپتمبر ۲۰۱۵).

اجتماع روستایی منتخب از کابل: بهار دره

«بهار دره» یکی از پرنفوس ترین قریه های ولسوالی بگرامی است که در شرق شهر کابل واقع شده است. با این حال، آمار یا احصائیه دقیقی در مورد تعداد جمعیت آن وجود ندارد. بنا بر ادعای ملک و سایر بزرگان این قریه، جمعیت تقریبی بهار دره در حدود ۱۳,۰۰۰ نفر می باشد. به لحاظ قومیت، ساکنان آن تاجیک هستند. ملک و سایر بزرگان قریه همچنین اظهار داشتند که ۵۰ درصد از مردان این قریه دهقان، ۱۰ درصد آن کارمند دولت، ۱۰ درصد دارای کار آزاد و ۳۰ درصد بیکار می باشند.

ولایت ننگرهار: اجتماع مشیر قلعه

ولایت ننگرهار در شرق افغانستان موقعیت دارد، در شمال، با ولایت های کنر و لغمان و در غرب با ولایت های کابل، لوگر و پکتیا هم مرز است؛ همچنین از شرق و جنوب با کشور پاکستان دارای سرحدات بین المللی است. اجتماع «مشیر قلعه» بخشی از ولسوالی کامه در ولایت ننگرهار است. بر مبنای برآوردهای اداره مرکزی احصائیه در سال ۱۳۹۱، تعداد جمعیت ولایت ننگرهار و ولسوالی کامه به ترتیب ۱,۴۳۶,۰۰۰ و ۷۴,۷۰۰ نفر بوده است؛ از مجموع جمعیت ولسوالی کامه، مردان ۵۱ درصد و زنان ۴۹ درصد آن را به خود اختصاص داده اند.^{۷۴} در ارتباط با «مشیر قلعه»، ملک قریه آخرین برآورد خود را چنین شرح می دهد:

در حدود ۶۰۰ فامیل در این اجتماع زندگی می کنند. هر فامیل تقریباً ۱۰ عضو دارد؛ بر همین اساس، می توان تخمین زد که تقریباً ۶۰۰۰ نفر در مشیر قلعه بودباش دارند. مردم در اینجا زیر خط فقر زندگی می کنند. اکثریت دهقان هستند و برخی از آنها دکان دار. باشندگان این قریه همه پشتون هستند.

ولایت تخار: محله باغ رود

ولایت تخار در شرق ولایت قندوز موقعیت دارد و به واسطه ولایت های بغلان، پنجشیر و بدخشان احاطه شده است. شمال این ولایت با کشور تاجیکستان دارای مرز است. «باغ رود» قریه ای است که در ناحیه سوم شهر تالقان (مرکز ولایت تخار) قرار دارد. بر پایه معلومات اداره مرکزی احصائیه، میزان نفوس مرکز ولایت تخار در سال ۱۳۹۱ در حدود ۲۱۹,۰۰۰ نفر بوده است که ۵۱ درصد از آن را مردان و ۴۹ درصد را زنان تشکیل داده اند.^{۷۵} بنا بر برآوردهای غیررسمی بزرگان شورای قریه، جمعیت «باغ رود» به طور تقریبی ۱,۲۰۰ نفر است که از این تعداد، ۶۵ درصد قوم تاجیک، ۲۵ درصد قوم ازبک و ۱۰ درصد آن را قوم پشتون تشکیل می دهد. اکثر مردان این قریه دهقان و تعداد کمی نیز دارای کار آزاد هستند.

ولایت بامیان: محله کنارک

ولایت بامیان در ارتفاعات مرکزی افغانستان و در جنوب کوه های هندوکش و شمال کوه بابا موقعیت دارد. بر مبنای معلومات اداره مرکزی احصائیه، جمعیت این ولایت در سال ۱۳۹۱ تقریباً ۸۰۹,۹۰۰ نفر تخمین زده شده که نسبت مردان و زنان از این تعداد برابر بوده است.^{۷۶} «کنارک» شهرکی در مرکز ولایت بامیان است که بنا بر برآوردهای غیررسمی در حدود ۳۰,۰۰۰ نفر جمعیت دارد. بر اساس تقسیمات محلی، این شهرک سه شورا داشته و ساکنان آن همه هزاره هستند. به لحاظ نوع اشتغال نیز مردم ساکن در این شهرک، دهقان و یا کارمند دولت هستند.

^{۷۴} «نقوس تخمینی افغانستان ۲۰۱۲-۲۰۱۳ - نفوس مسکون ولایت ننگرهار به تفریق واحد اداری، شهری، دهاتی و جنس سال ۲۰۱۲-۲۰۱۳»، «Estimated Population of Afghanistan 2012-13-Settled Population of Nangarhar Province by Civil Division, Urban, Rural and Sex-2012-13» (کابل: اداره مرکزی احصائیه جمهوری اسلامی افغانستان، ۲۰۱۳)، ۹. بازیافت از <http://goo.gl/DiuT1N> (دسترسی در تاریخ ۱۵ جنوری ۲۰۱۵).

^{۷۵} «نقوس تخمینی افغانستان ۲۰۱۲-۲۰۱۳ - نفوس مسکون ولایت تخار به تفریق واحد اداری، شهری، دهاتی و جنس سال ۲۰۱۲-۲۰۱۳»، «Estimated Population of Afghanistan 2012-13-Settled Population of Takhar Province by Civil Division, Urban, Rural and Sex-2012-13» (کابل: اداره مرکزی احصائیه جمهوری اسلامی افغانستان، ۲۰۱۳)، ۲۳. بازیافت از <http://goo.gl/Tcj10c> (دسترسی در تاریخ ۱۵ جنوری ۲۰۱۵).

^{۷۶} «نقوس تخمینی افغانستان ۲۰۱۲-۲۰۱۳ - نفوس مسکون ولایت بامیان به تفریق واحد اداری، شهری، دهاتی و جنس سال ۲۰۱۲-۲۰۱۳»، «Estimated Population of Afghanistan 2012-13-Settled Population of Bamyán Province by Civil Division, Urban, Rural and Sex-2012-13» (کابل: اداره مرکزی احصائیه جمهوری اسلامی افغانستان، ۲۰۱۳)، ۱۴. بازیافت از <http://goo.gl/wOUkSZ> (دسترسی در تاریخ ۱۵ جنوری ۲۰۱۵).

شکل ۳.۲.۱ نقشه افغانستان با برجسته سازی مناطق مورد مطالعه

۳.۳ معیارهای گزینش مناطق مورد مطالعه

همان طور که جدول ۱.۳ نشان می دهد، چهار عامل اساسی، مبنای گزینش مناطق مورد مطالعه را شکل داده است:

اول، پیش فرض ها درباره سطح فرهنگی (محافظه کار/سنتی؛ میانه رو و کم تر محافظه کار/سنتی)؛

دوم، تنوع قومی (تک قومی یا چندقومی بودن)؛

سوم، فعالیت کمیته سویدن برای افغانستان در ولایت ها؛ این کمیته در تخار و ننگرهار فعالیت دارد، اما بامیان و مناطق روستایی کابل را تحت پوشش ندارد.

چهارم، سطح خطر امنیتی مناطق گزینش شده در زمان انجام پژوهش ساحوی.

هدف از انتخاب مناطق مورد مطالعه، انعکاس مناسب تنوع قومی و فرهنگی موجود و به نمایش گذاشتن تفاوت های ظریف و جزئی در مفاهیم مرتبط با مردانگی ها در بستر اجتماعات افغانی است.

جدول ۳.۱ معیارهای گزینش مناطق مورد مطالعه

ولایت	دلایل گزینش			
	پیش فرض ها درباره سطح فرهنگی	تنوع قومی	ساحاتی که «کمیته سویدن برای افغانستان» در آن کار می کند	سطح خطر امنیتی در زمان تحقیق
ننگرهار	محافظه کار/استی	تک قومی	بله	بالا
تخار	میانه رو	چندقومی	بله	متوسط
بامیان	کم تر محافظه کار/استی	تک قومی	خیر	پایین
منطقه شهری از ولایت کابل	گروه مقایسه ای به عنوان منطقه شهری در پایتخت	چندقومی	بله	پایین
منطقه روستایی از ولایت کابل	گروه مقایسه ای به عنوان منطقه روستایی در پایتخت	تک قومی	خیر	متوسط

۳.۴ آمادگی ها قبل از آغاز تحقیق ساحوی

قبل از آغاز تحقیق در ساحه، میزگرد مباحثاتی با حضور مراجع ذیربط (همچون نهادهای دولتی، سازمان های بین المللی غیر دولتی، سازمان های غیردولتی و گروه های جامعه مدنی فعال در عرصه برابری جنسیت) جهت دستیابی به موارد ذیل برگزار شد:

- ۱- شناسایی و سهیم ساختن سیاست گذاران امور جنسیتی در آغاز و تمامی روند تحقیق؛
- ۲- دریافت نظریات و دیدگاه های آنها در رابطه با کارهایی که تاکنون انجام شده و ابتکارات یا ساختارهایی که موجود است؛ و
- ۳- اعتباربخشی به نحوه گزینش مناطق مورد مطالعه، میتودولوژی/روش شناسی به کار گرفته شده و حصول اطمینان از مرتبط بودن تحقیق پالیسی ها یا سیاست گذاری ها.

پس از برگزاری این جلسه مشورتی و تکمیل مرور مطالعات قبلی انجام شده/پیشینه تحقیق، ابزارهای تحقیق تهیه، آزمایش شده و در آن تجدید نظر و اصلاح لازم صورت گرفت. اعضای تیم تحقیق برای انجام این مطالعه نیز، ترکیبی از مردان و زنان بوده است. تنها زنان می توانستند با پاسخ دهندگان زن مصاحبه کرده و بحث ها را در میان آنان تسهیل نمایند. موضوع قومیت نیز در ترکیب اعضای تیم تحقیق مد نظر گرفته شد.

۳.۵ گزینش پاسخ دهندگان

۳.۵.۱ بخش کیفی

در این مطالعه، اشتراک کنندگان از حیث «جنس» و «سن» به عنوان مردان و زنان جوان (۱۶-۲۴ سال) و بزرگسال (۲۵ سال به بالا) دسته بندی شدند. از پرسشنامه اجتماع به منظور گردآوری معلومات درباره مناطق مورد مطالعه در هر یک از چهار ولایت کار گرفته شد. مصاحبه افراد مطلع نیز با اشخاص ذیربط همچون مقامات محلی، ریش سفیدان، معلمان و رهبران دینی و مذهبی صورت پذیرفت. در ادامه، بحث های گروهی متمرکز با مردان و زنان جوان و بزرگسال در اجتماعات مورد مطالعه اجرا گردید تا برداشت ها و مفکوره های عمومی درباره مردانگی ها کشف گردد. به لحاظ زمانی، کوتاه ترین بحث گروهی متمرکز تطبیق شده، دو ساعت و بلندترین آن شش ساعت را در بر گرفته است. برخی از بحث های گروهی متمرکز مخصوصا برای مردان و زنان جوان در دو جلسه برگزار گردید، زیرا برخی از اشتراک کنندگان محصل بودند.

در نتیجه انجام بحث های گروهی متمرکز، تیم تحقیق مصاحبه های عمیق و مفصلی را به منظور درک تفاوت های جنسیتی و تفاوت های ظریف و جزئی درباره مفکوره های مرتبط با مردانگی و همچنین روند تصمیم گیری انجام دادند. مصاحبه ها با افراد مطلع و مصاحبه های عمیق نیز از دو تا شش ساعت، زمان در بر گرفته و برخی از این مصاحبه ها در حداکثر سه جلسه انجام شده است. تعداد مصاحبه ها با افراد مطلع، مصاحبه های عمیق و بحث های گروهی متمرکز به موجودیت وقت، مصارف و از همه مهم تر به اقتناع نظری در این باره بستگی داشته است.

۳.۵.۱.۱ برداشش و تحلیل معلومات کیفی

بدین منظور معلومات توصیفی، گردآوری و جمع بندی شدند. گرایشات، موضوعات اصلی، موضوعات فرعی و رویدادها از معلومات کیفی به دست آمدند. از اظهارات و نقل قول ها نیز به منظور فشرده سازی دیدگاه های مصاحبه شوندهگان و اشتراک کنندگان در مصاحبه های عمیق و بحث های گروهی متمرکز استفاده شد.

تجزیه، تحلیل تکمیلی پس از گردآوری معلومات به واسطه مرتب سازی و کدگذاری آنها (کدهای لست شده) به شکل مؤثر انجام پذیرفت. معلومات به شکل سیستماتیک پس از [کدگذاری و] تبدیل شدن به مفاهیم، دوباره از مفاهیم به روابط و رفتارها سازمان دهی شدند.

جدول ۳.۲ تعداد تکمیل شده پرسشنامه اجتماع و مصاحبه با افراد مطلع

فعالیت ها				پرسشنامه اجتماع	ساحات
مصاحبه ها با افراد مطلع					
زن		مرد			
افراد مطلع دینی	افراد ذیربط محلی	افراد مطلع دینی	افراد ذیربط محلی		
-	۴	۲	۳	۱	منطقه روستایی منتخب از کابل
۱	۳	۲	۳	۱ (۵ اشتراک کننده)	منطقه شهری کابل
-	۲	۲	۴	۱	ننگرهار
۲	۴	۲	۴	۱ (۵ اشتراک کننده)	تخار
۱	۳	۲	۴	۱ (۲ اشتراک کننده)	بامیان
۴	۱۶	۱۰	۱۸	۵ (۱۴)	مجموع

جدول ۳.۳ تعداد تکمیل شده بحث های گروهی متمرکز

فعالیت ها						ساحات
بحث های گروهی متمرکز: ۲۰ (۱۶۸)						
مصاحبه های عمیق: ۳۸						
زن	مرد	زنان بزرگسال (۲۵ سال به بالا)	زنان جوان (۱۶-۲۴ سال)	مردان بزرگسال (۲۵ سال به بالا)	مردان جوان (۱۶-۲۴ سال)	
۴	۴	۱ (۱۰ اشتراک کننده)	۱ (۱۰ اشتراک کننده)	۱ (۸ اشتراک کننده)	۱ (۱۰ اشتراک کننده)	منطقه روستایی کابل
۴	۴	۱ (۷ اشتراک کننده)	۱ (۷ اشتراک کننده)	۱ (۷ اشتراک کننده)	۱ (۱۰ اشتراک کننده)	منطقه شهری کابل
۲	۴	۱ (۵ اشتراک کننده)	۱ (۵ اشتراک کننده)	۱ (۷ اشتراک کننده)	۱ (۷ اشتراک کننده)	ننگرهار
۴	۴	۱ (۸ اشتراک کننده)	۱ (۶ اشتراک کننده)	۱ (۱۲ اشتراک کننده)	۱ (۱۲ اشتراک کننده)	تخار
۴	۴	۱ (۱۱ اشتراک کننده)	۱ (۱۱ اشتراک کننده)	۱ (۶ اشتراک کننده)	۱ (۹ اشتراک کننده)	بامیان
۱۸	۲۰	۵ (۴۱)	۵ (۳۹)	۵ (۴۰)	۵ (۴۸)	مجموع

۳.۵.۲ بخش کمی

در رویکرد کمی، سروی در اجتماعات اجرا شد که تحقیق ساحوی کیفی در آن به انجام رسید. از آنجا که برآوردهای رسمی درباره جمعیت مناطق تحت مطالعه وجود نداشت، تعداد ۸۰ مرد و زن جوان و بزرگسال به طور «تصادفی» پس از ثبت جزئیات لازم، از هر اجتماع گزینش شدند (نگاه کنید به جدول ۳). پاسخ دهندگان از طریق شناسایی هر کلاستر یا خوشه انتخاب شدند؛ برای این کار، اطلاعات و مشخصات مورد نیاز درباره تمامی خانوارها جمع آوری گردید. به منظور جمع آوری معلومات در سروی نیز از پرسشنامه ساختار یافته استفاده شد.

جدول ۳.۴ تعداد پاسخ دهندگان مطالعه

مجموع	تعداد نمونه: ۴۰۰				ساحه
	زن بزرگسال (۲۵ سال به بالا)	زن جوان (۱۶-۲۴ سال)	مرد بزرگسال (۲۵ سال به بالا)	مرد جوان (۱۶-۲۴ سال)	
۸۰	۲۰	۲۰	۲۰	۲۰	منطقه روستایی کابل
۸۰	۲۰	۲۰	۲۰	۲۰	منطقه شهری کابل
۸۰	۲۰	۲۰	۲۰	۲۰	ننگرهار
۸۰	۲۰	۲۰	۲۰	۲۰	تخار
۸۰	۲۰	۲۰	۲۰	۲۰	بامیان
۴۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	مجموع

به منظور دریافت پاسخ هایی که در کتگوری یا مقوله های ارایه شده یافت نمی شدند، در سروی از سؤالات باز/نامحدود و همچنین چک لستی استفاده شد که در آن پاسخ دهندگان می توانستند پاسخ های خود را بر اساس گزینه های موجود بررسی کرده یا آنها را مطابق با مقیاس های زیر تصریح نمایند:

جدول ۳.۵ مقیاس بندی نمرات

بار معادل	معنی	توصیف
۱	موافقت قاطع با جمله بیان شده	کاملاً موافق
۲	موافقت با جمله بیان شده	موافق
۳	مخالفت با جمله بیان شده	مخالف
۴	مخالفت قاطع با جمله بیان شده	کاملاً مخالف

از آنجا که تعداد نمونه ها ۴۰۰ نفر بود، معلومات به منظور تعیین نورمال بودن با استفاده از تست «شاپیرو-ویلکس» مورد آزمون قرار گرفتند. (در این باره، به جدول های ۳.۱ و ۳.۲ در ضمایم نگاه کنید.)

از آنجا که مقدار احتمال یا P-Value کم تر از ۰,۰۵ به دست آمد، فرضیه صفر مبنی بر توزیع نورمال معلومات رد گردید. به منظور مقایسه کتگوری یا مقوله های سن و جنس در میان پاسخ دهندگان جوان و بزرگسال نیز معلومات با استفاده از آزمون/تست ناپارامتریک «من ویتنی یو» مورد پردازش قرار گرفت. از آزمون «کروک سال والیس» هم به منظور ارزیابی و درک تفاوت های معنادار موجود در نتایج در میان ولایات کار گرفته شد.

۳.۵.۳ چند بُعدی کردن فنون جمع آوری معلومات

در این مطالعه، فنون جمع آوری معلومات به واسطه ترکیبی از روش‌ها و منابع معلوماتی «چند بُعدی»^{۷۸،۷۹} گردید تا انواع مردانگی از چشم اندازهای متنوع مورد بررسی قرار گیرد. جمع آوری معلومات با کیفیت عالی که از طریق مرور و بررسی پیشینه و اسناد مرتبط با موضوع و همچنین به کارگیری رویکردهای کیفی و کمی حاصل شد، محققین ساحوی را ملزم ساخت تا معنای فعالیت‌ها، اقدامات و تصمیم‌ها مطالعه شوندگان را درک نمایند.

به منظور حل مشکلات ساحوی نیز پژوهشگر ارشد در ختم روز با تیم تحقیق تشکیل جلسه می داد. همچنین به مصاحبه کنندگان هدایت داده شده بود تا اهداف مطالعه را به پاسخ دهندگان توضیح داده و به آنها امکان طرح هر نوع پرسشی را چه قبل و چه در جریان مصاحبه ارایه نمایند تا هیچ گونه تردید و شک باقی نماند.

۳.۶ چالش‌های تحقیق

همان‌طور که پینی و پیز یادآور شده اند، هنگامی که مردان به مطالعه مردان می پردازند «آنها باید متوجه تأثیرات مرد بودن شان بر ایجاد روایت‌های مصاحبه شونده و تحلیل و تفسیر مواد مصاحبه باشند». در هنگام انجام مصاحبه‌ها، بیشتر عکس‌العمل‌ها و واکنش‌ها در رابطه با سؤالات مربوط به نقش‌های جنسیتی یکسان بودند:

[خنده ...] تو خودت هم یک مرد هستی، نیستی؟ در خانه تان مرد ندارید که ببینی مردها چه می‌کنند؟ تو هم خودت مرد هستی و جواب سؤالهات را می‌دانی؛ آنها واضح هستند!

(اشتراک کننده بحث گروهی متمرکز: مرد بزرگسال؛ بامیان: مصاحبه عمیق)

با این حال، این چالش فقط به موقعیت‌های جنسیتی شده مردان مربوط نمی‌شود؛ مطالعه خشونت مبتنی بر جنسیت و مسائل زنان در بستر جامعه افغانی بسیار حساسیت برانگیز به حساب می‌آید. از همین رو، پیشبرد این مطالعه انعطاف‌پذیری زیادی را طلب می‌نمود. در بخش کیفی، انواع خشونت علیه زنان به عنوان مبنایی برای رهنمودهای مصاحبه مورد توجه قرار گرفتند. همچنین، به دلیل حساسیت این موضوع، مصاحبه کنندگان به شکل مستقیم خواستار ارایه تجارب شخصی نشده، بلکه در مورد مشاهدات آنها در رابطه با موارد خشونت رخ داده در اجتماعات شان سؤال کردند. اعضای تیم تحقیق تا حد ممکن اعتماد اشتراک کنندگان را به دست آورده و توانستند معلومات لازم برای این پژوهش را گردآوری نمایند؛ با این وجود به دست آوردن عمق هر چه بیشتر از موضوع، زمان بیشتری را نیز طلب می‌کند.

در بخش کمی، سطح تحصیلات پایین پاسخ دهندگان، پاسخ‌دهی مستقلانه آنها را به سؤالات مندرج در پرسشنامه ناممکن می‌ساخت. در نهایت، مسائل امنیتی بعضاً مانع انجام کار تیم تحقیق می‌شد؛ همچنان که در جریان کار در ولایت‌های ننگرهار و کابل به فاصله چند لحظه از حمله انتحاری و انفجار بمب مقناطیسی در امان ماندند.

۳.۷ ملاحظات اخلاقی

از اشتراک کنندگان و پاسخ دهندگان تقاضا شد تا برای مشارکت در مطالعه رضایت کامل داشته باشند و به آنها در مورد حفظ محرمانگی شان اطمینان خاطر داده شد. همچنین جهت ثبت مصاحبه‌ها و بحث‌های گروهی متمرکز از اشتراک کنندگان تحقیق خواسته شد در صورت رضایت، موافقت خود را در این باره بیان نمایند.

در رابطه با اخلاق تحقیق، به مصاحبه کنندگان آگاهی داده شد تا زمینه مشارکت افراد به شکل کاملاً داوطلبانه فراهم گردد و فردی به اکراه یا اجبار در مطالعه شرکت نکند. «رضایت آگاهانه» یکی از عناصر و مؤلفه‌های مهم در گردآوری معلومات بوده است. به ویژه در آغاز هر مصاحبه، بر حفظ محرمانگی و عدم ذکر نام افراد در پروسه مطالعه تأکید گردید. هنگام معرفی پژوهش مطالعه برای مراجع و افراد ذریع در اجتماع، ملاحظات اخلاقی به خصوص در رابطه با مسائل حساس نظیر خشونت در خانوارها و منطقه مورد مطالعه، به شکل روشن برایشان یادآوری گردید.

۷۷ باربارا پینی و باب پیز، «جنسیتی شدن روش‌های تحقیق در مطالعه مردان و مردانگی‌ها»، "Gendering Methodologies in the Study of Men and Masculinities" در مردان، مردانگی‌ها و روش‌های تحقیق، ویرایش باربارا پینی و باب پیز (بیسینگ استوک، بریتانیا: پالگریو مک‌میلان، ۲۰۱۳)، ۸.
۷۸ مایکل فلاو، «به مذاکره کشیدن جنسیت در تحقیقات مردان در میان مردان»، "Negotiating Gender in Men's Research among Men" همان.

۴. یافته ها

مفاهیم مرتبط با مردانگی: دیدگاه هایی از میدان پژوهش

نگاه ما به چه کسانی است: نمایه های اجتماعی-جمعیت شناختی از معلومات کمی و کیفی

در سروی کمی، سهم پاسخ دهندگان مرد و زن جوان و بزرگسال در هر یک از چهار ولایت مورد مطالعه، برابر بوده است (مراجعه شود به جدول ۱-۴ در ضمایم). به لحاظ حالت مدنی معلومات نشان گر آن است که ۴۰٫۸ درصد از پاسخ دهندگان، مجرد ۵۷٫۸ درصد متأهل و ۱٫۵ درصد، زنان یا مردان بیوه هستند. اقوام متعددی در پژوهش حاضر تحت پوشش قرار گرفته که از این میان سه گروه قومی عمده، تاجیک (۳۷٫۳٪)، پشتون (۳۳٫۰٪) و هزاره (۱۹٫۸٪) است؛ سایر گروه های قومی شامل در مطالعه عبارتند از: ازبک (۷٫۸٪)، پشه یی (۲٫۰٪) و عرب (۰٫۳٪).

در بخش کیفی نیز، در مجموع ۲۶۸ نفر اشتراک کننده و مطلع کلیدی در این مطالعه شرکت نمودند (مراجعه شود به جدول ۲-۴ در ضمایم) که توزیع آنها به این شرح است: ۳۸ نفر در مصاحبه های عمیق ۴۸ نفر در مصاحبه ها با افراد مطلع و ۱۶۸ نفر در بحث های گروهی متمرکز. به منظور جمع آوری معلومات راجع به مناطق مورد مطالعه نیز با استفاده از پرسشنامه اجتماع با چهارده اشتراک کننده مصاحبه شد. اندکی بیشتر از نیمی از مصاحبه شوندگان مرد بودند (در حدود ۵۳٫۳٪) و در حدود ۵۶٪ از آنها به گروه های سنی ۱۹ سال یا پایین تر از آن و همچنین ۲۹-۲۰ سال تعلق داشتند. سایر گروه های سنی نیز ۴۴٫۱ درصد از پاسخ دهندگان این مطالعه را تشکیل می دادند.

به لحاظ تحصیلات، در حدود ۳۳٫۷ درصد از پاسخ دهندگان بخش کیفی، در سطح لیسه یا دانشگاه بوده، در حالی که ۲۹٫۵ درصد آنان از تحصیلات برخوردار نبوده اند؛ ۲۰٫۷ درصد نیز لیسانس و تنها ۰٫۸ درصد آنها دارای مدرک ماستری بوده اند. بیشتر از نیمی از پاسخ دهندگان (۵۶٫۲٪) متأهل، ۳۹٫۲ درصد مجرد، ۱٫۵٪ زنان یا مردان بیوه و ۳٫۱٪ نامزد بودند. گروه های قومی عمده در بخش کیفی مطالعه را تاجیک ها (۳۸٫۲٪)، پشتون ها (۳۱٫۲٪) و هزاره ها (۲۲٪) تشکیل داده اند؛ کم ترین نسبت که به دیگر گروه های قومی تعلق داشته، حدود ۰٫۴٪ است که تنها در مصاحبه ها با افراد مطلع اشتراک داشته اند. بیشترین درصدی اشتراک کنندگان و افراد مطلع به زنان خانه دار (۲۷٫۶٪) تعلق گرفته است؛ محصلین و دانشجویان با ۱۹٫۹٪ در رده بعدی قرار گرفته و ۱۸٫۸٪ از اشتراک کنندگان نیز دارای مشاغل مختلف دیگری بودند.

۴.۱ تلقی ها درباره خصوصیات مردانگی

۴.۱.۱ نقش های مردان

در ساختار مردسالار جامعه افغانستان، تلقی کلی بر این است که مسوولیت های عمده چه در خانواده و چه در اجتماع بر عهده مردان است. نقش های جنسیتی، در بر گیرنده انتظارات عمومی درباره رفتار مردم بر مبنای جنسیت شان [مرد یا زن بودن] است؛ این انتظارات به لحاظ اجتماعی تعریف شده و در میان افراد مشترک است. در نتیجه این مشترک بودن، جامعه معیاری را تعیین می کند که به رفتار قابل قبول جهت داده و آن را مشخص می نماید. این مطالعه به بررسی انتظارات جامعه از مردان افغان و همچنین پیامدهای برآورده نساختن این انتظارات می پردازد. از همین روی، یافته های این مطالعه با نتایج پژوهش پلک و برانون در مورد تأثیرگذاری قوی انتظارات اجتماعی بر مردان به واسطه مرد بودن آنها، همسوئی دارد.^{۷۹}

۴.۱.۱.۱ مرد به عنوان نان آور خانواده

بنا به یافته های پژوهش حاضر یکی از پایدارترین اصول معیاری مبتنی بر جنسیت حکایت از آن دارد که «مردان، تأمین کننده اصلی نیازهای خانواده هستند». این اصل، مورد پذیرش عمومی پاسخ دهندگان قرار دارد، طوری که ۹۳٫۱ درصد از مجموع ۴۰۰ پاسخ دهنده از آن حمایت کرده اند (نگاه کنید به جدول ۳-۴ الف در ضمایم).

پاسخ دهندگان بزرگسال تمایل بیشتری برای موافقت قاطع با این امر داشته اند که «مردان باید نان آور خانواده باشند». بیش از نیمی از پاسخ دهندگان بزرگسال (۵۷٫۵٪) از این اصل معیاری قویاً حمایت کرده اند، حال آن که در حدود ۵۰٫۰ درصد از پاسخ دهندگان جوان به طور مشابه از این اصل حمایت کرده اند (مراجعه شود به جدول ۳-۴ الف در ضمایم). با این حال، تفاوت در بین آنها به لحاظ آماری معنادار نیست. در میان پاسخ دهندگان مرد، ۶۱٫۵ درصد از آنها با اصل ذکر شده، موافقت کامل داشته اند؛ ۳۳٫۰ درصد موافقت داشته، ۵٫۰ درصد با آن مخالفت ورزیده و تنها در حدود ۰٫۵ درصد مخالفت کامل خود را ابراز داشته اند. طوری که جدول ۳-۴ الف، در ضمایم نشان می دهد پاسخ دهندگان مرد بزرگسال گرایش بیشتری برای باور به این امر دارند که «مردان باید نان آور خانواده باشند» (۰٫۵ < سطح معناداری آماری). پاسخ دهندگان زن نیز این معیار را قبول دارند، اما درجه پذیرش آنها به اندازه مردان بالا نیست.

۷۹ جوزف اچ. پلک و رابرت برانون، «نقش های مردانه و تجربه مردانه: مقدمه»، "Male Roles and the Male Experience: Introduction" مجله مسائل اجتماعی ۲۴، شماره ۱ (۱۹۷۸).

اگرچه تأثیر نسبی تحصیلات بر برداشت‌ها مشخص است، اما تحلیل مجموع معلومات، حکایت از نفوذ قوی تر سنت و فرهنگ بر دیدگاه‌ها دارد. جدول ۳-۴ ب، در ضمایم نشان می‌دهد که به لحاظ سطح تحصیلات، تفاوت معناداری در دیدگاه پاسخ دهندگان در این خصوص که «مردان باید نان آور خانواده باشند»، وجود ندارد. این یافته در هر چهار ولایت قابل مشاهده است.

معلومات به دست آمده از ولایت‌های بامیان و تخار، نشان دهنده اثر نسبی مقوله تحصیلات بر دیدگاه‌های پاسخ دهندگان راجع به اصل معیاری یاد شده [مرد به عنوان نان آور خانواده] است؛ اگرچه این نوسانات از نگاه تحلیل آماری معنادار به دست نیامده است. همچنین روشن شده که پاسخ دهندگان با تحصیلات بالاتر، گرایش کم تری به موافقت با معیار ذکر شده داشته‌اند. با این وجود، این امر در رابطه با ولایت‌های کابل و ننگرهار صدق نمی‌کند، زیرا در این دو ولایت، پاسخ دهندگان دارای تحصیلات بالاتر، تمایل بیشتری در حمایت از معیار یاد شده ابراز داشته‌اند.

تفکیک معلومات به لحاظ جنسیت [مرد یا زن بودن] تفاوت معنادار ($p < 0,10$) سطح معناداری آماری را از نظر سطح تحصیلات پاسخ دهندگان زن نشان می‌دهد (نگاه کنید به جدول ۳-۴ ب در ضمایم). همان طور که دیده می‌شود، احتمال موافقت زنان دارای تحصیلات بالاتر با این معیار که مردان باید نان آور خانواده باشند، کم تر است. این امر در رابطه با پاسخ دهندگان مرد از تخار نیز صدق می‌کند، زیرا در این ولایت تفاوت معناداری در تلقی‌های آرایه شده از سوی مردان با سطح تحصیلات متفاوت وجود دارد ($p < 0,10$) سطح معناداری آماری).

به لحاظ قومیتی، از میان چهار گروه قومی مورد مطالعه، پشتون‌ها تمایل بیشتری به پذیرش این امر دارند که «مردان باید نان آور خانواده باشند»، حال آن که هزاره‌ها کم ترین تمایل را در این رابطه از خود نشان داده‌اند (مراجعه شود به جدول ۳-۴ ج در ضمایم). بر این اساس، معلومات گردآوری شده، حکایت از آن دارد که در حدود ۶۸,۹ درصد از پاسخ دهندگان پشتون قویاً از این دیدگاه حمایت کرده‌اند. از سوی دیگر، ۵۲,۵ درصد از کل گروه، ۴۵,۶ درصد از تاجیک‌ها و ۴۴,۳ درصد از هزاره‌ها نیز موافق این دیدگاه بوده‌اند.

از نگاه آماری، تفاوت معنادار در میان گروه‌های قومی مورد مطالعه در کابل یعنی تاجیک‌ها، پشتون‌ها و کل گروه مشاهده نمی‌شود. با این حال، تفکیک معلومات بر اساس جنسیت [مرد یا زن بودن] حاکی از آن است که تفاوت معناداری ($p < 0,10$) سطح معناداری آماری در میان پاسخ دهندگان زن در گروه‌های قومی مختلف قابل مشاهده است.

معلومات به دست آمده همچنین، نشان دهنده تفاوت معنادار در میان گروه‌های قومی ساکن در تخار، هم در سطح کل گروه ($p < 0,10$) سطح معناداری آماری و هم معلومات تفکیک شده بر اساس جنسیت ($p < 0,10$) سطح معناداری آماری برای زنان و $p < 0,10$) سطح معناداری آماری برای مردان است. به لحاظ اقوام مختلف سروری شده در تخار، پاسخ دهندگان تاجیک از این ولایت گرایش بیشتری به پذیرش این معیار داشتند که «مردان باید نان آور خانواده باشند». با این حال، توزیع معلومات بر اساس جنسیت [مرد یا زن بودن] تغییر می‌کند؛ در این میان، پاسخ دهندگان مرد تاجیک بیشترین تمایل را در حمایت از معیار یاد شده داشته‌اند (۹۲,۳٪). از سوی دیگر، در میان پاسخ دهندگان زن، پشتون‌ها بیشترین گرایش را در موافقت کامل با معیار ذکر شده داشته‌اند (۸۷,۵٪). شمار کلی پاسخ دهندگان زن نیز در میان گروه‌های قومی مختلف، دارای نوسانات زیاد و معنادار بوده است.

معلومات کیفی نیز مملو از انتظارات بیان شده در مورد «نان آور بودن مردان در خانواده» است. اصطلاح «نان آور» به تأمین تمام مصارف و هزینه‌های خانواده اشاره دارد:

مرد باید کار کند و نان فامیل خود را پیدا کند، چون او مسوول فامیل خود است.

(ن.ا، زن بزرگسال، ننگرهار - مصاحبه با فرد مطلع)

مرد بیرون از خانه کار می‌کند و برای زن و اطفال فامیل نان پیدا می‌کند.

(غ.ا، مرد جوان، ننگرهار - بحث گروهی متمرکز)

مرد باید مراقب فامیل و اطفال خود باشد. باید سخت کار کند، پول پیدا کند و نان فامیل خود را به دست آورد.

(گ، زن بزرگسال، ننگرهار - بحث گروهی متمرکز)

مرد کسی است که خود را سرپرست فامیل، سرپرست زن و سرپرست اطفال می‌داند. البته که مسوولیت دارد تا همه مصارف فامیل را فراهم کند. باید پول پیدا کند و نیازهای زن و اطفال خود را تأمین کند.

(پ.ع، مرد بزرگسال، بامیان - بحث گروهی متمرکز)

پدرم دهقان است و ما زمین زراعتی داریم. خیلی دوست دارم به تحصیل خود ادامه دهم، اما پدرم همیشه برایم می گوید که اگرچه در مکتب رفتن من مانعی وجود ندارد، اما باید زود برگردم و به آبیاری زمین کمک کنم تا پدرم بتواند مصارف فامیل را فراهم کند.

(پ. عمرد جوان، بامیان - بحث گروهی متمرکز)

مرد بودن یعنی رئیس و سرپرست فامیل بودن. سرپرست فامیل بودن یعنی این که همه اعضای فامیل از مرد توقع دارند. او تمام مصارف فامیل را برآورده می کند.

(ح. ا، زن جوان، بامیان - بحث گروهی متمرکز)

مردسالاری در افغانستان وجود داشته و دارد. مردان بیرون از خانه کار می کرده اند و به زنان می گفتند تا در خانه بمانند، چون آنها بیرون از خانه بودند. مردان به این ترتیب رهبر فامیل شدند. خدا را شکر که اخیراً زنان تحصیل کرده اند و آنها نیز بیرون از خانه کار می کنند. در این صورت، هم مرد و هم زن می توانند مصارف خانواده را تأمین کنند.

(ز. ا، زن جوان، بامیان - بحث گروهی متمرکز)

با این وجود، همان طور که یافته های کیفی نشان می دهد، نقش مرد افغان صرفاً به نان آور بودن محدود نمی شود، بلکه سایر مسوولیت ها را نیز در بر می گیرد که می توان این مسوولیت ها را به لحاظ «تأمین نفقه» شرح داد.

۴.۱.۱.۲ مرد به عنوان تأمین کننده نفقه

همه اشتراک کنندگان در بخش کیفی بیان داشتند که مرد فقط نان آور خانواده نبوده، بلکه تأمین کننده نفقه نیز می باشد؛ یعنی مرد به عنوان شوهر و پدر مکلف است تا همه نیازهای زن و اطفال به شمول هزینه های معیشتی، مسکن، آموزش و صحت را تأمین نماید:

مرد باید به فامیل و جامعه خود خدمت کند. مرد باید مدیر و سرپرست باشد و باید بتواند همه کارها و وظایف را انجام دهد. باید فامیل خود را مدیریت بتواند، باید نفقه فامیل خود را تأمین کرده و نیازهای اطفال و زن خود را برآورده سازد؛ با انجام این مسوولیت هاست که می توان او را مرد نامید.

(پ. عمرد بزرگسال، بامیان - بحث گروهی متمرکز)

مسوولیت های اصلی مرد به عنوان پدر این است که باید سخت کار کند تا درآمد کسب کرده و ضروریات فامیل خود را فراهم نماید.

(ن، مرد بزرگسال، ننگرهار - مصاحبه با فرد مطلع)

مرد باید تأمین کننده نفقه باشد و نان، کالا [لباس] و سایر چیزهای مورد نیاز اعضای فامیلش را تأمین کند.

(ز، زن بزرگسال، بامیان - بحث گروهی متمرکز)

مرد باید نفقه فامیل خود را تأمین کند. باید به تعلیم و تربیت اطفال خود که بسیار مهم است، توجه کند.

(م، مرد بزرگسال، کابل، بحث گروهی متمرکز در اجتماع روستایی)

مرد، فامیل خود را اداره می کند. سرپرست فامیل بوده و مسوولیت تأمین نان و سایر ضروریات آنها را عهده دار است.

(ف ۱، زن جوان، تخار - بحث گروهی متمرکز)

مرد، مسوولیت اداره درست فامیل خود را بر عهده دارد. او باید نفقه فامیلش را به منظور تسهیل تعلیم و تربیت اطفالش فراهم کند.

(گ، مرد جوان، بامیان - بحث گروهی متمرکز)

۴.۱.۱.۳ مرد، مسوول تأمین امنیت خانواده

تقریباً همه ۴۰۰ پاسخ دهنده (۹۷٫۸٪) اتفاق نظر دارند که مردان باید امنیت خانواده خود را تأمین کنند (جدول ۴-۴ الف در ضمایم). در این میان تنها کم‌تر از ۳٫۰ درصد مخالفت خود را با این اصل ابراز کردند.

به لحاظ ولایت‌های مورد مطالعه، ننگرهار دارای بیشترین تعداد پاسخ دهندگانی است که قویاً موافق این معیار بوده‌اند که «مردان مسوول تأمین امنیت خانواده می‌باشند» (۸۱٫۳٪)؛ پس از آن، ولایت‌های تخار (۸۰٫۰٪)، بامیان (۶۱٫۳٪) و کابل (۴۷٫۵٪) در جایگاه‌های بعدی قرار می‌گیرند. این یافته با مبنای دسته‌بندی ولایت‌ها در قالب محافظه‌کارترین ولایت (ننگرهار) تا ولایت کم‌تر محافظه‌کار (بامیان) مطابقت دارد. تأمین ایمنی و امنیت خانواده، وظیفه مرد است. افراد مطلع و اشتراک‌کنندگان، امنیت را در زمره خدماتی قرار داده‌اند که مردان باید آنها را به منظور ایفای نقش‌های خانوادگی‌شان ارایه دهند. این انتظارات و توقعات با «رئیس یا سرپرست» بودن مرد در خانواده، گره خورده است (۴-۴ الف در ضمایم).

جدول ۴-۴ ب در ضمایم نشان می‌دهد که صرف نظر از سطح تحصیلات، پاسخ دهندگان اذعان دارند که مردان باید مسوولیت تأمین امنیت خانواده‌هایشان را بر عهده بگیرند. این، به معنای پذیرش عمومی اصل یاد شده در کلیه سطوح در چهار ولایت مورد مطالعه است. این مشاهده، حتی اگر معلومات به دست آمده به لحاظ جنسیتی نیز تفکیک شوند، صدق می‌کند.

بر علاوه، کلیه معلومات طوری که در جدول ۴-۴ ج در ضمایم، قابل مشاهده است نشان دهنده نوسان و تفاوت معنادار در میان گروه‌های قومی در رابطه با حمایت‌شان از دیدگاه ذکر شده است؛ پاسخ دهندگان پشتون بیشترین گرایش را در موافقت کامل (۷۳٫۵٪) با این مفکوره نشان داده‌اند که مردان مسوولیت تأمین ایمنی و امنیت خانواده را عهده‌دار می‌باشند؛ کل گروه (۷۲٫۵٪)، هزاره‌ها (۶۰٫۸٪) و تاجیک‌ها (۵۳٫۷٪) نیز در رده‌های بعدی قرار می‌گیرند.

با این حال، معلومات به دست آمده تفاوت معناداری را در میان گروه‌های قومی در سطح ولایتی به خصوص در کابل و تخار نشان نمی‌دهد. همچنین اگرچه در مجموع، تفاوت معنادار را می‌توان در میان گروه‌های قومی مورد مطالعه مشاهده کرد (۰٫۰۱ سطح معناداری آماری) اما این تفاوت به لحاظ معلومات به دست آمده از مردان معنادار نیست. همان‌طور که در جدول ۴-۴ ج در ضمایم قابل مشاهده است پاسخ دهندگان مرد پشتون، بیشتر از هر گروه قومی دیگر گرایش به این امر دارند که مرد باید تأمین‌کننده امنیت خانواده باشد. از سوی دیگر، تنها ۵۳٫۷ درصد از پاسخ دهندگان مرد تاجیک به طور کامل از این نقطه نظر حمایت کرده‌اند.

طوری که معلومات درج شده در جدول ۴-۴ ج در ضمایم نشان می‌دهد پاسخ دهندگان زن، صرف نظر از وابستگی قومی‌شان، اذعان داشته‌اند که تأمین امنیت خانواده، اولین وظیفه مردان است. به عبارت دیگر، باور زنان به این که مردان باید مسوول تأمین ایمنی و امنیت خانواده باشند، از وابستگی‌ها و تعلقات قومی فراتر می‌رود.

مرد، مسوول محافظت و مراقبت از فامیل در همه زمینه‌هاست به ویژه از لحاظ صحت، تعلیم و تربیت و سایر امور مربوط به رفاه فامیل.

(مرد بزرگسال ۴، بامیان - مصاحبه با فرد مطلع)

مرد باید کمایی کند [پول در بیاورد] تا غذا، امنیت و تعلیم و تربیت فامیل و اطفال خود را تأمین کند. باید به اطفالش کمک کند و آنها را در جهت تعلیم و تربیت تشویق نماید.

(م. ر. و، مرد بزرگسال، ننگرهار - بحث گروهی متمرکز)

همان‌طور که ما از فامیل‌های خود محافظت می‌کنیم، باید از مردم و کشور خود نیز دفاع کنیم و آن وقت است که مرد به حساب می‌آید. اگر مردی نتواند مسوولیت‌هایش را در خانه اجرا کند، نمی‌تواند از ننگ و ناموس خود دفاع کند و اگر نتواند از کشور خود دفاع کند، آن وقت است که نمی‌توان او را مرد نامید، زیرا اینها مسوولیت‌هایی است که باید انجام دهد.

(ح، مرد بزرگسال، تخار - بحث گروهی متمرکز)

معلومات کیفی به دست آمده از بحث‌های گروهی متمرکز نشان می‌دهد که انتظارات و توقعات زنان از مردان فراتر از تأمین امنیت است:

مکلفیت مرد این است که نان حلال پیدا کند، زمینه تعلیم و تربیت را برای اطفال خود مهیا سازد و کسب و کار حلال هم داشته باشد.

(پ ع، زن بزرگسال، کابل - بحث گروهی متمرکز در اجتماع شهری)

مرد، باید اخلاق حسنه داشته باشد، به کلان ها احترام بگذارد و نیازهای فامیلش را برآورده سازد. وقتی که این کارها را انجام دهد، او مرد کامل است.

(ف ۱، زن جوان، ننگرهار - بحث گروهی متمرکز)

مرد، باید مسوولیت هایش را در قبال زن و اطفالش ادا کند، به آنها کمک کند و به مشکلات آنها رسیدگی نماید.

(ف، زن جوان، کابل - بحث گروهی متمرکز در اجتماع روستایی)

مرد، سرپرست فامیلش است و کسی است که از فامیل خود تحت همه شرایط چه به لحاظ مالی، و چه اقتصادی، جسمانی و روانی حمایت می کند.

(م.ح، زن جوان، بامیان - بحث گروهی متمرکز)

۴.۱.۱.۴ احترام و اقتدار مرد در خانواده

همچنان که در بسیار از جوامع، مردان سرپرست خانواده پنداشته می شوند، آنها بر امور خانوادگی نیز اعمال اقتدار می کنند. جدول ۴-۵ الف در ضمایم نشان می دهد که پاسخ دهندگان با این قاعده اجتماعی توافق دارند که «مردان در خانواده، باید از احترام و اقتدار برخوردار باشند». بیش از ۹۵٫۰ درصد از پاسخ دهندگان این اصل معیاری را قبول دارند. معلومات همچنین نشان می دهد که پاسخ دهندگان بزرگسال در مقایسه با پاسخ دهندگان جوان، تمایل بیشتری در پذیرش این امر دارند (۰٫۱۰ < سطح معناداری آماری).

یافته های بخش کمی، در نتایج به دست آمده از بحث های گروهی متمرکز در چهار ولایت مطالعه شده، مورد تأیید قرار گرفته است: همه اعضای خانواده، مرد را به عنوان سرپرست فامیل دوست دارند و به او احترام زیادی می گذارند.

(ا.ر، مرد بزرگسال، ننگرهار - بحث گروهی متمرکز)

زن باید به مرد احترام بگذارد و او را برتر بداند. برای مثال، زن نباید بدون اجازه مرد جایی برود یا بدون اجازه چیزی را از خانه او بگیرد.

(ا.ا، زن بزرگسال، بامیان - بحث گروهی متمرکز)

وقتی مرد عصبانی می شود، از زنان متنفر می شود از همین روی، زنان همواره باید به مردان احترام بگذارند.

(ف ۳، زن جوان، اجتماع شهری کابل - بحث گروهی متمرکز)

در قوم ما زنان احترام زیادی به مردان دارند، حتی اگر مردان بر طبق انتظارات زنان عمل نکنند.

(ف ۴، زن بزرگسال، تخار - بحث گروهی متمرکز)

توانایی در برخورداری از احترام و اعمال اقتدار در خانواده به عنوان یک خصیصه مردانه مورد پذیرش عمومی پاسخ دهندگان مرد و زن قرار دارد. درصدی بسیار اندکی از پاسخ دهندگان مرد و زن (۵٫۰٪) با این امر موافقت نداشتند که «مردان در خانواده باید از احترام و اقتدار برخوردار باشند».

تفاوت معناداری در الگوی پاسخ دهی در بین پاسخ دهندگان بزرگسال و جوان در بامیان (۰٫۰۱ < سطح معناداری آماری)، کابل (۰٫۰۱ < سطح معناداری آماری) و ننگرهار (۰٫۰۱ < سطح معناداری آماری) وجود دارد. معلومات حاکی از آن است که پاسخ دهندگان مرد بزرگسال در مقایسه با پاسخ دهندگان مرد جوان گرایش بیشتری در پذیرش این معیار دارند. در مقابل، تفاوت معناداری در الگوی پاسخ دهی در بین پاسخ دهندگان زن بزرگسال و جوان مشاهده نمی شود. این بدین معنی است که پاسخ دهندگان زن، فارغ از گروه سنی آنها، در این رابطه هم نظر هستند که مردان در خانه، شایسته برخورداری از احترام و اقتدار هستند (جدول ۴-۵ الف در ضمایم).

زنان هیچ کاری را بدون اجازه انجام داده نمی توانند، زیرا ما زن هستیم و باید مطیع فامیل خود باشیم. الله (ج) فرموده که زنان باید از شوهران خود اطاعت کنند.

(م، زن بزرگسال، ننگرهار - مصاحبه با فرد مطلع)

همان‌طور که دیگران نیز گفتند زن باید به بزرگان و شوهر خود احترام بگذارد و سعی کند تا اطفال خود را طوری تربیت نماید که دیندار بوده و به بزرگان احترام بگذارند.

(ف ۳، زن جوان، ننگرهار - بحث گروهی متمرکز)

زن باید به شوهرش احترام بگذارد و با او جنگ نکند. به همین ترتیب، مرد هم باید احترام زنش را داشته باشد.

(زن بزرگسال، اجتماع شهری کابل - مصاحبه با فرد مطلع)

زن خوب باید به شوهرش احترام بگذارد؛ وقتی او بعد از کار سخت به خانه می‌آید، با او به خوبی رویه کند. مثلاً برایش تکیه و چای بیاورد و به او لبخند بزند. اگر بعضی وقت‌ها در خانه نان وجود ندارد، نباید شکایت و گلایه کند. نباید به مرد ناسزا بگوید. باید صبر داشته باشد و تحمل کند. حتی باید از همسایه‌ها فرض بگیرد و مرد را از این امر باخبر کند. از این گذشته، اگر مرد شخص خوبی باشد، باید خجالت بکشد و بیشتر و سخت‌تر کار کند.

(ف.ا، زن بزرگسال، بامیان - مصاحبه با فرد مطلع)

در قدم نخست، زن باید احترام شوهرش را داشته باشد و اطفالش هم باید احترام او را داشته باشند. اگر در فامیل احترام متقابل وجود داشته باشد، همه چیز به خوبی پیش می‌رود.

(ح.ا، زن جوان، بامیان - مصاحبه با فرد مطلع)

زن، مسوولیت دارد تا احترام شوهرش را داشته باشد. نباید هیچ کاری را خلاف اراده شوهرش انجام دهد.

(ف ۱، زن جوان، تخار - بحث گروهی متمرکز)

احترام به مرد و اقتدار او نسبت به سایر اعضای خانواده، مورد پذیرش گسترده پاسخ دهندگان قرار دارد. پذیرش این اصل معیاری به لحاظ اجتماعی فراگیر است. همان‌طور که در جدول ۴-۵ ب در ضمایم قابل مشاهده است، معلومات نشان دهنده پذیرش بالای این معیار حتی در میان پاسخ دهندگانی است که سطح تحصیلات بالاتر دارند. به نظر می‌رسد تنها استثنا در این رابطه در معلومات یافت می‌شود که زنان بر اساس سطح تحصیلات شان تقسیم بندی شوند؛ در این حالت تفاوت معنادار آماری (۰,۱۰ < سطح معناداری آماری) قابل مشاهده است.

در مقایسه با سایر گروه‌های پاسخ دهنده، بیشتر زنانی که دست کم دارای درجه لیسانس هستند، با دیدگاه یاد شده موافقت ندارند. این امر بدین معنی است که تحصیلات بر دیدگاه زنان دارای تأثیر نسبی است در حالی که بر دیدگاه مردان چنین تأثیری مشاهده نشده است. این امر می‌تواند به دلیل فشارهای اجتماعی مضاعف بر مردان باشد تا خود را با مفاهیم و خصوصیات سنتی مردانگی سازگار و هم‌نوا سازند.

جدول ۴-۵ ج در ضمایم نشان می‌دهد که تنها در حدود ۴,۸ درصد از مجموع ۴۰۰ پاسخ دهنده مخالف این نقطه نظر هستند که «مردان در خانواده باید از احترام و اقتدار برخوردار باشند». با این وجود، معلومات به دست آمده نشانگر تفاوت معناداری (۰,۱۰ < سطح معناداری آماری) در میان گروه‌های قومی مورد مطالعه است؛ در میان چهار گروه قومی مورد مطالعه، پشتون‌ها بیشترین درصدی را در موافقت کامل با اصل یاد شده ابراز داشته‌اند.

همچنین می‌توان تفاوت معنادار را در میان گروه‌های قومی مطالعه شده در ولایت تخار مشاهده کرد (۰,۱۰ < سطح معناداری آماری). از مجموع سه گروه قومی در این ولایت، پاسخ دهندگان تاجیک به نسبت بیشتری این دیدگاه را مورد حمایت قرار دادند که مردان باید صاحب اقتدار باشند و مورد احترام سایر اعضای خانواده قرار گیرند (جدول ۴-۵ ج در ضمایم).

نوسان و تفاوت مشاهده شده در میان گروه‌های قومی در ارتباط با احترام و اقتدار نسبت به اعضای مرد خانواده، در میان مردان و زنان، فراگیر است. کلیه معلومات گردآوری شده از پاسخ دهندگان مرد و زن از نوسان‌ها و تفاوت‌های معنادار در میان گروه‌های قومی مورد مطالعه حکایت دارد. در میان پاسخ دهندگان مرد، پشتون‌ها گرایش بیشتری را در حمایت از دیدگاه یاد شده نشان داده‌اند. این امر همچنین در مورد پاسخ دهندگان زن صدق می‌کند، زیرا ۵۸,۷ درصد از آنها کاملاً موافق این دیدگاه بوده‌اند.

در میان پاسخ دهندگان زن، تفاوت معنادار در میان گروه‌های قومی در کابل و تخار وجود ندارد. از سوی دیگر، می‌توان تفاوت معنادار را در بین پاسخ دهندگان مرد از گروه‌های قومی مورد مطالعه در ولایت تخار مشاهده نمود (۰,۱۰ < سطح معناداری آماری). بر اساس یافته‌ها مشخص شده که انتظارات و توقعات مربوط به مرد بودن، از سطح محافظه کاری منطقه تبعیت نمی‌کند. بر علاوه، زنان حتی بیشتر و قوی‌تر از مردان نسبت به برخی از دیدگاه‌ها یا مفکوره‌های ذکر شده پایبندی دارند.

۴.۱.۱.۵ تأمین نیازهای خانواده توسط مرد به هر قیمت

این باور که «مرد باید نیازهای خانواده خود را به هر قیمت تأمین کند» مورد پذیرش وسیع پاسخ دهندگان قرار دارد (جدول ۴-۶ الف در ضمایم).

بنا به معلومات کیفی، همان طور که در نقل قول ذیل تشریح می شود، تأمین نیازها در بر گیرنده تمامی نیازهای خانواده است:

مرد، تأمین کننده نفقه و مسوول رفاه کلی فامیل است. نیازهای فامیل را فراهم آورده و از اعضای آن به لحاظ جسمانی و اجتماعی حمایت می کند؛ شریک غم و شادی آنها است.

(ف. ا، زن بزرگسال، بامیان - بحث گروهی متمرکز)

به لحاظ تحلیل آماری، تفاوت معنادار در بین پاسخ دهندگان زن بزرگسال و جوان به دست نیامده است. این امر همچنین در صورت طبقه بندی معلومات بر اساس ولایت مورد مطالعه، صادق است؛ به این معنا که درجه پذیرش معیار ذکر شده از سوی پاسخ دهندگان بزرگسال با پاسخ دهندگان، تفاوت معنادار ندارد. این الگو نشان دهنده آن است که زنان، صرف نظر از سن، هم نظر هستند که «مرد باید نیازهای خانواده خود را به هر قیمت تأمین نماید.»

طوری که مجموع معلومات مندرج در جدول ۴-۶ ب در بخش ضمایم نشان می دهد تفاوت معنادار در میان پاسخ دهندگان به لحاظ سطح تحصیلات در رابطه با این مفکوره وجود ندارد که «مرد باید نیازهای خانواده خود را به هر قیمت تأمین کند». اما اگر معلومات بر اساس جنسیت تفکیک شود، تفاوت معنادار را در میان پاسخ دهندگان زن در ولایت کابل ($0.10 < \text{سطح معناداری آماری}$) و مجموع مردان ($0.10 < \text{سطح معناداری آماری}$) می توان مشاهده کرد. نتیجه کلی حاکی از این است که آموزش و تحصیل، لزوماً برداشت ها و تلقی ها را در مورد اصول معیاری جنسیتی تغییر نمی دهد.

طوری که معلومات مندرج در جدول ۴-۶ ج در ضمایم نشان می دهد در حدود ۴۵٫۰ درصد از مجموع ۴۰۰ پاسخ دهنده با معیار یاد شده توافق کامل داشته اند. با این وجود، در مجموع معلومات به دست آمده می توان تفاوت معناداری ($0.05 < \text{سطح معناداری آماری}$) را در میان گروه های قومی مشاهده کرد؛ از جمله چهار گروه قومی مورد مطالعه، پشتون ها گرایش بیشتری در پذیرش دیدگاه ذکر شده داشته اند.

به لحاظ گروه های قومی مطالعه شده در داخل ولایات، می توان تفاوت معناداری را در تخار ($0.05 < \text{سطح معناداری آماری}$) مشاهده کرد، در حالی که در ولایت کابل چنین تفاوتی مشاهده نشده است. معلومات نشان می دهد که مجموع گروه، بیشترین درصدی پاسخ دهندگانی را دارد که از معیار یاد شده قویاً حمایت کرده اند (۳۷٫۹ درصد از تاجیک ها و ۲۳٫۸ درصد از پشتون ها).

نوسان ها و تفاوت های معنادار در میان گروه های قومی از تفکیک معلومات بر اساس جنسیت فراتر می رود. این تفاوت ها، در گروه های قومی مورد مطالعه، در میان پاسخ دهندگان مرد ($0.10 < \text{سطح معناداری آماری}$) و زن ($0.05 < \text{سطح معناداری آماری}$) قابل مشاهده است. در میان پاسخ دهندگان مرد، مجموع گروه دارای بیشترین تمایل در موافقت جدی با نقطه نظر یاد شده می باشد. در حالی که، در میان پاسخ دهندگان زن، پشتون ها موافقت بیشتری با اصل معیاری بیان شده داشته اند (جدول ۴-۵ ج در ضمایم).

۴.۱.۱.۶ قابل اتکا بودن مرد برای زن

جدول ۴-۷ الف در ضمایم نشان دهنده پذیرش گسترده این اصل معیاری است که «مرد کسی است که زن می تواند بر او در همه شرایط اتکا کند». معلومات گردآوری شده، حاکی از آن است که بیشتر از نیمی از مجموع پاسخ دهندگان با این معیار موافقت و تعداد بسیار کمی از آنها با آن مخالفت داشته اند.

تفکیک معلومات بر اساس ولایات مورد مطالعه نشان می دهد که در حدود ۹۲٫۵ درصد از پاسخ دهندگان مرد از ولایت ننگرهار، ۵۵٫۰ درصد از تخار، ۵۲٫۵ درصد از کابل و ۴۸٫۷ درصد از بامیان به طور کامل با معیار ذکر شده موافقت دارند.

جدول ۴-۷ الف در ضمایم همچنین نشان می دهد که ۶۵٫۰ درصد از پاسخ دهندگان زن از ننگرهار، ۴۳٫۸ درصد از کابل، ۴۲٫۵ درصد از بامیان و ۳۲٫۵ درصد از تخار قویاً با این امر موافقت دارند که «مرد کسی است که زن می تواند در همه شرایط بر او تکیه کند.» الگوی پاسخ دهی بیانگر آن است که پاسخ دهندگان زن، صرف نظر از سن، «مردان را به عنوان تکیه گاه خود در نظر می گیرند.»

نکته قابل تأمل حمایت قوی است که زنان در ننگرهار به عنوان ولایت محافظه کارتر از نقش مردان در خانواده و اجتماع انجام داده اند؛ این حمایت در درصدی بالای موافقت زنان در این ولایت نظر به دیگر ولایات آشکار است.

به نظر می رسد که آموزش و تحصیل تأثیری بر موافقت یا عدم موافقت با این دیدگاه ندارد که «مرد کسی است که زن می تواند در تمام شرایط بر او اتکا کند». معلومات مندرج در جدول ۴-۷ ب در ضمایم نشان دهنده آن است که دیدگاه ذکر شده مورد پذیرش طیف وسیع پاسخ دهندگان در کلیه سطوح تحصیلی قرار دارد. در رابطه با کابل، سطح تحصیلات بالاتر، حتی گرایش پاسخ دهندگان را در

پذیرش این دیدگاه افزایش می‌داد. تحلیل معلومات به دست آمده همچنین نشان می‌دهد که در حدود ۶۷,۷ درصد از مجموع پاسخ دهندگان در کابل قویا با این دیدگاه موافق بوده‌اند؛ در حالی که با تفکیک معلومات بر اساس سطح تحصیلات در این ولایت، ۴۱,۹ درصد از پاسخ دهندگان بی‌سواد، ۳۹,۱ درصد از پاسخ دهندگان دارای تعلیمات ابتدایی و ۴۷,۷ درصد از پاسخ دهندگان دارای تعلیمات متوسطه با معیار بیان شده موافقت کامل داشته‌اند.

دسته بندی معلومات بر اساس جنسیت تفاوت معنادار را در میان پاسخ دهندگان نظر به سطح تحصیلات نشان نمی‌دهد. این به معنای آن است که پذیرش اصل معیاری ذکر شده در کلیه سطوح جامعه افغانستان فراگیر است. این دیدگاه که «مرد نان آور خانواده است»، باعث می‌شود تا مرد در کلیه وضعیت‌ها قابل اتکا انگاشته شود. در واقع، نتایج مؤید همین مفکوره است. تنها ۸,۸ درصد از مجموع ۴۰۰ پاسخ دهنده (۲,۰٪ قویا مخالف + ۶,۸٪ مخالف) دارای نظریات مغایر با این دیدگاه بودند که «مرد کسی است که زن می‌تواند در کلیه شرایط بر او اتکا کند». ۹۱,۲ درصد باقیمانده همه با این دیدگاه توافق دارند (جدول ۷-۴ ب در ضمایم).

معلومات در جدول ۷-۴ ج در ضمایم حکایت از تفاوت معنادار در دیدگاه‌های پاسخ دهندگان از اقوام مختلف است ($> 10,0$ سطح معناداری آماری). با این حال، در صورت تفکیک معلومات بر اساس ولایت‌های مورد مطالعه، تفاوت معناداری میان آنها به لحاظ آماری به دست نیامده است.

همچنین معلومات به دست آمده نشان می‌دهد که تفاوت‌های معنادار در میان گروه‌های قومی داخل ولایات، فقط در میان پاسخ دهندگان مرد در تخار قابل مشاهده است؛ در حالی که در ولایت کابل با وجود گروه‌های قومی متنوع که مورد مطالعه قرار گرفته‌اند به لحاظ آماری تفاوت معنادار مشاهده نشده است (جدول ۷-۴ ج در ضمایم).

نقش‌های مردان: نگاهی دقیق‌تر به یافته‌های کیفی

نگاهی دقیق‌تر به مفهوم مرد بودن در اجتماعات افغانستان در مصاحبه‌های کیفی ممکن می‌شود. نتایج تحقیق تأیید می‌کند که مرد بودن به نقش‌ها، رفتارها و معانی اجتماعی اشاره دارد که در زمینه و سیاق خاص تعریف گردیده‌اند.^{۸۰} این طرز تلقی که مردان «سرپرست خانواده» انگاشته می‌شود به روشنی در عقاید مشترک مطرح شده در تمام بحث‌های گروهی متمرکز از سوی مردان و زنان بزرگسال و جوان و همچنین در مصاحبه‌ها با افراد مطلع در همه ولایات دیده می‌شود. مرد مسوولیت تولید مثل، تأمین و دفاع از خانواده و کشور را بر عهده دارد. مردان افغان عموماً به عنوان افرادی دلیر و با غیرت تصور می‌شوند.

اظهارات زیر منعکس کننده دیدگاه‌های اشتراک‌کنندگان در بحث‌های گروهی متمرکز و مصاحبه شونده‌گان در چهار ولایت است:

رسم و رواج قریه‌یی که ما در آن بودو باش داریم، این است که مردان کلانسال، فامیل، سرپرستی فامیل را بر عهده دارند. سرپرست فامیل تمام اعضای فامیل را اداره و کنترل می‌کند.

(ا. ن. ز، مرد بزرگسال، ننگرهار - مصاحبه با فرد مطلع)

مرد واقعی، مردی است که تلاش می‌کند پول به دست آورد تا زندگی خوبی را برای فامیل خود فراهم کند.

(ف ۱، زن جوان، ننگرهار - بحث گروهی متمرکز)

مرد، کسی است که سرپرست فامیل است، از فامیل خود محافظت می‌کند، از ناموس خود دفاع می‌کند و همواره راست می‌گوید... چنین شخصی را من مرد می‌نامم. مرد باید همیشه از ناموس خود دفاع کند. ما باید به اطفال خود اخلاق نیکو و اخلاق اسلامی بیاموزانیم و آنها را به راه راست هدایت کنیم... این فکر و نظر من است. تنها امید من این است که با ایمان خالص از این دنیا بروم.

(ف. ر، ۴۱، مرد بزرگسال، تخار - بحث گروهی متمرکز)

مرد، سرپرست فامیل است، زندگی فامیل را تأمین می‌کند و پدر خانه است.

(ف ۸، ۲۴، زن بزرگسال، تخار - بحث گروهی متمرکز)

مرد، سرپرست فامیل است. تمام اعضای فامیل از او توقع دارند. او تمام مصارف اعضای فامیل را تأمین تأمین کند.

(ح. ا، زن جوان، بامیان - بحث گروهی متمرکز)

در مجموع، اجتماعات افغانستان از مردان انتظارات و توقعات زیادی دارند. کوری و کوری در تحقیقات خود توضیح داده‌اند که مردان چگونه خود را مستهلک می‌سازند تا انتظارات جامعه را از خود به عنوان «مرد» برآورده سازند. آنها همچنین عواقب برآورده نساختن

۸۰ مایکل کیمل، «مردانگی‌ها»، «Masculinities» در دانشنامه اجتماعی، فرهنگی و تاریخی مردان و مردانگی‌ها، ویرایش مایکل کیمل و ایملی ارونسون (سانتا باربارا، سی‌ای: ABC-CLIO، 2004).

این انتظارات را از سوی مردان مورد بررسی قرار داده اند؛ از دست دادن تعریف خود [به عنوان یک مرد] اولین هزینه ناشی از [عدم ایفای نقش های جنسیتی است که فشارهای غیر واقع بینانه ای را بر مردان در جهت دستیابی به کامیابی یا موفقیت وارد می کند. سایر اثرات سوء عبارتند از: مرگ زود هنگام، بیماری، سوء مصرف بی رویه الکل، گرایش ناسازگار در قبول خطرات ناشی از وسواس، افسردگی و کار بیش از حد.^{۸۱}

از همه مهم تر، مردان افغان مسوولیت عمده ای در تربیت شخصیت اطفال خود دارند. این امر در همه چهار ولایت و در میان اشتراک کنندگان و افراد مطلع جوان و بزرگسال آشکار است:

مرد، باید همواره برای ادای نماز به مسجد برود و در جرگه برای بحث پیرامون مشکلات قریه و حل این مشکلات اشتراک ورزد.

(ب.ا، زن جوان، ننگرهار - مصاحبه با فرد مطلع)

مرد فامیل، مسوول فامیل است. وقتی مرد از نگاه سنی کلان تر می شود، مسوول سایر فامیل ها نظیر همسایه ها و اجتماعش نیز می شود. زندگی ما اجتماعی است و ما در اجتماع زندگی می کنیم. بنابراین، مردان باید در مقابل دیگران نیز احساس مسوولیت کنند. باید حقوق اطفال، زنان و بزرگان را مراعات کنند.

(مطلع دینی، اجتماع شهری کابل - مصاحبه با فرد مطلع)

یکی از محورهای مهم و مشترک در تمامی ولایات مورد مطالعه این است وقتی که مردان نتوانند انتظارات و توقعات اجتماع را برآورده سازند، حس یکپارچگی و ارزش خود را از دست می دهند. باور عموم بر این است که مردان با برآورده ساختن انتظارات اجتماع، خود را در حالت بی غیرتی و شرم ساری قرار می دهند:

وقتی مرد این توقعات را در خانه برآورده نکند، او ارزشش را پیش اعضای فامیلش از دست می دهد. برای مثال زن از شوهرش توقع دارد مایحتاج غذایی را فراهم کند تا وقتی که مهمان به خانه می آید برای خدمت به آنها بتواند نان خوب آماده کند؛ اما اگر توقعات او برآورده نشود... این وضعیت باعث شکایت و ناراحتی نسبت به او می شود؛ حتی برادران مرد نیز خواهند گفت که او شخص بیهوده است. اینها همه مثال هایی است از وضعیت هایی که مردان در صورت عدم برآورده ساختن انتظارات و توقعات اجتماع با آن مواجه می شوند.

(ن، مرد جوان، اجتماع شهری کابل - بحث گروهی متمرکز)

مردی که نتواند به این مسوولیت ها عمل کند، الایی نامیده می شود. مرد است، اما کسی است که نمی تواند خود را مدیریت کند. فامیل و اطفالش را از یاد می برد. سایر فامیل ها می گویند که او نمی تواند هیچ کاری را انجام دهد، غیرت ندارد و بی غیرت است. مثال دیگر این است که اگر من نتوانم به مسوولیت هایم به دلیل برخی از مشکلات عمل کنم و نتوانم به درستی وضعیت را مدیریت کنم، آن وقت است که من هم در چنین مسیری قرار می گیرم. وقتی شغل و درآمد داشته باشید، می توانید اطفال تان را شامل مکتب خصوصی کنید، برایشان لپ تاب بخرید و دسترسی شان را به اینترنت فراهم کنید. اما اگر درآمد نداشته باشید، نمی توانید این کارها را انجام دهید و این یک ناکامی دانسته می شود.

(ا.و، مرد جوان، اجتماع شهری کابل - بحث گروهی متمرکز)

اشتراک کنندگان مرد بزرگسال و جوان در بحث های گروهی متمرکز در بامیان و کابل بیان داشتند که انتظارات از مردان به اندازه ای زیاد است که از عهده و توان آنها خارج است:

بله، وقتی یک غریبه بیاید و به مردی بگوید که بچه اش شیشه خانه آنها را شکسته یا کار بدی انجام داده، بر آن مرد، این یک فشار است؛ بله، این فشار است، چون ما به عنوان مرد مسوول اطفال و خانه خود هستیم و همه مردم از اطفال خود شکایت داشتند.

(پ ه، مرد بزرگسال، بامیان - بحث گروهی متمرکز)

اکثر مردان نمی توانند از پس این توقعات برآیند. فقط حدود ۲۰ درصد از آنها می توانند و ۸۰ درصد باقیمانده نمی توانند. اکثر مردان در بامیان نمی توانند با این انتظارات کنار بیایند. بعضی از مردان نمی توانند نفقه زن و اطفال خود را تأمین کنند. فامیل هایی هم است که در آن هم مرد و هم زن کار می کنند. در کل، مردسالاری وجود دارد و اکثر مردان نمی توانند با همه این توقعات کنار بیایند.

(س.ک، زن جوان، بامیان - بحث گروهی متمرکز)

۸۱ جرال کوری و ماریان اشنایدر کوری، هرگز نمی دانستم حق انتخاب کردن داشته ام: "I Never Knew I Had a Choice: Explorations in Personal Growth" اکتشافاتی در باب رشد فردی، ویرایش دهم (بلمونت: بروکس اگول، سنگیج لرنینگ، ۲۰۱۴)، ۲۴۱.

به دلیل فشارهای زیاد، بعضی از مردان خودکشی می‌کنند. در قریه ما، یک مرد به همین دلیل خودکشی کرد.

(گ.ا، مرد جوان، اجتماع روستایی کابل - بحث گروهی متمرکز)

۴.۱.۲ نقش‌های زنان و وظایف خانه

نابرابری جنسیتی در بین مردان و زنان بیشتر از هر چیز خود را در انجام امورات منزل آشکار می‌سازد؛ به خصوص در شکاف عمیقی که میان نقش‌های مردان و زنان در این رابطه در فضای خانه مشهود است. با وجود پیشرفت‌هایی که در زمینه برابری جنسیتی در کشور در جریان دهه گذشته حاصل شده، زنان کماکان بخش نامتناسبی از امورات خانه را انجام می‌دهند. مجموع ۴۰۰ پاسخ دهنده این مطالعه این امر را تأیید کرده‌اند.

جدول ۸-۴ الف در ضمایم نشان می‌دهد که بیش از ۸۵٫۰ درصد از کل ۴۰۰ پاسخ دهنده باور دارند که «زنان باید کارهای خانه را انجام دهند». البته به لحاظ آماری تفاوت معنادار (۱۰٫۰ < سطح معناداری آماری) در بین پاسخ دهندگان جوان و بزرگسال در رابطه با درجه پذیرش این معیار به دست آمده است. تحلیل معلومات گردآوری شده، حاکی از آن است که پاسخ دهندگان بزرگسال در مقایسه با پاسخ دهندگان جوان، تمایل بیشتری در پذیرش معیار ذکر شده دارند؛ این موضوع در رابطه با پاسخ دهندگان بزرگسال از ولایت بامیان (۱۰٫۰ < سطح معناداری آماری) و کابل (۵۰٫۰ < سطح معناداری آماری) نیز صدق می‌کند. بر خلاف ولایت‌های مورد اشاره در بالا، پاسخ دهندگان جوان از تخار در مقایسه با پاسخ دهندگان بزرگسال این ولایت، گرایش بیشتری در پذیرش اصل معیاری بیان شده دارند (۰٫۱۰ < سطح معناداری آماری). از سوی دیگر، معلومات ولایت ننگرهار، تفاوت‌های معنادار را در میان دیدگاه‌های پاسخ دهندگان بزرگسال و جوان نشان نمی‌دهد.

اگرچه این تفاوت به لحاظ آماری معنادار نیست، اما پاسخ دهندگان زن بزرگسال در مقایسه با زنان جوان، گرایش بیشتری در پذیرش این اصل معیاری دارند که «زنان باید عهده دار انجام کارهای خانه باشند». تفاوت معناداری در بین پاسخ دهندگان زن بزرگسال و جوان در سه ولایت از مجموع چهار ولایت مورد مطالعه وجود ندارد. این، نشان دهنده موضع‌گیری مشترک پاسخ دهندگان زن در رابطه با معیار یاد شده است (جدول ۸-۴ الف در ضمایم).

با این حال، معلومات مندرج جدول ۸-۴ ب در ضمایم نشان دهنده تفاوت آماری معنادار در میان پاسخ دهندگان زن به لحاظ سطح تحصیلات است (۰٫۰۱ < سطح معناداری آماری). معلومات نشان می‌دهد که پاسخ دهندگان زن دارای تحصیلات بالاتر، تمایل کم‌تری در موافقت با معیار ذکر شده دارند. از سوی دیگر، تفاوت معناداری در میان پاسخ دهندگان مرد بنا به سطح تحصیلات مختلف قابل مشاهده نیست. بدین معنا که اگرچه تحصیلات می‌تواند دیدگاه زنان را در خصوص تشریک انجام کارهای خانه تغییر دهد، اما اثر تحصیلات بر دیدگاه مردان نسبت به این موضوع در جامعه افغانستان بسیار اندک بوده یا بدون تأثیر است.

این باور که «زنان باید عهده دار انجام کارهای خانه باشند»، مورد پذیرش گسترده پاسخ دهندگان قرار دارد. بررسی مجموع معلومات گردآوری شده، نشان می‌دهد در صورت طبقه‌بندی پاسخ دهندگان بر اساس قومیت، تفاوت معنادار آماری (۰٫۰۱ < سطح معناداری آماری) میان پاسخ‌های آنان قابل مشاهده است. معلومات در جدول ۸-۴ ج در ضمایم نشان می‌دهد که از جمله چهار گروه قومی مورد مطالعه، پشتون‌ها بیشتر از این باور حمایت می‌کنند.

تفاوت‌های معنادار در میان گروه‌های قومی مورد مطالعه در کابل (۰٫۰۵ < سطح معناداری آماری) و تخار (۰٫۰۵ < سطح معناداری آماری) قابل مشاهده است. در رابطه با کابل که در آن سه گروه قومی تحت پوشش این مطالعه قرار گرفتند، مجموع گروه‌های گرایش بیشتری را در موافقت کامل با معیار ذکر شده از خود نشان داده‌اند. از سوی دیگر، تاجیک‌ها بیشترین درصدی پاسخ دهندگانی را تشکیل می‌دهند که قویاً با اصل معیاری بیان شده، موافقت داشته‌اند. همچنین، تفاوت قومی معنادار در میان پاسخ دهندگان مرد (۰٫۰۱ < سطح معناداری آماری) و پاسخ دهندگان زن (۰٫۱۰ < سطح معناداری آماری) قابل مشاهده است.

بر خلاف کابل، می‌توان تفاوت قومی معنادار را در رابطه با پاسخ دهندگان مرد در ولایت تخار (۰٫۱۰ < سطح معناداری آماری) مشاهده کرد. در نقطه مقابل، بر خلاف ولایت تخار، تفاوت‌های قومی معنادار در میان پاسخ دهندگان زن در ولایت کابل (۰٫۰۵ < سطح معناداری آماری) قابل مشاهده است.

در رابطه با نقش‌های زنان در بخش کیفی تحقیق، بیشتر اشتراک کنندگان و افراد مطلع در همه ولایات اظهار داشتند که «مسئولیت زنان اداره خانه‌هایشان است»:

همیشه همین طور بوده! مردان که سرپرست فامیل هستند، همیشه در خانه نیستند. در عوض، زنان که مسوول اداره خانه هستند، کارهای خانه را انجام می‌دهند و اطفال را تربیت و از آنها نگهداری می‌کنند. زن نمونه، زنی است که آمادگی دارد تا عهده دار مسوولیت‌های خانه شود. رفتار اطفال خود را کنترل می‌کند، به شمول اطفالی که به مکتب می‌روند و اطفالی که به مکتب نمی‌روند. از نظر اجتماع، زن خوب و شایسته زنی است که وظایف خود را طبق انتظارات اجتماع انجام می‌دهد. ما زنانی داریم که اطفال خود را کنترل نمی‌کنند و اطفال‌شان همیشه در سرک‌ها ولگردی می‌کنند و دختران جوان و سایر مردم محل را اذیت می‌کنند.

(مرد بزرگسال، اجتماع شهری کابل - مصاحبه با فرد مطلع)

زن باید مراقب خانه و ثروت شوهرش باشد و اخلاق حسنه را به اطفال خود بیاموزاند. چون پدر فامیل تمام روز در خانه نیست، بنابراین همه مسوولیت های خانه بر دوش زن است.

(م. س، مرد بزرگسال، اجتماع شهری کابل - بحث گروهی متمرکز)

تربیت اطفال، وظیفه مادر است. او باید آنها را به مکتب روان کرده، مراقب آنها باشد؛ نباید به آنها اجازه دهد تا از خانه بیرون بروند. باید اطفالش مرتب باشند و در نهایت، تربیت اطفال بر عهده مادر است. به خاطری که مردان بیرون از خانه کار می کنند و نمی توانند به اطفال شان رسیدگی کنند. بنابراین، مادر باید به این مسائل توجه داشته باشد.

(پ ۴، مرد بزرگسال، بامیان - بحث گروهی متمرکز)

ما کارهای خانه خود مثل پختن نان در تنور، پختن غذا و غیره را انجام می دهیم. همچنین کالاشویی می کنیم و سایر کارها مثل شیردوشی و غیره را هم انجام می دهیم.

(زن بزرگسال، ننگرهار - مصاحبه با فرد مطلع)

من کورتی او [همسر] را می گیرم و قبل از این که او خانه بیاید، خانه را پاک می کنم. وقتی برسد، چای را برایش می آورم. در زمستان، بخاری را روشن می کنم. در تابستان، بکه را برایش آماده می کنم و تمام خواهشات او را برآورده می کنم.

(ف ۴، زن بزرگسال، تخار - بحث گروهی متمرکز)

زن در خانه شوهرش نقش هایی دارد. اداره و مدیریت خانه از آن او است و باید اطفالش را تربیت کند.

(م ۱، زن جوان، بامیان - بحث گروهی متمرکز)

زنان اشتراک کننده در بحث های گروهی متمرکز و مطلع همچنین، یادآور مسوولیت های زنان در بیرون از خانه شده اند. با این حال، یکی از اشتراک کنندگان در بحث گروهی در ولایت بامیان دشواری های زنانی را که در خانه کار شاقه انجام می دهند، چنین مطرح می نماید:

به نظر من، این یک مشکل است، زیرا زنان غذا می پزند و کالا می شویند. مردان سرگرم کار و بار در اجتماع هستند و فکر می کنند که زنان غلام ها یا اسیران آنها هستند. باید به زنان خود کمک کنند. زنان در بیرون از خانه کار شاقه انجام می دهند. من دیده ام که مردان، زنان خود را مجبور کرده اند تا کچالو کشت کنند یا آنها را مجبور به انجام کارهای شاقه کرده اند و با تأسف ما از این وضعیت رنج می بریم.

(پ ۴، مرد جوان، بامیان - بحث گروهی متمرکز)

نابرابری در بین مردان و زنان در برخورداری از امتیازات هنگامی مطرح شد که یکی از اشتراک کنندگان در بحث گروهی متمرکز در اجتماع شهری کابل آرزوهای شخصی خود را در مورد مرد بودن با سایر اشتراک کنندگان در میان گذاشت. او اظهار داشت:

ما آرزو داریم تا مرد و آزاد می بودیم، درس می خواندیم و تحصیل می کردیم. ما بی سواد هستیم، پس چطور می توانیم از امتیازات مردان در جامعه برخوردار باشیم؟ وقتی می بینم مردان می توانند آزادانه از خانه بیرون بروند و آزادی انتخاب داشته باشند، آرزو می کنم مثل آنها می بودم تا مثل آنها آزادی انتخاب می داشتم و مثل آنها آزادانه از خانه بیرون می رفتم.

(ف ۴، زن جوان، کابل - بحث گروهی متمرکز)

۴.۱.۳ نقش دین و فرهنگ در تقسیم کار بر اساس جنسیت

نقش های مردان و زنان در افغانستان به دینداری در این جامعه گره خورده است. نقل قول زیر از یک مصاحبه، مؤید این دیدگاه از سوی افراد مذهبی است:

هنگامی که دختر پیامبر اسلام حضرت محمد (ص) با حضرت علی ازدواج کرد، روز بعد از آن، پیامبر به خانه او رفت و به دخترش سلام کرد و گفت که وظایف و مسوولیت ها مرد و زن در میان تو و شوهرت مشخص و معین شده است. وظیفه و مسوولیت شوهرت این است تا نفقه را تأمین کند، یعنی غذا، کالا و سایر احتیاجات تو را برآورده سازد، اما تو مسوولیت امور خانه همچون پختن غذا، پاک کردن خانه، شستن کالاها، مراقبت از خانه و تربیت اطفال را بر عهده داری و باید به شوهرت احترام گذاری. بر علاوه، پیامبر به او گفت که هر وظیفه و کاری را که تو برای خدمت به شوهرت انجام می دهی، اجر و ثواب جداگانه ای نزد الله (ج) دارد.

(مرد بزرگسال، مطلع دینی، ننگرهار - مصاحبه با فرد مطلع)

در ننگرهار، یکی از اشتراک‌کنندگان در بحث گروهی متمرکز تأکید می‌کند که برخی از عنعنات و سنت‌های موجود در میان پشتون‌ها، معیارهای جنسیتی [نابرابر] را به اندازه معیارهای اسلامی مورد حمایت قرار می‌دهد. بر همین اساس، فرد مصاحبه‌شونده به تناقضات موجود میان فرهنگ و دین اسلام اشاره می‌کند چنانکه برخی از عنعنات و معیارهای قبیله‌ای در ساحه خاص و محافظه‌کار آنها مانع دستیابی به برابری جنسیتی می‌شود:

برای مثال، در اسلام زنان حق تحصیل و کار دارند، اما بر طبق بعضی از عنعنات و معیارهای فرهنگی [در اجتماع که زندگی می‌کنیم]، زنان اجازه کار ندارند. حتی اکثر مردم به دختران خود اجازه تحصیل را نمی‌دهند تا مبادا عزت و عفت آنها مورد سؤال قرار گیرد. برخی عنعنات و معیارهای قبیله‌ای مخالف حقوق زنان در زمینه میراث هستند؛ در صورتی که زنی از برادر یا پدر خود میراث طلب نماید، باید با اقارب و بستگان خود قطع رابطه کند... دختران حق انتخاب همسر و زمان ازدواج خود را ندارند. این والدین هستند که در مورد همسر و زمان ازدواج دختر خود تصمیم می‌گیرند.

(مرد بزرگسال، دینی، ننگرهار - مصاحبه با فرد مطلع)

به گفته اکثر مصاحبه‌شوندگان، مردان جوان و بزرگسال باور دارند که بیشتر از هر شخص دیگر، این وظیفه زن است تا کارهای خانه را انجام دهد. هنگامی که مرد به زن در انجام کارهای خانه کمک می‌کند، آن مرد در زبان دری «زنجو» و در زبان پشتو «نربنخی» خوانده می‌شود.

مردم به مردی که به مادر یا زنش در انجام کارهای خانه مثل تربیت اطفال کمک می‌کند، زنجو می‌گویند.

(مرد جوان، اجتماع شهری کابل - مصاحبه با فرد مطلع)

مردان در اجتماعات ما به زنان خود کمک نمی‌کنند، زیرا اگر سایر مردان بفهمند که آنها به زنان خود در انجام کارهای خانه کمک می‌کنند این برایشان، ننگ بسیار بزرگ است.

(مرد بزرگسال، ننگرهار - مصاحبه با فرد مطلع)

همان‌طور که روایت‌های بالا نشان می‌دهد، مردانی که در انجام وظایف در نظر گرفته شده برای زنان، همچون انجام کارهای خانه سهم می‌گیرند، «مرد» پنداشته نمی‌شوند. این امر که مردان وظایفی را انجام دهند که زنانه محسوب می‌شود، هم برای مردان و هم برای زنان توهین‌آمیز است.

۴.۲ برابری، قدرت و کنترل

۴.۲.۱ برابری در رهبری و جنسیت

بر اساس یافته‌های پژوهش حاضر این مفکوره در همه ولایات فراگیر بوده است که مردان چه در داخل و چه خارج از خانه، از اقتدار و قدرت رهبری برخوردار می‌باشند. این یافته با مطالعه کانوی-لانگ تحت عنوان «جنسیت، قدرت و تغییر اجتماعی در مراکش» مطابقت دارد؛ بر اساس یافته‌های مطالعه ذکر شده «قدرت مرد بر کار، حرف یا عقل، کنترل تصمیم‌گیری‌ها و قدرت و رهبری سیاسی او متمرکز است».^{۸۲} این رویه سنتی به نحوی ادامه یافته که خانواده‌ها آگاهانه یا ناآگاهانه تفاوت‌ها میان پسران و دختران را حتی از دوره طفولیت و کودکی از نسلی به نسل دیگر منتقل می‌کنند. این رویه‌های سنتی در دوران مدرن نیز موجودیت دارد.^{۸۳} بر این اساس، پسران طوری تربیت می‌شوند تا عهده‌دار مسوولیت‌ها شوند، قوی باشند و خانه و اجتماع را رهبری نمایند. بر علاوه، یافته‌های تحقیق ایگلی^{۸۴} نحوه تفاوت مردان و زنان را به لحاظ تأثیرگذاری و تأثیرپذیری آنها نشان می‌دهد؛ نگاه به زنان طوری است که آنها به آسانی تأثیرپذیر تلقی می‌شوند، حال آن که مردان به عنوان افراد تأثیرگذارتر در نظر گرفته می‌شوند.^{۸۵} همان‌طور که در تحلیل بهاتی خاطر نشان شده، این رویه در کشورهای واقع در جنوب آسیا نیز معمول است. اجتماعی شدن دختران در کشورهای آسیایی متفاوت است و آنها به شکلی تربیت می‌شوند تا از پدران، برادران (بزرگ یا کوچک‌شان) و شوهرانشان بعد از ازدواج تبعیت کنند. این تفاوت‌ها از نابرابری‌های رسمی نشأت می‌گیرد، حالتی که در آن مردان از نقش‌های بلندپایه در جامعه نفع می‌برند.^{۸۶}

۸۲ دان کانوی-لونگ، «جنسیت، قدرت و تغییر اجتماعی در مراکش»، "Gender, Power and Social Change in Morocco" در مردانگی‌های اسلامی، ویرایش لئوسین اوزگن (لندن: زد بوکس، ۲۰۰۶).

۸۳ کری اف. پیچتر، پسر بودن، دختر بودن: یادگیری مردانگی‌ها و زنانگی‌ها، "Being Boys, Being Girls: Learning Masculinities and Femininities" (مایندهد: چاپخانه دانشگاه باز، ۲۰۰۷)، ۴۸.

۸۴ الیس ای. ایگلی، «جنسیت و تأثیر اجتماعی: یک تحلیل اجتماعی-روانی»، "Gender and Social Influence: A Social Psychological Analysis" مجله روانشناسی آمریکایی ۳۸، شماره ۹ (۱۹۸۳).

۸۵ زرینه بهاتی، «اجتماعی شدن جنسیتی در جنوب آسیا»، "Gender Socialisation South Asia" در دانشنامه زنان و فرهنگ‌های اسلامی: خانواده، قانون و سیاست، ویرایش سواد جوزف و افسانه نجم‌آبادی (لایسن: بوستون، ام‌ای: بریل، ۲۰۰۲)، ۳۰۲.

۸۶ ایگلی، «جنسیت و تأثیر اجتماعی: یک تحلیل اجتماعی-روانی»، "Gender and Social Influence: A Social Psychological Analysis".

نتایج مطالعات ذکر شده، توسط یافته‌های پژوهش حاضر در رابطه با جنسیت و رهبری نیز مورد تأیید قرار گرفته است. اندکی بیش از ۸۰،۰ درصد از مجموع ۴۰۰ پاسخ دهنده این اصل را قبول دارند که «رهبری مردان از زنان بهتر است». این امر در جدول ۹-۴ الف در ضمایم نیز نشان داده شده است. در مجموع معلومات به دست آمده، تفاوت معنادار به لحاظ آماری در بین پاسخ دهندگان جوان و بزرگسال مشاهده نشده است.

تفکیک معلومات بر اساس ولایات مورد مطالعه (جدول ۹-۴ الف در ضمایم) نشان می‌دهد که اصل معیاری ذکر شده در نگرهار به شکل گسترده‌ی مورد پذیرش قرار دارد (۹۳،۸٪) و پاسخ دهندگان از ولایت‌های کابل (۸۵،۶٪)، بامیان (۷۲،۶٪) و تخار (۶۵٪) در جایگاه‌های بعدی قرار می‌گیرند. معلومات به دست آمده از ولایت نگرهار حکایت از آن دارد که معیار «رهبری مردان بهتر از زنان است»، تقریباً مورد پذیرش تمام پاسخ دهندگان مرد قرار دارد.

پاسخ دهندگان زن از نگرهار (۹۰،۰٪) بیشترین گرایش را در باور به این امر دارند که «مردان رهبران بهتری هستند». معلومات همچنین نشان می‌دهد که به جز از کابل (۰،۱۰٪ < سطح معناداری آماری)، تفاوت معنادار آماری در میان پاسخ دهندگان زن جوان و بزرگسال در رابطه با دیدگاه شان در مورد رهبری و جنسیت وجود ندارد.

توضیحات ارایه شده از سوی شماری از پاسخ دهندگان در بحث‌های گروهی متمرکز در ولایت محافظه کار نگرهار و در ولایت کم تر محافظه کار بامیان، قابل ذکر است:

همان طور که برایتان گفتم، حتی یک زن تحصیلکرده هم در ولسوالی کامه وجود ندارد تا بتواند رهبر اجتماعی باشد. من از ابتدا گفتم که در اینجا زن اجازه رفتن به مکتب را ندارد، پس چطور می‌تواند رهبر شود؟ ما در اینجا زن مشهوری نداریم. در اینجا مردان مشهور هستند. زمانی که مردی به دختر، بچه یا زنش اجازه دهد کاری را انجام دهند، آنها می‌توانند آن کار را انجام دهند. اما اگر مرد به آنها اجازه ندهد، حتی آنها نمی‌توانند از دروازه خانه بیرون بروند. همان طور که قبلاً برایتان گفتم زنان در اینجا تحصیلکرده نیستند تا بتوانند حقوق خود را بخواهند و بیرون بروند. مردان تصمیم می‌گیرند که چه کسی بیرون برود و چه کسی نرود.

(ن.ا.، زن بزرگسال، نگرهار - مصاحبه با فرد مطلع)

ما نمی‌توانیم این واقعیت را انکار کنیم که زن می‌تواند مدیر خوب باشد، زیرا ما مثال‌های برجسته‌ای در افغانستان داریم. وزیران، نمایندگان پارلمان و سایر سیاستمداران را سراغ داریم که زن هستند. این درست نیست تا ما دختران خود را از مکتب بکشیم و آنها را از تحصیلات عالی محروم سازیم. مطمئن هستم که بعد از ۱۰ سال در این کشور در حال توسعه که ۳۰ میلیون نفوس دارد، اگر شخصی بی سواد باشد چه مرد و چه زن، جایی برای زندگی در این کشور نخواهد داشت، زیرا قرار نیست افغانستان برای همیشه این گونه باقی بماند. مشکل، از خود ماست. ما غافلیم که به دختران خود اجازه رفتن به مکتب یا دانشگاه را نمی‌دهیم. بدبختانه ما همیشه در غم جهاد هستیم و این که چه بر سر مجاهدین آمد، اما آنها بعد از کنفرانس بن واقعاً چه کاری انجام دادند؟

(ن، مرد جوان، اجتماع شهری کابل - بحث گروهی متمرکز)

در ولایات کم تر محافظه کار، تعداد کمی از اشتراک کنندگان جوان در بحث‌های گروهی متمرکز، نظریات شان را در این رابطه در میان گذاشتند که زنان می‌توانند به طور برابر به عنوان رهبر در خانه و اجتماع فعالیت نمایند، اگرچه آنها از فرصت‌های کافی برای رشد استعدادهایشان بنا به تبعیض‌های موجود بی بهره‌اند. در زیر، دیدگاه‌هایی از مناطق کم تر محافظه کار ارایه شده که توضیح می‌دهد چرا در آن مناطق، مردان در مقایسه با زنان مدیران بهتری در نظر گرفته می‌شوند و این که چه عواملی بر این دیدگاه تأثیرگذار بوده است. این نقل قول‌ها نشان دهنده تغییر دیدگاه آنانی است که با مسائل مربوط به حقوق بشر سر و کار داشته‌اند:

... من موافق نیستم. اگر به تاریخ معاصر افغانستان نگاه کنیم، زنان همواره به ما [جامعه ما] کمک کرده‌اند. وقتی در این رابطه صحبت کنیم، من می‌پذیرم که فرهنگ ما طوری است که زنان در خانه حصر می‌شوند در حالیکه مردان سرپرست فامیل هستند. مردان کار خود را انجام می‌دهند و زنان کار خود را انجام می‌دهند.

(ح.و، مرد جوان، اجتماع شهری کابل - بحث گروهی متمرکز)

مردان نظریات بهتری از زنان دارند. مردان اکثراً با جهان بیرون از خانه سر و کار دارند و بنابراین، آنها از مسائل آگاه‌اند، حال آن که زنان از مسائل بی‌خبرند. اخیراً زنان نیز بیرون آمدن از خانه‌های شان را آغاز کرده‌اند، از جامعه آگاه شده‌اند و در آینده ممکن است حقوق آنها با حقوق مردان قابل مقایسه باشد. در حال حاضر، زنان سرگرم بهبود وضعیت شان در افغانستان هستند. در گذشته، زنان از حقوق خود آگاه نبودند و هر آنچه را که مردان بر آنها تحمیل می‌کردند، قبول می‌کردند. مرد، حامی مستحکم فامیل است.

(س.ک، زن جوان، بامیان - بحث گروهی متمرکز)

یافته‌های این مطالعه در مورد جنسیت و رهبری، زاویه متفاوتی از نگاه به این موضوع را به لحاظ سطح تحصیلات پاسخ دهندگان به نمایش می‌گذارد. این امر در جدول ۹-۴ ب در ضمایم نشان داده شده است. نظریات پاسخ دهندگان در رابطه با این معیار به لحاظ سطح تحصیلات به طور معنادار متفاوت است. به لحاظ آماری تفاوت معناداری در مجموع معلومات (۰,۰۵ < سطح معناداری آماری)، معلومات مربوط به مردان (۰,۰۵ < سطح معناداری آماری) و معلومات به دست آمده از زنان (۰,۰۵ < سطح معناداری آماری) آشکار است. تحلیل کلی معلومات، بیانگر آن است که با افزایش سطح تحصیلات، موافقت با این اصل که «مردان، رهبران بهتری هستند» کاهش می‌یابد. این امر اگرچه در صورت تفکیک معلومات بر اساس ولایت مورد مطالعه، صدق می‌کند، اما به لحاظ آماری این تفاوت معنادار نبوده است. این مشاهده بیانگر آن است که پاسخ دهندگان با تحصیلات بالاتر، قادر هستند تا از این دیدگاه سنتی فراتر روند؛ دیدگاهی که بر اساس آن، رهبری خوب فقط در جوهر و سرشت مردان وجود داشته و با مرد بودن به ارث برده می‌شود.

تفکیک معلومات گردآوری شده بر اساس قومیت (جدول ۹-۴ ج در ضمایم) نشان دهنده تفاوت‌های معنادار آماری (۰,۰۵ < سطح معناداری آماری) در میان گروه‌های قومی مورد مطالعه است؛ تحلیل معلومات نشان می‌دهد که پشتون‌ها بیشترین درصدی پاسخ دهندگانی را تشکیل می‌دهند (۵۸,۳٪) که با دیدگاه یاد شده موافقت دارند.

تفکیک معلومات بر اساس ولایات مطالعه شده، بیانگر تفاوت‌های معنادار در کابل (۰,۱۰ < سطح معناداری آماری) و تخار (۰,۰۱ < سطح معناداری آماری) است. از میان اقوام مطالعه شده در ولایت کابل نیز، پشتون‌ها گرایش بیشتری را در حمایت قوی از معیار یاد شده ابراز داشته‌اند. از سوی دیگر در تخار، از میان اقوام مطالعه شده، تاجیک‌ها موافقت بیشتری با اصل معیار داشته‌اند (جدول ۹-۴ ج در ضمایم).

در میان گروه‌های قومی مورد مطالعه، می‌توان تفاوت معنادار را به لحاظ آماری در میان پاسخ دهندگان زن (۰,۱۰ < سطح معناداری آماری) در مقایسه با پاسخ دهندگان مرد در رابطه با رهبری و جنسیت مشاهده نمود. همچنین با تفکیک معلومات بر اساس ولایات و در نظر گرفتن فاکتور جنسیت، تفاوت معنادار در میان پاسخ دهندگان مرد از تخار (۰,۰۱ < سطح معناداری آماری) و پاسخ دهندگان زن از کابل (۰,۱۰ < سطح معناداری آماری) قابل مشاهده است.

۴.۲.۲ سطح تحصیلات و جنسیت

تحصیل به عنوان سرمایه انسانی، تأثیر مثبت بر توسعه اقتصادی دارد. به صورت مشخص، آموزش دختران باعث افزایش سرمایه و رشد انسانی می‌شود.^{۸۷} جوامع سنتی گرایش دارند تا به جای آموزش دختران بر آموزش پسران تأکید کنند؛ دلیل این امر، این اصل معیاری است که مردان تأمین کننده اقتصاد هستند و بنابراین، باید از آموزش مناسب برخوردار شوند. مطالعه حاضر نشان دهنده کثرت دیدگاه‌ها راجع به این امر است که «مردان باید بیشتر از زنان تحصیلات داشته باشند». این امر در جدول ۱۰-۴ الف در ضمایم نشان داده شده است. نیمی از پاسخ دهندگان با این معیار موافق هستند، حال آن که نیمی دیگر با آن مخالفت دارند. بر علاوه، تفاوت معناداری در الگوی پاسخ دهی در میان پاسخ دهندگان بزرگسال و جوان وجود ندارد.

تحلیل معلومات بر اساس ولایات مورد مطالعه نشان می‌دهد که بیشترین مقاومت یا مجموع پاسخ دهندگانی که مخالفت یا مخالفت شدید خود را با دیدگاه یاد شده، بیان داشته‌اند ابتدا در بامیان (۵۶,۳٪)، سپس کابل (۵۳,۱٪) و بعد از ولایت تخار (۵۲,۶٪) بوده است. پاسخ دهندگان از ننگرهار، کم‌ترین مقاومت را در برابر این دیدگاه بیان داشته‌اند (۳۵,۰٪).

در میان پاسخ دهندگان مرد، ۴۳,۵ درصد از آنها این دیدگاه را قبول ندارند که «مردان باید بیشتر از زنان تحصیلات داشته باشند». بیشترین میزان مخالفت با اصل معیاری یاد شده از ولایت بامیان (۵۷,۵٪) به دست آمده و تخار (۴۷,۵٪)، کابل (۴۱,۳٪) و ننگرهار (۳۰,۰٪) در جایگاه‌های بعد قرار می‌گیرند. تفاوت معناداری در میان پاسخ دهندگان جوان و بزرگسال در بامیان (۰,۰۵ < سطح معناداری آماری) و کابل (۰,۱۰ < سطح معناداری آماری) آشکار است. در مورد بامیان، تحلیل معلومات، حکایت از گرایش بیشتر جوانان برای مخالفت با معیار ذکر شده دارد. خلاف این امر در کابل قابل مشاهده است به طوری که درصدی پاسخ دهندگان بزرگسال که در برابر این معیار مقاومت کرده‌اند (۵۵,۰٪)، دو برابر درصدی پاسخ دهندگان جوان (۲۷,۵٪) می‌باشد.

به همین ترتیب، مقاومت در میان پاسخ دهندگان زن قوی است. معلومات حاکی از آن است که ۵۶,۵ درصد از پاسخ دهندگان زن این نقطه نظر را قبول ندارند که مردان باید بیشتر از زنان تحصیلات داشته باشند. بیشترین مقاومت در کابل وجود دارد که در آن، ۶۵,۰ درصد از پاسخ دهندگان این معیار را قبول ندارند؛ پس از آن تخار با ۵۷,۵٪، بامیان با ۵۵,۰٪ و ننگرهار با ۴۰,۰٪ در جایگاه‌های بعدی قرار می‌گیرند. این به معنای آن است که هم پاسخ دهندگان مرد و هم پاسخ دهندگان زن بر دسترسی برابر پسران و دختران به آموزش و تحصیل تأکید دارند.

با این حال، طور که در جدول ۱۰-۴ ب نشان داده شده، هم‌نواپی با دیدگاه یاد شده (اینکه «مردان باید بیشتر از زنان تحصیلات داشته باشند») از سطح تحصیلات پاسخ دهندگان متأثر است. بر این اساس تفاوت معنادار را در مجموع معلومات گردآوری شده (۰,۰۵ < سطح

۸۷. تی. پل شولتز، سرمایه‌گذاری انسانی بر زنان و مردان: شواهد در مورد سودرسانی اقتصادی از سطوح پایین و بالای جامعه، مقالات مقطعی، *Human Capital Investment in Women and Men: Micro and Macro Evidence of Economic Returns*, Occasional Papers and مرکز بین المللی رشد اقتصادی، شماره ۴۴ (سان فرانسیسکو: نشرات مرکز بین المللی رشد اقتصادی، ۱۹۹۴).

معناداری آماری)، معلومات مربوط به مردان (۰,۰۱ < سطح معناداری آماری)، معلومات مربوط به زنان (۰,۰۵ < سطح معناداری آماری)، معلومات به دست آمده از زنان در ولایت تخار (۰,۱۰ < سطح معناداری آماری) و همچنین مجموع معلومات مربوط به ولایت تخار (۰,۰۵ < سطح معناداری آماری) می توان مشاهده کرد.

معلومات در موارد اشاره شده نشانگر آن است که اهمیت بیشتر قائل شدن برای آموزش و تحصیل پسران نسبت به دختران رو به کاهش است. به عنوان مثال، تحلیل مجموع معلومات نشان می دهد که تنها ۲۹,۸ درصد از پاسخ دهندگان، موافقت کامل خود را با این معیار اظهار داشته اند در حالی که ۱۳,۸ درصد از پاسخ دهندگان با درجه لیسانس دارای دیدگاه مشابهی بوده اند. یافته مشابهی را نیز از مجموع معلومات مربوط به مردان و زنان، معلومات مربوط به ولایت تخار و معلومات مربوط به زنان می توان ارایه داد (جدول ۱۰-۴ ب در ضمایم).

چنانکه مجموع معلومات مندرج در جدول ۱۰-۴ ج در ضمایم نشان می دهد، نوسان و تفاوتی در میان گروه های قومی مورد مطالعه به لحاظ دیدگاه آنها درباره آموزش و تحصیل مردان و زنان وجود ندارد. این به آن معناست که پاسخ دهندگان، صرف نظر از قومیت، دارای دیدگاه های مشابهی در مورد آموزش و تحصیل مردان و زنان هستند. آنچه جالب است، این که تفکیک معلومات بر اساس ولایت، نشان دهنده تفاوت های معنادار آماری میان اقوام مورد مطالعه در درون ولایت های کابل (۰,۰۱ < سطح معناداری آماری) و تخار (۰,۰۱ < سطح معناداری آماری) است.

در ولایت تخار از میان اقوام مورد مطالعه، تاجیک ها از معیار یاد شده حمایت بیشتری کرده اند. از سوی دیگر، مجموع گروه مورد مطالعه در ولایت کابل موافقت بیشتری با اصل معیار بیان شده داشته اند.

تفکیک معلومات بر اساس جنسیت [مرد یا زن بودن] بیانگر تفاوت های معنادار آماری در میان پاسخ دهندگان زن از گروه های قومی مختلف در ولایت کابل (۰,۰۵ < سطح معناداری آماری) و تخار (۰,۰۱ < سطح معناداری آماری) است. بر علاوه، در حالی که مجموع معلومات گردآوری شده از پاسخ دهندگان زن، تفاوت های معناداری را در میان گروه های قومی نشان می دهد (۰,۱۰ < سطح معناداری آماری)، اما این امر برای پاسخ دهندگان مرد صدق نمی کند.

یافته های بخش کمی در مصاحبه های کیفی صورت گرفته در تمامی ولایات مورد مطالعه، بیشتر تبیین می گردد. در ولایات محافظه کاری چون ولایت ننگرهار، زنان به صراحت اظهار داشتند که آنها در مقایسه با مردان از فرصت های آموزش و تحصیل محروم هستند. زنان جوان در بامیان و کابل در رابطه با برخورداری شان از حق برابر در زمینه آموزش و تحصیل جدیت دارند:

همان طور که برایتان گفتم، اکثر مردم خوش ندارند دخترانشان به مکتب بروند. فکر می کنند اگر دختران مکتب بروند، فرهنگ خود را کنار می گذارند و رسم و رواج ها را فراموش می کنند. اجازه ادامه تحصیل در پوهنتون را برایشان نمی دهند. بعضی از آنها تا سن ۱۰ یا ۱۲ سالگی اجازه تعلیم دارند، نه بیشتر از آن. به خاطری که معمول نیست که دختران از خانه بیرون بروند.

(ن.ا، ره زن بزرگسال، ننگرهار - مصاحبه با فرد مطلع)

برخی فامیل ها به دخترانشان اجازه نمی دهند بیشتر از صنف ۷ یا ۸ درس بخوانند، اما بعضی دیگر از فامیل ها به دخترانشان اجازه می دهند تا صنف ۱۲ مکتب را تکمیل کنند.

(مرد ۳، دینی، ننگرهار - مصاحبه با فرد مطلع)

دخترها می توانند تا صنف ۱۲ به مکتب بروند. وقتی از لیسه فارغ شوند، دیگر اجازه ندارند به پوهنتون بروند، چون پوهنتون دور است و می تواند مشکلاتی را از خاطر نبود صنوف جداگانه برای پسران و دختران به وجود آورد. برای مثال، دختر من صنف ۱۲ است و وقتی از لیسه فارغ شود، در خانه می ماند و اجازه ندارد تا شامل پوهنتون شود...

(ا.ب، ننگرهار، مرد دینی - مصاحبه با فرد مطلع)

مردان می توانند تا هر سویه ای که می خواهند، تحصیل کنند، اما زنان نمی توانند، چون فامیل و بزرگانشان به آنها اجازه نمی دهند بیشتر تحصیل کنند. دلایل این است که آنها زن هستند و فقط مردان حق تحصیلات دارند.

(ن ۱، زن جوان، اجتماع روستایی کابل - بحث گروهی متمرکز)

فامیل ها عزت نفس بچه ها را تقویت می کنند که آنها قوی هستند و از دخترها بهتر می باشند. اما با دختران از طفولیت طوری برخورد می شود که آنها ضعیف هستند. وقتی دختران می خواهند کاری را انجام دهند والدین، مانع آنها می شوند. می گویند که آنها نمی توانند آن کار را انجام دهند، چون ضعیف هستند. دختران می پذیرند که جایگاه آنها پایین تر از پسران است و این مفکوره از نسلی به نسل دیگر

منتقل می‌شود. مردم می‌گویند که دخترها اعضای دائمی فامیل نیستند. یک روز خانه را ترک می‌کنند و به فامیل شوهر تعلق می‌گیرند، اما پسران تا آخر عمر با آنها می‌مانند. یعنی پسران مال آنها هستند. این باعث می‌شود تا به پسران بیشتر توجه شود.

(ز.ح، زن جوان، بامیان - بحث گروهی متمرکز)

یکی از ملاحظات که مطرح می‌شود، میراث فرهنگی و زمینه ساختاری یک جامعه است. افزون بر این، یکی از بحث‌های گروهی متمرکز در نگرهار نشان داد که برخی از مردان پشتون که تابع پشتونوالی هستند، باور داشتند که اسلام حق تحصیلات را به زنان می‌دهد، گرچه فرهنگ آنها به دختران و زنان اجازه نمی‌دهد تا بیشتر از صنف هشت درس بخوانند.

۴.۲.۳ زنان و ازدواج: تصامیم و رویه‌های زیان‌آور

ازدواج در بسیاری از جوامع سنتی نه فقط به معنای اتحاد دو فرد که یکجای شدن دو خانواده است. در بسیاری از موارد، تصمیم‌گیری در مورد ازدواج در جوامع سنتی از سوی خانواده‌ها انجام می‌شود تا از سوی دو فردی که قرار است با هم ازدواج کنند. همان‌طور که جین^{۸۸} خاطر نشان می‌سازد، زوجی که در گزینش همدیگر حق انتخاب ندارند، مجبور هستند به گونه‌ای ازدواج‌شان را مدیریت کنند تا به خوشبختی نائل شوند.^{۸۹} به گفته پسوپاتی، نابرابری بر اساس تفاوت‌های قدرت میان اطفال و والدین استوار است.

همان‌طور که جدول ۱۱-۴ الف در ضمایم نشان می‌دهد، نتایج این مطالعه با یافته‌های تحقیقات ذکر شده، مطابقت دارد. جدول ۱۱-۴ الف در ضمایم نشان می‌دهد این معیار که «زنان نمی‌توانند در مورد همسر و زمان ازدواج خود تصمیم بگیرند»، مورد پذیرش کلی پاسخ‌دهندگان قرار دارد. اگرچه پاسخ‌دهندگان جوان و بزرگسال این معیار را قبول دارند، اما پاسخ‌دهندگان بزرگسال گرایش بیشتری در پذیرش این معیار از خود نشان داده‌اند (۰,۰۵ < سطح معناداری آماری). در میان ولایات مورد مطالعه، نگرهار (۷۲,۶٪) بیشترین سطح پذیرش این معیار را دارد. می‌توان تفاوت معناداری را در بین پاسخ‌دهندگان بزرگسال و جوان در بامیان (۰,۰۱ < سطح معناداری آماری) و کابل (۰,۰۱ < سطح معناداری آماری) مشاهده کرد. تحلیل‌های اطلاعات نشان می‌دهد که پاسخ‌دهندگان بزرگسال در ولایات مورد اشاره، گرایش بیشتری در حمایت از این معیار دارند.

در میان پاسخ‌دهندگان مرد، بیشترین پذیرش این معیار از ولایت نگرهار (۸۲,۵٪) و کم‌ترین میزان پذیرش از ولایت بامیان (۶۰,۰٪) به دست آمده است.

اگرچه پاسخ‌دهندگان زن بزرگسال و جوان این معیار را قبول دارند، اما تحلیل‌های اطلاعات حاکی از آن است که پاسخ‌دهندگان بزرگسال تمایل بیشتری به پذیرش آن دارند (۰,۰۵ < سطح معناداری آماری). از نقطه نظر ولایت‌های مورد مطالعه نیز، پاسخ‌دهندگان زن بزرگسال در بامیان (۰,۱۰ < سطح معناداری آماری)، کابل (۰,۱۰ < سطح معناداری آماری) و تخار (۰,۱۰ < سطح معناداری آماری) گرایش بیشتری در موافقت با این معیار دارند.

تفکیک مجموع معلومات بر اساس سطح تحصیلات، تفاوت معنادار را در رابطه با این دیدگاه نشان نمی‌دهد که «زنان نباید در مورد همسر و زمان ازدواج خود تصمیم‌گیری کنند». با این حال، معلومات مندرج در جدول ۱۱-۴ ب در ضمایم، نشان‌دهنده تفاوت معناداری در مجموع معلومات به دست آمده از پاسخ‌دهندگان زن و همچنین معلومات مربوط به زنان در کابل است. بر خلاف انتظار، تحصیلات بیشتر، احتمال پذیرش این دیدگاه را افزایش می‌دهد که «زنان نباید در مورد ازدواج تصمیم‌گیری کنند».

البته باید خاطر نشان شود دیدگاه‌های متفاوتی درباره اینکه زنان باید در مورد همسر و زمان ازدواج خود تصمیم‌گیری کنند یا خیر، وجود دارد. این، به آن معناست که اگرچه درصد زیادی از پاسخ‌دهندگان موافق این اصل معیاری بوده‌اند، اما بسیاری از آنان نیز با این معیار مخالفت کرده‌اند (جدول ۱۱-۴ ب در ضمایم).

معلومات مندرج در جدول ۱۱-۴ ب در ضمایم، نشان‌دهنده تنوع دیدگاه‌ها درباره حق تصمیم‌گیری در مورد ازدواج است. اگرچه اکثر پاسخ‌دهندگان معتقد هستند که «زنان نباید در مورد همسر و زمان ازدواج خود تصمیم‌گیری کنند»، اما در حدود ۳۲,۱ درصد از پاسخ‌دهندگان به خلاف آن باور دارند.

همان‌طور که جدول ۱۱-۴ ج در ضمایم نشان می‌دهد، تفاوت‌های قومی معنادار در رابطه با دیدگاه‌ها در مورد حق تصمیم‌گیری در مورد ازدواج در مجموع معلومات (۰,۱۰ < سطح معناداری آماری) و همچنین در معلومات به دست آمده از ولایت‌های کابل (۰,۱۰ < سطح معناداری آماری) و تخار (۰,۰۵ < سطح معناداری آماری) قابل مشاهده است.

۸۸ سوپرا، جین، یادداشت ۸ گزینش همسر طبق رسم و رواج‌های جاپانی، آنتیه رویه جنوب آسیایی است. نقل قول شده در پراشینا جی. گاکومل، «حاشیه‌ی بر رسم قدردانی در ازدواج‌های ترتیب داده شده بر اساس قدردانی: آشتی ازدواج‌های اجباری در جنوب آسیای با شرط رضایت در ازدواج بر طبق قوانین بین‌المللی حقوق بشر»، "A "Margin of Appreciation" for "Marriages of Appreciation": Reconciling South Asian Adult Arranged Marriages with the Matrimonial Consent Requirement in International Human Rights Law" مجله حقوقی جورج تاون ۹۷ (۲۰۰۹): ۵۹۲. بازیافت از <http://goo.gl/7mJT30> (دسترسی در تاریخ ۸ جون ۲۰۱۵).

۸۹ نابرابری جنسیتی مسئله‌ی است که بیشتر در مورد ازدواج‌های اجباری قابل طرح است، زیرا زنان (اکثراً دختران جوان) برای ازدواج با مردان مسن به ازدواج داده می‌شوند. مونیسا پسوپاتی، «ازدواج‌های اجباری: عشق چه ربطی به آن دارد؟»، "Arranged Marriages What's Love Got to Do with It?" نشر شده در *زوج آمریکایی: اندیشه نو، چالش نو، ویرایش مارلین یلوم و لارا ال. کارستنس (برکلی: کالیفورنیا: چاپخانه دانشگاه کالیفورنیا، ۲۰۰۲).*

حتی اگر معلومات به لحاظ جنسیت نیز تفکیک شود، تفاوت های قومی معنادار در میان پاسخ دهندگان مرد از کابل (۵۰,۰٪) سطح معناداری آماری) و تخار (۰,۱۰٪ سطح معناداری آماری) و همچنین پاسخ دهندگان زن از کابل (۰,۱۰٪ سطح معناداری آماری) و تخار (۰,۰۵٪ سطح معناداری آماری) قابل مشاهده است. می توان تفاوت های معنادار را در میان گروه های قومی در میان پاسخ دهندگان زن مشاهده نمود (جدول ۱۱-۴ ج در ضمایم).

ازدواج های اجباری به معنای عام، به اتحادیهایی اطلاق می شود که اشخاصی غیر از زوج نظیر والدین یا سایر اعضای فامیل در مورد ازدواج زوج تصمیم گیری می کنند.^{۹۰} این قاعده یی رایج در تمامی چهار ولایت مورد مطالعه است. اکثر مصاحبه شوندگان توافق دارند که زنان حق انتخاب همسر خود را ندارند. در واقع، تنها یک اشتراک کننده تأکید کرد که زنان نباید تصمیم گیری راجع به شوهر آینده شان را به والدین خود محول کنند.

اظهارات زیر در مورد اشتراک کنندگان در مصاحبه ها و بحث های گروهی متمرکز صدق می کند:

بله، درست است. زنان نمی توانند در مورد انتخاب شوهر خود تصمیم گیری کنند. دلیلش این است که زنان ناقص العقل و مادون هستند. وقتی دختری یک بچه جوان شیک را می بیند، در مورد تحصیل، ثروت و رفتار آن جوان با او در آینده فکر نمی کند. دختر او را نظر به شیک بودنش انتخاب می کند، اما والدینش همه این مسائل را در انتخاب یک بچه برای دخترشان مد نظر قرار می دهند.

(ج. د، مرد بزرگسال، اجتماع شهری کابل - بحث گروهی متمرکز)

آنها می گویند که تو آزادی و می توانی هر کاری را که می خواهی، انجام دهی و هر جایی که می خواهی، بروی و با هر کسی که می خواهی، ازدواج کنی. اگر می خواهی خودت ازدواج کنی، پس برو و ما دیگر تو را به عنوان فامیل خود قبول نداریم و دیگر ما را پدر یا مادر صدا نکن.

(ف ۲، زن بزرگسال، تخار - بحث گروهی متمرکز)

۱۸ ساله بودم که با مرد پیری ازدواج کردم، اما هرگز نمی خواستم یا او ازدواج کنم. به آنها گفتم اگر مرا مجبور کنید، خودکشی می کنم. پدرم گفت اگر نمی خواهی ازدواج کنی، همراه با مادرت برو و گم شو. من هم مادرت را طلاق می دهم. پس مادرم برایم گفت که این ازدواج را قبول کن. من هم قبول کردم.

(ف ۳، ۲۳، زن بزرگسال، متأهل، تخار - بحث گروهی متمرکز)

آنها تصمیم هایی را در مورد زنان شان گرفتند که بسیار درآورد است. بعضی وقت ها دختران را مجبور به ازدواج می کنند و می گویند که من پدر تو هستم و اجازه دارم در مورد تو تصمیم بگیرم.

(ز. ا، زن جوان، بامیان - بحث گروهی متمرکز)

بله، من در مورد زندگی ام با شما صحبت کردم که فقط ۷ یا ۸ سال سن داشتم که ازدواج کردم. در جای ما، اکثر دخترها در سن ۱۴ یا ۱۵ سالگی ازدواج می کنند. اگر دیر ازدواج کنند، مردم پشت سرشان گپ جور می کنند که آنها مریض هستند یا در خانه مشکلات دارند.

(ن. ا، زن بزرگسال، ننگرهار - مصاحبه با فرد مطلع)

برخی از مصاحبه شوندگان در تمام ولایات، نظریات شان را در مورد رویه های بد دادن و بدل در میان گذاشتند. آنها با مورد استفاده قرار دادن زنان به منظور کاهش هزینه ها یا به عنوان تاوان جرم شدیداً مخالفت کردند. به عقیده آنان چنین عنعناتی، زندگی مردم متأثر از آن را تباہ ساخته است.

اگر بچه و دختری برای ازدواج خلاف تصمیمات والدین شان فرار کنند، نکاح آنها در این صورت اعتبار ندارد. اسلام به این نوع ازدواج جواز نمی دهد. اکثر وقت ها، وقتی بچه و دختر فرار می کنند، فامیل بچه باید یک دختر جوان را به عنوان «بد» به فامیل دختر بدهد، زیرا این امر شرم بزرگی برای فامیل دختر است. اگر فامیل بچه موافق بد دادن یک دختر نباشد، در این صورت فامیل دختر بر اساس عنعنات حق دارد تا هر کسی را که از فامیل بچه به چنگ شان بیفتد، به قتل برساند.

(م. ر، مرد بزرگسال، ننگرهار - بحث گروهی متمرکز)

۹۰ ماریلین یوم و لارا ال. کارستنسن، نشر شده در زوج امریکایی: اندیشه نو، چالش نو، "Inside the American Couple: New Thinking/New Challenges" (بر کلی: کالیفورنیا: چاپخانه دانشگاه کالیفورنیا، ۲۰۰۲)، ۲۱۱.

این عنعنات بسیار بد هستند. این کارها در گذشته اتفاق افتاده است. امروزه، مردم نباید دیگر این کارها را انجام دهند. بد و بدل، فامیل‌ها را بر باد می‌کند. در بدل، اگر شوهر زنش را مورد آزار قرار دهد، فامیل دیگر نیز زن را که از بستگان نزدیک آن شوهر است، مورد آزار قرار می‌دهد و این یک نوع تلافی جویی است.

(ف ۱، زن جوان، تخار - بحث گروهی متمرکز)

بر طبق قوانین اسلامی و فرهنگ و عنعنات ما، تصمیم‌ها همواره از سوی سرپرست خانواده‌ها اتخاذ می‌شود. تقریباً ۹۰ درصد از خانواده‌ها با حق تصمیم‌گیری درباره ازدواج را به دختران‌شان می‌دهند. از دختران‌شان می‌پرسند که آیا برای ازدواج رضایت دارند یا خیر. در صورتی که دخترشان راضی نباشد، در این صورت والدین برنامه ازدواج را لغو می‌کنند. در سال‌های گذشته، دختران به بد داده می‌شدند، اما حالا این عرف و عنعنه مطلقاً در اجتماع ما منع شده است. من خیر دارم که بسیاری از والدین، دختران‌شان را در اثر باخت در قماربازی از دست داده‌اند و دختران حق نداشتند تا سؤال کنند که چرا در بدل باخت پدرهایشان در قماربازی مجبور به ازدواج هستند، اما حالا خوشبختانه این عرف دیگر عملی نمی‌شود. هرگز اتفاق نمی‌افتد که یک بچه ۱۶ ساله با یک زن ۶۰ ساله ازدواج کند، اما یک دختر ۱۴ ساله با یک مرد ۴۵ ساله یا مسن‌تر در بسیاری از مناطق کشور به ازدواج داده می‌شود. نباید اجازه داده شود تا یک مرد ۶۰ ساله با یک دختر جوان به خاطر پول، زر یا زمین ازدواج کند. عنعنه ما این طور است که اگر چنین کاری در فامیل ما اتفاق بیفتد، ما حق داریم علیه آن مبارزه کنیم. اما اگر چنین کاری در اجتماع ما اتفاق بیفتد، ما حق نداریم علیه آن مبارزه کنیم...

(ب.ا.ف، مرد بزرگسال، اجتماع روستایی کابل)

اسلام شرطی برای تجویز بدل دارد و در غیر این صورت، بدل ممنوع است. وقتی دو فامیل زنان‌شان را در ازدواج تبادل می‌کنند، مهر این دو زن باید تعیین گردد. امروزه، این کار نمی‌شود و بدل حرام است. تناقضاتی میان قانون و فرهنگ وجود دارد. ممکن است یک فامیل بگوید که «شما دخترتان را به ما بدهید و ما دخترتان را به شما می‌دهیم». در این وضعیت، دختر می‌تواند مهرش را تعیین کند. در این مرحله، او تصمیم ازدواج را می‌گیرد و این حق او است. در این حالت، بدل قابل قبول است. در صورتی که دختر قصد ازدواج دارد، پدرش می‌تواند نزد او برود و برایش بگوید که «می‌خواهی مهرت چقدر باشد؟» و پدر دیگر هم این کار را انجام دهد. بدل در صورتی حرام است که مهر در آن تعیین نشود.

(ن، مرد جوان، اجتماع شهری کابل - بحث گروهی متمرکز)

بدل تأثیراتی منفی در ولسوالی بگرامی داشته است. بد چیز خوبی در فرهنگ ما نیست. خلاف اسلام هم است.

(ن.گ، مرد جوان، اجتماع روستایی کابل - بحث گروهی متمرکز)

ممکن است یکی از دلایلی که فامیل‌ها به انجام چنین کاری متوسل می‌شوند، فقر باشد. مثلاً یک فامیل یک بچه کلان و یک دختر کلان دارد و پدر فامیل نمی‌تواند ازدواج بچه خود را ترتیب دهد و تصمیم می‌گیرد تا دخترش را با دختری از خسران بچه اش معاوضه کند تا هزینه‌های ازدواج کاهش یابد. هنگامی که فامیل‌ها نمی‌توانند چیزی تهیه کنند، آنها دختران‌شان را بدل می‌کنند. این رسم و رواج‌های غلط می‌تواند علت نکاح اجباری باشد... همسایه‌های ما بسیار فقیر هستند. می‌خواستند بچه‌شان ازدواج کند، اما پول کافی نداشتند. بنابراین، دخترشان را بدل کردند، اما بچه‌شان از زنش راضی نبود و در نهایت، او را طلاق داد و دامادشان هم خواهرش را طلاق داد. سپس، بچه‌شان با یکی از دختران قومش ازدواج کرد. آنها، دختر طلاق داده شده‌شان را به عقد کسی درآوردند که قبلاً یک زن داشت. دلیل اصلی، فقر بود.

(ایی اس، مرد بزرگسال، اجتماع روستایی کابل - بحث گروهی متمرکز)

۴.۲.۴ هم سرشتی قدرت با مرد بودن

پاسخ دهندگان با این دیدگاه موافقت داشتند که «قدرت با مرد بودن هم سرشت است». معلومات مندرج در جدول ۱۲-۴ الف در ضمایم نشان می‌دهد که ۶۶٫۵ درصد از پاسخ دهندگان با این جمله توافق داشتند. می‌توان تفاوت معناداری را در معلومات به دست آمده از پاسخ دهندگان بزرگسال و جوان مشاهده کرد (۰٫۰۱ < سطح معناداری آماری). بر این اساس، پاسخ دهندگان بزرگسال گرایش بیشتری در موافقت با معیار ذکر شده داشتند.

بیشترین میزان پذیرش این معیار در ولایت ننگرهار (۸۳٫۸٪) وجود داشته و پس از آن، ولایت‌های کابل (۷۱٫۹٪)، تخار (۵۳٫۸٪) و بامیان (۵۱٫۳٪) در رده‌های بعد جای می‌گیرند. می‌توان تفاوت معناداری را در کابل (۰٫۰۵ < سطح معناداری آماری) و بامیان (۰٫۱۰ < سطح معناداری آماری) مشاهده نمود. پاسخ دهندگان مرد بزرگسال در این دو ولایت، تمایل بیشتری در پذیرش معیار ذکر شده از خود نشان داده‌اند (جدول ۱۲-۴ الف در ضمایم).

نتایج حاکی از آن است که معیار ذکر شده مورد پذیرش گسترده پاسخ دهندگان مرد (۷۲,۰٪) قرار دارد. تمام پاسخ دهندگان مرد در ننگرهار، ۷۶,۳ درصد از پاسخ دهندگان مرد در کابل، ۶۰,۰ درصد در تخار و ۴۷,۵ درصد در بامیان موافقت خود را با معیار عنوان شده، بیان داشته اند. تحلیل معلومات به دست آمده همچنین، نشان دهنده تفاوت معنادار در دیدگاه های پاسخ دهندگان مرد بزرگسال و جوان است (۰,۰۵ < سطح معناداری/آماري)، بر این اساس پاسخ دهندگان بزرگسال، گرایش بیشتری به موافقت با معیار ذکر شده داشته اند (جدول ۱۲-۴ الف در ضمایم).

پاسخ دهندگان زن نیز این اصل معیاری را قبول دارند و بیشترین میزان پذیرش این معیار از سوی آنها از ولایت کابل (۶۷,۶٪) و کم ترین میزان از ولایت تخار (۴۷,۵٪) به دست آمده است. تحلیل مجموع نتایج، نشان دهنده تفاوت معنادار در میان پاسخ دهندگان بزرگسال و جوان است (۰,۰۵ < سطح معناداری/آماري). با این حال، معلومات تفکیک شده بر اساس ولایات، چنین تفاوتی را نشان نمی دهد (جدول ۱۲-۴ الف در ضمایم).

اکثر اشتراک کنندگان و افراد مطلع موافق این امر هستند که در خانواده های افغان، مردان مافوق زنان هستند و این که زنان به عنوان همسر، باید جایگاه پایین تری از شوهران شان داشته باشند. در تمام مناطق مورد مطالعه، در رابطه با وجود نابرابری آشکار و عامدانه در بین زن و مرد اتفاق نظر وجود دارد. این امر در رفتار متفاوت با پسران و دختران از دوران طفولیت و کودکی قابل مشاهده است. زنان البته امیدوار هستند تا در فضای خانه و اجتماع که در آن زندگی می کنند به برابری دست یابند (جدول ۱۲-۴ الف در ضمایم).

به همان پیمانه که سطح تحصیلات افزایش می یابد، به همان پیمانه که سطح تحصیلات افزایش می یابد، احتمال موافقت با این معیار هم کاهش می یابد که «قدرت با مرد بودن هم سرشت است» (جدول ۱۲-۴ ب در ضمایم). این امر در رابطه با مجموع معلومات به دست آمده (۰,۰۵ < سطح معناداری/آماري)، مجموع معلومات مربوط به مردان (۰,۰۵ < سطح معناداری/آماري)، معلومات مربوط به مردان در کابل (۰,۰۵ < سطح معناداری/آماري)، مجموع معلومات مربوط به زنان (۰,۰۵ < سطح معناداری/آماري)، معلومات مربوط به ولایت تخار (۰,۱۰ < سطح معناداری/آماري) و معلومات مربوط به زنان در ولایت تخار (۰,۱۰ < سطح معناداری/آماري) صدق می کند.

تحلیل مجموع معلومات نشان می دهد که در حدود ۳۶,۸ و ۳۶,۳ درصد از پاسخ دهندگان که تحصیلات نداشته اند، به ترتیب موافقت کامل و موافقت خود را با این امر اظهار داشته اند که «قدرت با مرد بودن هم سرشت است». از سوی دیگر، ۲۳,۱ و ۳۲,۳ درصد از پاسخ دهندگان با درجه لیسانس، موافقت کامل یا موافقت خود را با این اصل معیاری ابراز داشتند. درجه موافقت با این معیار با افزایش سطح تحصیلات کاهش می یابد. به عبارت دیگر، به میزانی که سطح تحصیلات بیشتر می شود، به همان نسبت مخالفت با این معیار نیز افزایش می یابد. این این به آن معناست که پاسخ دهندگان با تحصیلات بالاتر، احتمال مخالفت یا مخالفت کامل شان با معیار بیان شده، بیشتر است (جدول ۱۲-۴ ب در ضمایم).

معلومات مندرج در جدول ۱۲-۴ ج در ضمایم نشان دهنده تفاوت معنادار در دیدگاه هایی است که گروه های قومی مورد مطالعه در خصوص «مردانه بودن قدرت» ارایه کرده اند (۰,۰۱ < سطح معناداری/آماري). اگرچه دیدگاه ها متکثر است، اما این جدول نشان می دهد که پشتون ها بیشترین درصدی را در موافقت کامل با این امر دارند که «قدرت با مرد بودن هم سرشت است».

تفکیک معلومات بر اساس ولایات، بیانگر تفاوت معنادار در دیدگاه ها راجع به قدرت و جنسیت در ولایت تخار است (۰,۰۱ < سطح معناداری/آماري)، در حالی که چنین تفاوتی در ولایت کابل مشاهده نشده است. یادآوری این نکته جالب است که درصدی پاسخ دهندگانی که حامی این دیدگاه نیستند، به طور معنادار در میان پشتون های تخار بیشتر از سایر گروه های قومی در دیگر ولایات است (جدول ۱۲-۴ ج در ضمایم).

بر علاوه، معلومات در جدول ۱۲-۴ ج در ضمایم نشان دهنده آن است که تفاوت های معنادار در دیدگاه های گروه های قومی در مجموع معلومات مربوط به پاسخ دهندگان مرد (۰,۰۱ < سطح معناداری/آماري) و پاسخ دهندگان زن (۰,۰۱ < سطح معناداری/آماري) قابل مشاهده است.

نتایج کیفی، شناخت عمیق تری را در مورد دیدگاه های افراد مطلع و اشتراک کنندگان در خصوص جنسیت و قدرت و پذیرش این امر از جانب آنها به دست می دهد که مردان قدرتمندتر از زنان هستند:

یکی از امتیازات مردان این است که آنها قدرتمندتر از زنان هستند. امتیاز دیگر مردان این است که زنان تحت فرمان و خدمت گزار آنها می باشند.

(ح. د. م، مرد بزرگسال، اجتماع شهری کابل - بحث گروهی متمرکز)

الله (ج) به مردان بیشتر از زنان قدرت داده است. از همین خاطر هم، اجتماع فرصت های زیادی به زنان نمی دهد.

(زن بزرگسال ۲، ننگرهار - بحث گروهی متمرکز)

... مردان به دلیل وضعیت مالی و ظرفیت شان در هدایت دادن، می توانند فامیل را بهتر رهبری کنند. سیاست ناقص العقل است. سیاست هر کاری را هم که انجام دهد، نمی تواند مرد شود.

(ف. ر، مرد بزرگسال، تخار - بحث گروهی متمرکز)

آنها این طور با اعضای فامیل خود رفتار می کنند تا قدرت شان را در خانه نشان دهند.

(ب، زن جوان، اجتماع روستایی کابل - بحث گروهی متمرکز)

در بخش کیفی این مطالعه، امیدها و خواسته زنان در برخورداری از رفتار برابر با مردان هم در فضای خانه و هم اجتماع مورد تأیید قرار گرفت:

رفتار با بچه ها و دخترها از زمان طفولیت باید برابر باشد، اما فامیل ها بیشتر به بچه هایشان ارزش می دهند تا دختران شان. آنها باید با فرزندان خود به شکل برابر رفتار نمایند. برای مثال، اگر پسران خود را شامل مکتب خوب و مجهز می کنند، باید دخترهای خود را هم شامل چنین مکتب کنند. پدرها باید هم بچه ها و هم دختران خود را به بازار ببرند. وقتی همراه با دختران خود هستند، نباید احساس شرم و خجالت کنند.

(گ، زن جوان، بامیان - بحث گروهی متمرکز)

من سهم گیری زنان در تعلیم و تربیت را در حدود ده سال است که قبول کرده ام و این که تعلیم و تربیت، تأثیرات مثبتی را در زندگی آنها به بار آورده است. در حال حاضر، ۹۵ درصد از دختران به مکتب می روند. اسلام مخالف کار زنان مثل مردان نیست، اما فرهنگ و عنعنات ما این اجازه را به زنان نمی دهد. در کشورهای خارجی، زنان حق آموزش و کار دارند. آنها می توانند خودشان تصمیم بگیرند. اگر دختری در کشورهای خارجی دوست پسر داشته باشد، این مسئله ای نیست، زیرا این کار خلاف فرهنگ و عنعنات آنها نیست، اما اینجا وضعیت طور دیگری است. اینترنت، رسانه ها، شبکه های اجتماعی و تلفون های موبایل باعث انحراف دختران جوان می شوند و آنها خلاف فرهنگ و عنعنات خود عمل می کنند. حضرت محمد (ص) هرگز نفرموده که زنان ناقص العقل هستند، حال آن که مردم همواره در جامعه می گویند که زنان ناقص العقل هستند. این مسوولیت حکومت است تا فرصت های شغلی را برای زنان فراهم کند، اما مطابق با قوانین اسلامی.

(ب.ا.ف، مرد بزرگسال، اجتماع روستایی کابل - بحث گروهی متمرکز)

یکی از پاسخ دهندگان در اظهارات خود بر اهمیت پیروی از آموزه های پیامبر اسلام حضرت محمد (ص) به خصوص در رابطه با برابری جنسیتی تأکید کرد. یک مرد جوان که در یک بحث گروهی متمرکز در کابل اشتراک کرده بود، ضرورت رفتار برابر با مردان و زنان را مطرح کرد. او بر تناقض در رفتار سنتی با زنان تأکید کرد:

... دوم، اگر ما خود را مسلمان می خوانیم و پیامبر اسلام حضرت محمد (ص) را قبول داریم، ما باید بر طبق سنت پیامبر خود عمل کنیم. ایشان به نفع حقوق بشر (حقوق زنان و حقوق اطفال) کار کرده اند. ما باید درباره حقوق خود فکر کنیم. ما باید صادق باشیم و رابطه خوبی با مردم در اجتماع داشته باشیم. مرد واقعی کسی است که از حقوق همه باخبر باشد. وقتی از حقوق همدیگر باخبر باشیم، در زندگی با مشکلات رو به رو نمی شویم. هر کسی که می خواهد بدون مشکل در فامیل و جامعه زندگی کند، باید به طریقه اسلامی زندگی کند. اگر به دختران اجازه ندهیم که به خاطر غیرت ما به مکتب بروند، این خلاف حقوق بشر و خلاف حقوقی است که اسلام برای ما قائل شده است.

(ا. س، ۲۷، مرد بزرگسال، اجتماع روستایی کابل - بحث گروهی متمرکز)

۴.۲.۵ قدرتمندتر بودن مردان

پاسخ دهندگان باور داشتند که «مردان باید همیشه نسبت به زنان قدرتمندتر باشند». همان طور که جدول ۱۳-۴ الف در ضمایم نشان می دهد، ۷۱٫۸ درصد از پاسخ دهندگان موافق این مفکوره بودند. مقایسه پاسخ های افراد بزرگسال و جوان حاکی از تفاوت معنادار میان آنها است (۰٫۰۱ < سطح معناداری آماری). تحلیل معلومات نشان می دهد که پاسخ دهندگان بزرگسال در مقایسه با پاسخ دهندگان جوان، گرایش بیشتری در پذیرش این اصل معیاری دارند.

بیشترین میزان پذیرش معیار ذکر شده از ولایت ننگرهار (۹۰٫۱٪) و کم ترین آن از تخار (۵۱٫۳٪) به دست آمده است. همان گونه که جدول ۱۳-۴ الف در ضمایم نشان می دهد تفاوت معنادار در دیدگاه های پاسخ دهندگان بزرگسال و جوان در بامیان (۰٫۰۱ < سطح معناداری آماری) و کابل (۰٫۰۱ < سطح معناداری آماری) وجود دارد. معلومات نشان می دهد که در این ولایات، احتمال پذیرش این معیار در میان پاسخ دهندگان بزرگسال نسبت به پاسخ دهندگان جوان بیشتر است.

تفکیک معلومات بر اساس جنسیت بیانگر آن است که هم پاسخ دهندگان مرد و هم پاسخ دهندگان زن با معیار ذکر شده موافقت داشته اند. این معیار برای ۷۳ درصد از پاسخ دهندگان مرد معتبر است. از میان چهار ولایت مورد مطالعه، بیشترین میزان پذیرش در ننگرهار و کم ترین آن در تخار به دست آمده است. با این حال، تفاوت دیدگاه های نسل ها در این باره معنادار است (۰,۰۱ < سطح معناداری آماری). پاسخ دهندگان مرد بزرگسال تمایل بیشتری در پذیرش این معیار دارند که «مردان باید همیشه از زنان قدرتمندتر باشند». تفاوت های میان نسلی همچنین در بامیان (۰,۰۱ < سطح معناداری آماری) و ننگرهار (۰,۰۱ < سطح معناداری آماری) آشکار است. تحلیل معلومات بیانگر آن است که پاسخ دهندگان بزرگسال از ولایات ذکر شده تمایل بیشتری در حمایت از این معیار از خود نشان داده اند (جدول ۱۳-۴ در ضمایم).

در رابطه با پاسخ دهندگان زن، بیشترین میزان پذیرش از ولایت ننگرهار (۸۵.۰٪) به دست آمده و کابل (۷۸.۸٪)، بامیان و تخار (هر دو ۶۰.۰٪) در رده های بعدی جای می گیرند. معلومات همچنین نشان می دهد که در ولایت های بامیان (۰,۰۱ < سطح معناداری آماری) و کابل (۰,۰۵ < سطح معناداری آماری)، پاسخ دهندگان زن بزرگسال در مقایسه با پاسخ دهندگان زن جوان با اصل معیاری یاد شده، بیشتر موافق بوده اند (جدول ۱۳-۴ الف در ضمایم).

جدول ۱۳-۴ ب در ضمایم نشان می دهد که دیدگاه های پاسخ دهندگان در رابطه با این اصل که «مردان باید همیشه قدرتمندتر از زنان باشند» در صورت تفکیک معلومات بر اساس سطح تحصیلات، تفاوت معنادار را به لحاظ آماری نشان می دهد. به صورت مشخص، می توان تفاوت معنادار را در مجموع معلومات (۰,۰۱ < سطح معناداری آماری)، مجموع معلومات مربوط به مردان (۰,۰۱ < سطح معناداری آماری)، معلومات مربوط به مردان در کابل (۰,۱۰ < سطح معناداری آماری)، مجموع معلومات مربوط به زنان (۰,۰۵ < سطح معناداری آماری) و معلومات مربوط به ولایت تخار (۰,۱۰ < سطح معناداری آماری) مشاهده نمود.

تحلیل معلومات نشان می دهد که با افزایش سطح تحصیلات، میزان حمایت از معیار ذکر شده نیز کاهش می یابد. این به معنای آن است که آموزش و تحصیل می تواند تأثیر نسبی بر تلقی ها در مورد قدرت داشته باشد (جدول ۱۳-۴ ب در ضمایم).

نوسان و تفاوت معنادار در دیدگاه های گروه های قومی در این رابطه وجود دارد که «مردان باید همیشه نسبت به زنان قدرتمندتر باشند» (۰,۰۱ < سطح معناداری آماری). از جمله چهار گروه قومی مورد مطالعه، پشتون ها بیشتر از این نقطه نظر حمایت می کنند (جدول ۱۳-۴ ج در ضمایم).

حتی اگر معلومات به دست آمده از گروه های قومی مورد مطالعه بر اساس جنسیت نیز تفکیک شود، تفاوت های معنادار در دیدگاه های ارایه شده به قوت خود باقی خواهد ماند. می توان تفاوت معنادار را در رابطه با دیدگاه های گروه های قومی در میان پاسخ دهندگان مرد (۰,۰۱ < سطح معناداری آماری) و پاسخ دهندگان زن (۰,۰۱ < سطح معناداری آماری) در تخار مشاهده کرد (جدول ۱۳-۴ ج در ضمایم).

یافته های بخش کیفی نیز مؤید همین مفکوره است که از نظر پاسخ دهندگان، «مردان قدرتمندتر از زنان هستند». در کل، پاسخ دهندگان در هر چهار ولایت در این رابطه اتفاق نظر دارند:

نه، آنها [مردان و زنان] برابر نیستند. برای همه واضح است که توانایی زنان کم تر از مردان است. به لحاظ جسمانی، مردان قوی تر از زنان هستند. در رابطه با هوش نیز، مردان ذکی تر از زنان هستند.

(مرد بزرگسال ۲، ننگرهار - مصاحبه با فرد مطلع)

در خانه ما، شوهرم همه تصمیم ها را خودش می گیرد.

(زن بزرگسال، اجتماع شهری کابل - بحث گروهی متمرکز)

زنان جوان و بزرگسال در تمام مناطق مورد مطالعه بر این نظر هستند که هم مردان و هم زنان می توانند قدرت داشته باشند و قدرت تنها در انحصار مردان قرار ندارد. بی سوادى زنان و عدم بهره مندی آنها از فرصت ها، دلیل بی قدرتی آنها می باشد:

زنان در صورتی که تحصیل کرده باشند، می توانند قدرت نیز داشته باشند. در ولسوالی کامه، مشکل این است که زنان بی سواد هستند و مردان نیز حقوق شان را به آنها نمی دهند.

(ف ۵، زن بزرگسال، ننگرهار - بحث گروهی متمرکز)

زنان نیز می توانند صاحب قدرت باشند. زنان زیادی در پارلمان وجود دارند، آنها قدرت دارند و می توانند نظریات شان را در پارلمان مطرح کنند. در قریه ما، ما زن قدرتمندی در اینجا نداریم، زیرا زنان امکان تحصیل ندارند. در اینجا فقط مردان امکان تحصیل می یابند.

(ف ۱، زن جوان، تخار - بحث گروهی متمرکز)

... در درون فامیل و «در بین زن و شوهر»، نمی‌توانیم بگوییم که کدام یک قوی‌تر است. قدرت به معنی هدایت دادن به دیگران راجع به خوبی و بدی است. قدرت یعنی این که یک نفر بتواند به عنوان مدیر، رهبر یا سرپرست فامیل عمل کند.

(م. ح، زن جوان، بامیان - بحث گروهی متمرکز)

... من موافق نیستم. اگر به تاریخ معاصر افغانستان نگاه کنیم، زنان همواره به ما کمک کرده‌اند. وقتی در این رابطه صحبت کنیم، من می‌پذیرم که فرهنگ ما طوری است که زنان در خانه محصور و مردان سرپرست فامیل هستند. مردان کار خود را انجام می‌دهند و زنان کار خود را انجام می‌دهند.

(ح. ا. و، مرد جوان، اجتماع شهری کابل - بحث گروهی متمرکز)

۴.۲.۶ سخن آخر، از آن مردان است

جدول ۱۴-۴ الف در ضمایم نشان می‌دهد که در حدود ۷۷,۵ درصد از تمام پاسخ دهندگان مرد با این امر توافق دارند که «سخن و تصمیم نهایی از آن مردان است». بیش از نیمی از پاسخ دهندگان مرد بزرگسال در این رابطه توافق دارند؛ در مقابل، تنها در حدود ۳۸,۰ درصد از پاسخ دهندگان مرد جوان با این امر موافق هستند. الگوی پاسخ دهی در بین پاسخ دهندگان مرد بزرگسال و جوان حاکی از آن است که پاسخ دهندگان بزرگسال گرایش بیشتری در موافقت با این امر دارند (۰,۰۵ < سطح معناداری آماری).

تمام پاسخ دهندگان مرد از ننگرهار بر این نظر هستند که «سخن و تصمیم نهایی، همیشه از آن مردان است». در کابل و تخار، به ترتیب ۷۷,۶ و ۷۰,۰ درصد از پاسخ دهندگان این امر را تأیید کردند.

تفاوت معنادار در الگوی پاسخ دهی در بین پاسخ دهندگان جوان و بزرگسال در بامیان (۰,۰۱ < سطح معناداری آماری) و ننگرهار (۰,۰۵ < سطح معناداری آماری) قابل مشاهده است. در این ولایات پاسخ دهندگان مرد بزرگسال تمایل بیشتری در موافقت با این امر از خود نشان داده‌اند. خلاف این امر در تخار قابل مشاهده است جایی که احتمال حمایت بیشتر پاسخ دهندگان مرد جوان از این مفکوره به لحاظ آماری معنادار نیست (جدول ۱۴-۴ الف در ضمایم).

پاسخ دهندگان زن از ولایت ننگرهار همچون پاسخ دهندگان مرد این ولایت بر این باور بوده‌اند که «سخن و تصمیم نهایی همیشه از آن مردان است». معلومات در جدول ۱۴-۴ الف در ضمایم نشان می‌دهد که ۸۵,۰ درصد از پاسخ دهندگان زن با دیدگاه یاد شده توافق دارند. در حالی که در کابل در حدود ۷۱,۳ درصد از پاسخ دهندگان زن این امر را تأیید نموده‌اند، در ولایت‌های بامیان و تخار به ترتیب ۵۷,۵ و ۴۵,۰ درصد از پاسخ دهندگان زن پاسخ مشابهی ارائه کرده‌اند.

به استثنای مجموع معلومات به دست آمده از مردان (۰,۱۰ < سطح معناداری آماری)، معلومات مندرج در جدول ۱۴-۴ ب در ضمایم بیانگر آن است که در صورت تفکیک معلومات بر اساس سطح تحصیلات، تفاوت معنادار در دیدگاه‌ها حاصل نمی‌شود. معلومات گردآوری شده همچنین نشان دهنده کثرت دیدگاه‌ها در این مورد است که «سخن و تصمیم نهایی همیشه از آن مردان است».

در رابطه با پاسخ دهندگان مرد معلومات نشان گر این امر است که احتمال موافقت با این معیار با افزایش سطح تحصیلات کاهش می‌یابد. به عنوان نمونه، ۵۲,۵ درصد از پاسخ دهندگان بی‌سواد موافقت جدی خود را با اصل معیاری یاد شده ابراز داشته‌اند، حال آن که ۴۱,۹ درصد از پاسخ دهندگان با تحصیلات دانشگاهی از دیدگاه مشابه در این زمینه برخوردار بوده‌اند.

همان گونه که جدول ۱۴-۴ ج در ضمایم نشان می‌دهد در صورت تفکیک معلومات بر اساس قومیت، تفاوت معنادار (۰,۰۱ < سطح معناداری آماری) در دیدگاه‌های آرایه شده درباره مقوله تصمیم‌گیری قابل مشاهده است. تحلیل معلومات حاکی از آن است که پشتون‌ها گرایش بیشتری در حمایت از این معیار دارند. تفکیک معلومات بر اساس ولایات مورد مطالعه نیز نشان دهنده تفاوت معنادار به لحاظ قومی در سطح کابل است (۰,۰۵ < سطح معناداری آماری). چنین تفاوت معنادار در ولایت تخار مشاهده نشده است.

هنگامی که معلومات بر اساس جنسیت تفکیک شود، تفاوت معنادار در دیدگاه‌های گروه‌های قومی در میان پاسخ دهندگان مرد (۰,۱۰ < سطح معناداری آماری) و پاسخ دهندگان زن (۰,۰۵ < سطح معناداری آماری) دیده می‌شود. تحلیل معلومات نشان می‌دهد که هم مردان و هم زنان پشتون تمایل بیشتری در موافقت کامل با معیار بیان شده داشته‌اند (جدول ۱۴-۴ ج در ضمایم).

نتایج کیفی پژوهش حاضر مؤید یافته‌های بخش کمی است. قدرت به عنوان بافت بنیادی جامعه محسوب می‌شود و تحت مالکیت بازیگران اجتماعی به درجات و شکل‌های مختلف قرار دارد. گرایش کلی چه در ولایات محافظه کار و چه کم‌تر محافظه کار حکایت از اعتقاد پاسخ دهندگان و مصاحبه‌شوندگان مبنی بر قدرتمندتر بودن مردان نسبت به زنان است:

قدرت و کنترل مردان در قریه ما همیشگی است. ما هر چه را که آنها بگویند، انجام می‌دهیم.

(پ ۹، زن بزرگسال، اجتماع روستایی کابل - بحث گروهی متمرکز)

مردان نسبت به زنان صاحب قدرت و اقتدار می‌باشند. قدرت آنها در مسوولیت‌هایشان برای کار پیدا کردن و تأمین مصارف فامیل آشکار است. مرد نیازی به توجه به امور خانه مثل پختن غذا و غیره ندارد، زیرا این کارها مربوط زنان است. دلیل دوم این که فامیل‌ها در بین اطفال پسر و دخترشان از هنگام طفولیت فرق قائل می‌شوند. از زمان طفولیت آنها مانع انجام کارها از سوی دختران شان می‌شوند و به دختران شان می‌گویند که شما نمی‌توانید این کارها را انجام دهید چون ضعیف هستید. به همین دلیل دخترها خود را ضعیف احساس می‌کنند و این مفکوره از نسلی به نسل دیگر منتقل می‌شود. این مفکوره باعث ضعف در زنان می‌شود.

(ز.ح، زن جوان، بامیان - بحث گروهی متمرکز)

۴.۳ مردانگی و خشونت علیه زنان

منزلت اجتماعی مردان و زنان را در کشورهای جنوب آسیا آمیزه‌ای از سنت‌های بودایی، هندویی، کنفوسیوسی و اسلامی تشکیل می‌دهد. فرهنگ‌های ایستا و روش‌های مردسالارانه از زنان سلب ارزش کرده و به کارگیری خشونت علیه آنها را تسهیل می‌کند. این که مردان، حاکم بی‌چون و چرای خانه به حساب آمده و رویدادها و روابط میان اعضای خانوار، امور کاملاً شخصی تلقی می‌گردند، زمینه وقوع خشونت خانگی فراهم می‌شود؛ خشونت خانگی، معضلی است که به شکل سنتی به لت و کوب زنان اشاره دارد. اما زنان نه تنها با این معضل روبرو بوده که در برابر جرایم مربوط به همجنس‌سوزاندن عروس، اختطاف به خاطر مقاصد روسپیگری و قتل‌های ناموسی نیز آسیب‌پذیر می‌باشند.^{۹۱}

۴.۳.۱ لت و کوب زنان

نتایج این مطالعه بیانگر کثرت دیدگاه‌ها در رابطه با لت و کوب زنان است. جدول ۱۵-۴ الف در ضمایم نشان می‌دهد که لت و کوب زنان برای بیش از نیمی از مجموع ۴۰۰ پاسخ‌دهنده (۵۹٫۶٪) قابل قبول است و تنها ۴۰٫۵ درصد از آنها با این امر موافقت ندارند. همچنین، تفاوت معنادار در الگوی پاسخ‌دهی در بین پاسخ‌دهندگان جوان و بزرگسال مشاهده نمی‌شود.

به طور کلی بیشترین میزان پذیرش لت و کوب زنان در میان پاسخ‌دهندگان از ولایت ننگرهار (۸۰٫۱٪) و کم‌ترین آن از ولایت بامیان (۵۰٫۱٪) به دست آمده است. تفکیک معلومات بر اساس ولایات مورد مطالعه نشان دهنده آن است که در ولایت ننگرهار، پاسخ‌دهندگان بزرگسال در مقایسه با پاسخ‌دهندگان جوان تمایل بیشتری در پذیرش لت و کوب زنان دارند (>۰٫۰۵ سطح معناداری آماری). اگرچه نسبتی از پاسخ‌دهندگان بزرگسال (۳۸٫۰٪) لت و کوب زنان را رد می‌کنند، اما اکثریت آنها (۶۲٫۰٪) این کار را قابل قبول می‌دانند. از این منظر نیز بیشترین میزان پذیرش لت و کوب زنان در ولایت ننگرهار (۷۰٫۰٪) و کم‌ترین آن در ولایت بامیان (۶۰٫۰٪) وجود دارد. با این حال به لحاظ آماری تفاوت معنادار در بین پاسخ‌دهندگان جوان و بزرگسال در بامیان به دست آمده که بنا به آن، پاسخ‌دهندگان بزرگسال گرایش بیشتری در پذیرش این رویه دارند (جدول ۱۵-۴ الف در ضمایم).

همچون پاسخ‌دهندگان مرد اکثر پاسخ‌دهندگان زن (۵۷٫۳٪) لت و کوب زنان را قابل قبول می‌دانند. بیشترین نسبت پذیرش در میان پاسخ‌دهندگان زن از ولایت ننگرهار (۹۰٫۰٪) و کم‌ترین آن از بامیان به دست آمده است. تفاوت آشکار در بین الگوی پاسخ‌دهی در میان پاسخ‌دهندگان بزرگسال و جوان در ولایت بامیان قابل مشاهده است. طوری که معلومات در جدول ۱۵-۴ الف در ضمایم نشان می‌دهد پاسخ‌دهندگان زن بزرگسال در مقایسه با پاسخ‌دهندگان زن جوان تمایل بیشتری در پذیرش لت و کوب زنان دارند (جدول ۱۵-۴ الف در ضمایم).

مجموع معلومات مندرج در جدول ۱۵-۴ ب در ضمایم نشان دهنده وجود تفاوت معنادار (۰٫۰۱ < سطح معناداری آماری) در دیدگاه‌های پاسخ‌دهندگان با سطح تحصیلات متفاوت در مورد لت و کوب زنان است. دیدگاه‌ها راجع به این اصل معیاری همچنین در معلومات کلی از ولایت تخار (۰٫۰۵ < سطح معناداری آماری) معلومات مربوط به زنان در تخار (۰٫۰۵ < سطح معناداری آماری) و مجموع معلومات مربوط به زنان (۰٫۰۱ < سطح معناداری آماری) معنادار است.

در موارد یاد شده تحلیل معلومات نشان می‌دهد که با افزایش سطح تحصیلات احتمال موافقت با این اصل کاهش می‌یابد که «لت و کوب زن از سوی شوهرش قابل قبول است» (جدول ۱۵-۴ ب در ضمایم).

با این حال تفاوت معنادار در دیدگاه‌های گروه‌های قومی در درون ولایات مطالعه شده قابل مشاهده است. در میان اقوام مطالعه شده در ولایت تخار (۰٫۰۱ < سطح معناداری آماری)، تاجیک‌ها تمایل بیشتری در توافق با این امر دارند که «لت و کوب زن از سوی شوهرش قابل قبول است». از سوی دیگر در ولایت کابل مجموع گروه، لت و کوب زنان را قابل قبول می‌دانند (جدول ۱۵-۴ ج در ضمایم).

۹۱ اونیزا نیاز، «خشونت علیه زنان در کشورهای واقع در جنوب آسیا»، "Violence against Women in South Asian Countries" مجله صحت روانی زنان، شماره ۳ (۲۰۰۳). بازیافت از <http://1vP7pZ/http://goo.gl> (دسترسی در تاریخ ۲۵ سپتامبر ۲۰۱۵).

در میان پاسخ دهندگان مرد می‌توان تفاوت معنادار را در دیدگاه‌های گروه‌های قومی راجع به مسئله لت و کوب زنان در ولایت‌های کابل (۰,۰۵ < سطح معناداری آماری) و تخار (۰,۰۱ < سطح معناداری آماری) مشاهده نمود؛ در حالی که چنین تفاوتی در مجموع معلومات تحلیل شده از مردان به دست نیامده است (جدول ۱۵-۴ ج در ضمایم). در رابطه با پاسخ دهندگان زن نیز تفاوت معنادار در سطح ولایات مورد مطالعه به خصوص در کابل (۰,۱۰ < سطح معناداری آماری) و تخار (۰,۰۱ < سطح معناداری آماری) و همچنین در مجموع معلومات مربوط به زنان (۰,۰۱ < سطح معناداری آماری) قابل مشاهده است.

۴.۳.۲ رفتار پرخاشگرانه مردان در خانه

اگرچه اکثر پاسخ دهندگان لت و کوب زنان را قبول دارند، اما اکثر آنها به کارگیری رفتار پرخاشگرانه [از سوی مردان] در خانه را رد می‌کنند. جدول ۱۶-۴ الف در ضمایم نشان می‌دهد که تنها در حدود ۳۴,۸ درصد از پاسخ دهندگان این امر را قبول دارند؛ در این میان پاسخ دهندگان بزرگسال در مقایسه با پاسخ دهندگان جوان گرایش بیشتری در پذیرش به کارگیری رفتار پرخاشگرانه از سوی مردان در خانه دارند (۰,۰۱ < سطح معناداری آماری).

تفکیک معلومات بر اساس جنسیت نشان دهنده آن است که پاسخ دهندگان مرد و زن این رفتار را مردود می‌دانند. در رابطه با پاسخ دهندگان مرد بیشترین میزان مخالفت با به کارگیری رفتار پرخاشگرانه در محیط خانه از ولایت تخار به دست آمده است؛ بر این اساس در حدود ۹۵,۰ درصد از پاسخ دهندگان مرد (۴۵,۰٪ مخالفت کامل + ۵۰,۰٪ مخالفت) این نوع رفتار را قابل قبول نمی‌دانند. به استثنای بامیان (۰,۰۵ < سطح معناداری آماری) تفاوت معنادار در میان پاسخ دهندگان مرد بزرگسال و جوان در دیگر ولایات قابل مشاهده نیست (جدول ۱۶-۴ الف در ضمایم).

بیشترین میزان مخالفت با به کارگیری رفتار پرخاشگرانه در خانه در میان پاسخ دهندگان زن در بامیان و کم‌ترین آن در ننگرهار وجود داشته است. معلومات نشان می‌دهد که پاسخ دهندگان زن جوان از بامیان (۰,۱۰ < سطح معناداری آماری) تمایل بیشتری در رد این نوع رفتار دارند (جدول ۱۶-۴ الف در ضمایم).

پاسخ دهندگان که تحصیلات بیشتر دارند، این امر را قبول ندارند که «مردان در خانه می‌توانند رفتار خشن و پرخاشگرانه نشان دهند». جدول ۱۶-۴ ب در ضمایم نشان دهنده تفاوت معنادار است (۰,۰۱ < سطح معناداری آماری) که در دیدگاه‌های ارایه شده بر اساس سطح تحصیلات وجود دارد. بر علاوه مجموع معلومات نشان می‌دهد که موافقت با مفکوره ذکر شده در پی افزایش سطح تحصیلات کاهش می‌یابد.

جدول ۱۶-۴ ب در ضمایم مؤید ملاحظاتی مشابه در خصوص معلومات مربوط به مردان (۰,۰۱ < سطح معناداری آماری)، معلومات مربوط به زنان (۰,۰۱ < سطح معناداری آماری)، معلومات مربوط به مردان در کابل (۰,۰۵ < سطح معناداری آماری)، معلومات مربوط به زنان در کابل (۰,۰۱ < سطح معناداری آماری) و معلومات مربوط به ولایت کابل (۰,۰۱ < سطح معناداری آماری) است.

در موارد یاد شده معلومات نشان دهنده تأثیر نسبی آموزش و تحصیل بر نحوه تلقی مردم در مورد خشونت خانگی است. تفکیک معلومات بر اساس ولایات مورد مطالعه تفاوت معنادار را در سطوح مختلف در بامیان، ننگرهار و تخار نشان نمی‌دهد (جدول ۱۶-۴ ب در ضمایم).

معلومات مندرج در جدول ۱۶-۴ ج در ضمایم حاکی از آن است که پاسخ دهندگان انجام رفتار پرخاشگرانه از سوی مردان را در خانه نمی‌پذیرند. با این حال به لحاظ قومی دیدگاه‌های آنها دارای تفاوت معنادار است (۰,۰۱ < سطح معناداری آماری). از جمله چهار گروه قومی مورد مطالعه پشتون‌ها گرایش بیشتری در تأیید این رفتار دارند.

تفاوت معنادار در میان گروه‌های قومی در مجموع معلومات مربوط به مردان (۰,۰۵ < سطح معناداری آماری) و معلومات مربوط به زنان (۰,۰۱ < سطح معناداری آماری) قابل مشاهده است. دیدگاه‌ها در خصوص انجام رفتار پرخاشگرانه در خانه در میان پاسخ دهندگان مرد (۰,۰۱ < سطح معناداری آماری) و پاسخ دهندگان زن (۰,۰۱ < سطح معناداری آماری) در میان گروه‌های قومی مورد مطالعه به طرز معناداری تفاوت می‌کند. البته نمی‌توان تفاوت معنادار را در دیدگاه‌های گروه‌های قومی در میان پاسخ دهندگان مرد و زن در کابل مشاهده نمود (جدول ۱۶-۴ ج در ضمایم).

از آنجا که تحقیقات اولیه بر رویکرد فمینیستی مبتنی بوده، مسئله لت و کوب و بد رفتاری با زنان در قالب بخشی از تصویر بزرگ‌تر سلطه مردانه درک می‌شده است.^{۹۲} با عبور از دهه‌های ۱۹۸۰ و ۱۹۹۰ میلادی مطالعات انجام شده از دیدگاه‌های تئوریک درباره خشونت مردان علیه زنان فراتر رفته و مقاومت زنان در برابر کنترل مردانه مورد تأکید قرار گرفت.^{۹۳} مطالعه حاضر دیدگاهی را در مورد پویا بودن مسئله مردان و مردانگی‌ها ارایه می‌کند. اشتراک کنندگان و افراد مطلع در تمامی ولایات مورد مطالعه انعکاس دهنده انتظارات و مسوولیت‌های بشمار بودند که فرهنگ و اجتماع در قالب مسوولیت‌های خانگی و اجتماعی به مردان منسوب می‌کند.

۹۲ الن پنس و سایرین، گروه‌های آموزشی برای مردان که لت و کوب می‌کنند: الگوی دولت "Education Groups for Men Who Batter: The Duluth Model" (نیویورک: انتشارات اسپرینگر، ۱۹۹۳).

۹۳ لی اچ. بوکر، رفع لت و کوب زنان. "Beating Wife-Beating" (لکسینگتون، ام ای: لکسینگتون بوکس، ۱۹۸۳).

در رابطه با خشونت مبتنی بر جنسیت اکثر افراد مطلع دینی مرد اعتقاد داشتند که قواعد اسلامی در صورت که زن، «ناشیزه» یعنی سرکش و نافرمان تلقی گردد، لت و کوب وی را اجازه می دهد. در این وضعیت، فرهنگ به طور همزمان هم در نقش تسهیل کننده تغییر و هم عامل بازدارنده آن ظاهر می شود. زنان مورد مصاحبه همچنین، اضافه کردند که گرایشات خشونت بار مردان در صورت رخ می دهد که اعضای زن خانواده در برابر دستورات و خواسته های مردان مقاومت کنند. در جریان بحث های گروهی متمرکز با مردان نیز اشتراک کنندگان توضیح دادند زنی که نافرمانی می کند یا امیال شوهرش را برآورده نمی سازد، «ناشیزه» است. اشتراک کنندگان باور داشتند که بر اساس آموزه های اسلامی چنین وضعیتی به شوهر حق می دهد تا زن خود را مورد لت و کوب قرار دهد.

افزون بر این، اکثر مصاحبه شوندگان مرد موارد یاد شده را در اجتماعات شان تأیید کردند. کاربرد خشونت از سوی مردان نسبت به زنان در صورتی محتمل تر است که سرخوردگی های ناشی از ناتوانی در اجرای نقش های مردانه همچون تأمین کردن نفقه یا ناتوانی در کنترل همسر و دیگر اعضای فامیل انباشته شده، سپس فوران کند:

صادقانه بگویم که اکثر مردان در اجتماع ما زنان، خواهران و اطفال خود را مورد لت و کوب قرار می دهند. این یک چیز عادی است.

(مرد ۱، ننگرهار - مصاحبه با فرد مطلع)

اگر زنان از امیال شوهران شان اطاعت نکنند، مطمئناً این باعث می شود تا شوهران شان دست به خشونت بزنند... مردان تمام روز سخت کار می کنند تا مصارف فامیل هایشان را پیدا کنند و بعد از کار هنگامی که به خانه بر می گردند، بسیار خسته می باشند و اگر ببینند که زنان شان از آنها نافرمانی می کنند، چطور احساس خواهند کرد؟ یقیناً بعد از دو یا سه مرتبه شروع به لت و کوب کردن زنان شان می کنند.

(ا. ن. ز، مرد بزرگسال، ننگرهار - مصاحبه با فرد مطلع)

همان طور که برایتان گفتیم، اگر من طبق امیال او عمل نکنم، او مرا لت خواهد کرد.

(زن جوان، ننگرهار - مصاحبه با فرد مطلع)

بگذارید تا تجربه خودم را برایتان بگویم. زخم یکسره صحبت می کرد و من برایش گفتم که خفه شود. سپس جدی با او صحبت کردم و دیدم که صحبت اثری بر او ندارد. بعداً بلند شدم و او را زدم. می دیدم که سعی می کرد تا بر من اعمال نفوذ کند... گفت می خواهد به خانه پدرش که در قندوز است، برود. من گفتم خیلی خوب، می توانی بروی. وقتی پدرش آمد، گفت می خواهد او را برای چند روز به خانه اش ببرد و زخم از من خواست اجازه بدهم. من هم جواب دادم که برو و تا زمانی که خطایت را قبول نکردی، برنگرد و در آنجا بمان.

(ف. ر، مرد بزرگسال، تخار - بحث گروهی متمرکز)

در قریه ما مردان اجازه نمی دهند تا ما از خانه بیرون شویم. یک روز یک زن بدون اجازه شوهرش از خانه بیرون شد. وقتی شوهرش خبر شد، او را دو شبانه روز لت و کوب کرد.

(ف ۲، زن بزرگسال، تخار - بحث گروهی متمرکز)

می توانم تجربه یکی از همسایگانم را که یک دختر داشت، با شما شریک کنم. آن دختر عاشق یک مأمور پولیس شد. یک روز با آن مأمور پولیس فرار کرد. با این حال مأمور پولیس بعد از چند روز تنها به اداره پولیس آمد. اداره پولیس دختر را به فامیلش برگرداند. برادرها و پدرش او را کشتند و هیچ کس تا حال از این ماجرا خبر ندارد. پولیس دیگر هرگز از آنها درباره آن دختر سؤال نکرده است.

(ف ۷، زن جوان، اجتماع شهری کابل - بحث گروهی متمرکز)

همان طور که من تجربه کرده ام وقتی مردان تصمیمی بگیرند، با زنان شان مشوره نمی کنند و وقتی زنان در برابر تصمیم آنها مقاومت کنند، آنها می پرسند مگر مرد خانه کیست؟ می گویند ما همه چیز را می دانیم، چون مرد هستیم و شما هیچ چیز را نمی دانید، چون زن هستید. برای مثال خواهرم و شوهرش می خواستند ازدواج دخترشان را ترتیب دهند، اما دختر نمی خواست ازدواج کند. بعداً پدرش او را زد و دست و پای دختر شکست.

(گ، زن جوان، بامیان - بحث گروهی متمرکز)

مطالعات انجام شده در جریان سه دهه گذشته انبوهی از معلومات را در مورد زنان لت و کوب شده از دیدگاه‌های روانشناختی، اجتماعی-فرهنگی، تاریخی و سیاسی آشکار نموده است.^{۹۴} مطالعه حاضر تلاش کرده است تا مفاهیم و ساخت خصوصیات مرتبط با مردانگی را به منظور بررسی مسائل مرتبط با خشونت مبتنی بر جنسیت مورد کنکاش قرار دهد. اشتراک کنندگان این مطالعه به صراحت به سرخوردگی‌هایی اشاره کردند که مردان بنا به ناتوانی‌شان در اجرای انتظارات اجتماعی و حفظ اقتدارشان بالای خانواده به عنوان شوهر و پدر با آن مواجه می‌شوند. در صورتی که زنان در برابر امیال مردان مقاومت کنند، قدرت آنها زیر سؤال می‌رود. در این صورت مردان ممکن است از اشکال مختلفی از خشونت - کلامی، جسمانی و روانی - در برابر آنها کار بگیرند:

مردان ما نسبت به مردم بیچاره‌ای چون ما [زنان] بی رحم هستند. یک روز من آتش پختم و بعداً به خانه همسایه رفتم. وقتی نان چاشت خوردیم، می‌خواستم دسترخوان را صافی کنم و همسایه ما در حال آماده کردن میوه‌ها بود. دختر کوچکم را [که همراه من به خانه همسایه آمده بود دوباره] به خانه روان کردم اما پدرش او را با چوب لت کرد و دخترم از ترس به حیاط خانه فرار کرد. وقتی خانه رفتم، شوهرم دست و کمر مرا هم لت کرد. دلیل این که دخترمان را زد، این بود که او با یک بچه هم سن و سالش، بازی کرده بود. وقتی این ماجرا اتفاق افتاد حامله بودم. در نهایت خسرم آمد و چوب را از دست شوهرم گرفت و از او خواست تا آرام بگیرد. روز بعد خواهرم آمد و مرا به شهر برد، اما نمی‌توانستم راه بروم و پایم را بالا کنم. خواهرم پرسید که چه اتفاق افتاده؟ چیزی به او نگفتم چون نمی‌خواستم او متاثر شود. وقتی پیگیر شد در آخر من ماجرا را به او گفتم. وقتی او با شوهرم درباره این موضوع صحبت کرد، شوهرم برایش گفت که او یک مرد است و برای یک مرد زنان زیادی برای ازدواج کردن وجود دارد و او می‌خواسته یک زن دیگر بگیرد، اما مجبور شده به خاطر اطفالش مرا تحمل کند.

(ف ۵، زن بزرگسال، تخار - بحث گروهی متمرکز)

در اینجا زنان تحصیلکرده نیستند. آنها باید مطیع شوهران‌شان باشند. در غیر آن باید خشونت را در خانه قبول کنند.

(زن جوان، ننگرها - مصاحبه با فرد مطلع)

در ابتدا [شوهر] باید سعی کند تا زنش وضعیت را درک کند و به زنش توضیح دهد. اگر به حرف‌های شوهرش گوش نکند، باید به او نصیحت کند. اگر چنین نشد، باید کمی خشن رفتار کند. در نهایت می‌تواند او را طلاق دهد، چون می‌داند که نمی‌تواند با آن زن زندگی کند و بنابراین بهتر است او را طلاق دهد.

(پ ۴، مرد بزرگسال، بامیان - بحث گروهی متمرکز)

وقتی زن بدون اجازه مرد که سرپرست فامیل است جایی برود، کاری بکند یا برنامه‌ای طرح کند این باعث عصبانیت مرد و لت و کوب آن زن می‌شود. هنگامی که اعضای فامیل از مرد اطلاع نمی‌کنند، مرد آنها را می‌زند.

(ح. و. م، مرد بزرگسال، اجتماع شهری کابل - بحث گروهی متمرکز)

وقتی از اشتراک کنندگان در مناطق مورد مطالعه پرسیده شد که آیا خشونت خانگی مبتنی بر جنسیت قابل قبول است یا خیر؟ پاسخ‌های آنها متفاوت بود. در مناطق محافظه‌کاری مثل ننگرها و تخار اگرچه آنها تأکید کردند که به کارگیری خشونت درست نیست، اما در صورتی قابل توجیه است که زنان با تصمیم سرپرست خانواده مخالفت کنند؛ این در حالی است که اشتراک کنندگان در مناطق کم‌تر محافظه‌کار قویاً ادعا کردند که به کارگیری خشونت غیر قابل قبول است. اشتراک کنندگان در مناطق کم‌تر محافظه‌کار چون بامیان و کابل از آگاهی بیشتری نسبت به اشتراک کنندگان مناطق محافظه‌کار مثل ننگرها و تخار برخوردار هستند.

مرد باید زنان فامیل را تحمل کند، اما هر زمانی که آنها از مردان اطلاع نکنند به کارگیری رفتارهای تند و پرخاشگرانه از سوی مردان نسبت به زنان فامیل مجاز است.

(مرد جوان، ننگرها - بحث گروهی متمرکز)

در صورتی که خانمم مریض نباشد و به خواسته‌های من گوش ندهد، یا او را کمی لت می‌کنم یا به شدت از او انتقاد می‌کنم.

(م، مرد جوان، تخار - بحث گروهی متمرکز)

۹۴ کاترین کر کوود، ترک شرکای بدرفتار: از زخم‌های بقا تا خرد تغییر. "Leaving Abusive Partners: From the Scars of Survival to the Wisdom for Change" (لندن: نیوبری پارک، سی‌ای: انتشارات سیج، ۱۹۹۳).

وقتی زن به رابطه جنسی تن در نمی دهد، شوهرش حق دارد او را بزند. یا وقتی زن به خاطر مصروف بودن با طفلش یا شوهرش همبستری نمی کند، شوهرش حق دارد او را بزند. تن در ندادن به رابطه جنسی به شوهر حق می دهد تا زنش را بزند.

(ف ۸، زن بزرگسال، تخار - بحث گروهی متمرکز)

نه! این کار درست نیست. ما یک ضرب المثل داریم که می گوید: چرا عاقل کند کاری که باز آرد پشیمانی. وقتی مرد عصبانی می شود، آن وقت زن و دیگر اعضای فامیل را لت می کند. با این حال شرایط زندگی تغییر کرده و مردم نمی توانند حالا زنان شان را لت کنند. اگر مردی بخواهد زنش را لت کند ممکن است در عوض زنش او را لت کند.

(ح.ف. ر، مرد بزرگسال، اجتماع شهری کابل - بحث گروهی متمرکز)

مرد حق ندارد تا نظریات و تصمیمات خود را از طریق خشونت بر زنش تحمیل کند. اما بعضی از مردان، فامیل و زن خود را مجبور به پذیرش تصمیمات و نظریاتشان می کنند. آنها از خشونت فیزیکی کار می گیرند و ناسزا می گویند، اما اصلاً حق ندارند تا تصمیم خود را از طریق خشونت بر دیگران تحمیل کنند.

(گ، مرد جوان، بامیان - بحث گروهی متمرکز)

با این حال ناهمخوانی بین سطح آگاهی و عمل واقعی اشتراک کنندگان این تحقیق قابل مشاهده است. تمام اشتراک کنندگان در بحث های گروهی متمرکز - چه ولایات محافظه کار و چه کم تر محافظه کار - توافق داشتند که تحت شرایط زیر به کارگیری خشونت از سوی مردان علیه زنان، توجیه پذیر است.

در قوانین اسلامی به صراحت ذکر شده که اگر زنان به فحشا روی آورند [برقراری روابط جنسی، تماس های تلفونی یا اجتماعی با مردان] آنها باید مورد لت و کوب قرار گیرند و اگر بعد از لت و کوب اظهار ندامت و پشیمانی نکنند و مثل گذشته رفتار کنند، باید آنها را طلاق داد. فکر می کنم بله این قابل قبول است که بعضی اوقات باید بالای زنان دست بالا کرد تا آنها بترسند و متوجه شوند.

(م. ز، مرد جوان، اجتماع روستایی کابل - بحث گروهی متمرکز)

وقتی زن بدون اجازه مرد که سرپرست فامیل است، جایی برود، کاری بکند یا برنامه ای طرح کند، این باعث عصبانیت مرد و لت و کوب زن می شود. هنگامی که اعضای فامیل از مرد اطاعت نمی کنند، مرد آنها را می زند.

(ح. و. م، مرد بزرگسال، اجتماع شهری کابل - بحث گروهی متمرکز)

۵. فشرده یافته ها و پیشنهادات

۵.۱ تلقی ها در مورد خصوصیات مردانگی

۵.۱.۱ نقش های مردان

پاسخ دهندگان مرد بزرگسال گرایش بیشتری در موافقت کامل با این معیار داشته اند که «مردان باید نان آور خانواده باشند». این امر مورد پذیرش کلی پاسخ دهندگان قرار دارد. بر علاوه، تحلیل مجموع معلومات بیانگر نفوذ قوی تر سنت و فرهنگ بر مردان به عنوان «نان آور خانواده» است؛ در تمامی ولایات مورد مطالعه، تفاوت معنادار در میان پاسخ دهندگان با سطح تحصیلات متفاوت از نقطه نظر دیدگاه ذکر شده قابل مشاهده نیست. تأثیر نسبی آموزش بر دیدگاه پاسخ دهندگان در ارتباط با معیار بیان شده در دو ولایت تخار و بامیان مشهود است هر چند که این مطلب به لحاظ آماری معنادار نمی باشد. اما در دو ولایت کابل و ننگرهار پاسخ دهندگان که دارای تحصیلات بالاتر هستند، تمایل بیشتری در حمایت از نقش «مردان به عنوان نان آور خانواده» دارند. تفکیک معلومات بر اساس اقوام مورد مطالعه در درون ولایات نشان از تفاوت معنادار در میان این گروه ها دارد. چنین تفاوت هایی را می توان در ولایت تخار مشاهده نمود؛ بدون در نظر گرفتن مقوله جنسیت [مرد یا زن بودن] پاسخ دهندگان تاجیک در ولایت تخار تمایل بیشتری به این امر نشان داده اند که «مردان باید نان آور خانواده باشند»، حال آن که مجموع گروه های قومی مطالعه شده کم ترین گرایش را در این باره داشته اند. در میان اقوام مورد مطالعه در مجموع، پشتون ها تمایل بیشتری در پذیرش این امر دارند که «مردان باید نان آور خانواده باشند»، حال آن که هزاره ها کم ترین گرایش را در این رابطه از خود نشان داده اند.

تقریباً همه پاسخ دهندگان اتفاق نظر دارند که «مردان مسوولیت تأمین امنیت خانواده را بر عهده دارند». بیشترین میزان موافقت کامل با این معیار از سوی پاسخ دهندگان ولایت ننگرهار صورت گرفته است. صرف نظر از سطح تحصیلات، پاسخ دهندگان این امر را قبول دارند که «مردان باید مسوول تأمین امنیت خانواده باشند». تفاوت معنادار در میان گروه های قومی به لحاظ درجه موافقت شان با معیار ذکر شده قابل مشاهده است. پاسخ دهندگان پشتون گرایش بیشتری در موافقت کامل با این دیدگاه دارند و مجموع گروه، هزاره ها و تاجیک ها در رده های بعد قرار می گیرند.

تفاوت معنادار در مورد این مفکوره که «مردان باید ضروریات خانواده خود را به هر قیمت تأمین کنند» از لحاظ سن و جنس میان پاسخ دهندگان جوان و بزرگسال و پاسخ دهندگان مرد و زن وجود ندارد؛ امری که با تفکیک معلومات بر اساس ولایت های مطالعه شده نیز تأیید می گردد. این یافته با دسته بندی معلومات بر اساس سطح تحصیلی نیز صدق می کند. نتیجه کلی حکایت از آن دارد که آموزش و تحصیل لزوماً جهان بینی و دیدگاه های پاسخ دهندگان این مطالعه را در خصوص «اصول معیاری جنسیتی» تغییر نمی دهد. به لحاظ دیدگاه های اقوام در سطح ولایات نیز می توان تفاوت معنادار را در میان گروه های قومی مطالعه شده در ولایت تخار مشاهده نمود؛ جایی که تاجیک ها بیشترین درصدی پاسخ دهندگان را تشکیل می دهند که موافقت کامل خود را با معیار مورد اشاره بیان داشته اند. پشتون ها نیز از لحاظ پذیرش مفکوره یاد شده در جایگاه بعد قرار می گیرند.

نتایج نشان دهنده پذیرش این اصل معیاری در چهار ولایت مورد مطالعه است که «مرد کسی است که زن می تواند بر او در همه شرایط اتکا کند». الگوی پاسخ دهی حاکی از آن است که پاسخ دهندگان زن صرف نظر از سن، دارای دیدگاه مشابهی در مورد «قابل اتکا بودن مردان» بوده اند. در اجتماع محافظه کار نظیر ننگرهار در مقایسه با سایر مناطق مورد مطالعه درصد زیادی از زنان با این نقش مردان در خانواده و اجتماع موافقت دارند. به نظر می رسد که آموزش و تحصیل بر این طرز فکر تأثیری نداشته باشد. در رابطه با کابل پاسخ دهندگان با تحصیلات بیشتر گرایش بیشتری در پذیرش این اصل از خود نشان داده اند که «زن در همه شرایط باید به شوهرش تکیه کند». تحلیل معلومات همچنین اگر چه نشان دهنده تفاوت معنادار در میان دیدگاه پاسخ دهندگان مرد از گروه های قومی مطالعه شده در ولایت تخار است، اما این یافته برای مردان ولایت کابل صدق نمی کند.

نتایج بخش کیفی این مطالعه نه تنها مؤید یافته های بخش کمی آن است بلکه از این رویکرد که مرد را «نان آور» و تأمین کننده مالی خانواده در نظر می گیرد، فراتر می رود. مرد به عنوان تأمین کننده نفقه مکلف است تا کلیه نیازها و ضروریات خانواده خود را که نیازهای مالی بخشی از آن است، برآورده سازد. برعلاوه، اجتماعات افغانستان انتظارات زیادی را نسبت به مردان تعریف نموده است. همه مردان اشتراک کننده در مصاحبه ها با افراد مطلع و بحث های گروهی متمرکز از تمامی چهار ولایت فشارهای خانوادگی و اجتماعی را برای ایفای نقش های سنتی به شمول «تأمین کننده»، «حمایت کننده» و «تولید کننده مثل» بودن احساس می کنند. مردان همچنین اظهار داشته اند در صورتی که نتوانند انتظارات جامعه را به عنوان «مرد» برآورده سازند، احساس یکپارچگی و ارزش را در خود از دست می دهند. این امر موجب احساس بی غیرتی و شرم در آنها می شود. همان طور که یکی از اشتراک کنندگان در بحث گروهی متمرکز بیان داشت، فشارهای شدید حتی در مواردی به بروز خودکشی در میان مردان انجامیده است.

۵.۱.۲ نقش‌های زنان

نابرابری جنسیتی در بین مردان و زنان بیشتر از هر چیز خود را در انجام امورات منزل آشکار می‌سازد؛ به خصوص در شکاف عمیق که میان نقش‌های مردان و زنان در این رابطه در فضای خانه مشهود است. تفاوت معنادار آماری به لحاظ درجه پذیرش این معیار [که «زنان باید کارهای خانه را انجام دهند»] میان پاسخ دهندگان جوان و بزرگسال قابل مشاهده است؛ بر این اساس، پاسخ دهندگان بزرگسال تمایل بیشتری در پذیرش این معیار دارند. بر علاوه، معلومات نشان می‌دهد که پاسخ دهندگان زن با سطح تحصیلات بالاتر تمایل کم تری در موافقت با معیار ذکر شده از خود نشان داده‌اند. در نقطه مقابل، تحصیلات تأثیر اندکی بر دیدگاه مردان افغان در این رابطه دارد. از مجموع اقوام مورد مطالعه، پشتون‌ها موافقت بیشتری با مفکوره ذکر شده ابراز داشته‌اند. همچنین می‌توان تفاوت‌های معنادار را در میان گروه‌های قومی مطالعه شده در ولایت‌های کابل و تخار مشاهده کرد. در رابطه با کابل که در آن سه گروه قومی در مطالعه شامل بودند، مجموع گروه‌های بیشتری در موافقت کامل با این معیار داشته‌اند. تاجیک‌ها بیشترین درصدی پاسخ دهندگانی را تشکیل می‌دهند که قویا با این معیار موافق هستند و تفاوت قومی معنادار در بین پاسخ دهندگان مرد و زن نیز قابل مشاهده است. بر خلاف کابل می‌توان تفاوت معنادار را در میان پاسخ دهندگان مرد در ولایت تخار مشاهده نمود. در نقطه مقابل، بر خلاف ولایت تخار تفاوت‌های قومی معنادار در میان پاسخ دهندگان زن در کابل قابل مشاهده است (۰.۰۵ < سطح معناداری آماری).

در بخش کیفی مطالعه بعضی از اشتراک کنندگان در بحث‌های گروهی متمرکز در بامیان به عنوان ولایت کم‌تر محافظه‌کار به صراحت اظهار داشتند که «زنان باید بیرون از خانه کار کنند» و «مثل مردان نان آور خانواده باشند». ظاهراً نقش‌های مردان و زنان در افغانستان به دینداری در این جامعه گره خورده است. تقسیم کار مبتنی بر جنسیت در همه ولایات انعطاف پذیر نیست. زنان و مردان در کارها و وظایف همدیگر مداخله نمی‌کنند. هنگامی که مرد به زن در انجام کارهای خانه کمک می‌کند، آن مرد در زبان دری «زنجو» و در زبان پشتو «نربنخی» خوانده می‌شود.

۵.۱.۳ نقش دین و فرهنگ در تقسیم کار بر اساس جنسیت

نقش‌های مردان و زنان با دینداری موجود در افغانستان گره خورده است، طوری که مردان به عنوان تأمین کننده نفقه و زنان، مسوول انجام کارهای خانه انگاشته می‌شوند. با این حال تفاوت‌های ظریف آشکار شده در نتایج، بیانگر آن است که پشتون‌ها بر برخی از ضوابط و معیارهای [نابرابر جنسیتی] به اندازه اسلام تأکید دارند. یافته‌ها نشان دهنده تناقضات میان فرهنگ و اسلام است. برخی از ضوابط و معیارهای قبیله‌ای مانع دستیابی به برابری جنسیتی پنداشته می‌شود.

۵.۲ برابری، قدرت و کنترل

وجود «نابرابری» به خصوص در رابطه با انجام کارهای خانه بسیار مشهود است؛ طوری که انتظار کلی از زنان این است که تنها در این عرصه ایفای مسوولیت نمایند. پاسخ دهندگان بزرگسال گرایش بیشتری در موافقت با این معیار دارند.

اگرچه تناقضات بین [معیارهای اسلامی] و فرهنگ حاکم در افغانستان یافت شد، اما دین نقش متمایزی در این جامعه در تقسیم کار مبتنی بر جنسیت ایفا می‌کند. رویه‌های فرهنگی و سنتی زیان آور، مانعی جهت دستیابی به برابری جنسیتی به خصوص در مناطق محافظه‌کار نظیر ننگرهار به حساب می‌آید.

بر اساس یافته‌های پژوهش حاضر این مفکوره در همه ولایات فراگیر بوده است که مردان چه در داخل و چه خارج از خانه، از اقتدار و قدرت رهبری برخوردار می‌باشند. در مجموع معلومات به دست آمده در این باره، تفاوت معنادار به لحاظ آماری در بین پاسخ دهندگان جوان و بزرگسال مشاهده نشده است. با این حال تفاوت معنادار میان دیدگاه‌های پاسخ دهندگان با سطح تحصیلات متفاوت وجود دارد. پشتون‌ها بیشترین درصدی پاسخ دهندگانی را تشکیل می‌دهد که با این دیدگاه موافق بوده‌اند. می‌توان تفاوت معنادار را در دیدگاه‌های آرایه شده از سوی گروه‌های قومی درباره «رهبری» در میان پاسخ دهندگان زن مشاهده کرد؛ در حالی که چنین تفاوتی در میان پاسخ دهندگان مرد مشاهده نشده است.

نتایج مطالعه حاضر نشان دهنده کثرت دیدگاه‌ها راجع به این امر است که «مردان باید بیشتر از زنان تحصیلات داشته باشند». بر علاوه، تفاوت معنادار در الگوی پاسخ‌دهی در میان پاسخ دهندگان بزرگسال و جوان وجود ندارد. با این حال درجه موافقت با این اصل معیاری به گونه‌ای است که آموزش و تحصیل پسران [نسبت به دختران] بیشتر اهمیت داده می‌شود. می‌توان مشاهدات مشابهی را از مجموع معلومات گردآوری شده، مجموع معلومات مربوط به زنان، معلومات مربوط به ولایت تخار و معلومات مربوط به زنان در ولایت تخار به دست آورد. با تفکیک معلومات بر اساس اقوام مطالعه شده در داخل ولایات می‌توان تفاوت‌های معنادار را در رابطه با دیدگاه یاد شده در کابل و تخار مشاهده کرد. تفکیک معلومات به لحاظ جنسیت نیز نشان دهنده تفاوت‌های قومی معنادار میان پاسخ دهندگان زن در کابل و تخار است.

این امر مورد پذیرش عمومی پاسخ دهندگان قرار دارد که زنان نمی توانند درباره همسر و زمان ازدواج خود تصمیم بگیرند. پاسخ دهندگان بزرگسال گرایش بیشتری در پذیرش این نظر دارند. بیشترین میزان پذیرش این معیار در ننگرهار وجود دارد. تفاوت معنادار میان پاسخ دهندگان با سطح تحصیلات متفاوت در رابطه با معیار ذکر شده دیده نمی شود. بر خلاف انتظار، سطح تحصیلات بیشتر، احتمال پذیرش این دیدگاه را افزایش می دهد که زنان نباید در مورد ازدواج تصمیم گیری کنند. حتی اگر معلومات بر اساس جنسیت [مرد یا زن بودن] تفکیک شود، تفاوت های قومی همچنان معنادار باقی خواهد ماند. تفاوت در میان پاسخ دهندگان مرد از دو ولایت کابل و تخار معنادار به دست آمده است. می توان تفاوت های قومی معنادار را در میان پاسخ دهندگان زن مشاهده نمود.

پاسخ دهندگان با این دیدگاه موافقت داشتند که «قدرت با مرد بودن هم سرشت است». می توان تفاوت معنادار را در معلومات به دست آمده از پاسخ دهندگان بزرگسال و جوان مشاهده کرد؛ بر این اساس پاسخ دهندگان بزرگسال گرایش بیشتری در موافقت با معیار ذکر داشته اند. بیشترین میزان پذیرش این معیار در ننگرهار وجود داشته و کابل، تخار و بامیان در جایگاه های بعدی قرار دارند. با این حال، احتمال موافقت با این معیار با افزایش سطح تحصیلات کاهش می یابد. نتایج همچنین نشان می دهد که دیدگاه های گروه های قومی درباره «قدرت و مرد بودن» به طور معناداری متفاوت است. تفاوت معنادار دیدگاه ها درباره قدرت و جنسیت فقط در تخار قابل مشاهده است. می توان تفاوت معنادار را در دیدگاه های گروه های قومی در مجموع معلومات مربوط به مردان و زنان مشاهده کرد. پشتون ها گرایش بیشتری را از خود در حمایت قوی از معیار مورد اشاره ابراز داشته اند. به لحاظ قومی نیز تفاوت معنادار میان دیدگاه های مرد و زن در ولایت تخار قابل مشاهده است.

الگوی پاسخ دهی در بین پاسخ دهندگان مرد بزرگسال و جوان حاکی از آن است که پاسخ دهندگان مرد بزرگسال تمایل بیشتری در موافقت با این امر دارند که «سخن و تصمیم نهایی همیشه از آن مردان است». تفاوت در الگوی پاسخ دهی در بین پاسخ دهندگان جوان و بزرگسال در ولایت های بامیان و ننگرهار معنادار بوده است. در صورت تفکیک معلومات بر اساس سطح تحصیلات تفاوت معنادار در دیدگاه ها نسبت به معیار ذکر شده حاصل نمی شود. با تقسیم بندی پاسخ دهندگان بر اساس قومیت تفاوت معناداری از این منظر میان دیدگاه های آنها قابل مشاهده است. معلومات حاکی از آن است که پشتون ها تمایل بیشتری در موافقت کامل با این معیار دارند.

۵.۳ خشونت علیه زنان

تحلیل معلومات، تفاوت معنادار را میان پاسخ دهندگان جوان و بزرگسال در مورد پذیرش لت و کوب زنان از سوی مردان نشان می دهد. بیشترین میزان پذیرش لت و کوب زنان از سوی مردان از ولایت ننگرهار و کم ترین آن از ولایت بامیان به دست آمده است.

افزایش سطح تحصیلات، حمایت از این معیار را کاهش می دهد که «لت و کوب زن از سوی شوهرش قابل قبول است». معلومات همچنین نشان می دهد که از میان اقوام مطالعه شده در ولایت تخار تاجیک ها گرایش بیشتری در موافقت با این معیار داشته اند. از سوی دیگر در ولایت کابل مجموع گروه، لت و کوب زنان را قابل قبول می دانند. در میان پاسخ دهندگان مرد می توان تفاوت معنادار را در دیدگاه های گروه های قومی راجع به مسئله لت و کوب زنان در ولایت های کابل و تخار مشاهده نمود؛ در حالی که چنین تفاوتی در مجموع معلومات تحلیل شده از مردان به دست نیامده است.

پاسخ دهندگان تحصیلکرده به کارگیری رفتار خشن و پرخاشگرانه از سوی مرد در خانه را قابل قبول نمی دانند. از میان گروه های قومی مورد مطالعه، پشتون ها تمایل بیشتری از خود در تأیید این نوع رفتار ابراز داشته اند.

نتایج نشان می دهد که پذیرش لت و کوب زنان از سوی مردان گسترده است، طوری که بیشترین میزان پذیرش این رویه در ننگرهار و کم ترین آن در بامیان وجود دارد. پاسخ دهندگان با دیدگاه های سنتی راجع به خشونت علیه زنان و اطفال توافق دارند و لت و کوب زنان را در صورتی قابل قبول می دانند که زنان در برابر نظریات و تصمیمات مردان مقاومت کنند.

پیشنهادات

۱. نشر نتایج این مطالعه به منظور ارایه رهنمودها برای سیاست گذاران جهت رسیدگی به مسائل مرتبط با نابرابری جنسیتی، خشونت علیه زنان و خصوصیات مردانگی که منجر به ناسازگاری با قانون می شود.
۲. افزایش کمپاین ها یا کارزارهای معلوماتی، آموزشی و ارتباطی در زمینه مردانگی ها که به شکل مناسب، برابری جنسیتی را ترویج دهد. در راه اندازی چنین کارزارها وزارت اطلاعات و فرهنگ باید پیش قدم شده و آگاهی عامه را به ویژه در سطح اجتماعات درباره زیان های نابرابری جنسیتی افزایش دهد.
۳. طرح برنامه هایی برای ساختار شکنی آن دسته از مفاهیم مردانگی که نابرابری جنسیتی و خشونت علیه زنان و اطفال را در پی دارد. چنین برنامه ها باید در هماهنگی با جامعه مدنی و سازمان های حکومتی به ویژه وزارت امور زنان و وزارت اطلاعات و فرهنگ طرح گردد. این برنامه ها همراه با آموزش مهارت های زندگی (یا آموزش های فراگیر جنسیتی) باید دربرگیرنده همه افراد اعم از مردان و زنان به شکلی باشد که آنها با همکاری یکدیگر مفاهیم و مفکوره های مرتبط با مردانگی را مورد بررسی قرار دهند؛ به خصوص در قسمت هایی که مردان به دلیل عدم برآورده ساختن توقعات و انتظارات جنسیتی جامعه احساس نقص و کمبود کرده و از خود واکنش نشان می دهند. چنین واکنش ها اغلب به خشونت علیه زنان و کودکان منجر می شود. از همین رو نیاز است تا تلاش ها در جهت نفی اشکال متعدد خشونت خانگی، تقویت و تحکیم گردد زیرا اگرچه یافته ها نشان دهنده افزایش آگاهی در این زمینه است، اما تطبیق یا به کارگیری این آگاهی در عمل، یکی از چالش های باقیمانده است.
۴. در همکاری با مکاتب (وزارت معارف) و انجمن های متشکل از پدران، مادران، معلمین و اعضای اجتماعات محلی، برنامه های آموزشی درباره نحوه «فرزندپروری مسوولانه و مشترک» در سطح این اجتماعات باید روی دست گرفته شود. این برنامه ها لازم است تا روشنگر آن دسته از شیوه های تربیتی باشد که نابرابری های جنسیتی و خشونت خانگی را به واسطه تداوم بخشیدن به نقش ها، معیارها، ارزش های جنسیتی و مفکوره های مردانگی، نهادینه می سازند.
۵. معرفی برنامه های مبتکرانه در زمینه «گسترش جنسیت» در نصاب تعلیمی مکاتب، مؤسسات تحصیلات عالی و دانشگاه ها (وزارت معارف و وزارت تحصیلات عالی) که نقش های مردان و زنان را از نو تعریف نمایند؛ به عنوان مثال تعریف نقش های زنان در موقعیت های رهبری و حقوق پسران و دختران به شکلی که دیدگاه های سنتی ترویج کننده نابرابری و خشونت جنسیتی ریشه کن گردد. به منظور تحقق این امر نیاز است تا چهارچوب نصاب تعلیمی، مسائل مربوط به جنسیت را مورد توجه قرار داده تا معلمان، والدین و شاگردان معنای برابری جنسیتی را درک نمایند.
۶. بهره گیری از قدرت و تأثیر رسانه های جمعی و شبکه های اجتماعی جهت آگاهی دهی به جوانان درباره آن دسته از مفاهیم مرتبط با مردانگی که می تواند برابری جنسیتی را گسترش دهد. در این زمینه در قالب خدمت عامه، شرکت های مخابرات تیلیفون همراه [موبایل] تحت مدیریت وزارت مخابرات و تکنالوژی معلوماتی و با همکاری سازمان های خصوصی و جامعه مدنی، می توانند پیام های مشورتی مرتبط با برابری جنسیتی را منتشر سازند.
۷. سهیم ساختن متنفذین کلیدی محل در روند تغییر ارزش ها و معیارهای جنسیتی مردانه که در ساختار سنتی اجتماعات جامعه افغانستان موجود است. این متنفذین شامل ملک های قریه، وکیل های گذر، بزرگان، رهبران دینی و مذهبی، معلمان و شوراهای مردم محل و جوانانی است که مراجع تصمیم گیرنده یا الگوهای رفتاری دانسته می شوند. مشارکت این اشخاص برای تأمین روابط جنسیتی منصفانه در اجتماعات محلی حیاتی است. در اجرای این برنامه ها و پروژه ها مردان باید به عنوان «شرکای برابری جنسیتی» نقش ایفا نمایند. آن دسته از روحانیون، امامان مساجد و علمای دین که می توانند در تغییر نگرش های جنسیتی، تسهیل گران مهم قلمداد شوند باید توسط وزارت ارشاد، حج و اوقاف استخدام شوند. این که مردان از سایر مردان بخواهند تا [در الگوهای جنسیتی] تغییر به وجود آورند و دلایل و فواید این تغییر را برای همدیگر تشریح کنند، بسیار تأثیرگذار است.
۸. نهادهای مدنی و شبکه سازمان های غیر دولتی (اعم از محلی، ملی یا بین المللی) می توانند فرصت هایی را ایجاد نمایند که در آن مردان و زنان درباره چگونگی تأثیرات انواع مردانگی بر رفاه و صحت مردان گفتگو کرده و پیامدهای فشارهای اجتماعی را در این زمینه بررسی کنند.
۹. در مجموع در جریان انجام این مطالعه، سه پیشنهاد نیز به منظور پژوهش های بیشتر آشکار گردید:

- گسترش تعریف «خشونت مبتنی بر جنسیت»: پژوهش حاضر اگرچه بینش‌هایی را در مورد دلایل بیان شده از سوی مردان و زنان درباره خشونت خانگی ارائه می‌کند، اما مطالعات تکمیلی می‌توانند انواع مختلف خشونت مبتنی بر جنسیت و عوامل محرک آن را مورد بررسی قرار دهند. در این زمینه، بهره‌گیری از روش‌های تحقیقی مشارکتی و حساس به جنسیت سودمند خواهد بود.
- ضرورت است تا مطالعه عمیق در مورد تأثیرات مداخله نظامی کشورهای غربی بر سیاست‌گذاری‌های جنسیتی در افغانستان و نیز واکنش‌های مردان در قبال این مسائل صورت پذیرد.
- نیاز است تا انواع مردانگی‌ها در جامعه افغانستان همراه با موضوع «حقوق و صحت جنسی و باروری» از دیدگاه مردان و زنان مطالعه شود؛ به عنوان نمونه اینکه در دسترسی به خدمات صحتی چه نیازها، مسائل، مشکلات و موانعی وجود داشته است؟ نقش و سهم مردان در برنامه تنظیم خانواده چیست؟ «تحقیق همتایان» در میان جوانان، رویکرد دیگری است که در مطالعات بعدی می‌تواند از سوی کسانی مورد استفاده قرار گیرد که در فضای امن برای تبادل نظر، علاقمند بررسی مسائل مرتبط به «حقوق و صحت جنسی و باروری»، «خشونت مبتنی بر جنسیت» و «خشونت جنسی» هستند.

ضمایم

جدول ۱-۳: تست های نورمال یا عادی بودن معلومات (تست شاپیرو-ویلک)

تست های نورمال یا عادی بودن معلومات						
شاخص ها	کلموگروف-اسمیرنوف	درجه آزادی	سطح معناداری	شاپیرو-ویلک	درجه آزادی	سطح معناداری
مردان باید نان آور خانواده باشند.	۰,۳۳۸	۳۹۱	۰	۰,۷۳	۳۹۱	۰
مرد باید امنیت خانواده را تأمین کند.	۰,۳۹۶	۳۹۱	۰	۰,۶۵۷	۳۹۱	۰
مردان در خانواده باید از احترام و اقتدار بیشتری برخوردار باشند.	۰,۳۳۹	۳۹۱	۰	۰,۷۱۳	۳۹۱	۰
مرد باید نیازهای خانواده را به هر قیمت ممکن تأمین کند.	۰,۳۷۱	۳۹۱	۰	۰,۷۶۷	۳۹۱	۰
مرد، کسی است که زن می تواند در همه شرایط بر او اتکا کند.	۰,۳۲۵	۳۹۱	۰	۰,۷۳۴	۳۹۱	۰
نقش اصلی زن در این جهان این است که طفل بیاورد و از اطفالش مراقبت کند.	۰,۲۴۵	۳۹۱	۰	۰,۸۱	۳۹۱	۰
مردان در مقایسه با زنان در کار قابلیت بیشتری دارند.	۰,۲۴۹	۳۹۱	۰	۰,۸۱۲	۳۹۱	۰
رهبری مرد از زن بهتر است.	۰,۲۶۱	۳۹۱	۰	۰,۸۰۶	۳۹۱	۰
مردان باید از زنان تحصیلات بیشتری داشته باشند.	۰,۲۳۳	۳۹۱	۰	۰,۸۶۲	۳۹۱	۰
زنان نباید درباره همسر و زمان ازدواج خود تصمیم بگیرند.	۰,۲۱۷	۳۹۱	۰	۰,۸۵۴	۳۹۱	۰
قدرت با جنسیت مرد هم سرشت است.	۰,۲۱	۳۹۱	۰	۰,۸۵۴	۳۹۱	۰
لت و کوب زن از سوی همسرش قابل قبول است.	۰,۲۰۶	۳۹۱	۰	۰,۸۶۹	۳۹۱	۰
مرد باید خشن بوده و در خانه پرخاشگرانه رفتار نماید.	۰,۲۶۲	۳۹۱	۰	۰,۸۶۱	۳۹۱	۰

جدول ۲-۳: نتیجه تست نورمال یا عادی بودن معلومات (آلفای کرونیباخ)

آلفای کرونیباخ		
شاخص ها	شاخص تصحیح شده - همبستگی کل	آلفای کرونیباخ در صورت حذف شاخص
مرد، کسی است که زن می تواند در همه شرایط بر او اتکا کند.	۰,۴۳۶	۰,۷۰۸
آرزو دارم مرد می بودم.	۰,۳۰۱	۰,۷۶
مردان باید نان آور خانواده باشند.	۰,۵۲۷	۰,۵۸۱
مرد باید امنیت خانواده را تأمین کند.	۰,۵۱۲	۰,۶
مردان در خانواده باید از احترام و اقتدار بیشتری برخوردار باشند.	۰,۴۸۹	۰,۵۹۹
مرد باید نیازهای خانواده را به هر قیمت ممکن تأمین کند.	۰,۴۳۶	۰,۶۱۷
برابری جنسیتی		
زنان باید عهده دار انجام کارهای خانه باشند.	۰,۵۷۸	۰,۸۰۹
نقش اصلی زن در این جهان این است که طفل بیاورد و از اطفالش مراقبت کند.	۰,۴۷۸	۰,۸۱۸
مردان در مقایسه با زنان در کار قابلیت بیشتری دارند.	۰,۷	۰,۷۹۵
رهبری مرد از زن بهتر است.	۰,۶۰۲	۰,۸۰۵
مردان باید از زنان تحصیلات بیشتری داشته باشند.	۰,۵۷۹	۰,۸۰۷
تنها مردان حق آموزش و تحصیل دارند.	۰,۱۴۴	۰,۸۴۶
مردان باید همیشه کنترل امور را در دست داشته باشند.	۰,۵۸۱	۰,۶۸۸
قدرت با جنسیت مرد هم سرشت است.	۰,۶۶۹	۰,۶۶۴
مردان باید همیشه از زنان قدرتمندتر باشند.	۰,۶۱	۰,۶۷۸
زنان نباید در مورد همسر و زمان ازدواج خود تصمیم بگیرند.	۰,۳۳۲	۰,۷۴۶
سخن اخر، همیشه از آن مردان است.	۰,۵۵۸	۰,۴۸۵
خسبونت مبتنی بر جنسیت		
لت و کوب زن از سوی همسرش قابل قبول است.	۰,۵۴۸	۰,۷۵۲
مرد باید خشن بوده و در خانه پرخاشگرانه رفتار نماید.	۰,۴۹۶	۰,۷۶۵
تند و خشن صحبت کردن مرد با همسر و اطفالش قابل قبول است.	۰,۶۲۵	۰,۷۳۲

جدول ۱-۴: نمایه اجتماعی-جمعیت شناختی مصاحبه شوندهگان بخش کیفی

نمایه	مصاحبه مفصل، انفرادی	مصاحبه با اطلاع دهنده کلیدی	بحث گروهی متمرکز + پرسشنامه اجتماع	مجموع
جنس				
مرد	۵۲،۴	۶۰،۰	۵۱،۵	۵۳،۳
زن	۴۷،۶	۴۰،۰	۴۸،۵	۴۶،۷
گروه سنی				
۲۴ و پایین	۴۱،۵	۸،۰	۵۷،۷	۴۵،۶
۲۵ - ۳۴	۹،۸	۲۴،۰	۱۱،۹	۱۳،۹
۳۵ - ۴۴	۲۴،۴	۳۶،۰	۱۳،۷	۱۹،۷
۴۵ - ۵۴	۱۲،۲	۱۴،۰	۸،۳	۱۰،۰
۵۵ و بالاتر	۱۲،۲	۱۸،۰	۸،۳	۱۰،۸
حداوسط سن (در سال)	۳۴،۰۰	۴۰،۱۲	۳۹،۰۴	۳۱،۹۷
سطح آموزش و تحصیل				
بی سواد	۴۲،۹	۲۰،۰	۲۹،۰	۳۹،۵
فارغ مکتب ابتدائیه	۷،۱	۲،۰	۴،۱	۴،۲
فارغ لیسه	۲۸،۶	۱۸،۰	۳۹،۶	۳۳،۷
لیسانس	۱۱،۹	۳۴،۰	۱۸،۹	۲۰،۷
ماستری	۴،۸	-	-	۰،۸
آموزش و تحصیل اسلامی	۲،۴	۲۴،۰	-	۵،۰
بدون پاسخ	۲،۴	۲،۰	۸،۳	۶،۱
حالت مدنی				
مجرد	۳۵،۷	۱۰،۰	۴۸،۸	۳۹،۲
متأهل	۵۴،۸	۸۴،۰	۴۸،۲	۵۶،۲
بیوه زن/بیوه مرد	۲،۴	۶،۰	-	۱،۵
نامزد	۷،۱	-	۳،۰	۳،۱
قومیت				
هزاره	۱۹،۰	۲۲،۰	۲۲،۸	۲۲،۰
پشه یی	۲،۴	۴،۰	۱،۲	۱،۹
پشتون	۳۱،۰	۳۴،۰	۳۱،۱	۳۱،۷
تاجیک	۴۵،۲	۳۰،۰	۳۸،۹	۳۸،۲
ازبک	۲،۴	۸،۰	۶،۰	۵،۸
سایرین	-	۲،۰	-	۰،۴
شغل				
بیکار	۹،۵	-	۱۰،۱	۸،۰
زن خانه دار	۲۸،۶	۱۶،۰	۳۰،۸	۳۷،۶
دهقان و کار زراعتی	۷،۱	۴،۰	۵،۹	۵،۷
تجارت و کارآفرینی	۴،۸	۴،۰	۴،۱	۴،۲
معلم و کار آموزشی	۴،۸	۳۲،۰	۵،۹	۱۰،۷
شاگرد/محصل	۲۱،۴	۴،۰	۲۴،۳	۱۹،۹
کارگر ماهر	۹،۵	۴،۰	۶،۰	۲،۷
سایرین	۱۱،۹	۳۴،۰	۱۶،۰	۱۸،۸
بدون پاسخ	۲،۴	۲،۰	۲،۴	۲،۳
حجم نمونه (۲۶۹)	۳۸	۴۸	۱۶۸	۲۶۸

جدول ۲-۴: نمایه اجتماعی-جمعیت شناختی پاسخ دهندگان بخش کمتی

نمایه	بامیان	کابل	ننګرهار	تخار	مجموع
جنس					
مرد	۵۰,۰	۵۰,۰	۵۰,۰	۵۰,۰	۵۰,۰
زن	۵۰,۰	۵۰,۰	۵۰,۰	۵۰,۰	۵۰,۰
گروه سنی					
۲۴ و پایین	۵۰,۰	۵۰,۰	۵۰,۰	۵۰,۰	۵۰,۰
۲۵ - ۳۴	۲۲,۵	۲۱,۹	۱۶,۳	۱۷,۵	۲۰,۰
۳۵ - ۴۴	۱۵,۰	۸,۸	۱۷,۵	۱۲,۵	۱۲,۵
۴۵ - ۵۴	۷,۵	۹,۴	۱۰,۰	۱۱,۳	۹,۵
۵۵ و بالاتر	۵,۰	۱۰,۰	۶,۳	۸,۸	۸,۰
حد اوسط سن (در سال)	۳۹,۹۵	۳۰,۳۸	۲۹,۹۶	۳۰,۵۵	۳۰,۳۴
چرخه زندگی					
مردان جوان	۲۵,۰	۲۵,۰	۲۵,۰	۲۵,۰	۲۵,۰
مردان بزرگسال	۲۵,۰	۲۵,۰	۲۵,۰	۲۵,۰	۲۵,۰
زنان جوان	۲۵,۰	۲۵,۰	۲۵,۰	۲۵,۰	۲۵,۰
زنان بزرگسال	۲۵,۰	۲۵,۰	۲۵,۰	۲۵,۰	۲۵,۰
حالت مدنی					
مجرد	۳۷,۵	۴۱,۳	۲۷,۵	۵۶,۳	۴۰,۸
متاهل	۶۱,۳	۵۸,۱	۷۰,۰	۴۱,۳	۵۷,۸
بیوه زن / بیوه مرد	۱,۳	۶,۰	۲,۵	۲,۵	۱,۵
قومیت					
عرب	۰,۰	۶,۰	۰,۰	۰,۰	۰,۳
پشتون	۰,۰	۱۹,۴	۱۰۰,۰	۲۶,۳	۳۳,۰
پشه یی	۰,۰	۵,۰	۰,۰	۰,۰	۲,۰
تاجیک	۱,۳	۷۴,۴	۰,۰	۲۶,۳	۳۷,۳
ازبک	۰,۰	۶,۰	۰,۰	۳۷,۵	۷,۸
هزاره	۹۸,۸	۰,۰	۰,۰	۰,۰	۱۹,۸
حجم نمونه	۸۰	۱۶۰	۸۰	۸۰	۴۰۰

جدول ۳-۴ الف- عقیده پاسخ دهندگان درباره این دیدگاه که «مردان باید نان آور خانواده باشند» بر اساس ولایت، سن و جنس

همه ولایات			ننگرهار			کابل			پامیان		
مردان	زنان	همه دو	مردان	زنان	همه دو	مردان	زنان	همه دو	مردان	زنان	همه دو
حجم نمونه	حجم نمونه	حجم نمونه	حجم نمونه	حجم نمونه	حجم نمونه	حجم نمونه	حجم نمونه	حجم نمونه	حجم نمونه	حجم نمونه	حجم نمونه
۵۰	۵۰	۱۰۰	۵۰	۵۰	۱۰۰	۵۰	۵۰	۱۰۰	۵۰	۵۰	۱۰۰
عدم موافقت جدی	عدم موافقت جدی	عدم موافقت جدی	عدم موافقت جدی	عدم موافقت جدی	عدم موافقت جدی	عدم موافقت جدی	عدم موافقت جدی	عدم موافقت جدی	عدم موافقت جدی	عدم موافقت جدی	عدم موافقت جدی
۵۰	۸۰	۱۳۰	۵۰	۷۰	۱۲۰	۵۰	۷۵	۱۲۵	۵۰	۱۲۵	۱۷۵
عدم موافقت	عدم موافقت	عدم موافقت	عدم موافقت	عدم موافقت	عدم موافقت	عدم موافقت	عدم موافقت	عدم موافقت	عدم موافقت	عدم موافقت	عدم موافقت
۳۳۰	۴۴۰	۷۷۰	۳۳۰	۴۴۰	۷۷۰	۳۳۰	۴۴۰	۷۷۰	۳۳۰	۴۴۰	۷۷۰
موافقت	موافقت	موافقت	موافقت	موافقت	موافقت	موافقت	موافقت	موافقت	موافقت	موافقت	موافقت
۶۱۵	۴۶۰	۱۰۷۵	۶۱۵	۴۶۰	۱۰۷۵	۶۱۵	۴۶۰	۱۰۷۵	۶۱۵	۴۶۰	۱۰۷۵
موافقت جدی	موافقت جدی	موافقت جدی	موافقت جدی	موافقت جدی	موافقت جدی	موافقت جدی	موافقت جدی	موافقت جدی	موافقت جدی	موافقت جدی	موافقت جدی
۴۰۰	۳۰۰	۷۰۰	۴۰۰	۳۰۰	۷۰۰	۴۰۰	۳۰۰	۷۰۰	۴۰۰	۳۰۰	۷۰۰
میانه (X)	میانه (X)	میانه (X)	میانه (X)	میانه (X)	میانه (X)	میانه (X)	میانه (X)	میانه (X)	میانه (X)	میانه (X)	میانه (X)
۰.۶۲	۰.۶۶	۰.۶۴	۰.۵۹	۰.۶۰	۰.۶۰	۰.۵۹	۰.۶۰	۰.۶۰	۰.۹۵	۰.۶۰	۰.۶۰
انحراف معیار	انحراف معیار	انحراف معیار	انحراف معیار	انحراف معیار	انحراف معیار	انحراف معیار	انحراف معیار	انحراف معیار	انحراف معیار	انحراف معیار	انحراف معیار
۲.۰۰	۲.۰۰	۲.۰۰	۲.۰۰	۲.۰۰	۲.۰۰	۲.۰۰	۲.۰۰	۲.۰۰	۲.۰۰	۲.۰۰	۲.۰۰
حجم نمونه	حجم نمونه	حجم نمونه	حجم نمونه	حجم نمونه	حجم نمونه	حجم نمونه	حجم نمونه	حجم نمونه	حجم نمونه	حجم نمونه	حجم نمونه

همه ولایات			ننگرهار			کابل			پامیان		
مردان	زنان	همه دو	مردان	زنان	همه دو	مردان	زنان	همه دو	مردان	زنان	همه دو
حجم نمونه	حجم نمونه	حجم نمونه	حجم نمونه	حجم نمونه	حجم نمونه	حجم نمونه	حجم نمونه	حجم نمونه	حجم نمونه	حجم نمونه	حجم نمونه
۵۰	۵۰	۱۰۰	۵۰	۵۰	۱۰۰	۵۰	۵۰	۱۰۰	۵۰	۵۰	۱۰۰
عدم موافقت جدی	عدم موافقت جدی	عدم موافقت جدی	عدم موافقت جدی	عدم موافقت جدی	عدم موافقت جدی	عدم موافقت جدی	عدم موافقت جدی	عدم موافقت جدی	عدم موافقت جدی	عدم موافقت جدی	عدم موافقت جدی
۶۵	۸۰	۱۴۵	۶۵	۷۵	۱۴۰	۶۵	۷۵	۱۴۰	۶۵	۷۵	۱۴۰
عدم موافقت	عدم موافقت	عدم موافقت	عدم موافقت	عدم موافقت	عدم موافقت	عدم موافقت	عدم موافقت	عدم موافقت	عدم موافقت	عدم موافقت	عدم موافقت
۳۹۳	۵۳۸	۹۳۱	۳۹۳	۵۳۸	۹۳۱	۳۹۳	۵۳۸	۹۳۱	۳۹۳	۵۳۸	۹۳۱
موافقت	موافقت	موافقت	موافقت	موافقت	موافقت	موافقت	موافقت	موافقت	موافقت	موافقت	موافقت
۵۳۸	۴۰۰	۹۳۸	۵۳۸	۴۰۰	۹۳۸	۵۳۸	۴۰۰	۹۳۸	۵۳۸	۴۰۰	۹۳۸
موافقت جدی	موافقت جدی	موافقت جدی	موافقت جدی	موافقت جدی	موافقت جدی	موافقت جدی	موافقت جدی	موافقت جدی	موافقت جدی	موافقت جدی	موافقت جدی
۴۰۰	۳۵۰	۷۵۰	۴۰۰	۳۰۰	۷۰۰	۴۰۰	۳۰۰	۷۰۰	۴۰۰	۳۰۰	۷۰۰
میانه (X)	میانه (X)	میانه (X)	میانه (X)	میانه (X)	میانه (X)	میانه (X)	میانه (X)	میانه (X)	میانه (X)	میانه (X)	میانه (X)
۰.۶۴	۰.۶۷	۰.۶۵	۰.۶۸	۰.۶۳	۰.۶۵	۰.۶۸	۰.۶۳	۰.۶۵	۰.۹۲	۰.۶۴	۰.۶۴
انحراف معیار	انحراف معیار	انحراف معیار	انحراف معیار	انحراف معیار	انحراف معیار	انحراف معیار	انحراف معیار	انحراف معیار	انحراف معیار	انحراف معیار	انحراف معیار
۲.۰۰	۲.۰۰	۲.۰۰	۲.۰۰	۲.۰۰	۲.۰۰	۲.۰۰	۲.۰۰	۲.۰۰	۲.۰۰	۲.۰۰	۲.۰۰
حجم نمونه	حجم نمونه	حجم نمونه	حجم نمونه	حجم نمونه	حجم نمونه	حجم نمونه	حجم نمونه	حجم نمونه	حجم نمونه	حجم نمونه	حجم نمونه

یادداشت ها: (الف) از تست یو-مان-ویشتی برای مقایسه پاسخ دهندگان بزرگسال و جوان استفاده شده است: (ب) از تست اچ کروسکال-والیس برای مقایسه ولایات استفاده شده است: *** $\text{Sig} > .05$; ** $\text{Sig} > .01$; * $\text{Sig} > .10$

جدول ۳-۴ ب- عقیده پاسخ دهندگان درباره این دیدگاه که «مردان باید زنان آور خانواده باشند» بر اساس ولایت، سطح تحصیلات و جنس

مردان	همه ولایات						تخار						ننگرهار (ب)						کابل						بامیان (ب)							
	مجموع		بی سواد		ابتدائیه		لیسه		دانشگاه		مجموع		بی سواد		ابتدائیه		لیسه		دانشگاه		مجموع		بی سواد		ابتدائیه		لیسه		دانشگاه		مجموع	
	مجموع	لیسه	مجموع	لیسه	مجموع	لیسه	مجموع	لیسه	مجموع	لیسه	مجموع	لیسه	مجموع	لیسه	مجموع	لیسه	مجموع	لیسه	مجموع	لیسه	مجموع	لیسه	مجموع	لیسه	مجموع	لیسه	مجموع	لیسه	مجموع	لیسه	مجموع	
عدم موافقت جدی	۰.۵	-	۱۱.۳	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
عدم موافقت	۵.۱	۷.۰	۶.۴	-	۳.۴	۵.۰	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	۹.۱
موافقت	۳۳.۷	۳۰.۲	۳۸.۵	۳۱.۳	۳۰.۵	۳۲.۵	۵۰.۰	۲۵.۰	۳۸.۹	-	۲۵.۰	۱۸.۲	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	۱۸.۲
موافقت جدی	۶۰.۷	۶۲.۸	۵۳.۸	۶۸.۸	۶۶.۱	۶۲.۵	۷۰.۰	۹۴.۶	۶۱.۱	-	۹۴.۶	۱۰۰.۰	۸۱.۸	۱۰۰.۰	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	۷۲.۷
میان (X)	۴.۰	۴.۰	۴.۰	۴.۰	۴.۰	۴.۰	۴.۰	۴.۰	۴.۰	۴.۰	۴.۰	۴.۰	۴.۰	۴.۰	۴.۰	۴.۰	۴.۰	۴.۰	۴.۰	۴.۰	۴.۰	۴.۰	۴.۰	۴.۰	۴.۰	۴.۰	۴.۰	۴.۰	۴.۰	۴.۰	۴.۰	۴.۰
انحراف معیار	۰.۶	۰.۶	۰.۷	۰.۵	۰.۶	۰.۶	۰.۶	۰.۲	۰.۵	۰.۵	۰.۲	۰.۴	۰.۰	۰.۰	۰.۰	۰.۰	۰.۰	۰.۰	۰.۰	۰.۰	۰.۰	۰.۰	۰.۰	۰.۰	۰.۰	۰.۰	۰.۰	۰.۰	۰.۰	۰.۰	۰.۰	۰.۷
حجم نمونه	۱۹۶	۴۳	۷۸	۷۸	۵۹	۴۰	۲	۲۰	۱۸	۳۷	۱۰	۱۱	۱۱	۵	۱۱	۵	۱۱	۸۰	۲۱	۲۱	۳۲	۳۲	۸	۱۹	۱۹	۳۹	۱۰	۱۵	۳	۱۱	۱۱	
زنان	عدم موافقت جدی	۰.۵	۴.۵	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
عدم موافقت	۸.۰	۳۲.۷	۱۰.۵	۷.۱	۴.۵	۷.۵	-	-	۱۱.۱	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
موافقت	۴۵.۵	۴۵.۵	۳۹.۵	۳۹.۳	۴۹.۱	۳۵.۰	-	۵۳.۲	۳۳.۳	۳۲.۵	۵۰.۰	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
موافقت جدی	۴۶.۰	۳۷.۲	۵۰.۰	۵۳.۶	۴۶.۴	۵۷.۵	۱۰۰.۰	۴۶.۷	۵۵.۶	۶۲.۵	۵۰.۰	۱۰۰.۰	۸۳.۳	۶۲.۱	۶۲.۱	۶۲.۱	۶۲.۱	۶۲.۱	۶۲.۱	۶۲.۱	۶۲.۱	۶۲.۱	۶۲.۱	۶۲.۱	۶۲.۱	۶۲.۱	۶۲.۱	۶۲.۱	۶۲.۱	۶۲.۱	۶۲.۱	۶۲.۱
میان (X)	۲.۰	۳.۰	۳.۵	۳.۰	۳.۰	۳.۰	۳.۵	۳.۰	۳.۰	۳.۰	۳.۵	۳.۰	۳.۰	۳.۰	۳.۰	۳.۰	۳.۰	۳.۰	۳.۰	۳.۰	۳.۰	۳.۰	۳.۰	۳.۰	۳.۰	۳.۰	۳.۰	۳.۰	۳.۰	۳.۰	۳.۰	۳.۵
انحراف معیار	۰.۷	۰.۸	۰.۷	۰.۶	۰.۶	۰.۶	۰.۵	۰.۵	۰.۷	۰.۲	۰.۷	۰.۰	۰.۴	۰.۵	۰.۵	۰.۴	۰.۰	۰.۶	۰.۷	۰.۷	۰.۶	۰.۶	۰.۵	۰.۵	۰.۶	۰.۶	۰.۸	۰.۸	۰.۶	۰.۵	۰.۵	
حجم نمونه	۲۰۰	۲۲	۳۸	۲۸	۱۱۲	۴۰	۱	۱۵	۱۸	۴۰	۲	۳	۶	۲۹	۲۹	۶	۲۹	۸۰	۱۰	۱۰	۱۲	۱۲	۱۵	۱۹	۴۳	۴۰	۹	۸	۱	۲۲	۲۲	
هر دو	عدم موافقت جدی	۰.۵	۱.۵	۰.۹	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
عدم موافقت	۶.۶	۱۲.۳	۷.۸	۴.۵	۴.۱	۶.۳	-	۲.۹	۵.۶	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
موافقت	۳۹.۶	۳۵.۴	۳۸.۸	۳۶.۴	۴۲.۷	۳۳.۸	۳۷.۱	۳۶.۱	۳۶.۱	۱۹.۵	۸.۳	۱۴.۳	۹.۱	۲۷.۵	۲۷.۵	۹.۱	۲۷.۵	۵۲.۱	۴۱.۹	۴۱.۹	۵۰.۰	۵۰.۰	۶۰.۹	۵۸.۱	۶۲.۱	۳۸.۰	۴۲.۱	۳۳.۸	۲۵.۰	۳۹.۴	۳۹.۴	
موافقت جدی	۵۳.۳	۵۰.۸	۵۲.۶	۵۹.۱	۵۳.۲	۶۰.۰	۵۳.۳	۵۸.۳	۵۸.۳	۸۰.۵	۹۱.۷	۸۵.۷	۹۰.۹	۷۲.۵	۷۲.۵	۹۰.۹	۷۲.۵	۶۱.۳	۵۱.۶	۵۱.۶	۴۲.۲	۴۲.۲	۳۹.۱	۳۵.۵	۴۴.۳	۲۶.۳	۲۶.۳	۳۹.۱	۵۰.۰	۵۷.۶	۵۷.۶	
میان (X)	۴.۰	۴.۰	۴.۰	۴.۰	۴.۰	۴.۰	۴.۰	۴.۰	۴.۰	۴.۰	۴.۰	۴.۰	۴.۰	۴.۰	۴.۰	۴.۰	۴.۰	۴.۰	۴.۰	۴.۰	۴.۰	۴.۰	۴.۰	۴.۰	۴.۰	۴.۰	۴.۰	۴.۰	۴.۰	۴.۰	۴.۰	۴.۰
انحراف معیار	۰.۶	۰.۸	۰.۷	۰.۶	۰.۶	۰.۶	۰.۶	۰.۶	۰.۶	۰.۴	۰.۳	۰.۴	۰.۳	۰.۵	۰.۵	۰.۳	۰.۵	۰.۶	۰.۶	۰.۶	۰.۶	۰.۶	۰.۵	۰.۵	۰.۶	۰.۶	۰.۸	۰.۸	۰.۶	۰.۶	۰.۶	۰.۶
حجم نمونه	۳۹۶	۶۵	۱۱۶	۴۴	۱۷۱	۸۰	۳	۳۵	۳۶	۷۷	۱۲	۱۴	۱۱	۴۰	۴۰	۱۱	۴۰	۱۶۰	۳۱	۳۱	۴۴	۴۴	۲۳	۶۲	۷۹	۱۹	۲۳	۴	۳۳	۳۳	۳۳	

یادداشت ها: (الف) از تست اچ کروستال-ولیس برای مقایسه ولایات و نیز سطح تحصیلات استفاده شده است: *** >Sig : ۰.۰۰۱ ** >Sig : ۰.۰۱ * >Sig : ۰.۰۵ * >Sig : ۰.۱ (ب) به دلیل این که فقط یک گروه/تعداد محدودی از گروه های قومی برای مقایسه وجود دارد، نمی توان از تست آماری استفاده کرد.

جدول ۳-۴ ج- عقیده پاسخ دهندگان درباره این دیدگاه که «مردان باید نان آور خانواده باشند» بر اساس ولایت، قومیت و جنس

همه ولایات				تخار				ننگرهار (ب)				کابل				بامیان (ب)			
مجموع	سایرین	هزاره	پشتون	تاجیک	مجموع	سایرین	پشتون	تاجیک	مجموع	پشتون	مجموع	سایرین	پشتون	تاجیک	مجموع	هزاره	تاجیک		
۵۰	-	۲۵	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	۲۵	-	-		
عدم موافقت جدی																			
۵۰	-	۱۲.۵	۵.۸	۱۵.۴	-	-	-	-	۳.۸	-	-	-	۱۲.۵	۱.۷	۱۲.۵	۱۲.۵	۱۲.۵		
عدم موافقت																			
۳۳.۰	۴۲.۱	۳۰.۰	۲۰.۳	۵۳.۸	۳۵.۷	۳۳.۵	۳۴.۴	۷.۷	۴۸.۸	۵.۰	۴۸.۸	۶۰.۰	۳۱.۳	۵۲.۵	۳۰.۰	۳۰.۰	۳۰.۰		
موافقت																			
۶۱.۵	۵۷.۹	۵۵.۰	۷۳.۹	۳۰.۸	۶۲.۳	۶۲.۵	۵۴.۲	۹۲.۳	۴۷.۵	۹۵.۰	۴۷.۵	۴۰.۰	۵۶.۳	۴۵.۸	۵۵.۰	۵۵.۰	۵۵.۰		
موافقت جدی																			
۴۰.۰	۴۰.۰	۴۰.۰	۴۰.۰	۴۰.۰	۴۰.۰	۴۰.۰	۴۰.۰	۴۰.۰	۴۰.۰	۴۰.۰	۴۰.۰	۴۰.۰	۴۰.۰	۴۰.۰	۴۰.۰	۴۰.۰	۴۰.۰		
میان (X̄)																			
۶۱.۶	۵۰.۷	۸۰.۷	۵۸.۱	۶۸.۹	۴۹.۷	۵۹.۴	۵۳.۰	۳۷.۷	۵۷.۰	۲۲.۱	۵۷.۰	۵۴.۸	۷۳.۷	۵۳.۴	۸۰.۷	۸۰.۷	۸۰.۷		
انحراف معیار																			
۲۰۰	۱۹	۴۰	۶۹	۱۳	۱۴	۴۰	۷۲	۱۳	۸۰	۴۰	۸۰	۵	۱۶	۵۹	۴۰	۴۰	۴۰		
حجم نمونه																			
زنان																			
۵۰	-	۲۶	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	۲۶	-	-		
عدم موافقت جدی																			
۸۰	۹.۵	۱۷.۹	۳.۲	۱۲.۵	۱۲.۵	۷.۵	۶.۵	-	۷.۵	-	۷.۵	-	۶.۷	۸.۳	۱۷.۵	۱۷.۹	۱۷.۹		
عدم موافقت																			
۳۵.۵	۴۲.۹	۴۶.۲	۳۳.۳	۵۰.۰	۳۵.۰	۳۵.۰	۵۵.۸	۳۷.۵	۵۷.۵	۳۳.۵	۵۷.۵	۲۰.۰	۵۳.۳	۶۱.۷	۴۵.۰	۴۶.۲	۴۶.۲		
موافقت																			
۴۶.۰	۴۷.۶	۳۳.۳	۶۳.۵	۸۷.۵	۵۷.۵	۵۷.۵	۳۷.۷	۶۲.۵	۳۵.۰	۶۷.۵	۳۵.۰	۸۰.۰	۴۰.۰	۳۰.۰	۳۵.۰	۳۳.۳	۳۳.۳		
موافقت جدی																			
۳۰.۰	۳۰.۰	۳۰.۰	۳۰.۰	۳۰.۰	۳۰.۰	۳۰.۰	۳۰.۰	۳۰.۰	۳۰.۰	۳۰.۰	۳۰.۰	۳۰.۰	۳۰.۰	۳۰.۰	۳۰.۰	۳۰.۰	۳۰.۰		
میان (X̄)																			
۶۵.۲	۶۶.۸	۷۸.۸	۵۵.۵	۷۰.۷	۶۸.۲	۶۴.۱	۵۹.۱	۵۰.۰	۵۹.۵	۴۷.۲	۵۹.۵	۴۴.۷	۶۱.۷	۵۵.۵	۷۹.۱	۷۸.۸	۷۸.۸		
انحراف معیار																			
۲۰۰	۲۱	۳۹	۶۳	۸	۱۶	۴۰	۷۷	۱۶	۸۰	۴۰	۸۰	۵	۱۵	۶۰	۴۰	۳۹	۳۹		
حجم نمونه																			
هر دو																			
۵۰	-	۲۵	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	۲۵	-	-		
عدم موافقت جدی																			
۶۵	۵۰	۱۵.۲	۴.۵	۱۴.۳	۶.۷	۶.۳	۴.۰	-	۵.۶	-	۵.۶	-	۹.۷	۵.۰	۱۵.۰	۱۵.۲	۱۵.۲		
عدم موافقت																			
۳۹.۳	۴۲.۵	۳۸.۰	۲۶.۵	۳۳.۳	۴۲.۳	۳۳.۸	۵۰.۳	۳۴.۱	۵۳.۱	۱۸.۸	۵۳.۱	۴۰.۰	۴۱.۹	۵۷.۱	۳۷.۵	۳۸.۰	۳۸.۰		
موافقت																			
۵۳.۸	۵۲.۵	۴۶.۳	۶۸.۹	۵۲.۴	۶۰.۰	۶۰.۰	۴۵.۶	۷۵.۹	۴۱.۳	۸۱.۳	۴۱.۳	۶۰.۰	۴۸.۴	۳۷.۸	۴۵.۰	۴۶.۳	۴۶.۳		
موافقت جدی																			
۴۰.۰	۴۰.۰	۴۰.۰	۴۰.۰	۴۰.۰	۴۰.۰	۴۰.۰	۴۰.۰	۴۰.۰	۴۰.۰	۴۰.۰	۴۰.۰	۴۰.۰	۴۰.۰	۴۰.۰	۴۰.۰	۴۰.۰	۴۰.۰		
میان (X̄)																			
۶۴.۰	۵۹.۹	۸۰.۴	۵۶.۸	۷۴.۰	۶۲.۶	۶۱.۵	۵۷.۱	۴۳.۵	۵۸.۷	۳۹.۳	۵۸.۷	۵۱.۶	۶۶.۷	۵۶.۹	۸۰.۳	۸۰.۴	۸۰.۴		
انحراف معیار																			
۴۰۰	۴۰	۷۹	۱۳۲	۲۱	۳۰	۸۰	۱۴۹	۲۹	۱۶۰	۸۰	۱۶۰	۱۰	۳۱	۱۱۹	۸۰	۷۹	۷۹		
حجم نمونه																			

یادداشت ها: (الف) از تست آچ کروسکال-والیس برای مقایسه ولایات و نیز قومیت استفاده شده است: $Sig > 0.05$; $Sig > 0.001$; $Sig > 0.000$. (ب) به دلیل این که فقط یک گروه اعداد محدودی از گروه های قومی برای مقایسه وجود دارد، نمی توان از تست آماری استفاده کرد.

جدول ۴-۴ الف - عقیده پاسخ دهندگان درباره این دیدگاه که «مرد باید مسوول تأمین امنیت خانواده باشد» بر اساس ولایت، سن و جنس

مردان	همه ولایات		تخار		ننگرهار		کابل		بامیان	
	مردان	بزرگسال	مردان	بزرگسال	مردان	بزرگسال	مردان	بزرگسال	مردان	بزرگسال
عدم موافقت جدی	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
عدم موافقت	۱.۵	۲.۰	۲.۵	۵.۰	-	-	۱.۳	۲.۵	۲.۵	۵.۰
موافقت	۳۴.۵	۳۴.۰	۵.۰	۱۰.۰	۵.۰	۴۸.۸	۴۸.۸	۳۳.۵	۲۵.۰	۱۰.۰
موافقت جدی	۷۴.۰	۶۴.۰	۹۲.۵	۸۵.۰	۹۵.۰	۱۰۰.۰	۵۰.۰	۶۵.۰	۷۰.۰	۹۰.۰
میانگین (X)	۴.۰۰	۴.۰۰	۴.۰۰	۴.۰۰	۴.۰۰	۴.۰۰	۴.۰۰	۴.۰۰	۴.۰۰	۴.۰۰
انحراف معیار	۰.۴۸	۰.۴۰	۰.۳۸	۰.۵۲	۰.۲۲	۰.۱۶	۰.۵۳	۰.۴۸	۰.۵۹	۰.۳۱
حجم نمونه	۲۰۰	۱۰۰	۴۰	۲۰	۲۰	۲۰	۸۰	۴۰	۲۰	۲۰
زنان										
عدم موافقت جدی	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
عدم موافقت	۲.۵	۲.۰	۲.۵	۵.۰	-	-	۱.۳	۲.۵	۷.۵	۵.۰
موافقت	۴۴.۰	۴۴.۰	۳۷.۵	۲۵.۰	۲۵.۰	۴۵.۰	۵۳.۸	۵۵.۰	۵۰.۰	۵۰.۰
موافقت جدی	۵۳.۰	۵۴.۰	۶۷.۵	۶۵.۰	۷۵.۰	۵۵.۰	۴۵.۰	۴۵.۰	۴۰.۰	۴۵.۰
میانگین (X)	۴.۰۰	۴.۰۰	۴.۰۰	۴.۰۰	۴.۰۰	۴.۰۰	۴.۰۰	۴.۰۰	۴.۰۰	۴.۰۰
انحراف معیار	۰.۵۸	۰.۶۱	۰.۶۷	۰.۴۹	۰.۴۸	۰.۵۱	۰.۵۲	۰.۵۵	۰.۶۶	۰.۶۰
حجم نمونه	۲۰۰	۱۰۰	۴۰	۲۰	۲۰	۲۰	۸۰	۴۰	۲۰	۲۰
مردان										
عدم موافقت جدی	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
عدم موافقت	۲.۰	۲.۰	۲.۵	۲.۵	-	-	۱.۳	۲.۵	۷.۵	۲.۵
موافقت	۳۴.۳	۳۹.۰	۱۶.۳	۲۳.۵	۱۵.۰	۲۲.۵	۵۱.۳	۴۲.۵	۳۳.۸	۳۰.۰
موافقت جدی	۶۳.۵	۵۹.۰	۸۰.۰	۷۵.۰	۸۵.۰	۷۷.۵	۴۷.۵	۵۵.۰	۶۱.۳	۶۷.۵
میانگین (X)	۴.۰۰	۴.۰۰	۴.۰۰	۴.۰۰	۴.۰۰	۴.۰۰	۴.۰۰	۴.۰۰	۴.۰۰	۴.۰۰
انحراف معیار	۰.۵۴	۰.۵۵	۰.۵۶	۰.۵۱	۰.۴۹	۰.۴۲	۰.۵۲	۰.۵۵	۰.۵۹	۰.۵۳
حجم نمونه	۴۰۰	۲۰۰	۸۰	۴۰	۴۰	۴۰	۱۶۰	۸۰	۴۰	۴۰

یادداشت ها: (الف) از تست یو مان-ویتنی برای مقایسه پاسخ دهندگان بزرگسال و جوان استفاده شده است: (ب) از تست ایچ کروسکال-وایس برای مقایسه ولایات استفاده شده است: ***>Sig >۰.۰۰۱; **>Sig >۰.۰۱; *>Sig >۰.۰۵

جدول ۴-۳-۴-۲- عقیده پاسخ دهندگان درباره این دیدگاه که «مرد باید مسوول تأمین امنیت خانواده باشد» بر اساس ولایت، سطح تحصیلات و جنس

مردان	همه ولایات						ننگرهار (ب)						کابل						بامیان (ب)					
	مجموع	دانشگاه	لیسه	ابتدائیه	بی سواد	مجموع	مجموع	دانشگاه	لیسه	ابتدائیه	بی سواد	مجموع	مجموع	دانشگاه	لیسه	ابتدائیه	بی سواد	مجموع	مجموع	دانشگاه	لیسه	ابتدائیه	بی سواد	
	۱۵	۲۳	۱۳	-	۱۷	۲۵	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
۱۵	۲۳	۱۳	-	۱۷	۲۵	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
۲۵.۰	۳۳.۳	۳۳.۳	۲۵.۰	۱۵.۳	۵.۰	-	-	-	۹.۱	-	-	۱.۳	۴۸.۸	۲۸.۱	۵۹.۴	۵۰.۰	۳۲.۱	۱۷.۹	۲۰.۰	۲۶.۷	۲۰.۰	۱۰.۰	-	
۳۳.۵	۷۴.۴	۶۵.۴	۷۵.۰	۸۳.۱	۹۲.۵	۱۰۰.۰	۹۷.۳	۱۰۰.۰	۹۰.۹	۱۰۰.۰	۱۰۰.۰	۵۰.۰	۵۰.۰	۶۱.۹	۴۰.۶	۵۰.۰	۵۲.۶	۷۹.۵	۷۰.۰	۷۳.۲	۱۰۰.۰	۱۰۰.۰	۱۰۰.۰	
۴.۰	۴.۰	۴.۰	۴.۰	۴.۰	***۴.۰	۴.۰	***۴.۰	۴.۰	۴.۰	۴.۰	۴.۰	۳.۵	***۳.۵	۴.۰	۳.۰	۳.۵	۴.۰	***۴.۰	۴.۰	۴.۰	۴.۰	۴.۰	۴.۰	
۰.۵	۰.۵	۰.۵	۰.۴	۰.۴	۰.۴	۰.۰	۰.۲	۰.۰	۰.۳	۰.۰	۰.۰	۰.۵	۰.۵	۰.۵	۰.۵	۰.۵	۰.۶	۰.۵	۰.۷	۰.۵	۰.۰	۰.۰	۰.۰	
۱۹.۶	۴۳	۷۸	۱۶	۵۹	۴۰	۱۸	۳۷	۱۰	۱۱	۵	۱۱	۸۰	۲۱	۲۱	۳۲	۸	۱۹	۳۹	۱۰	۱۵	۳	۳	۳	
۰.۵	-	-	-	۰.۹	۲.۵	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
۲.۵	۴.۵	۲.۶	۳.۶	۱.۸	۲.۵	-	-	-	-	-	-	۱.۳	-	-	-	-	۲.۳	۷.۵	۱۱.۱	۱۲.۵	۱۰۰.۰	-	-	
۴۴.۰	۴۰.۹	۳۳.۲	۴۲.۹	۴۸.۲	۳۷.۵	۲۲.۲	۳۳.۳	۵۰.۰	-	۱۶.۷	۴۱.۴	۵۳.۸	۳۰.۰	۳۳.۳	۶۰.۰	۶۲.۸	۵۰.۰	۵۵.۶	۵۰.۰	۵۰.۰	-	-	-	
۵۳.۰	۵۴.۵	۶۲.۲	۵۳.۶	۴۹.۱	۶۷.۵	۶۶.۷	۶۵.۰	۵۰.۰	۱۰۰.۰	۸۲.۳	۵۸.۶	۴۵.۰	۷۰.۰	۶۶.۷	۴۰.۰	۳۳.۹	۴۲.۵	۳۳.۳	۳۷.۵	۳۰.۰	-	-	-	
۴.۰	۴.۰	۴.۰	۴.۰	۳.۰	***۴.۰	۴.۰	***۴.۰	۳.۵	۴.۰	۴.۰	۴.۰	***۳.۰	***۴.۰	***۴.۰	***۳.۰	***۳.۰	***۳.۰	***۳.۰	***۳.۰	۳.۰	۳.۰	۲.۰	۲.۰	
۰.۶	۰.۶	۰.۵	۰.۶	۰.۶	۰.۷	۰.۹	۰.۵	۰.۷	۰.۰	۰.۴	۰.۵	۰.۵	۰.۵	۰.۵	۰.۵	۰.۵	۰.۵	۰.۶	۰.۷	۰.۷	۰.۰	۰.۰	۰.۰	
۲۰.۰	۲۲	۳۸	۲۸	۱۱۲	۴۰	۱۸	۴۰	۲	۳	۶	۲۹	۸۰	۱۰	۱۲	۱۵	۴۳	۴۰	۴۰	۹	۸	۱	۱	۱	
۰.۳	-	-	-	۰.۶	۱.۳	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
۲.۰	۲.۱	۱.۷	۲.۲	۱.۸	۲.۵	-	-	-	-	-	-	۱.۳	-	-	-	۲.۲	۵.۱	۱۰.۵	۴.۳	۲۵.۰	-	-	-	
۳۴.۶	۲۹.۲	۳۳.۶	۳۶.۴	۳۶.۸	۱۶.۳	۱۱.۱	۱۹.۵	۸.۳	۷.۱	۹.۱	۳۰.۰	۵۱.۳	۳۵.۵	۵۲.۳	۵۶.۵	۳۴.۲	۳۶.۸	۳۴.۸	۳۴.۸	-	-	-	-	
۶۳.۱	۶۷.۷	۶۹.۷	۶۱.۴	۶۰.۸	۸۰.۰	۸۳.۳	۸۰.۵	۹۱.۷	۹۲.۹	۹۰.۹	۷۰.۰	۴۷.۵	۶۴.۵	۶۷.۷	۴۳.۵	۴۰.۳	۶۰.۸	۵۲.۶	۶۰.۹	۷۵.۰	۷۵.۰	۷۵.۰	۷۵.۰	
۴.۰	۴.۰	۴.۰	۴.۰	۴.۰	***۴.۰	۴.۰	***۴.۰	۴.۰	۴.۰	۴.۰	۴.۰	***۳.۰	۴.۰	۳.۰	۳.۰	۳.۰	***۳.۰	۴.۰	۴.۰	۴.۰	۴.۰	۴.۰	۴.۰	
۰.۵	۰.۵	۰.۵	۰.۵	۰.۶	۰.۶	۰.۶	۰.۴	۰.۳	۰.۳	۰.۳	۰.۵	۰.۵	۰.۵	۰.۵	۰.۵	۰.۵	۰.۶	۰.۶	۰.۷	۰.۶	۱.۰	۱.۰	۱.۰	
۳۹.۶	۶۵	۱۱۶	۴۴	۱۷۱	۸۰	۳۶	۷۷	۱۲	۱۴	۱۱	۴۰	۱۶۰	۳۱	۴۴	۲۳	۶۲	۷۹	۱۹	۲۳	۴	۴	۴	۴	

یادداشت ها: (الف) از تست آچ کروموسکال-والیس برای مقایسه ولایات و نیز سطح تحصیلات استفاده شده است: *** $\text{Sig} > 0.001$; ** $\text{Sig} > 0.01$; * $\text{Sig} > 0.05$; (ب) به دلیل این که فقط یک گروه/نماد محدودی از گروه های قومی برای مقایسه وجود دارد، نمی توان از تست آماری استفاده کرد.

جدول ۴-۳- عقیده پاسخ دهندگان درباره این دیدگاه که «مرد باید مسوول تأمین امنیت خانواده باشد» بر اساس ولایت، قومیت و جنس

مردان	همه ولایات						تنگرهار						کابل						بامیان									
	مجموع	سایرین	هزاره	پشتون	تاجیک	مجموع	سایرین	پشتون	مجموع	تاجیک	مجموع	سایرین	پشتون	مجموع	تاجیک	سایرین	پشتون	مجموع	تاجیک	سایرین	پشتون	مجموع	تاجیک	هزاره	مجموع	تاجیک	بامیان	
عدم موافقت جدی	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
عدم موافقت	۱.۵	۵.۳	۲.۵	۱.۴	-	۲.۵	۷.۱	-	-	-	-	-	-	۱.۳	-	-	۶.۳	-	-	-	-	-	۲.۵	-	-	-	-	
موافقت	۳۴.۵	۱۵.۸	۱۷.۵	۱۳.۰	۷.۷	۵.۰	-	۷.۷	۷.۷	۲.۵	۲.۵	۲.۵	۲.۵	۴۸.۸	۶۰.۰	۴۳.۸	۴۳.۸	۳۹.۲	۱۷.۵	۱۷.۵	۱۷.۵	۱۷.۵	۱۷.۵	۱۷.۵	۱۷.۵	۱۷.۵	۱۷.۵	
موافقت جدی	۷۴.۰	۷۸.۹	۸۰.۰	۸۵.۵	۹۲.۳	۹۲.۵	۹۲.۹	۹۲.۳	۹۲.۳	۹۲.۳	۹۷.۵	۹۷.۵	۹۷.۵	۹۷.۵	۹۷.۵	۹۷.۵	۹۷.۵	۹۷.۵	۹۷.۵	۹۷.۵	۹۷.۵	۹۷.۵	۹۷.۵	۹۷.۵	۹۷.۵	۹۷.۵	۹۷.۵	۹۷.۵
میانگین (X)	۴.۰	۳.۰	۳.۰	۳.۰	۳.۰	۳.۰	۳.۰	۳.۰	۳.۰	۳.۰	۳.۰	۳.۰	۳.۰	۳.۰	۳.۰	۳.۰	۳.۰	۳.۰	۳.۰	۳.۰	۳.۰	۳.۰	۳.۰	۳.۰	۳.۰	۳.۰	۳.۰	
انحراف معیار	۰.۵	۰.۶	۰.۵	۰.۴	۰.۵	۰.۴	۰.۵	۰.۳	۰.۳	۰.۳	۰.۲	۰.۲	۰.۲	۰.۵	۰.۵	۰.۵	۰.۶	۰.۵	۰.۵	۰.۵	۰.۵	۰.۵	۰.۵	۰.۵	۰.۵	۰.۵	۰.۵	
حجم نمونه	۲۰۰	۱۹	۴۰	۶۹	۷۲	۴۰	۱۴	۱۳	۱۳	۱۳	۴۰	۴۰	۴۰	۸۰	۵	۱۶	۱۶	۵۹	۴۰	۴۰	۴۰	۴۰	۴۰	۴۰	۴۰	۴۰	۴۰	
زنان	۵.۰	۴.۸	-	-	-	۲.۵	۶.۳	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
عدم موافقت جدی	۲.۵	۴.۸	۷.۷	-	۱.۳	۲.۵	۶.۳	-	-	-	-	-	-	۱.۳	-	-	-	۱.۷	۷.۷	۷.۷	۷.۷	۷.۷	۷.۷	۷.۷	۷.۷	۷.۷	۷.۷	
عدم موافقت	۴۴.۰	۳۳.۸	۵۱.۳	۳۹.۷	۳۹.۴	۳۷.۵	۱۸.۸	۵۰.۰	۲۵.۰	۳۵.۰	۳۵.۰	۳۵.۰	۳۵.۰	۵۳.۸	۴۰.۰	۴۶.۷	۴۶.۷	۵۶.۷	۵۰.۰	۵۱.۳	۵۱.۳	۵۱.۳	۵۱.۳	۵۱.۳	۵۱.۳	۵۱.۳	۵۱.۳	
موافقت	۵۳.۰	۶۶.۷	۴۱.۰	۶۰.۳	۳۹.۴	۶۷.۵	۶۸.۸	۵۰.۰	۷۵.۰	۶۵.۰	۶۵.۰	۶۵.۰	۶۵.۰	۴۵.۰	۶۰.۰	۵۲.۳	۴۱.۷	۴۱.۷	۳۳.۵	۴۱.۰	۴۱.۰	۴۱.۰	۴۱.۰	۴۱.۰	۴۱.۰	۴۱.۰	۴۱.۰	
موافقت جدی	۴.۰	۴.۰	۳.۰	۴.۰	۳.۰	۳.۰	۴.۰	۳.۵	۴.۰	۴.۰	۴.۰	۴.۰	۴.۰	۳.۰	۴.۰	۴.۰	۴.۰	۴.۰	۴.۰	۴.۰	۴.۰	۴.۰	۴.۰	۴.۰	۴.۰	۴.۰	۴.۰	
میانگین (X)	۰.۶	۰.۸	۰.۶	۰.۵	۰.۵	۰.۷	۰.۹	۰.۵	۰.۴	۰.۵	۰.۵	۰.۵	۰.۵	۰.۵	۰.۵	۰.۵	۰.۵	۰.۵	۰.۶	۰.۶	۰.۶	۰.۶	۰.۶	۰.۶	۰.۶	۰.۶	۰.۶	
انحراف معیار	۲۰۰	۲۱	۳۹	۶۳	۷۷	۴۰	۱۶	۸	۱۶	۴۰	۴۰	۴۰	۴۰	۸۰	۵	۱۵	۱۵	۶۰	۴۰	۴۰	۴۰	۴۰	۴۰	۴۰	۴۰	۴۰		
حجم نمونه	۳.۰	۲.۵	-	-	-	۱.۳	۳.۳	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
عدم موافقت جدی	۲.۰	۵.۰	۵.۱	۸.۰	۷.۰	۲.۵	۶.۷	-	-	-	-	-	-	۱.۳	-	-	۳.۲	۸.۰	۵.۰	۵.۱	۵.۰	۵.۰	۵.۰	۵.۰	۵.۰	۵.۰		
عدم موافقت	۳۴.۳	۲۰.۰	۳۴.۲	۲۵.۸	۴۵.۶	۱۶.۳	۱۰.۰	۳۳.۸	۱۷.۲	۱۸.۸	۱۸.۸	۱۸.۸	۱۸.۸	۵۱.۳	۵۰.۰	۴۵.۲	۵۲.۹	۳۳.۸	۳۳.۸	۳۴.۲	۳۴.۲	۳۳.۸	۳۳.۸	۳۴.۲	۳۴.۲	۳۴.۲		
موافقت	۶۳.۵	۷۳.۵	۶۰.۸	۷۳.۵	۵۳.۷	۸۰.۰	۸۰.۰	۷۶.۲	۸۲.۸	۸۱.۳	۸۱.۳	۸۱.۳	۸۱.۳	۴۷.۵	۵۰.۰	۵۱.۶	۴۶.۲	۶۱.۳	۶۰.۸	۶۰.۸	۶۰.۸	۶۱.۳	۶۰.۸	۶۰.۸	۶۰.۸	۶۰.۸		
موافقت جدی	۴.۰	۳.۰	۳.۰	۳.۰	۳.۰	۳.۰	۴.۰	۴.۰	۴.۰	۴.۰	۴.۰	۴.۰	۴.۰	۳.۰	۴.۰	۴.۰	۴.۰	۳.۰	۳.۰	۳.۰	۳.۰	۳.۰	۳.۰	۳.۰	۳.۰	۳.۰		
میانگین (X)	۰.۵	۰.۷	۰.۶	۰.۵	۰.۵	۰.۶	۰.۸	۰.۴	۰.۴	۰.۴	۰.۴	۰.۴	۰.۴	۰.۵	۰.۵	۰.۶	۰.۵	۰.۶	۰.۶	۰.۶	۰.۶	۰.۶	۰.۶	۰.۶	۰.۶	۰.۶		
انحراف معیار	۴۰۰	۴۰	۷۹	۱۳۲	۱۴۹	۸۰	۳۰	۲۱	۲۹	۸۰	۸۰	۸۰	۸۰	۱۶۰	۱۰	۳۱	۳۱	۱۱۹	۸۰	۷۹	۷۹	۸۰	۷۹	۷۹	۷۹	۷۹		
حجم نمونه	۳.۰	۲.۵	-	-	-	۱.۳	۳.۳	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		

یادداشت ها: (الف) از تست اچ کروستال-ولیس برای مقایسه ولایات و نیز قومیت استفاده شده است: $Sig > .05$; $Sig > .01$; $Sig > .001$.
 (ب) به دلیل این که فقط یک گروه اتمداد محدودی از گروه های قومی برای مقایسه وجود دارد، نمی توان از تست آماری استفاده کرد.

جدول ۵-۴ الف- عقیده پاسخ دهندگان درباره این دیدگاه که «مرد باید در خانواده از احترام و اقتدار برخوردار باشد» بر اساس ولایت، سن و جنس

ضمه ولایات		تخار			ننگرهار			کابل			بامیان			
هر دو	جوان	بزرگسال	هر دو	جوان	بزرگسال	هر دو	جوان	بزرگسال	هر دو	جوان	بزرگسال	هر دو	جوان	بزرگسال
۵۰	۱۰۰	-	۲۵	۵۰	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
۴۰	۶۰	۲۰	۵۰	-	۵۰	۱۳	۲۵	-	۱۳	۲۵	۲۰	۱۳	۲۰	۵۰
۳۳۰	۴۰۰	۳۴۰	۳۵۰	۱۰۰	۳۵۰	۴۸۸	۶۳۵	۳۵۰	۴۸۸	۶۳۵	۳۰۰	۴۸۸	۳۰۰	۵۰
۶۳۵	۵۳۰	۷۴۰	۵۵۰	۸۵۰	۵۰۰	۵۰۰	۳۵۰	۱۰۰۰	۵۰۰	۳۵۰	۵۰۰	۷۰۰	۵۰۰	۹۰۰
۴۰۰	***۴۰۰	***۴۰۰	***۴۰۰	***۴۰۰	***۴۰۰	***۳۵۰	***۳۰۰	***۴۰۰	***۳۵۰	***۳۰۰	***۳۵۰	***۳۰۰	***۳۵۰	***۴۰۰
۰۶۰	۰۶۶	۰۴۹	۰۶۰	۰۷۲	۰۶۰	۰۵۳	۰۵۳	۰۰۰	۰۵۳	۰۵۳	۰۸۰	۰۴۸	۰۸۰	۰۴۹
۲۰۰	۱۰۰	۲۰	۴۰	۲۰	۲۰	۸۰	۴۰	۲۰	۸۰	۴۰	۲۰	۴۰	۲۰	۲۰
حجم نمونه														
زبان														
۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۲۵	-	۵۰	-	-	-	-	-	۵۰	۲۵	۵۰	-
۴۰	۲۰	۵۰	۷۵	۵۰	۱۵۰	۱۳	۲۵	۵۰	۱۳	۲۵	۱۰۰	۵۰	۱۰۰	-
۵۱۰	۵۱۰	۵۱۰	۳۳۵	۲۵۰	۳۰۰	۶۳۸	۷۰۰	۴۰۰	۶۳۸	۷۰۰	۵۵۰	۶۳۵	۵۵۰	۷۰۰
۳۴۰	۴۵۰	۴۳۰	۵۷۵	۶۲۵	۵۰۰	۳۵۰	۳۰۰	۵۵۰	۳۵۰	۳۰۰	۳۰۰	۳۰۰	۳۰۰	۲۰۰
۳۰۰	۳۰۰	۳۰۰	***۴۰۰	***۴۰۰	***۴۰۰	***۳۰۰	***۳۰۰	***۴۰۰	***۳۰۰	***۳۰۰	***۳۰۰	***۳۰۰	***۳۰۰	***۴۰۰
۰۶۱	۰۶۰	۰۶۳	۰۷۵	۰۵۹	۰۸۱	۰۵۰	۰۴۶	۰۶۱	۰۵۰	۰۴۶	۰۷۹	۰۵۴	۰۷۹	۰۴۷
۲۰۰	۱۰۰	۲۰	۴۰	۲۰	۲۰	۸۰	۴۰	۲۰	۸۰	۴۰	۲۰	۴۰	۲۰	۲۰
حجم نمونه														
هر دو														
۰۸	۱۰۰	۵۰	۱۳	۲۵	۲۵	-	-	-	-	-	۲۵	۱۳	۲۵	-
۴۰	۴۵	۳۵	۶۳	۲۵	۱۰۰	۲۵	۱۳	۲۵	۱۳	۱۳	۱۵۰	۸۸	۱۵۰	۲۵
۴۱۵	۴۵۵	۳۷۵	۳۶۳	۱۸۸	۳۷۵	۵۶۳	۶۶۳	۲۰۰	۵۶۳	۶۶۳	۴۲۵	۴۰۰	۴۲۵	۳۷۵
۵۳۸	۴۹۰	۵۸۵	۵۶۳	۷۷۵	۵۰۰	۴۲۵	۳۳۵	۷۷۵	۴۲۵	۳۳۵	۴۰۰	۵۲۵	۴۰۰	۶۰۰
۴۰۰	***۳۰۰	***۴۰۰	***۴۰۰	***۴۰۰	***۴۰۰	***۳۰۰	***۳۰۰	***۴۰۰	***۳۰۰	***۳۰۰	***۳۰۰	***۴۰۰	***۳۰۰	***۴۰۰
۰۶۱	۰۶۳	۰۵۹	۰۶۷	۰۵۷	۰۷۷	۰۵۲	۰۴۹	۰۴۹	۰۵۲	۰۴۹	۰۷۹	۰۵۲	۰۷۹	۰۵۵
۴۰۰	۲۰۰	۴۰	۸۰	۴۰	۴۰	۱۶۰	۸۰	۴۰	۱۶۰	۸۰	۴۰	۸۰	۴۰	۴۰
حجم نمونه														

یادداشت ها: (الف) از تست یو-من-ویتنی برای مقایسه پاسخ دهندگان بزرگسال و جوان استفاده شده است؛ (ب) از تست اچ کرومکال-ولیس برای مقایسه ولایات استفاده شده است؛ ***Sig > ۰.۰۰۱ > Sig > ۰.۰۰۵ > Sig > ۰.۰۱ > Sig > ۰.۰۵ > Sig > ۰.۱

جدول ۴-۵- پ- عقیده پاسخ دهندگان درباره این دیدگاه که «مرد باید در خانواده از احترام و اقتدار برخوردار باشد» بر اساس ولایت، سطح تحصیلات و جنس

مردان	همه ولایات				تخار				تنگرهار (ب)				کابل				بامیان (ب)			
	مجموع	لیسه	دانشگاه	لیسه	مجموع	لیسه	دانشگاه	لیسه	مجموع	لیسه	دانشگاه	لیسه	مجموع	لیسه	دانشگاه	لیسه	مجموع	لیسه	دانشگاه	لیسه
۰.۵	-	۱.۳	-	-	-	-	۲.۷	-	۹.۱	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
۴.۱	۷.۰	۵.۱	-	۵.۰	-	۵.۶	-	-	-	-	-	۱.۳	-	-	۳.۱	-	۱۳.۳	-	-	-
۳۳.۷	۳۰.۲	۳۷.۲	۳۵.۰	۳۵.۰	۳۸.۹	۵.۴	۱۰.۰	۹.۱	-	-	-	۴۸.۸	۴۲.۹	۵۲.۱	۵۰.۰	۴۷.۴	۲۶.۷	۱۰.۰	۱۷.۹	۱۸.۲
۶۳.۸	۶۲.۸	۵۶.۴	۷۵.۰	۶۰.۰	۵۵.۶	۹.۱	۹.۰	۸.۸	۱۰.۰	۱۰.۰	۵۰.۰	۵۰.۰	۵۲.۶	۴۳.۸	۵۰.۰	۵۲.۶	۶۰.۰	۶۰.۰	۶۰.۰	۸۱.۸
۴.۰	۴.۰	۴.۰	۴.۰	۴.۰	۴.۰	***۴.۰	۴.۰	۴.۰	۴.۰	۴.۰	۴.۰	***۴.۵	۴.۰	۳.۰	۴.۰	۴.۰	۴.۰	۴.۰	۴.۰	۴.۰
۰.۶	۰.۶	۰.۷	۰.۴	۰.۶	۰.۶	۰.۵	۰.۳	۰.۹	۰.۲	۰.۲	۰.۳	۰.۵	۰.۵	۰.۶	۰.۵	۰.۵	۰.۷	۰.۹	۰.۷	۰.۴
۱۹.۶	۴۳	۷۸	۱۶	۲۰	۱۸	۳۷	۱۰	۱۱	۵	۱۱	۳۷	۸۰	۲۱	۳۲	۸	۱۹	۱۵	۱۰	۳	۱۱
زنان																				
۱.۰	۴.۵	-	-	-	۵.۶	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
۴.۰	۹.۱	-	۳.۶	-	۱۶.۷	۵.۰	-	-	-	۶.۹	۱.۳	-	-	-	۶.۷	-	-	۲۲.۲	-	-
۵۱.۰	۵۴.۵	۴۴.۷	۳۹.۲	۳۳.۵	۲۷.۸	۳۲.۵	۵۰.۰	-	۱۶.۷	۳۷.۹	۶۳.۸	۶۰.۰	۶۰.۰	۴۱.۷	۷۲.۱	۶۲.۵	۶۲.۵	۵۵.۶	۶۲.۵	۶۸.۲
۳۴.۰	۳۱.۸	۵۵.۳	۵۷.۱	۸۳.۳	۵۰.۰	۶۲.۵	۵۰.۰	۱۰۰.۰	۸۳.۳	۵۵.۲	۳۵.۰	۴۰.۰	۴۰.۰	۵۸.۳	۳۳.۳	۲۷.۹	۳۷.۵	۳۰.۰	۳۷.۵	۳۱.۸
۳.۰	***۳.۰	***۴.۰	***۴.۰	۴.۰	۳.۵	***۴.۰	۳.۵	۴.۰	۴.۰	۴.۰	***۳.۰	***۳.۰	۳.۰	۴.۰	۳.۰	۳.۰	۳.۰	۳.۰	۳.۰	۳.۰
۰.۶	۰.۸	۰.۵	۰.۶	۰.۵	۰.۹	۰.۶	۰.۷	۰.۲	۰.۲	۰.۶	۰.۵	۰.۵	۰.۵	۰.۵	۰.۶	۰.۵	۰.۵	۰.۹	۰.۵	۰.۵
۲۰.۰	۲۲	۳۸	۲۸	۱۵	۱۸	۴۰	۲	۳	۶	۲۹	۸۰	۱۰	۱۲	۱۵	۱۵	۴۳	۸	۹	۲۲	۲۲
هر دو																				
۰.۸	۱.۵	۰.۹	-	-	۲.۸	۱.۳	-	۷.۱	-	-	-	-	-	-	-	-	-	۵.۳	-	-
۴.۰	۷.۷	۳.۴	۲.۳	-	۱۱.۱	۲.۶	-	-	-	۵.۰	۱.۳	-	-	۲.۳	۴.۳	-	-	۲۶.۳	۸.۷	-
۴۱.۹	۳۸.۵	۳۹.۷	۳۴.۱	۳۶.۷	۳۳.۳	۱۹.۵	۱۶.۷	۷.۱	۹.۱	۳۷.۵	۵۶.۳	۴۸.۴	۵۰.۰	۵۶.۵	۶۴.۵	۶۴.۵	۳۹.۱	۳۱.۶	۳۹.۱	۵۱.۵
۵۲.۳	۵۲.۳	۵۶.۰	۶۳.۶	۵۷.۱	۵۲.۸	۷۶.۶	۸۳.۳	۸۵.۷	۹۰.۹	۶۷.۵	۴۲.۵	۵۱.۶	۴۷.۷	۳۹.۱	۳۵.۵	۳۹.۴	۵۲.۲	۲۶.۸	۲۶.۸	۴۸.۵
۴.۰	۴.۰	۴.۰	۴.۰	۴.۰	۴.۰	***۴.۰	۴.۰	۴.۰	۴.۰	۴.۰	***۳.۰	۴.۰	۳.۰	۳.۰	۳.۰	***۳.۰	۳.۰	۳.۰	۳.۰	۳.۰
۰.۶	۰.۷	۰.۶	۰.۶	۰.۶	۰.۸	۰.۶	۰.۴	۰.۸	۰.۳	۰.۶	۰.۵	۰.۵	۰.۵	۰.۶	۰.۵	۰.۵	۰.۷	۰.۹	۰.۷	۰.۵
۲۹.۶	۶۵	۱۱۶	۴۴	۳۵	۳۶	۷۷	۱۲	۱۴	۱۱	۴۰	۱۶۰	۳۱	۴۴	۲۳	۶۲	۷۹	۲۳	۱۹	۲۳	۳۳

یادداشت ها: (الف) از تست اچ کروسکال-والیس برای مقایسه ولایات و نیز سطح تحصیلات استفاده شده است؛ ***Sig > ۰.۰۱؛ **Sig > ۰.۰۱؛ *Sig > ۰.۰۵؛ (ب) به دلیل این که فقط یک گروه/تمداد محدودی از گروه های قومی برای مقایسه وجود دارد، نمی توان از تست آماری استفاده کرد.

جدول ۴-۵ ج- عقیده پاسخ دهندگان درباره این دیدگاه که «مرد باید در خانواده از احترام و اقتدار برخوردار باشد» بر اساس ولایت، قومیت و جنس

مردان	همه ولایات						ننگرهار						کابل						بامیان		
	مجموع	سایرین	هزاره	پشتون	تاچیک	مجموع	سایرین	پشتون	تاچیک	مجموع	سایرین	پشتون	تاچیک	مجموع	سایرین	پشتون	تاچیک	مجموع	هزاره	تاچیک	
																					عدم موافقت جدی
۵۰	-	-	-	۱۱۴	-	-	-	-	-	۲۵	۲۵	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
۴۰	۵۳	۱۲۵	۱۴	۱۴	۵۰	۷۱	۷۷	-	-	-	-	-	۱۳	۱۳	-	-	۱۲۵	۱۲۵	-	-	
۳۲۰	۵۷۹	۱۷۵	۳۴۶	۴۰۳	۴۰۰	۵۷۱	۶۱۵	-	-	۵۰	۵۰	۴۳۸	۴۹۲	۴۸۸	۶۰۰	۴۳۸	۳۹۲	۱۷۵	-	-	
۶۳۵	۳۶۸	۷۰۰	۷۳۵	۵۸۳	۵۵۰	۳۵۷	۳۰۸	۱۰۰۰	۹۲۵	۹۲۵	۹۲۵	۵۰۰	۵۰۰	۵۰۰	۴۰۰	۵۶۳	۳۹۲	۷۰۰	-	-	
۴۰	***۳۰	***۴۰	***۴۰	***۴۰	***۴۰	***۲۰	***۳۰	***۴۰	***۴۰	***۴۰	***۴۰	***۳۰	***۴۰	***۳۰	***۴۰	۴۰	۳۰	***۴۰	۴۰	-	-
۰۶	۰۶	۰۷	۰۶	۰۵	۰۶	۰۶	۰۶	۰۶	۰۶	۰۵	۰۵	۰۶	۰۶	۰۵	۰۵	۰۵	۰۵	۰۷	-	-	
۲۰۰	۱۹	۴۰	۶۹	۷۲	۴۰	۱۴	۱۳	۱۳	۴۰	۴۰	۴۰	۸۰	۸۰	۸۰	۱۶	۱۶	۵۹	۴۰	-	-	
زنان																					
۱۰	۴۸	۲۶	-	-	۲۵	۶۳	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	۲۵	۲۶	-	
۴۰	۹۵	۵۱	۴۸	۳۶۵	۷۵	۱۲۵	-	۶۳	۵۰	۵۰	۱۳	۱۳	۶۲۸	۶۲۸	۶۲۸	۶۲۸	۵۰	۵۱	-	-	
۵۱۰	۳۸۱	۶۴۱	۳۶۵	۵۹۷	۳۲۵	۳۷۵	۲۵۰	۳۱۳	۳۳۵	۳۳۵	۳۳۵	۴۰۰	۴۰۰	۴۰۰	۵۲۳	۴۸۳	۶۲۸	۶۴۱	-	-	
۴۴۰	۴۷۶	۲۸۲	۵۸۷	۳۹۰	۵۷۵	۴۳۸	۷۵۰	۶۲۵	۶۲۵	۶۲۵	۶۲۵	۳۵۰	۳۵۰	۳۵۰	۴۰۰	۳۱۷	۳۰۰	۲۸۲	۱۰۰۰	-	
۳۰	***۳۰	***۲۰	***۴۰	***۴۰	***۴۰	***۲۰	***۳۰	***۴۰	***۴۰	***۴۰	***۴۰	***۳۰	***۴۰	***۳۰	***۴۰	۳۰	۲۰	***۳۰	۳۰	-	-
۰۶	۰۸	۰۶	۰۶	۰۵	۰۷	۰۹	۰۵	۰۶	۰۶	۰۶	۰۶	۰۵	۰۵	۰۵	۰۶	۰۵	۰۵	۰۶	۰۶	-	-
۲۰۰	۲۱	۳۹	۶۳	۷۷	۴۰	۱۶	۸	۱۶	۴۰	۴۰	۴۰	۸۰	۸۰	۸۰	۱۵	۱۵	۶۰	۳۹	۱	-	
هر دو																					
۸۰	۲۵	۱۳	۸۰	۳۳	۱۳	۳۳	-	-	۱۳	۱۳	۱۳	-	-	-	-	-	-	۱۳	۱۳	-	
۴۰	۷۵	۸۹	۳۰	۱۰۰	۶۳	۱۰۰	۴۸	۳۴	۲۵	۲۵	۲۵	۱۳	۱۳	۱۳	۲۲	۸۰	۸۰	۸۹	-	-	
۴۱۵	۴۷۵	۴۰۵	۳۰۳	۳۶۳	۳۶۳	۴۶۷	۴۷۶	۱۷۲	۱۸۸	۱۸۸	۱۸۸	۵۶۳	۵۶۳	۵۶۳	۴۸۴	۵۸۸	۴۰۰	۴۰۵	-	-	
۵۳۸	۴۲۵	۴۹۴	۶۵۹	۴۸۳	۵۶۳	۴۰۰	۴۷۶	۷۹۳	۷۷۵	۷۷۵	۷۷۵	۴۲۵	۴۲۵	۴۲۵	۴۸۴	۴۰۳	۵۰۰	۴۹۴	۱۰۰۰	-	
۴۰	***۳۰	***۳۰	***۴۰	***۳۰	***۴۰	***۲۰	***۳۰	***۴۰	***۴۰	***۴۰	***۴۰	***۳۰	***۳۰	***۳۰	***۴۰	۳۰	۳۰	***۳۰	۳۰	-	-
۰۶	۰۷	۰۷	۰۶	۰۵	۰۷	۰۸	۰۶	۰۵	۰۶	۰۶	۰۶	۰۵	۰۵	۰۵	۰۶	۰۵	۰۵	۰۷	-	-	
۴۰۰	۴۰	۷۹	۱۳۲	۱۴۹	۸۰	۳۰	۲۱	۲۹	۸۰	۸۰	۸۰	۱۶۰	۱۶۰	۱۶۰	۳۱	۱۱۹	۸۰	۷۹	۱	-	

پاداشت ها: (الف) از تست اچ کروستال-والیس برای مقایسه ولایات و نیز قومیت استفاده شده است: **Sig > ۰.۰۱** * **Sig > ۰.۰۵** * **Sig > ۱.۰**
 (ب) به دلیل این که فقط یک گروه/تعداد محدودی از گروه های قومی برای مقایسه وجود دارد، نمی توان از تست آماری استفاده کرد.

جدول ۴-۶ الف - عقیده پاسخ دهندگان درباره این دیدگاه که «مرد باید نیازهای خانواده را به هر قیمت ممکن تأمین کند» بر اساس سن و جنس

مردان	همه ولایات			تخار			ننگرهار			کابل			بامیان		
	هر دو	بزرگسال	جوان	هر دو	بزرگسال	جوان	هر دو	بزرگسال	جوان	هر دو	بزرگسال	جوان	هر دو	بزرگسال	جوان
عدم موافقت جدی	۱.۰	۱.۰	-	۲.۵	-	-	۱.۳	۵.۰	۲.۵	-	-	-	-	-	-
عدم موافقت	۸.۵	۷.۰	۵.۰	۱۲.۵	۵.۰	۵.۰	۲.۵	۲۰.۰	۵.۰	۲۰.۰	۲۰.۰	۲۰.۰	۲۰.۰	۳۰.۰	۱۰.۰
موافقت	۳۳.۰	۳۷.۰	۱۵.۰	۷.۵	۳۵.۰	۱۵.۰	۶۰.۰	-	۷۵.۰	۱۷.۵	۲۵.۰	۱۷.۵	۲۵.۰	۲۵.۰	۱۰.۰
موافقت جدی	۵۶.۵	۴۸.۰	۸۰.۰	۷۷.۵	۶۰.۰	۸۰.۰	۳۶.۳	۷۵.۰	۱۷.۵	۵۵.۰	۶۲	۴۵.۰	۶۲	۴۵.۰	۸۰.۰
میانہ (X)	۴.۰۰	۴.۰۰	۴.۰۰	۴.۰۰	۴.۰۰	۴.۰۰	۴.۰۰	۴.۰۰	۴.۰۰	۴.۰۰	۴.۰۰	۴.۰۰	۴.۰۰	۴.۰۰	۴.۰۰
انحراف معیار	۰.۶۹	۰.۶۷	۰.۵۸	۰.۸۱	۰.۶۰	۰.۵۵	۰.۵۹	۱.۰۰	۰.۵۷	۰.۵۹	۰.۵۷	۰.۵۷	۰.۸۱	۰.۸۸	۰.۶۶
حجم نمونه	۲۰۰	۱۰۰	۲۰	۴۰	۲۰	۲۰	۸۰	۲۰	۴۰	۴۰	۴۰	۴۰	۴۰	۲۰	۲۰
زنان															
عدم موافقت جدی	۳.۵	۳.۰	۱۵.۰	-	۱۵.۰	-	-	-	-	-	-	-	۲.۵	۵.۰	-
عدم موافقت	۱۷.۰	۱۶.۰	۳۰.۰	۲.۵	۴۵.۰	-	۱۰.۰	۵.۰	۱۲.۵	۲۵.۰	۷.۵	۲۵.۰	۲۵.۰	۲۵.۰	۲۵.۰
موافقت	۴۶.۰	۴۷.۰	۳۵.۰	۳۲.۵	۲۰.۰	۳۰.۰	۶۵.۰	۳۵.۰	۶۷.۵	۴۰.۰	۶۲.۵	۳۵.۰	۴۰.۰	۳۵.۰	۴۵.۰
موافقت جدی	۳۳.۵	۳۳.۰	۲۰.۰	۶۵.۰	۲۰.۰	۷۰.۰	۲۵.۰	۶۰.۰	۲۰.۰	۳۳.۵	۳۰.۰	۳۵.۰	۳۳.۵	۳۵.۰	۳۰.۰
میانہ (X)	۳.۰۰	۳.۰۰	۳.۰۰	۳.۰۰	۳.۰۰	۳.۰۰	۳.۰۰	۳.۰۰	۳.۰۰	۳.۰۰	۳.۰۰	۳.۰۰	۳.۰۰	۳.۰۰	۳.۰۰
انحراف معیار	۰.۸۰	۰.۸۱	۰.۹۹	۰.۵۴	۱.۰۰	۰.۴۷	۰.۵۸	۰.۶۰	۰.۵۷	۰.۸۲	۰.۵۸	۰.۵۷	۰.۸۲	۰.۹۲	۰.۷۶
حجم نمونه	۲۰۰	۱۰۰	۲۰	۴۰	۲۰	۲۰	۸۰	۲۰	۴۰	۴۰	۴۰	۴۰	۴۰	۲۰	۲۰
هر دو															
عدم موافقت جدی	۲.۳	۲.۵	۷.۵	۱.۳	۷.۵	-	۰.۶	۲.۵	۱.۳	۱.۳	-	۲.۵	۱.۳	۲.۵	-
عدم موافقت	۱۳.۸	۱۳.۰	۱۷.۵	۷.۵	۲۵.۰	۲.۵	۶.۳	۱۲.۵	۸.۸	۸.۸	۳.۸	۲۳.۵	۲۳.۵	۲۷.۵	۱۷.۵
موافقت	۴۰.۰	۳۶.۰	۲۵.۰	۲۰.۰	۳۷.۵	۲۳.۵	۶۲.۵	۱۷.۵	۷۱.۳	۵۳.۸	۵۳.۸	۲۸.۸	۳۰.۰	۳۷.۵	۳۷.۵
موافقت جدی	۳۵.۰	۴۰.۵	۵۰.۰	۷۱.۳	۴۰.۰	۷۵.۰	۳۰.۶	۶۷.۵	۱۸.۸	۴۲.۵	۴۲.۵	۳۷.۵	۴۰.۰	۵۵.۰	۵۵.۰
میانہ (X)	۳.۰۰	۳.۰۰	۳.۵۰	۳.۰۰	۳.۰۰	۳.۰۰	۳.۰۰	۳.۰۰	۳.۰۰	۳.۰۰	۳.۰۰	۳.۰۰	۳.۰۰	۳.۰۰	۳.۰۰
انحراف معیار	۰.۷۷	۰.۷۷	۰.۹۸	۰.۶۸	۰.۹۹	۰.۵۱	۰.۵۹	۰.۸۲	۰.۵۷	۰.۵۶	۰.۵۶	۰.۸۴	۰.۸۹	۰.۷۷	۰.۷۷
حجم نمونه	۴۰۰	۲۰۰	۴۰	۸۰	۴۰	۴۰	۱۶۰	۴۰	۸۰	۸۰	۸۰	۸۰	۴۰	۴۰	۴۰

یادداشت ها: (الف) از تست یو مان-ویتنی برای مقایسه پاسخ دهندگان بزرگسال و جوان استفاده شده است؛ (ب) از تست اچ کروסקال-والیس برای مقایسه ولایات استفاده شده است؛ *** $\text{Sig} < 0.001$ ؛ ** $\text{Sig} < 0.01$ ؛ * $\text{Sig} < 0.05$ ؛ $\text{Sig} > 0.1$

جدول ۶-۴ ج- عقیده پاسخ دهندگان درباره این دیدگاه که «مرد باید نیازهای خانواده را به هر قیمت ممکن تأمین کند» بر اساس ولایت، قومیت و جنس

مجموع	همه ولایات			تخار			ننگرهار			کابل			بامیان				
	سایرین	هزاره	پشتون	مجموع	سایرین	پشتون	تاچیک	مجموع	سایرین	پشتون	مجموع	سایرین	پشتون	تاچیک	مجموع	هزاره	تاچیک
۱،۰	-	-	۱،۴	-	-	-	-	۲،۵	۲،۵	۱،۳	۱،۳	-	۱،۷	-	-	-	-
۸،۵	-	۲،۰	۱،۰	۲،۸	۵،۰	۱۵،۴	-	۱۲،۵	۱۲،۵	۲،۵	۲،۵	۳،۴	۲،۰	۲،۰	۲،۰	۲،۰	-
۳۴،۰	۳۱،۱	۱۷،۵	۳۷،۵	۵۳،۸	۲۵،۰	۷،۱	۱۵،۴	۷،۵	۶۰،۰	۶۰،۰	۶۰،۰	۵۶،۳	۶۱،۰	۱۷،۵	۱۷،۵	-	-
۵۶،۵	۷۸،۹	۶۲،۵	۶۰،۹	۳۳،۱	۷۰،۰	۹۲،۹	۳۰،۸	۷۷،۵	۷۷،۵	۱۶۲،۳	۴۰،۰	۴۳،۸	۳۳،۹	۶۲،۵	۶۲،۵	-	-
۴،۰	۴،۰	۴،۰	۴،۰	۴،۰	۴،۰	۴،۰	۴،۰	۴،۰	۴،۰	۴،۰	۴،۰	۳،۰	۳،۰	۴،۰	۴،۰	۴،۰	۴،۰
۰،۷	۰،۴	۰،۸	۰،۷	۰،۶	۰،۳	۰،۷	۰،۴	۰،۸	۰،۵	۰،۶	۰،۶	۰،۵	۰،۶	۰،۸	۰،۸	۰،۸	۰،۸
۲،۰	۱،۹	۴،۰	۶،۹	۷،۲	۴،۰	۱۳	۱۳	۴،۰	۴،۰	۸،۰	۵،۹	۱،۶	۴،۰	۴،۰	۴،۰	-	-
زنان																	
۳،۵	-	۲،۶	۳،۲	۵،۲	۱۵،۰	۲۵،۰	۲۵،۰	-	-	-	-	-	-	۲،۵	۲،۶	-	-
۱۷،۰	۲۸،۶	۲۵،۶	۷،۹	۱۶،۹	۳۷،۵	۳۱،۳	۱۲،۵	۲،۵	۲،۵	۱۰،۰	۲،۵	۲،۰	۶،۷	۲۵،۰	۲۵،۶	-	-
۴۶،۰	۳۳،۳	۴۱،۰	۴۲،۹	۵۴،۵	۲۷،۵	۲۵،۰	۵،۰	۳۳،۵	۶۰،۰	۶۵،۰	۶۰،۰	۶۶،۷	۶۵،۰	۴۰،۰	۴۱،۰	-	-
۳۳،۵	۳۸،۱	۳۰،۸	۴۶،۰	۳۳،۴	۲۰،۰	۴۳،۸	۱۲،۵	۶۵،۰	۲۰،۰	۲۵،۰	۲۵،۰	۱۳،۲	۲۸،۳	۳۳،۵	۳۰،۸	۱۰،۰	۱۰،۰
۳،۰	۳،۰	۳،۰	۳،۰	۳،۰	۳،۰	۳،۰	۳،۰	۳،۰	۳،۰	۳،۰	۳،۰	۳،۰	۳،۰	۳،۰	۳،۰	۳،۰	۳،۰
۰،۸	۰،۸	۰،۸	۰،۸	۰،۸	۱،۰	۰،۹	۱،۱	۰،۵	۰،۷	۰،۶	۰،۶	۰،۷	۰،۶	۰،۸	۰،۸	۰،۸	۰،۸
۲،۰	۲،۱	۳،۹	۶،۳	۷،۷	۴،۰	۱۶	۸	۴،۰	۴،۰	۸،۰	۶،۰	۱،۵	۶،۰	۴،۰	۳،۹	۱	۱
مردان																	
۲،۳	-	۱،۳	۲،۳	۳،۴	۷،۵	-	۹،۵	۱،۳	۱،۳	۶،۰	-	-	۸،۰	۱،۳	۱،۳	-	-
۱۳،۸	۱۵،۰	۳۲،۸	۹،۱	۱۰،۱	۳۱،۳	۱۶،۷	۱۴،۳	۷،۵	۷،۵	۶،۳	۱۰،۰	۹،۷	۵،۰	۳۲،۵	۳۲،۸	-	-
۴۰،۰	۳۷،۵	۳۹،۱	۳۴،۸	۵۳،۷	۲۶،۳	۱۶،۷	۵۲،۴	۲۰،۰	۶۰،۰	۶۲،۵	۶۰،۰	۶۱،۳	۶۲،۰	۲۸،۸	۳۹،۱	-	-
۳۵،۰	۵۷،۵	۴۶،۸	۵۳،۸	۳۳،۹	۴۵،۰	۶۶،۷	۳۳،۸	۷۱،۳	۳۰،۰	۳۰،۶	۳۰،۰	۲۹،۰	۳۱،۱	۳۷،۵	۴۶،۸	۱۰،۰	۱۰،۰
۳،۰	۳،۰	۳،۰	۳،۰	۳،۰	۳،۰	۳،۰	۳،۰	۳،۰	۳،۰	۳،۰	۳،۰	۳،۰	۳،۰	۳،۰	۳،۰	۳،۰	۳،۰
۰،۸	۰،۷	۰،۸	۰،۸	۰،۷	۱،۰	۰،۸	۰،۹	۰،۷	۰،۶	۰،۶	۰،۶	۰،۶	۰،۶	۰،۸	۰،۸	۰،۸	۰،۸
۴،۰	۴،۰	۷،۹	۱۳،۲	۱۴،۹	۸،۰	۳،۰	۲۱	۸،۰	۸،۰	۱۶،۰	۱،۰	۳،۱	۱۱،۹	۸،۰	۷،۹	۱	۱

یادداشت ها: (الف) از تست اچ کروستال-ولیس برای مقایسه ولایات و نیز قومیت استفاده شده است: $^{***}Sig < 0.001$; $^{**}Sig < 0.01$; $^{*}Sig < 0.05$; $^{>0.1}Sig$ (ب) به دلیل این که فقط یک گروه اتمداد محدودی از گروه های قومی برای مقایسه وجود دارد، نمی توان از تست آماری استفاده کرد.

جدول ۷-۴ الف- عقیده پاسخ دهندگان درباره این دیدگاه که «مرد کسی است که زن در همه شرایط بر او اتکا می تواند» بر اساس ولایت، سن و جنس

هر دو (ب)	همه ولایات		تخار		ننگرهار		کابل		پامیان		بزرگسال (ا)
	هر دو (ب)	هر دو (ب)	هر دو (ب)	هر دو (ب)	هر دو (ب)	هر دو (ب)	هر دو (ب)	هر دو (ب)	هر دو (ب)	هر دو (ب)	
۲.۵	۴.۰	۱.۰	۷.۵	۱۰.۰	۵.۰	-	-	-	۵.۱	۱۰.۵	-
۸.۰	۹.۱	۷.۰	۱۵.۰	۱۰.۰	۲.۰	۲.۵	۳.۸	۷.۵	۱۵.۴	۲۱.۱	۱۰.۰
۳۹.۱	۳۱.۳	۳۷.۰	۳۲.۵	۱۰.۰	۳۵.۰	۵.۰	۴۳.۸	۵۵.۰	۳۰.۸	۱۶.۳	۳۵.۰
۶.۰۳	۵۵.۶	۶۵.۰	۵۵.۰	۷.۰	۴.۰	۹۲.۵	۵۲.۵	۳۷.۵	۴۸.۷	۴۲.۱	۵۵.۰
۴.۰	۴.۰	۴.۰	۴.۰	۴.۰	۳.۰	۴.۰	۴.۰	۴.۰	۴.۰	۳.۰	۴.۰
۰.۷۵	۰.۸۲	۰.۶۷	۰.۹۸	۱.۰۵	۰.۹۱	۰.۳۸	۰.۵۷	۰.۶۱	۰.۹۰	۱.۰۵	۰.۶۹
۱۹۹	۹۹	۱۰۰	۴۰	۲۰	۲۰	۴۰	۸۰	۴۰	۳۹	۱۹	۲۰
زنان											
۱.۵	۱.۰	۲.۰	۵.۰	-	۱۰.۰	-	۱.۳	۲.۵	-	-	-
۵.۵	۵.۰	۶.۰	۲۵.۰	۲۰.۰	۳.۰	-	-	-	۲.۵	۵.۰	-
۴۷.۵	۴۶.۰	۴۹.۰	۳۷.۵	۳۵.۰	۳۰.۰	۳۵.۰	۵۵.۰	۵۷.۵	۵۵.۰	۴۰.۰	۷۰.۰
۴۵.۵	۴۸.۰	۴۳.۰	۳۲.۵	۳۵.۰	۳۰.۰	۶۵.۰	۴۳.۸	۴۰.۰	۴۲.۵	۵۵.۰	۳۰.۰
۳.۰	۳.۰	۳.۰	۳.۰	۳.۰	۳.۰	۴.۰	۴.۰	۳.۰	۴.۰	۳.۰	۳.۰
۰.۶۶	۰.۶۴	۰.۶۸	۰.۸۹	۰.۷۵	۱.۰۱	۰.۴۸	۰.۵۷	۰.۶۲	۰.۵۵	۰.۶۱	۰.۴۷
۲۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۴۰	۲۰	۲۰	۴۰	۸۰	۴۰	۴۰	۲۰	۲۰
هر دو											
۲.۰	۲.۵	۱.۵	۶.۳	۵.۰	۷.۵	-	۰.۶	۱.۳	۲.۵	۵.۱	-
۶.۸	۷.۰	۶.۵	۲۰.۰	۱۵.۰	۲۵.۰	۱.۳	۱.۹	۳.۸	۸.۹	۱۲.۸	۵.۰
۳۸.۳	۳۸.۷	۳۸.۰	۳۰.۰	۳۷.۵	۳۲.۵	۲۰.۰	۴۹.۴	۵۶.۳	۴۳.۰	۳۲.۳	۵۲.۵
۵۲.۹	۵۱.۸	۵۴.۰	۴۳.۸	۵۲.۵	۳۵.۰	۷۸.۸	۴۸.۱	۳۸.۸	۴۵.۶	۴۸.۷	۴۲.۵
۴.۰	۴.۰	۴.۰	۴.۰	۴.۰	۴.۰	۴.۰	۴.۰	۴.۰	۴.۰	۳.۰	۳.۰
۰.۷۱	۰.۷۳	۰.۶۹	۰.۹۴	۰.۹۱	۰.۹۶	۰.۴۵	۰.۵۷	۰.۶۱	۰.۷۴	۰.۸۸	۰.۵۹
۳۹۹	۱۹۹	۲۰۰	۸۰	۴۰	۴۰	۸۰	۱۶۰	۸۰	۷۹	۳۹	۴۰

یادداشت ها: (ا) از تست یو-مان-ویتنی برای مقایسه پاسخ دهندگان بزرگسال و جوان استفاده شده است؛ (ب) از تست آچ کروکال-والیس برای مقایسه ولایات استفاده شده است؛ *** $\text{Sig} > 0.001$ ؛ ** $\text{Sig} > 0.01$ ؛ * $\text{Sig} > 0.05$ ؛ $\text{Sig} > 0.1$

جدول ۴-۷ ب- عقیده پاسخ دهندگان درباره این دیدگاه که «مرد کسی است که زن در همه شرایط بر او اتکا می تواند» بر اساس ولایت، سطح تحصیلات و جنس

همه ولایات			تخار			ننگرهار (ب)			کابل			بامیان (ب)			پنج شوار ابتدائیه		
مجموع	لیسه	دانشگاه	مجموع	لیسه	دانشگاه	مجموع	لیسه	دانشگاه	مجموع	لیسه	دانشگاه	مجموع	لیسه	دانشگاه	مجموع	لیسه	دانشگاه
۲۶	-	۵۲	-	۱۰۰	-	۵۶	-	-	-	-	-	-	-	۵۳	-	۱۴۳	-
۸۲	۴۷	۱۰۴	-	۱۰۰	-	۳۲۳	-	۲۷	-	۲۰۰	-	۳۸	-	۱۵۸	۲۱۴	۲۱۴	-
۳۹۷	۳۷۹	۳۹۹	-	۱۰۰	-	۳۷۸	-	۵۴	-	۱۸۲	-	۴۳۸	-	۳۱۶	۳۱۴	۳۱۴	-
۵۹۵	۶۷۴	۵۴۳	-	۷۰	-	۴۴۴	-	۹۱۹	-	۸۱۸	-	۵۲۵	-	۳۷۴	۳۲۳	۳۲۳	-
۴۰	۴۰	۴۰	-	۴۰	-	۳۰	-	۴۰	-	۴۰	-	۴۰	-	۴۰	۳۰	۳۰	-
۰۸	۰۶	۰۹	-	۱۰	-	۱۰	-	۰۴	-	۰۴	-	۰۶	-	۰۹	۰۸	۰۸	-
۱۹۶	۴۳	۷۸	۲	۲۰	۲	۱۸	۰	۳۷	۱۰	۱۱	۵	۸۰	۲۱	۳۹	۱۵	۳	۱۱
زنان																	
۱۵	-	۲۶	-	-	-	۱۱۱	-	-	-	-	-	۱۳	-	-	-	-	-
۵۵	-	۱۰۵	-	۲۰	-	۱۶۷	-	-	-	-	-	-	-	۲۵	-	۱۲۵	-
۴۷۵	۵۴۵	۲۸۹	-	۴۰	-	۳۸۹	-	۳۵۰	-	۱۶۷	-	۵۵۰	-	۶۵۱	۷۷۸	۷۷۸	-
۳۵۵	۴۵۵	۵۷۹	-	۴۰	-	۳۳۳	-	۶۵۰	-	۸۳۳	-	۴۳۸	-	۳۴۹	۳۲۳	۳۲۳	-
۳۰	۳۰	۴۰	-	۳۰	-	۳۰	-	۴۰	-	۴۰	-	۴۰	-	۳۰	۳۰	۳۰	-
۰۷	۰۵	۰۸	-	۰۸	-	۱۰	-	۰۵	-	۰۷	-	۰۶	-	۰۵	۰۴	۰۸	-
۲۰۰	۲۲	۳۸	۱	۱۵	۶	۱۸	۶	۴۰	۲	۳	۶	۲۹	۱۵	۴۳	۹	۸	۲۲
مردان																	
۲۰	-	۴۳	-	۵۷	-	۸۳	-	-	-	-	-	۰۶	-	۲۶	-	۹۱	-
۶۸	۳۱	۱۰۴	-	۱۴۳	-	۱۹۴	-	۱۳	-	۹۱	-	۱۹	-	۹۰	۱۰۵	۱۸۲	-
۳۸۷	۳۶۹	۳۹۶	-	۳۲۹	-	۳۳۳	-	۲۰۸	-	۱۴۳	-	۴۹۴	-	۴۳۶	۵۲۶	۳۲۷	-
۵۲۴	۶۰۰	۵۵۷	-	۵۷۱	-	۳۸۹	-	۷۷۹	-	۹۱۷	-	۴۸۱	-	۴۴۹	۳۶۸	۵۰۰	-
۴۰	۴۰	۴۰	-	۴۰	-	۳۰	-	۴۰	-	۴۰	-	۴۰	-	۳۰	۳۰	۳۰	-
۰۷	۰۶	۰۸	-	۰۹	-	۱۰	-	۰۵	-	۰۳	-	۰۶	-	۰۷	۰۷	۱۰	-
۳۹۶	۶۵	۱۱۶	۴۴	۲۵	۶	۳۶	۶	۷۷	۱۲	۱۴	۱۱	۴۰	۳۱	۷۹	۲۳	۴	۳۳
هر دو																	
۲۰	-	۴۳	-	۵۷	-	۸۳	-	-	-	-	-	۰۶	-	۲۶	-	۹۱	-
۶۸	۳۱	۱۰۴	-	۱۴۳	-	۱۹۴	-	۱۳	-	۹۱	-	۱۹	-	۹۰	۱۰۵	۱۸۲	-
۳۸۷	۳۶۹	۳۹۶	-	۳۲۹	-	۳۳۳	-	۲۰۸	-	۱۴۳	-	۴۹۴	-	۴۳۶	۵۲۶	۳۲۷	-
۵۲۴	۶۰۰	۵۵۷	-	۵۷۱	-	۳۸۹	-	۷۷۹	-	۹۱۷	-	۴۸۱	-	۴۴۹	۳۶۸	۵۰۰	-
۴۰	۴۰	۴۰	-	۴۰	-	۳۰	-	۴۰	-	۴۰	-	۴۰	-	۳۰	۳۰	۳۰	-
۰۷	۰۶	۰۸	-	۰۹	-	۱۰	-	۰۵	-	۰۳	-	۰۶	-	۰۷	۰۷	۱۰	-
۲۰۰	۲۲	۳۸	۱۱۳	۲۸	۱۵	۳۸	۶	۴۰	۲	۳	۶	۲۹	۱۵	۴۳	۹	۸	۲۲

یادداشت ها: (الف) از تست آج کروسکال-والیس برای مقایسه ولایات و نیز سطح تحصیلات استفاده شده است: $Sig > 0.05$; $Sig > 0.01$; $Sig > 0.001$ (ب) به دلیل این که فقط یک گروه تعداد محدودی از گروه های مقایسه وجود دارد، نمی توان از تست آماری استفاده کرد.

جدول ۷-۳ ج- عقیده پاسخ دهندگان درباره این دیدگاه که «مرد کسی است که زن در همه شرایط بر او اتکا می‌تواند» بر اساس ولایت، قومیت و جنس

مردان	همه ولایات			تخار			ننگرهار			کابل			بامیان			
	مجموع	سایرین	هزاره	پشتون	تاجیک	مجموع	سایرین	پشتون	تاجیک	مجموع	سایرین	پشتون	تاجیک	مجموع	هزاره	تاجیک
عدم موافقت جدی	۲.۵	۱۵.۸	۵.۱	-	-	۷.۵	۲۱.۴	-	-	-	-	-	-	۵.۱	-	-
عدم موافقت	۸.۰	۲۶.۳	۱۵.۴	۲.۹	۴.۲	۱۵.۰	۲۵.۷	۷.۷	-	۲.۵	۲.۵	-	۵.۱	۱۵.۴	-	-
موافقت	۲۹.۱	۲۶.۳	۳۰.۸	۲۰.۳	۳۷.۵	۳۲.۵	۱۴.۳	۳۸.۵	۱۵.۴	۵.۰	۴۳.۸	۴۳.۸	۴۲.۴	۳۰.۸	-	-
موافقت جدی	۶۰.۳	۳۱.۶	۴۸.۷	۱۶.۸	۵۸.۳	۵۵.۰	۲۸.۶	۵۳.۸	۸۴.۶	۹۲.۵	۵۲.۵	۵۶.۳	۵۲.۵	۴۸.۷	-	-
میانده (X)	۴.۰	***۳.۰	***۳.۰	***۴.۰	***۴.۰	***۴.۰	***۳.۰	***۴.۰	***۴.۰	***۴.۰	***۴.۰	۴.۰	۴.۰	***۳.۰	-	-
انحراف معیار	۰.۸	۱.۱	۰.۹	۰.۵	۰.۶	۱.۰	۱.۲	۰.۷	۰.۴	۰.۴	۰.۵	۰.۵	۰.۶	۰.۹	-	-
حجم نمونه	۲۰۰	۱۹	۴۰	۶۹	۷۲	۴۰	۱۴	۱۳	۱۳	۴۰	۵	۱۶	۵۹	۴۰	-	-
زنان	۱.۵	۴.۸	-	-	۲.۶	۵.۰	۶.۳	-	۶.۳	-	-	-	-	-	-	-
عدم موافقت جدی	۵.۵	۹.۵	۲.۶	۶.۳	۵.۲	۲۵.۰	۱۲.۵	۵.۰	۲۵.۰	-	-	۱.۷	۲.۵	۲.۶	-	-
عدم موافقت	۴۷.۵	۲۸.۱	۵۶.۴	۳۶.۵	۵۴.۵	۳۷.۵	۳۷.۵	۲۵.۰	۴۳.۸	۳۵.۰	۴۰.۰	۴۶.۷	۵۸.۳	۵۵.۰	-	-
موافقت	۴۵.۵	۳۷.۶	۴۱.۰	۵۷.۱	۳۷.۷	۳۲.۵	۴۴.۸	۲۵.۰	۲۵.۰	۶۵.۰	۴۳.۸	۵۳.۳	۴۰.۰	۴۲.۵	-	-
موافقت جدی	۳.۰	۳.۰	۳.۰	۴.۰	۳.۰	***۲.۰	۳.۰	۲.۵	۳.۰	***۴.۰	۴.۰	۴.۰	۳.۰	***۳.۰	۴.۰	۴.۰
میانده (X)	۰.۷	۰.۸	۰.۵	۰.۶	۰.۷	۰.۹	۰.۹	۰.۹	۰.۹	۰.۵	۰.۵	۰.۵	۰.۶	۰.۵	-	-
انحراف معیار	۲۰۰	۲۱	۳۹	۶۳	۷۷	۴۰	۱۶	۸	۱۶	۴۰	۸۰	۱۵	۶۰	۴۰	-	-
حجم نمونه	۲۰۰	۲۱	۳۹	۶۳	۷۷	۴۰	۱۶	۸	۱۶	۴۰	۸۰	۱۵	۶۰	۴۰	-	-
هر دو	۲.۰	۱۰.۰	۲.۶	-	۱.۳	۶.۳	۱۲.۳	-	۳.۴	-	۶.۰	-	۸.۰	۲.۵	۲.۶	-
عدم موافقت جدی	۶.۸	۱۷.۵	۹.۰	۴.۵	۴.۷	۲۰.۰	۳۳.۳	۲۳.۸	۱۳.۸	۱.۳	۱.۹	-	۲.۵	۸.۹	-	-
عدم موافقت	۳۸.۳	۳۳.۵	۴۳.۶	۲۸.۰	۴۶.۳	۳۰.۰	۱۶.۷	۳۳.۳	۳۱.۰	۲۰.۰	۴۹.۴	۴۵.۲	۵۰.۴	۴۲.۰	-	-
موافقت	۵۲.۹	۴۰.۰	۴۴.۹	۶۷.۴	۴۷.۷	۴۳.۸	۳۶.۷	۴۲.۹	۵۱.۷	۷۸.۸	۴۸.۱	۵۴.۸	۴۶.۲	۴۵.۶	-	-
موافقت جدی	۴.۰	***۳.۰	***۳.۰	***۴.۰	***۳.۰	***۲.۰	۳.۰	۳.۰	۴.۰	***۴.۰	***۲.۰	۴.۰	۳.۰	***۳.۰	۴.۰	۴.۰
میانده (X)	۰.۷	۱.۰	۰.۷	۰.۶	۰.۶	۰.۹	۱.۱	۰.۸	۰.۸	۰.۴	۰.۶	۰.۵	۰.۶	۰.۷	-	-
انحراف معیار	۴۰۰	۴۰	۷۹	۱۲۲	۱۴۹	۸۰	۳۰	۲۱	۲۹	۸۰	۱۶۰	۳۱	۱۱۹	۸۰	-	-
حجم نمونه	۴۰۰	۴۰	۷۹	۱۲۲	۱۴۹	۸۰	۳۰	۲۱	۲۹	۸۰	۱۶۰	۳۱	۱۱۹	۸۰	-	-

یادداشت ها: (الف) از تست اچ کروسکال-والیس برای مقایسه ولایات و نیز قومیت استفاده شده است: $Sig > 0.05$; $Sig > 0.01$; $Sig > 0.001$. (ب) به دلیل این که فقط یک گروه اتعداد محدودی از گروه های قومی برای مقایسه وجود دارد نمی توان از تست آماری استفاده کرد.

جدول ۸-۴ الف- عقیده پاسخ دهندگان درباره این دیدگاه که «زنان باید عقیده دار انجام کارهای خانگی باشند» بر اساس ولایت، سن و جنس

همه ولایات			تخار			ننگرهار			کابل			پامیان		
هر دو	بزرگسال	جوان	هر دو	بزرگسال	جوان	هر دو	بزرگسال	جوان	هر دو	بزرگسال	جوان	هر دو	بزرگسال	جوان
۲.۰	۱.۰	۳.۰	۲.۵	۵.۰	-	-	-	۲.۵	۱.۳	-	۲.۵	۵.۰	-	۱.۰
۱۳.۰	۸.۰	۱۸.۰	۱۷.۵	۲۵.۰	-	-	-	۲.۰	۱۲.۵	۵.۰	۲.۰	۲۲.۵	۵.۰	۴.۰
۳۶.۵	۳۵.۰	۳۸.۰	۳۵.۰	۳۵.۰	۵.۰	-	-	۶.۰	۵۸.۸	۵۷.۵	۶.۰	۳۷.۵	۵۷.۵	۳.۰
۴۸.۵	۵۶.۰	۴۱.۰	۴۵.۰	۳۵.۰	۹۵.۰	۱۰۰.۰	-	۱۷.۵	۳۷.۵	۳۷.۵	۱۷.۵	۴۵.۰	۳۷.۵	۲.۰
۳.۰	***۴.۰	***۳.۰	۳.۰	۳.۰	۴.۰	۴.۰	۴.۰	***۳.۰	۳.۰	***۳.۰	***۳.۰	۳.۰	***۴.۰	***۲.۵
۰.۷	۰.۶۹	۰.۸۳	۰.۸۳	۰.۸۲	۰.۱۲	۰.۱۶	۰.۰	۰.۶۹	۰.۶۶	۰.۵۷	۰.۶۹	۰.۳۹	۰.۵۷	۰.۹۴
۲.۰	۱.۰	۱.۰	۴.۰	۲.۰	۲.۰	۴.۰	۲.۰	۴.۰	۸.۰	۴.۰	۴.۰	۴.۰	۲.۰	۲.۰
زنان														
۲.۵	-	۵.۰	۲.۵	-	-	-	-	۵.۰	۲.۵	-	۵.۰	۵.۰	-	۱.۰
۱۱.۵	۱۱.۰	۱۲.۰	۱۷.۵	۳.۰	۱۵.۰	۱.۰	۵.۰	۱۵.۰	۱.۰	۵.۰	۱۵.۰	۱.۰	۱.۰	۱.۰
۴۷.۵	۴۶.۰	۴۹.۰	۳۲.۵	۲۵.۰	۳۵.۰	۴.۰	۴۵.۰	۵۷.۵	۵۳.۸	۵۰.۰	۵۷.۵	۵۷.۵	۶.۰	۵۵.۰
۳۸.۵	۳۴.۰	۳۴.۰	۴۷.۵	۴۵.۰	۵.۰	۵.۰	۵.۰	۲۲.۵	۳۳.۸	۴۵.۰	۲۲.۵	۳۷.۵	۳.۰	۲۵.۰
۲.۰	۳.۰	۳.۰	۳.۵	۳.۰	۳.۵	۳.۵	۳.۵	***۳.۰	۳.۰	***۳.۰	***۳.۰	۳.۰	۳.۰	۳.۰
۰.۷۴	۰.۶۶	۰.۸۱	۰.۸۴	۰.۸۸	۰.۶۷	۰.۶۷	۰.۶۰	۰.۷۷	۰.۷۱	۰.۵۹	۰.۷۷	۰.۶۴	۰.۵۹	۰.۸۷
۲.۰	۱.۰	۱.۰	۴.۰	۲.۰	۲.۰	۴.۰	۲.۰	۴.۰	۸.۰	۴.۰	۴.۰	۴.۰	۲.۰	۲.۰
هر دو														
۲.۳	۵.۰	۴.۰	۲.۵	۲.۵	-	-	-	۳.۸	۱.۹	-	۳.۸	۵.۰	-	۱.۰
۱۲.۳	۹.۵	۱۵.۰	۱۷.۵	۲۷.۵	۷.۵	۵.۰	۲.۵	۱۷.۵	۱۱.۳	۵.۰	۱۷.۵	۱۶.۳	۷.۵	۲۵.۰
۴۳.۰	۴۰.۵	۴۳.۵	۳۳.۸	۳۰.۰	۲۰.۰	۲۱.۳	۲۲.۵	۵۸.۸	۵۶.۳	۵۳.۸	۵۸.۸	۴۲.۵	۴۲.۵	۴۲.۵
۴۳.۵	۴۹.۵	۳۷.۵	۴۶.۳	۴۰.۰	۷۲.۵	۷۳.۸	۷۵.۰	۲.۰	۳۰.۶	۴۱.۳	۲.۰	۳۶.۳	۵.۰	۲۲.۵
۲.۰	***۲.۰	***۲.۰	***۳.۰	۳.۰	۴.۰	***۴.۰	۴.۰	***۳.۰	***۳.۰	***۳.۰	***۳.۰	***۳.۰	***۲.۵	***۲.۰
۰.۷۶	۰.۶۸	۰.۸۲	۰.۸۳	۰.۸۹	۰.۶۲	۰.۵۶	۰.۵۱	۰.۷۳	۰.۶۹	۰.۵۸	۰.۷۳	۰.۵۱	۰.۶۳	۰.۹۲
۴.۰	۲.۰	۲.۰	۸.۰	۴.۰	۴.۰	۸.۰	۴.۰	۸.۰	۱۶.۰	۸.۰	۸.۰	۸.۰	۴.۰	۴.۰

یادداشت ها: (۱) از تست یو مان-ویتنی برای مقایسه پاسخ دهندگان بزرگسال و جوان استفاده شده است؛ (ب) از تست آچ کروکسال-والیس برای مقایسه ولایات استفاده شده است؛ *** $\text{Sig} < .001$ ؛ ** $\text{Sig} < .01$ ؛ * $\text{Sig} < .05$ ؛ $\text{Sig} > .1$

جدول ۴-۸ ب- عقیده پاسخ دهندگان درباره این دیدگاه که «زبان باید عهده دار انجام کارهای خانه باشند» بر اساس ولایت، سطح تحصیلات و جنس

مجموع	همه ولایات						تخار						ننگرهار (ب)						بامیان (ب)						مجموع	
	دانشگاه		ابتدائیه		لیسه		مجموع		دانشگاه		ابتدائیه		لیسه		مجموع		دانشگاه		ابتدائیه		لیسه		مجموع			
	شماره	درصد	شماره	درصد	شماره	درصد	شماره	درصد	شماره	درصد	شماره	درصد	شماره	درصد	شماره	درصد	شماره	درصد	شماره	درصد	شماره	درصد	شماره	درصد		
۲،۰	۳۸	-	۱،۷	۲،۵	-	۵،۶	-	-	-	-	-	۱،۳	-	۲،۱	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	۱۳،۳	-
۱۳،۳	۱۶،۷	-	۱۳،۶	۱۷،۵	-	۳۷،۸	-	-	-	-	-	۱۲،۵	۹،۵	۱۸،۸	-	۱۰،۵	-	-	-	-	-	-	-	-	۳۳،۳	-
۳۷،۲	۳۹،۷	-	۳۰،۵	۳۵،۰	-	۱۶،۷	۲،۷	-	۹،۱	-	۵۳،۱	۶۱،۹	۶۲،۵	۶۲،۵	۶۲،۵	۶۳،۲	-	-	-	-	-	-	-	-	۲۶،۷	۳۳،۳
۳۷،۴	۳۹،۷	-	۵۴،۲	۴۵،۰	-	۵۰،۰	۹،۷،۳	۱۰۰،۰	۹۰،۹	۱۰۰،۰	۲۷،۵	۲۸،۶	۲۵،۰	۳۷،۵	۳۷،۵	۲۶،۳	-	-	-	-	-	-	-	-	۲۶،۷	۶۶،۷
۳،۰	۳،۰	-	۴،۰	***۳،۰	-	۳،۵	***۴،۰	۴،۰	۴،۰	۴،۰	***۳،۰	۳،۰	۳،۰	۳،۰	۳،۰	۳،۰	-	-	-	-	-	-	-	-	۴،۰	۴،۰
۰،۸	۰،۸	-	۰،۸	۰،۸	-	۱،۰	۰،۲	۰،۲	۰،۳	۰،۲	۰،۷	۰،۶	۰،۸	۰،۵	۰،۶	۰،۶	-	-	-	-	-	-	-	-	۱،۰	۰،۷
۱۹،۶	۷۸	۱۶	۵۹	۴۰	۶	۱۸	۳۷	۱۰	۱۱	۵	۱۱	۸۰	۲۱	۳۲	۸	۱۹	۳۹	۱۰	۱۵	۳	۱۱	۳۳	۱۱	۱۵	۳	
زنان																										
۲،۵	۷،۹	-	-	۲،۵	-	-	-	-	-	-	-	۲،۵	۱۰،۰	۸،۳	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	۱۱،۱	۱۲،۵
۱۱،۵	۲۲،۷	-	۹،۸	۱۷،۵	-	۳۷،۸	۱۰،۰	-	۳۳،۳	۱۶،۷	۶،۹	۱۰،۰	۲،۰	۱۶،۷	۶،۷	۷،۰	-	-	-	-	-	-	-	-	۳۳،۳	-
۴۷،۵	۵۹،۱	-	۴۶،۴	۳۳،۵	-	۳۷،۸	۴،۰	-	۱۰،۰	-	۴۱،۴	۵۲،۸	۵۰،۰	۳۳،۳	۸۰،۰	۵۱،۲	-	-	-	-	-	-	-	-	۵۵،۶	۱۰۰،۰
۳۸،۵	۴۷،۴	-	۴۳،۸	۴۷،۵	-	۴۴،۴	۵،۰	-	۶۶،۷	۵۰،۰	۵۱،۷	۳۳،۸	۲۰،۰	۴۱،۷	۱۳،۳	۴۱،۹	-	-	-	-	-	-	-	-	۳۷،۵	-
***۳،۰	***۳،۰	-	***۳،۰	۳،۰	-	۳،۰	***۴،۰	۳،۰	۳،۰	۳،۰	۴،۰	۳،۰	۳،۰	۳،۰	۳،۰	۳،۰	-	-	-	-	-	-	-	-	۳،۰	۳،۰
۰،۷	۰،۸	-	۰،۷	۰،۸	-	۰،۹	۰،۷	۰،۲	۱،۲	۰،۲	۰،۶	۰،۷	۰،۹	۱،۰	۰،۵	۰،۶	-	-	-	-	-	-	-	-	۰،۷	۱،۰
۲۰،۰	۲۲	۲۸	۱۱۲	۴۰	۱	۱۸	۴۰	۲	۳	۶	۲۹	۸۰	۱۰	۱۲	۱۵	۴۳	۴۰	۹	۱۵	۱	۱۱	۲۲	۲۲	۱۵	۳	
مردان																										
۲،۳	۳،۱	-	۰،۶	۲،۵	-	۲،۸	-	-	-	-	-	۱،۹	۳،۲	۴،۵	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	۱۲،۰	-
۱۲،۴	۱۵،۴	-	۱۱،۱	۱۷،۵	-	۳۷،۸	۵،۲	-	۷،۱	۹،۱	۵،۰	۱۱،۳	۱۲،۹	۱۸،۲	۴،۳	۸،۱	۱۶،۵	-	-	-	-	-	-	-	۲۱،۷	-
۴۲،۴	۴۷،۷	-	۴۰،۹	۳۳،۸	-	۳۲،۲	۲۲،۱	-	۱۶،۷	۷،۱	۱۸،۲	۵۶،۳	۵۸،۱	۴۷،۷	۷۳،۹	۵۴،۸	۴۳،۰	-	-	-	-	-	-	-	۳۴،۸	۵۰،۰
۳۲،۹	۳۳،۸	-	۴۰،۹	۴۶،۲	-	۴۷،۲	۷۷،۷	۸۳،۳	۸۵،۷	۷۷،۷	۶۵،۰	۲۰،۶	۲۵،۸	۲۹،۵	۲۱،۷	۳۷،۱	۲۵،۴	-	-	-	-	-	-	-	۲۰،۴	۵۰،۰
۳،۰	۳،۰	-	۳،۰	***۳،۰	-	۳،۰	***۴،۰	۴،۰	۴،۰	۴،۰	۴،۰	***۳،۰	۳،۰	۳،۰	۳،۰	۳،۰	***۳،۰	-	-	-	-	-	-	-	۳،۰	۳،۰
۰،۸	۰،۸	-	۰،۷	۰،۸	-	۰،۹	۰،۶	۰،۴	۰،۶	۰،۶	۰،۶	۰،۷	۰،۷	۰،۸	۰،۵	۰،۶	۰،۹	-	-	-	-	-	-	-	۱،۰	۰،۶
۳۹،۶	۶۵	۴۴	۱۷۱	۸۰	۳	۴۶	۷۷	۱۲	۱۴	۱۱	۴۰	۱۶۰	۳۱	۴۴	۲۳	۶۲	۷۹	۱۹	۲۲	۴	۳۳	۳۳	۳۳	۲۲	۴	

یادداشت ها: (الف) از تست اچ کروסקال-والیس برای مقایسه ولایات و نیز سطح تحصیلات استفاده شده است؛ **Sig > 0.05** *؛ **Sig > 0.01** **؛ **Sig > 0.001** *** به دلیل این که فقط یک گروه امتداد محدودی از گروه های قومی برای مقایسه وجود دارد، نمی توان از تست آماری استفاده کرد.

جدول ۴-۸ ج- عقیده پاسخ دهندگان درباره این دیدگاه که «زنان باید عهده دار انجام کارهای خانه باشند» بر اساس ولایت، قومیت و جنس

مردان	همه ولایات			تخار			ننگرهار			کابل			بامیان				
	مجموع	سایرین	هزاره	پشتون	تاجیک	مجموع	پشتون	مجموع	سایرین	پشتون	مجموع	سایرین	پشتون	تاجیک	مجموع	هزاره	تاجیک
۲،۰	-	۲،۹	-	۲،۵	-	۷،۷	-	-	-	-	۱،۳	-	۶،۳	-	۵،۰	-	-
۱۳،۰	۲۶،۳	۵،۸	۳۵،۷	۱۷،۵	-	۱۵،۴	-	-	-	۱۲،۵	-	۱۳،۵	۱۳،۶	۲۲،۵	۲۲،۵	-	-
۳۶،۵	۳۱،۶	۲۴،۶	۲۱،۴	۳۵،۰	۳۳،۱	۶۱،۵	۲،۵	۵۸،۸	۶۰،۰	۵۱،۶	۶۰،۰	۵۰،۰	۶۱،۰	۳۷،۵	۳۷،۵	-	-
۴۸،۵	۴۲،۱	۶۶،۷	۴۲،۹	۴۵،۰	۳۲،۷	۱۵،۴	۹۷،۵	۲۷،۵	۴۰،۰	۳۱،۳	۲۵،۴	۳۰،۰	۳۰،۰	۴۵،۰	۴۵،۰	-	-
۳،۰	***۲،۰	***۴،۰	***۲،۰	***۳،۰	***۳،۰	***۳،۰	***۴،۰	***۲،۰	***۳،۰	***۳،۰	***۳،۰	***۳،۰	***۳،۰	***۳،۰	***۳،۰	***۳،۰	***۳،۰
۰،۸	۰،۸	۰،۷	۰،۹	۰،۸	۰،۶	۰،۸	۰،۲	۰،۷	۰،۵	۰،۲	۰،۷	۰،۵	۰،۶	۰،۹	۰،۹	-	-
۲۰۰	۱۹	۶۹	۱۴	۴۰	۷۲	۱۳	۴۰	۸۰	۴۰	۴۰	۸۰	۵	۵۹	۴۰	۴۰	-	-
زنان																	
۲،۵	۴،۸	۵،۱	۶،۳	۲،۵	-	-	-	۲،۵	-	-	-	-	۳،۳	۵،۰	۵،۱	-	-
۱،۱	۱۹،۰	۶،۳	۲۵،۰	۱۷،۵	۱۴،۳	-	۱۰،۰	۱۰،۰	-	-	-	-	۱۳،۳	۱۰،۰	۱۰،۳	-	-
۴۷،۵	۲۸،۶	۴۶،۰	۳۱،۳	۳۲،۵	۴۸،۱	۶۲،۵	۴۰،۰	۵۳،۸	۲۰،۰	۵۳،۳	۵۶،۷	۵۹،۰	۵۶،۷	۵۷،۵	۵۹،۰	-	-
۲۸،۵	۴۷،۶	۳۷،۶	۳۷،۵	۴۷،۵	۳۵،۱	۳۷،۵	۵۰،۰	۳۳،۸	۸۰،۰	۳۶،۷	۱۶،۷	۲۷،۵	۲۷،۵	۲۷،۵	۲۷،۵	۱۰۰،۰	۱۰۰،۰
۳،۰	***۳،۰	***۳،۰	***۳،۰	***۲،۰	***۲،۰	***۳،۰	***۳،۰	***۳،۰	***۳،۰	***۳،۰	***۳،۰	***۳،۰	***۳،۰	***۳،۰	***۳،۰	***۳،۰	***۳،۰
۰،۷	۰،۹	۰،۶	۱،۰	۰،۸	۰،۸	۰،۵	۰،۷	۰،۷	۰،۴	۰،۵	۰،۷	۰،۴	۰،۵	۰،۸	۰،۸	-	-
۲۰۰	۲۱	۶۳	۱۶	۴۰	۷۷	۸	۴۰	۸۰	۵	۱۵	۶۰	۵	۵۹	۴۰	۴۹	۱	۱
هر دو																	
۲،۳	۲،۵	۵،۱	۲،۳	۲،۵	۱،۳	۴،۸	-	۱،۹	-	-	۳،۲	۱،۷	۳،۲	۵،۰	۵،۱	-	-
۱۲،۳	۲۲،۵	۶،۱	۳۰،۰	۱۷،۵	۱۲،۸	۹،۵	۵،۰	۱۱،۳	-	۶،۵	۱۳،۴	۱۶،۳	۱۳،۴	۱۶،۳	۱۶،۵	-	-
۴۲،۰	۳۰،۰	۳۳،۸	۲۶،۷	۳۳،۸	۵۱،۰	۶۱،۹	۲۱،۳	۵۶،۳	۴۰،۰	۵۱،۶	۵۸،۸	۴۲،۵	۵۸،۸	۴۲،۵	۴۳،۰	-	-
۳۳،۵	۴۵،۰	۵۷،۶	۴۰،۰	۴۶،۳	۳۳،۹	۳۳،۸	۷۳،۸	۳۰،۶	۶۰،۰	۲۸،۷	۱۶،۱	۳۶،۳	۲۵،۴	۳۶،۳	۳۵،۴	۱۰۰،۰	۱۰۰،۰
۳،۰	***۲،۰	***۴،۰	***۳،۰	***۳،۰	***۳،۰	***۳،۰	***۴،۰	***۳،۰	***۳،۰	***۳،۰	***۳،۰	***۳،۰	***۳،۰	***۳،۰	***۳،۰	***۳،۰	***۳،۰
۰،۸	۰،۹	۰،۷	۰،۹	۰،۸	۰،۷	۰،۷	۰،۶	۰،۷	۰،۵	۰،۷	۰،۷	۰،۷	۰،۷	۰،۹	۰،۹	-	-
۴۰۰	۴۰	۱۳۳	۳۰	۸۰	۱۴۹	۲۱	۴۰	۱۶۰	۸۰	۳۱	۱۱۹	۸۰	۷۹	۸۰	۷۹	۱	۱

پادداشت ها: (الف) از تست اچ کروسکال-والیس برای مقایسه ولایات و نیز قومیت استفاده شده است: *** $Sig < 0.001$; ** $Sig < 0.01$; * $Sig < 0.05$; (ب) به دلیل این که فقط یک گروه/نمونه محدودی از گروه های قومی برای مقایسه وجود دارد، نمی توان از تست آماری استفاده کرد.

جدول ۹-۴ الف- عقیده پاسخ دهندگان درباره این دیدگاه که «هربری مردان از زنان بهتر است» بر اساس ولایت، سن و جنس

هر دو	همه ولایات			ننګرهار			کابل			پامیان		
	جوان	هر دو	بزرگسال	جوان	هر دو	بزرگسال	جوان	هر دو	بزرگسال	جوان	هر دو	بزرگسال
۴.۵	۴.۰	۱۷.۵	۲۵.۰	-	-	-	-	-	-	۱.۰	۵.۰	-
۱۶.۵	۲۱.۰	۱۷.۵	۵.۰	۲.۵	۱۷.۵	۱۵.۰	۱۷.۵	۲۰.۰	۲۷.۵	۴۵.۰	۱۰.۰	۱.۰
۳۲.۰	۳۱.۰	۳۳.۰	۳۰.۰	۵.۰	۵۵.۰	۶۲.۵	۲۲.۵	۴۷.۵	۲۲.۵	۵.۰	۴۰.۰	۴.۰
۳۷.۰	۳۴.۰	۳۲.۵	۴۰.۰	۹.۰	۳۷.۵	۳۲.۵	۳۷.۵	۳۳.۵	۴۵.۰	۴۰.۰	۵۰.۰	۵.۰
۲.۰	۳.۰	***۳.۰	۳.۰	***۴.۰	***۳.۰	۳.۰	***۳.۰	۳.۰	***۳.۰	***۳.۰	***۳.۰	***۳.۰
۰.۸۸	۰.۸۹	۱.۱۵	۱.۳۳	۰.۳۸	۰.۶۷	۰.۶۲	۰.۹۷	۰.۷۲	۰.۹۷	۱.۱۲	۰.۶۸	۰.۶۸
۲.۰	۱.۰	۴.۰	۲.۰	۴.۰	۸.۰	۴.۰	۴.۰	۴.۰	۴.۰	۲.۰	۲.۰	۲.۰
زنان												
۱.۵	۲.۰	۵.۰	۵.۰	-	-	-	-	-	-	۵.۰	۲.۵	-
۱۶.۵	۲۰.۰	۳۰.۰	۳۰.۰	۱۰.۰	۱۱.۲	۱۷.۵	۲۰.۰	۵.۰	۲۰.۰	۳۰.۰	۱۰.۰	۱۰.۰
۴۴.۵	۳۹.۰	۳۷.۵	۴۵.۰	۳۲.۵	۵۱.۳	۵۲.۵	۴۵.۰	۵۰.۰	۴۵.۰	۳۵.۰	۵۵.۰	۵۵.۰
۳۸.۵	۳۹.۰	۳۷.۵	۲۰.۰	۵۷.۵	۳۷.۵	۳۰.۰	۳۲.۵	۴۵.۰	۳۲.۵	۳۰.۰	۳۵.۰	۳۵.۰
۳.۰	۳.۰	***۳.۰	۳.۰	***۴.۰	***۳.۰	***۳.۰	***۳.۰	***۳.۰	***۳.۰	۳.۰	۳.۰	۳.۰
۰.۷۶	۰.۸۱	۰.۸۸	۰.۸۳	۰.۶۸	۰.۶۵	۰.۶۹	۰.۸۰	۰.۵۹	۰.۸۰	۰.۹۱	۰.۶۴	۰.۶۴
۲.۰	۱.۰	۴.۰	۲.۰	۴.۰	۸.۰	۴.۰	۴.۰	۴.۰	۴.۰	۲.۰	۲.۰	۲.۰
هر دو												
۳.۰	۳.۰	۱۱.۳	۱۵.۰	-	-	-	-	-	-	۷.۵	۳.۸	-
۱۶.۵	۲۰.۵	۳۳.۸	۱۷.۵	۶.۳	۱۴.۴	۱۶.۳	۲۳.۸	۱۲.۵	۲۳.۸	۳۷.۵	۱۰.۰	۱۰.۰
۳۷.۸	۳۵.۰	۳۰.۰	۳۷.۵	۱۸.۸	۵۳.۱	۵۷.۵	۳۳.۸	۴۸.۸	۳۳.۸	۲۰.۰	۴۷.۵	۴۷.۵
۴۲.۸	۴۱.۵	۳۵.۰	۳۰.۰	۷۵.۰	۳۲.۵	۲۶.۳	۳۸.۸	۲۸.۸	۳۸.۸	۳۵.۰	۴۲.۵	۴۲.۵
۲.۰	۳.۰	***۳.۰	۳.۰	***۴.۰	***۳.۰	۳.۰	***۳.۰	۳.۰	***۳.۰	***۳.۰	***۳.۰	***۳.۰
۰.۸۲	۰.۸۵	۱.۰۲	۱.۰۳	۰.۵۹	۰.۶۶	۰.۶۵	۰.۸۸	۰.۶۷	۰.۸۸	۱.۰۱	۰.۶۶	۰.۶۶
۴.۰	۲.۰	۸.۰	۴.۰	۸.۰	۱۶.۰	۸.۰	۸.۰	۸.۰	۸.۰	۴.۰	۴.۰	۴.۰

یادداشت ها: (۱) از تست یو مان-ویتنی برای مقایسه پاسخ دهندگان بزرگسال و جوان استفاده شده است؛ (ب) از تست اچ کروسکال-والیس برای مقایسه ولایات استفاده شده است؛ ***Sig > ۰.۰۰۱؛ **Sig > ۰.۰۱؛ *Sig > ۰.۰۵؛ >Sig > ۰.۱

جدول ۹-۳ ب- عقیده پاسخ دهندگان درباره این دیدگاه که «زهبری مردان از زنان بهتر است» بر اساس ولایت، سطح تحصیلات و جنس

همه ولایات			تخار			ننگرهار (ب)			کابل			بامیان (ب)			مردان			
مجموع	دانشگاه	لیسه	ابتدائیه	مجموع	دانشگاه	لیسه	ابتدائیه	مجموع	دانشگاه	لیسه	ابتدائیه	مجموع	دانشگاه	لیسه	مجموع			
۴۶	۴۷	۵۱	۵۱	۱۶۷	۵۰	۱۵۰	-	-	-	-	-	-	۵۱	۱۰۰	۶۷	-	عدم موافقت جدی	
۱۶۸	۱۶۳	۲۶۹	۸۵	۵۶	۲۷	۱۰۰	-	-	۱۴۳	۲۵۰	۲۸۲	۱۵۸	۲۸۲	۳۰	۴۶۷	-	عدم موافقت	
۳۲۷	۳۲۹	۳۲۱	۳۷۵	۲۷۸	۵۴	۱۰۰	۹۱	-	۵۲۴	۵۹۴	۶۲۵	۴۷۴	۳۳۱	۱۲۰	۳۳۰	۳۳۳	موافقت	
۴۵۹	۴۴۲	۳۵۹	۶۲۵	۵۰۰	۹۱۹	۸۰۰	۹۰۹	۱۰۰۰	۳۲۲	۱۵۶	۳۷۵	۳۶۸	۲۴۶	۳۳۳	۴۰۰	۶۶۷	موافقت جدی	
۳۰	***۳۰	***۳۰	***۳۰	۳۰	۲۰	۳۰	۳۰	۳۰	۳۰	۳۰	۳۰	۳۰	۳۰	۲۰	۳۰	۴۰	میانده (X)	
-۹	-۹	-۹	-۵	۱۲	۱۴	۱۲	-	۰	-	-	-	-	۱۰	۱۰	-	۰	انحراف معیار	
۱۹۶	۴۳	۷۸	۱۶	۱۸	۳۷	۱۰	۱۱	۵	۲۱	۳۲	۳۲	۱۹	۳۹	۱۰	۱۵	۳	حجم نمونه	
زنان																		
۱۵	۴۵	-	۲۶	۱۶۷	۵۶	-	-	-	-	-	-	-	۲۵	۱۱۰	-	-	عدم موافقت جدی	
۱۶۵	۳۱۸	۲۶۳	۱۷۹	۱۶۷	۱۰۰	-	-	۱۶۷	۲۰۰	۱۶۷	-	۱۱۶	۲۰۰	۵۵۶	۲۵۰	۱۰۰۰	عدم موافقت	
۳۳۵	۴۰۹	۳۴۲	۴۶۴	۱۶۷	۳۳۳	-	-	۱۶۷	۵۰۰	۴۱۷	۵۰۰	۴۶۵	۳۳۳	۳۷۵	۳۳۵	-	موافقت	
۲۸۵	۲۲۷	۳۹۵	۳۲۱	۲۷۸	۱۶۷	۱۰۰	۶۶۷	۵۱۷	۳۷۵	۴۱۷	۳۰۰	۴۱۹	۳۳۵	-	۳۷۵	-	موافقت جدی	
۳۰	***۳۰	***۳۰	***۳۰	۳۰	۳۰	۳۵	۴۰	۴۰	***۳۰	۳۰	۳۰	۳۰	***۳۰	۲۰	۳۰	۲۰	میانده (X)	
-۸	-۹	-۸	-۸	۱۰	۰۷	۰۷	۰۲	۰۸	-	-	-	-	-	-	-	-	انحراف معیار	
۲۰۰	۲۲	۳۸	۲۸	۱۸	۴۰	۲	۳	۶	۲۹	۱۲	۱۵	۴۳	۴۰	۹	۸	۱	حجم نمونه	
مردان																		
۳۰	۴۶	۲۴	۲۳	۱۶۷	۸۶	۳۳۳	۳۳۳	-	-	-	-	-	۳۸	۱۰۵	۴۰	۳۳	-	عدم موافقت جدی
۱۶۷	۲۱۵	۲۶۷	۱۱۴	۵۰۰	۱۱۰	۳۳۳	-	۹۱	۱۴۴	۱۶۱	۲۲۷	۱۲۹	۲۴۰	۳۶۱	۲۵۰	۲۵۰	عدم موافقت	
۳۸۱	۲۶۹	۳۲۸	۴۲۲	۳۸۹	۱۹۵	۳۳۳	۳۳۳	۹۱	۵۲۱	۵۴۵	۶۹۶	۴۶۸	۳۴۲	۲۶۳	۲۱۷	۲۵۰	موافقت	
۴۲۲	۳۶۹	۳۷۱	۴۳۲	۳۸۹	۱۶۷	۳۳۳	۳۳۳	۹۳۹	۳۲۵	۳۲۲	۳۰۴	۴۰۳	۲۸۰	۲۱۱	۳۳۸	۵۰۰	موافقت جدی	
۳۰	***۳۰	***۳۰	***۳۰	۳۰	۳۰	***۳۰	***۳۰	۳۰	***۳۰	۳۰	۳۰	۳۰	***۳۰	۲۰	۳۰	۳۵	میانده (X)	
-۸	-۹	-۹	-۸	۱۰	۰۷	۱۵	۰۳	۰۶	-	-	-	-	-	-	-	-	انحراف معیار	
۳۹۶	۶۵	۱۱۶	۴۴	۳۶	۷۷	۱۲	۱۴	۱۱	۱۶۰	۳۱	۴۴	۶۲	۷۹	۱۹	۲۳	۴	حجم نمونه	

یادداشت‌ها: (الف) از تست آج کروسکال-والیس برای مقایسه ولایات و نیز سطح تحصیلات استفاده شده است: $\text{Sig} > 0.05$; $\text{Sig} > 0.01$; $\text{Sig} > 0.001$.

(ب) به دلیل این که فقط یک گروه امتداد محدودی از گروه‌های قومی برای مقایسه وجود دارد نمی توان از تست آماری استفاده کرد.

جدول ۹-۴ ج - عقیده پاسخ دهندگان درباره این دیدگاه که «رهبری مردان از زنان بهتر است» بر اساس ولایت، قومیت و جنس

همه ولایات			ننار			تنگرهار			کابل			بامیان		
مجموع	سایرین	هزاره	پشتون	تاجیک	مجموع	پشتون	مجموع	تاجیک	سایرین	پشتون	تاجیک	مجموع	هزاره	تاجیک
۴.۵	-	۵.۰	۱.۰	-	۱۷.۵	-	-	-	-	-	-	۵.۰	-	-
۱۶.۵	۳۱.۱	۲۷.۵	۱۰.۱	-	۱۷.۵	۲.۵	۱۷.۵	۱۸.۶	۲۰.۰	۱۲.۵	۱۸.۶	۲۷.۵	-	-
۳۳.۰	۳۳.۱	۳۲.۵	۱۷.۴	۴۸.۶	۵.۰	۵.۰	۵۵.۰	۵۵.۹	۶۰.۰	۵۰.۰	۵۵.۹	۳۳.۵	-	-
۴۷.۰	۳۶.۸	۴۵.۰	۶۲.۳	۳۶.۱	۹۲.۵	۹۲.۵	۳۷.۵	۲۵.۴	۲۰.۰	۳۷.۵	۲۵.۴	۴۵.۰	-	-
۳.۰	۳.۰	۳.۰	۴.۰	۳.۰	***۳.۰	***۳.۰	***۳.۰	***۳.۰	۳.۰	۳.۰	۳.۰	***۳.۰	۳.۰	-
۰.۹	۰.۸	۱.۰	۱.۰	۰.۷	۱.۲	۰.۸	۰.۷	۰.۷	۰.۷	۰.۷	۰.۷	۱.۰	۱.۰	-
۲۰۰	۱۹	۴۰	۶۹	۷۳	۴۰	۱۳	۸۰	۵۹	۵	۱۶	۵۹	۴۰	۴۰	-
زنان														
۱.۵	۴.۸	۲.۶	۱.۶	-	۵.۰	۶.۳	-	-	-	-	-	۲.۵	۲.۶	-
۱۶.۵	۱۹.۰	۲۰.۵	۱۴.۳	۱۵.۶	۳۰.۰	۲۵.۰	۱۱.۳	۱۳.۳	-	۶.۷	۱۳.۳	۲۰.۰	۲۰.۵	-
۴۳.۵	۴۳.۹	۴۶.۲	۳۰.۲	۵۲.۲	۳۳.۵	۳۳.۵	۵۱.۳	۵۶.۷	۴۰.۰	۳۳.۳	۵۶.۷	۴۵.۰	۴۶.۲	-
۳۸.۵	۳۳.۳	۳۰.۸	۵۴.۰	۳۱.۲	۵۷.۵	۲۵.۰	۳۷.۵	۳۰.۰	۶۰.۰	۶۰.۰	۳۰.۰	۳۳.۵	۳۰.۸	۱۰۰.۰
۳.۰	***۳.۰	***۳.۰	***۳.۰	***۳.۰	***۳.۰	۳.۰	***۳.۰	***۳.۰	***۳.۰	***۳.۰	***۳.۰	***۳.۰	۳.۰	۴.۰
۰.۸	۰.۹	۰.۸	۰.۸	۰.۷	۰.۹	۰.۹	۰.۷	۰.۶	۰.۵	۰.۶	۰.۶	۰.۸	۰.۸	-
۲۰۰	۲۱	۳۹	۶۳	۷۷	۴۰	۸	۸۰	۶۰	۵	۱۵	۶۰	۴۰	۳۹	۱
مردان														
۳.۰	۲.۵	۳.۸	۶.۱	-	۱۱.۳	۳.۳	-	-	-	-	-	۳.۸	۳.۸	-
۱۶.۵	۲۰.۰	۳۴.۱	۱۳.۱	۱۵.۴	۳۳.۸	۳۳.۳	۱۴.۴	۱۶.۰	۱۰.۰	۹.۷	۱۶.۰	۳۳.۸	۳۴.۱	-
۳۷.۸	۴۲.۵	۳۴.۲	۳۳.۵	۵۱.۰	۳۰.۰	۴۰.۰	۵۳.۱	۵۶.۳	۵۰.۰	۴۱.۹	۵۶.۳	۳۳.۸	۳۳.۲	-
۴۲.۸	۳۵.۰	۳۸.۰	۵۸.۳	۳۳.۶	۳۵.۰	۳۳.۳	۳۳.۵	۲۷.۷	۴۰.۰	۴۸.۴	۲۷.۷	۲۸.۸	۲۸.۰	۱۰۰.۰
۳.۰	***۳.۰	***۳.۰	***۳.۰	***۳.۰	***۳.۰	***۳.۰	***۳.۰	***۳.۰	***۳.۰	***۳.۰	***۳.۰	***۳.۰	۳.۰	۴.۰
۰.۸	۰.۸	۰.۹	۰.۹	۰.۷	۱.۰	۰.۹	۰.۷	۰.۷	۰.۷	۰.۷	۰.۷	۰.۹	۰.۹	-
۴۰۰	۴۰	۷۹	۱۳۲	۱۴۹	۸۰	۳۰	۱۶۰	۱۱۹	۱۰	۳۱	۱۱۹	۸۰	۷۹	۱
هر دو														
۳.۰	۲.۵	۳.۸	۶.۱	-	۱۱.۳	۳.۳	-	-	-	-	-	۳.۸	۳.۸	-
۱۶.۵	۲۰.۰	۳۴.۱	۱۳.۱	۱۵.۴	۳۳.۸	۳۳.۳	۱۴.۴	۱۶.۰	۱۰.۰	۹.۷	۱۶.۰	۳۳.۸	۳۴.۱	-
۳۷.۸	۴۲.۵	۳۴.۲	۳۳.۵	۵۱.۰	۳۰.۰	۴۰.۰	۵۳.۱	۵۶.۳	۵۰.۰	۴۱.۹	۵۶.۳	۳۳.۸	۳۳.۲	-
۴۲.۸	۳۵.۰	۳۸.۰	۵۸.۳	۳۳.۶	۳۵.۰	۳۳.۳	۳۳.۵	۲۷.۷	۴۰.۰	۴۸.۴	۲۷.۷	۲۸.۸	۲۸.۰	۱۰۰.۰
۳.۰	***۳.۰	***۳.۰	***۳.۰	***۳.۰	***۳.۰	***۳.۰	***۳.۰	***۳.۰	***۳.۰	***۳.۰	***۳.۰	***۳.۰	۳.۰	۴.۰
۰.۸	۰.۸	۰.۹	۰.۹	۰.۷	۱.۰	۰.۹	۰.۷	۰.۷	۰.۷	۰.۷	۰.۷	۰.۹	۰.۹	-
۴۰۰	۴۰	۷۹	۱۳۲	۱۴۹	۸۰	۳۰	۱۶۰	۱۱۹	۱۰	۳۱	۱۱۹	۸۰	۷۹	۱

پادداشت ها: (الف) از تست اچ کروسکال-ولیس برای مقایسه برای ولایات و نیز قومیت استفاده شده است؛ ***Sig > ۰.۰۰۱؛ **Sig > ۰.۰۱؛ *Sig > ۰.۰۵؛ (ب) به دلیل این که فقط یک گروه/تعداد محدودی از گروه های قومی برای مقایسه وجود دارد، نمی توان از تست آماری استفاده کرد.

جدول ۱۰-۴ الف- عقیده پاسخ دهندگان درباره این دیدگاه که «مردان باید از زنان تحصیلات بیشتر داشته باشند» بر اساس ولایت، سن و جنس

همه ولایات		تخار			تنگرهار			کابل			بامیان		
هر دو	بزرگسال	هر دو	بزرگسال	هر دو	بزرگسال	هر دو	بزرگسال	هر دو	بزرگسال	هر دو	بزرگسال	هر دو	بزرگسال
مردان													
۱۴۰	۱۴۰	۳۰۰	۳۰۰	۵۰	۱۰۰	۵۰	۵۰	۵۰	۵۰	۲۵۰	۳۰۰	۲۵۰	۲۰۰
عدم موافقت جدی													
۲۹۰	۳۰۰	۱۷۰	۱۵۰	۲۵۰	۱۵۰	۲۶۰	۲۲۰	۲۲۰	۲۲۰	۳۲۰	۴۵۰	۳۲۰	۲۰۰
عدم موافقت													
۳۲۰	۱۷۰	۱۲۰	۱۵۰	۷۰	۵۰	۳۸۸	۵۰	۲۷۰	۲۷۰	۱۲۰	۱۵۰	۱۲۰	۱۰۰
موافقت													
۳۴۰	۳۹۰	۴۰۰	۴۰۰	۶۲۰	۷۰۰	۲۰۰	۲۲۰	۱۷۰	۱۷۰	۳۰۰	۱۰۰	۳۰۰	۵۰۰
موافقت جدی													
۳۰۰	۳۰۰	***۳۰۰	۲۵۰	***۴۰۰	۴۰۰	***۳۰۰	***۳۰۰	***۳۰۰	***۳۰۰	***۳۰۰	***۲۰۰	***۲۰۰	***۳۰۰
میانگین (x)													
۱,۰۷	۱,۱۱	۱,۲۹	۱,۳۱	۱,۰۱	۱,۰۹	۰,۸۴	۰,۸۱	۰,۸۴	۰,۸۱	۱,۱۸	۰,۹۴	۱,۱۸	۱,۲۵
انحراف معیار													
۲۰۰	۱۰۰	۴۰	۲۰	۴۰	۲۰	۸۰	۴۰	۴۰	۴۰	۴۰	۲۰	۴۰	۲۰
حجم نمونه													
زنان													
۱۳۰	۱۲۰	۳۷۰	۳۵۰	-	-	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۷۰	۱۰۰	۷۰	۵۰
عدم موافقت جدی													
۴۲۰	۴۰۰	۲۰۰	۱۵۰	۴۰۰	۴۰۰	۵۵۰	۵۷۰	۵۲۰	۵۲۰	۴۷۰	۵۵۰	۴۷۰	۴۰۰
عدم موافقت													
۲۶۰	۲۷۰	۱۵۰	۱۰۰	۳۷۰	۳۵۰	۲۲۰	۲۵۰	۲۰۰	۲۰۰	۳۲۰	۲۰۰	۳۲۰	۴۵۰
موافقت													
۱۷۰	۲۱۰	۳۷۰	۴۰۰	۲۲۰	۲۵۰	۱۲۰	۷۰	۱۷۰	۱۷۰	۱۲۰	۱۵۰	۱۲۰	۱۰۰
موافقت جدی													
۲۰۰	۲۰۰	***۲۰۰	۲۰۰	***۳۰۰	۳۰۰	***۳۰۰	۲۰۰	۲۰۰	۲۰۰	***۲۰۰	۲۰۰	***۲۰۰	۳۰۰
میانگین (x)													
۰,۹۳	۰,۹۶	۱,۲۵	۱,۱۲	۰,۷۸	۰,۷۷	۰,۸۳	۰,۷۶	۰,۹۰	۰,۸۲	۰,۸۲	۰,۸۸	۰,۸۲	۰,۷۵
انحراف معیار													
۲۰۰	۱۰۰	۴۰	۲۰	۴۰	۲۰	۸۰	۴۰	۴۰	۴۰	۴۰	۲۰	۴۰	۲۰
حجم نمونه													
هر دو													
۱۲۰	۱۲۰	۳۳۰	۳۲۰	۲۰	۵۰	۷۰	۷۰	۷۰	۷۰	۱۶۰	۲۰۰	۱۶۰	۱۲۰
عدم موافقت جدی													
۳۶۰	۳۵۰	۱۸۰	۱۵۰	۳۲۰	۲۷۰	۲۵۰	۴۰۰	۵۱۰	۵۱۰	۴۰۰	۵۰۰	۴۰۰	۳۰۰
عدم موافقت													
۳۴۰	۲۶۰	۱۳۰	۱۲۰	۲۲۰	۲۲۰	۲۰۰	۳۷۰	۳۲۰	۳۲۰	۲۲۰	۱۷۰	۲۲۰	۲۷۰
موافقت													
۲۶۰	۲۰۰	۳۳۰	۴۰۰	۳۲۰	۳۵۰	۱۶۰	۱۵۰	۱۷۰	۱۷۰	۲۱۰	۱۲۰	۲۱۰	۲۰۰
موافقت جدی													
۲۵۰	۲۰۰	***۲۰۰	۲۰۰	***۲۰۰	۳۰۰	***۲۰۰	۳۰۰	۲۰۰	۲۰۰	***۲۰۰	***۲۰۰	***۲۰۰	***۲۰۰
میانگین (x)													
۱,۰۱	۱,۰۴	۱,۲۷	۱,۲۳	۰,۹۳	۰,۹۷	۰,۸۵	۰,۸۴	۰,۸۷	۰,۸۷	۱,۰۱	۰,۹۲	۱,۰۱	۱,۰۳
انحراف معیار													
۴۰۰	۲۰۰	۸۰	۴۰	۴۰	۴۰	۱۶۰	۸۰	۸۰	۸۰	۸۰	۴۰	۸۰	۴۰
حجم نمونه													

یادداشت ها: (ا) از تست یو-مان-ویتنی برای مقایسه پاسخ دهندگان بزرگسال و جوان استفاده شده است؛ (ب) از تست آچ کروسکال-والیس برای مقایسه ولایات استفاده شده است؛ ***Sig > ۰,۰۰۱؛ **Sig > ۰,۰۱؛ *Sig > ۰,۰۵؛ Sig > ۰,۱۰

جدول ۱۰-۴ ب- عقیده پاسخ دهندگان درباره این دیدگاه که «مردان باید از زنان تحصیلات بیشتر داشته باشند» بر اساس ولایت، سطح تحصیلات و جنس

همه ولایات			تخار			ننګرهار (ب)			کابل			بامیان (ب)			
مجموع	بی سواد	لیسه	دانشگاه	مجموع	بی سواد	لیسه	دانشگاه	مجموع	بی سواد	لیسه	دانشگاه	مجموع	بی سواد	لیسه	دانشگاه
۱۴۳	۱۶۳	۱۷۹	۵۰۰	۳۵۰	۲۲۲	۵۴	۹۵	۶۳	۹۱	۵۰	۹۵	۲۵۶	۴۰۰	۳۳۳	۴۰۰
۳۹۱	۴۱۹	۲۹۵	۱۷۵	۱۵۰	۱۶۷	۲۱۶	۳۸۱	۳۴۴	۹۱	۲۶۳	۳۸۱	۳۳۳	۵۰۰	۴۰۰	۵۰۰
۳۲۴	۳۳۳	۳۲۱	۱۲۵	۱۰۰	۱۶۷	۸۱	۳۸۱	۴۰۶	-	۳۸۸	۳۸۱	۱۲۸	۱۰۰	۶۷	۱۰۰
۳۴۲	۱۸۶	۲۹۵	۴۰۰	۴۰۰	۳۴۴	۶۴۹	۱۴۳	۱۸۸	۸۱۸	۲۰۰	۱۴۳	۲۸۲	-	۲۰۰	-
۳۰	***۳۰	***۳۰	۳۰	۲۵	۳۰	۴۰	۳۰	۳۰	۴۰	۳۰	۳۰	۲۰	۲۰	۲۰	۲۰
۱،۱	۱،۱	۱،۱	۱،۳	۱،۴	۱،۲	۱،۰	۰،۹	۰،۹	۱،۰	۰،۸	۰،۹	۱،۲	۰،۷	۱،۱	۱،۰
۱۹۶	۴۳	۷۸	۴۰	۲۰	۱۸	۳۷	۲۱	۳۲	۱۱	۸۰	۲۱	۳۹	۱۰	۱۵	۱۰
۱۳۰	۱۸۲	۱۸۴	۳۷۵	۳۳۳	۳۷۸	-	۱۰۰	۱۶۷	-	۱۰۰	۱۰۰	۷۵	۳۳۳	-	-
۴۳۵	۵۹۱	۳۹۵	۲۰۰	۲۰۰	۱۶۷	۴۰۰	۵۰۰	۳۳۳	۳۳۵	۵۵۰	۵۰۰	۴۷۵	۵۵۶	۷۵۰	۵۵۶
۲۶۰	۱۸۲	۱۸۴	۱۵۰	۲۶۷	-	۱۱۱	۳۷۵	۲۵۰	۴۳۸	۲۲۵	۳۰۰	۳۲۵	۱۱۱	-	-
۱۷۵	۴۵	۳۲۷	۲۷۵	۲۰۰	۴۴۴	۲۲۵	۱۰۰	۲۵۰	۲۰۷	۱۲۵	۱۰۰	۱۲۵	-	۲۵۰	-
۲۰	***۲۰	***۲۰	***۲۰	***۲۰	***۲۰	***۲۰	۲۰	۲۵	۳۰	***۲۰	۲۰	***۲۰	۲۰	۲۰	۲۰
۰،۹	۰،۸	۱،۱	۱،۲	۱،۲	۱،۳	۰،۸	۰،۸	۱،۱	۰،۷	۰،۸	۰،۸	۰،۸	۰،۷	۰،۹	۰،۷
۲۰۰	۲۲	۲۸	۴۰	۱۵	۱۸	۴۰	۱۰	۱۲	۲۹	۸۰	۱۰	۴۳	۹	۸	۹
۱۳۶	۱۶۹	۱۸۱	۳۳۸	۳۳۳	۳۵۰	۲۶	۹۷	۹۱	۲۵	۷۵	۹۷	۱۶۵	۳۶۸	۲۱۷	۳۶۸
۳۶۴	۴۷۷	۳۲۸	۱۸۸	۱۷۱	۱۶۷	۳۱۲	۴۱۹	۳۴۱	۲۷۵	۴۵۶	۴۱۹	۴۰۵	۵۲۶	۵۲۲	۵۲۶
۳۴۲	۲۱۵	۲۱۶	۱۳۸	۱۷۱	-	۱۳۹	۳۵۵	۳۶۴	۳۳۵	۳۰۶	۳۵۵	۳۲۸	۱۰۵	۴۳	۱۰۵
۲۵۸	۱۳۸	۲۷۶	۳۳۸	۳۱۴	-	۴۴۴	۱۲۹	۲۰۵	۳۷۵	۱۶۳	۱۲۹	۲۰۳	-	۲۱۷	-
۲۵	***۲۰	***۲۰	***۲۰	***۲۰	***۲۰	***۲۰	۲۵	۳۰	۳۰	***۲۰	۲۰	***۲۰	۲۰	۲۰	۲۰
۱،۰	۰،۹	۱،۱	۱،۳	۱،۳	۱،۳	۰،۹	۰،۹	۰،۹	۱،۱	۰،۹	۰،۹	۱،۰	۰،۷	۱،۱	۱،۰
۲۹۶	۶۵	۱۱۶	۸۰	۳	۲۶	۷۷	۳۱	۴۴	۴۰	۱۶۰	۳۱	۷۹	۱۹	۲۳	۱۹

یادداشت ها: (الف) از تست اچ کرویسکال-والیس برای مقایسه ولایات و نیز سطح تحصیلات استفاده شده است؛ ***>Sig ۰،۰۱؛ **>Sig ۰،۰۵؛ *>Sig ۰،۱؛ (ب) به دلیل این که فقط یک گروه/تعداد محدودی از گروه های قومی برای مقایسه وجود دارد، نمی توان از تست آماری استفاده کرد.

جدول ۴-۱۰ ج- عقیده پاسخ دهندگان درباره این دیدگاه که «مردان باید از زنان تحصیلات بیشتر داشته باشند» بر اساس ولایت، قومیت و جنس

مردان	همه ولایات						تخار						ننگرهار						کابل						بامیان		
	مجموع	سایرین	هزاره	پشتون	تاجیک	مجموع	سایرین	پشتون	تاجیک	مجموع	سایرین	پشتون	تاجیک	مجموع	سایرین	پشتون	تاجیک	مجموع	سایرین	پشتون	تاجیک	مجموع	هزاره	تاجیک			
																									مجموع	سایرین	پشتون
۱۴۰	۵۳	۲۵۰	۲۰۳	۴۲	۳۰۰	۷۱	۸۴۶	-	-	۵۰	۵۰	۶۳	۵۱	۲۵۰	-	۶۳	۵۱	۲۵۰	۲۵۰	۲۵۰	۲۵۰	۲۵۰	۲۵۰	-	-		
۳۹۵	۳۱۱	۳۳۵	۳۷۵	۳۱۹	۱۷۵	۲۸۶	۷۷	۱۵۴	۲۵۰	۳۶۳	-	۵۰	۳۵۶	۳۲۵	-	۵۰	۳۵۶	۳۲۵	۳۲۵	۳۲۵	۳۲۵	۳۲۵	۳۲۵	-	-		
۳۲۰	۲۶۳	۱۳۵	۸۷	۳۸۹	۱۲۵	۱۴۳	-	۳۳۱	۷۵	۳۸۸	۶۰	۱۸۸	۴۲۴	۱۲۵	۶۰	۱۸۸	۴۲۴	۱۲۵	۱۲۵	۱۲۵	۱۲۵	۱۲۵	۱۲۵	-	-		
۳۴۵	۳۷۴	۳۰۰	۳۲۵	۲۵۰	۴۰۰	۵۰۰	۷۷	۶۱۵	۶۲۵	۳۰۰	۶۲۵	۱۶۹	۳۰۰	۳۰۰	۴۰۰	۲۵۰	۱۶۹	۳۰۰	۳۰۰	۳۰۰	۳۰۰	۳۰۰	۳۰۰	-	-		
۳۰	۳۰	۲۰	۳۰	۳۰	***۲۰	***۳۵	***۱۰	***۴۰	۴۰	***۳۰	۴۰	۳۰	***۲۰	***۲۰	۳۰	۲۰	۳۰	***۲۰	***۲۰	***۲۰	***۲۰	***۲۰	۲۰	-	-		
۱،۱	۱،۰	۱،۲	۱،۲	۰،۹	۱،۳	۱،۱	۰،۹	۰،۸	۱،۰	۰،۸	۱،۰	۰،۸	۰،۸	۱،۰	۰،۵	۱،۰	۰،۸	۱،۲	۱،۲	۱،۲	۱،۲	۱،۲	۱،۲	-	-		
۲۰۰	۱۹	۴۰	۶۹	۷۲	۴۰	۱۴	۱۳	۱۳	۴۰	۸۰	۴۰	۱۶	۵۹	۴۰	۵	۱۶	۵۹	۴۰	۴۰	۴۰	۴۰	۴۰	۴۰	-	-		
زنان																											
۱۳۰	۵۲،۴	۷۷	۷۹	۹۱	۳۷،۵	۶۸،۸	۵۰،۰	-	-	۱۰،۰	-	۶،۷	۱۱،۷	۷،۵	-	۶،۷	۱۱،۷	۷،۵	۷،۵	۷،۵	۷،۵	۷،۵	۷،۵	-	-		
۴۳،۵	۹،۵	۲۸۷	۴۶،۰	۴۸،۱	۲۰،۰	۱۲،۵	۳۷،۵	۱۸،۸	۴۰،۰	۵۵،۰	-	۶۶،۷	۵۶،۷	۴۷،۵	-	۶۶،۷	۵۶،۷	۴۷،۵	۴۷،۵	۴۷،۵	۴۷،۵	۴۷،۵	۴۷،۵	-	-		
۲۶۰	۲۸۶	۳۳۳	۳۰۳	۱۸۲	۱۵۰	۱۲۵	۱۲۵	۱۸۸	۳۷،۵	۳۲،۵	۸۰،۰	۲۰،۰	۱۸،۳	۳۲،۵	۳۳،۳	۲۰،۰	۱۸،۳	۳۲،۵	۳۲،۵	۳۲،۵	۳۲،۵	۳۲،۵	۳۲،۵	-	-		
۱۷،۵	۹،۵	۱۰،۳	۱۵،۹	۲۴،۷	۲۷،۵	۶،۳	-	۶۱،۵	۲۲،۵	۲۲،۵	۲۰،۰	۶،۷	۱۲،۳	۱۲،۵	۲۰،۰	۶،۷	۱۲،۳	۱۲،۵	۱۲،۵	۱۲،۵	۱۲،۵	۱۲،۵	۱۲،۵	۱۰۰،۰	۱۰۰،۰		
۲۰	***۱۰	***۲۰	***۲۰	***۲۰	***۲۰	***۱۰	***۱۰	***۴۰	۳۰	***۳۰	***۲۰	***۲۰	***۲۰	***۲۰	***۲۰	***۲۰	***۲۰	***۲۰	***۲۰	***۲۰	***۲۰	***۲۰	۲۰	-	-		
۰،۹	۱،۱	۰،۸	۰،۹	۱،۰	۱،۲	۱،۰	۰،۷	۰،۸	۰،۸	۰،۸	۰،۴	۰،۷	۰،۹	۰،۸	۰،۸	۰،۷	۰،۹	۰،۸	۰،۸	۰،۸	۰،۸	۰،۸	۰،۸	-	-		
۲۰۰	۲۱	۳۹	۶۳	۷۷	۴۰	۱۶	۸	۱۶	۴۰	۸۰	۴۰	۱۵	۶۰	۴۰	۵	۱۵	۶۰	۴۰	۴۰	۴۰	۴۰	۴۰	۴۰	۱	۱		
هر دو																											
۱۳،۵	۳۰،۰	۱۶،۵	۱۴،۴	۶،۷	۳۳،۸	۴۰،۰	۷۱،۴	-	۲،۵	۷،۵	-	۶،۵	۸،۴	۱۶،۳	-	۶،۵	۸،۴	۱۶،۳	۱۶،۳	۱۶،۳	۱۶،۳	۱۶،۳	۱۶،۳	-	-		
۳۶،۵	۱۵،۰	۴۰،۵	۳۶،۴	۴۰،۳	۱۸،۸	۲۰،۰	۱۹،۰	۱۷،۲	۳۲،۵	۴۵،۶	-	۵۸،۱	۴۶،۲	۴۰،۰	-	۵۸،۱	۴۶،۲	۴۰،۰	۴۰،۰	۴۰،۰	۴۰،۰	۴۰،۰	۴۰،۰	-	-		
۳۴۰	۳۷،۵	۳۳۸	۱۸۹	۲۸۲	۱۳۸	۱۳۳	۴۸	۲۰،۷	۲۲،۵	۳۰،۶	۷۰،۰	۱۹،۴	۳۰،۳	۲۲،۵	۳۲،۸	۳۰،۳	۳۰،۳	۲۲،۵	۲۲،۵	۲۲،۵	۲۲،۵	۲۲،۵	۲۲،۵	-	-		
۲۶۰	۳۷،۵	۲۰،۳	۳۰،۳	۳۴،۸	۳۳،۸	۳۶،۷	۴۸	۶۲،۱	۴۲،۵	۱۶،۳	۳۰،۰	۱۶،۱	۱۵،۱	۲۱،۳	۳۰،۳	۱۶،۱	۱۵،۱	۲۱،۳	۲۱،۳	۲۱،۳	۲۱،۳	۲۱،۳	۲۰،۳	۱۰۰،۰	۱۰۰،۰		
۲،۵	۳۰	۲۰	۲۰	۳۰	***۲۰	***۲۰	***۱۰	***۴۰	۳۰	***۲۰	***۲۰	***۲۰	***۲۰	***۲۰	***۲۰	***۲۰	***۲۰	***۲۰	***۲۰	***۲۰	***۲۰	***۲۰	۲۰	-	-		
۱،۰	۱،۲	۱،۰	۱،۱	۰،۹	۱،۳	۱،۳	۰،۸	۰،۸	۰،۹	۰،۹	۰،۵	۰،۹	۰،۹	۰،۹	۰،۸	۰،۹	۰،۹	۱،۰	۱،۰	۱،۰	۱،۰	۱،۰	۱،۰	-	-		
۴۰۰	۴۰	۷۹	۱۲۲	۱۴۹	۸۰	۳۰	۲۱	۲۹	۸۰	۱۶۰	۱۰	۳۱	۱۱۹	۸۰	۱۰	۳۱	۱۱۹	۸۰	۸۰	۸۰	۸۰	۸۰	۷۹	۱	۱		

یادداشت ها: (الف) از تست اچ کروکسکال-ولیس برای مقایسه ولایات و نیز قومیت استفاده شده است: $***Sig > 0.001$; $**Sig > 0.01$; $*Sig > 0.05$; > 0.10
 (ب) به دلیل این که فقط یک گروه تعداد محدودی از گروه های قومی برای مقایسه وجود دارد، نمی توان از تست آماری استفاده کرد.

جدول ۱۱-۴ الف- عقیده پاسخ دهندگان درباره این دیدگاه که «زنان نباید درباره همسر و زمان ازدواج خود تصمیم بگیرند» بر اساس ولایت، سن و جنس

همه ولایات		تخار			ننگرهار			کابل			بامیان		
هر دو	بزرگسال	هر دو	بزرگسال	جوان	هر دو	بزرگسال	جوان	هر دو	بزرگسال	جوان	هر دو	بزرگسال	
۷.۵	۸.۰	۱۰.۰	۱۵.۰	۵.۰	۱۰.۰	۳.۸	۵.۰	۲.۵	۱۵.۰	۲۵.۰	۱۵.۰	۵.۰	
۲۰.۰	۳۲.۰	۱۲.۵	۱۵.۰	۱۲.۵	۱۰.۰	۲۵.۰	۳۷.۵	۲۲.۵	۲۵.۰	۳۰.۰	۲۵.۰	۲۰.۰	
۳۴.۰	۳۶.۰	۲۵.۰	۲۵.۰	۲۰.۰	۱۰.۰	۵۲.۸	۵۲.۵	۵۵.۰	۱۷.۵	۲۰.۰	۱۷.۵	۱۵.۰	
۳۸.۵	۳۳.۰	۵۲.۵	۴۵.۰	۶۲.۵	۷۰.۰	۱۷.۵	۱۵.۰	۲۰.۰	۴۲.۵	۲۵.۰	۴۲.۵	۶۰.۰	
۳۰.۰	۳۰.۰	***۴۰.۰	۳۰.۰	***۴۰.۰	۴۰.۰	***۳۰.۰	۳۰.۰	۳۰.۰	***۳۰.۰	***۳۰.۰	***۳۰.۰	***۴۰.۰	
۰.۹۴	۰.۹۴	۱.۰۲	۱.۱۲	۰.۹۰	۱.۰۵	۰.۷۵	۰.۷۷	۰.۷۳	۱.۱۴	۱.۱۵	۰.۹۸	۰.۹۸	
۲۰.۰	۱۰.۰	۴.۰	۲.۰	۴.۰	۲.۰	۸.۰	۴.۰	۴.۰	۴.۰	۲.۰	۲.۰	۲.۰	
مردان													
عدم موافقت جدی	۵.۰	۲۵.۰	۱۰.۰	۲.۵	۱۰.۰	۶.۳	۱۰.۰	۲.۵	۲.۵	۵.۰	۲.۵	-	
عدم موافقت	۱۰.۰	۳۷.۵	۲۵.۰	۲۵.۰	۲۱.۳	۳۷.۵	۲۵.۰	۱۷.۵	۲۵.۰	۴۰.۰	۲۵.۰	۱۰.۰	
موافقت	۶۵.۰	۳۹.۰	۴۲.۰	۲۵.۰	۴۲.۵	۴۲.۵	۴۲.۵	۴۲.۵	۵۰.۰	۳۵.۰	۵۰.۰	۶۵.۰	
موافقت جدی	۲۵.۰	۲۰.۰	۲۰.۰	۲۰.۰	۲۰.۰	۲۰.۰	۲۲.۵	۳۷.۵	۲۲.۵	۲۰.۰	۲۵.۰	۲۵.۰	
میان (X)	***۲.۰	***۳۰.۰	***۲.۰	***۲.۰	***۳۰.۰	***۳۰.۰	***۳۰.۰	***۲.۰	***۳۰.۰	***۳۰.۰	***۳۰.۰	***۳۰.۰	
انحراف معیار	۰.۸۳	۰.۸۳	۱.۰۷	۱.۰۵	۰.۷۵	۰.۷۵	۰.۹۲	۰.۸۰	۰.۷۶	۰.۸۶	۰.۵۹	۰.۵۹	
حجم نمونه	۱۰۰	۱۰۰	۴۰	۲۰	۴۰	۲۰	۴۰	۴۰	۴۰	۲۰	۲۰	۲۰	
زنان													
عدم موافقت جدی	۱۲.۰	۴.۰	۲۵.۰	۱۵.۰	-	-	-	-	۲.۵	۵.۰	۲.۵	-	
عدم موافقت	۳۳.۰	۳۲.۰	۳۷.۵	۳۵.۰	۳۵.۰	۲۱.۳	۲۵.۰	۱۷.۵	۲۵.۰	۴۰.۰	۲۵.۰	۱۰.۰	
موافقت	۳۵.۰	۴۲.۰	۱۷.۵	۲۵.۰	۴۲.۵	۴۲.۵	۴۲.۵	۴۲.۵	۵۰.۰	۳۵.۰	۵۰.۰	۶۵.۰	
موافقت جدی	۲۰.۰	۲۹.۰	۲۰.۰	۲۵.۰	۲۰.۰	۲۰.۰	۲۲.۵	۳۷.۵	۲۲.۵	۲۰.۰	۲۵.۰	۲۵.۰	
میان (X)	***۲.۰	***۳۰.۰	***۲.۰	***۲.۰	***۳۰.۰	***۳۰.۰	***۳۰.۰	***۲.۰	***۳۰.۰	***۳۰.۰	***۳۰.۰	***۳۰.۰	
انحراف معیار	۰.۹۴	۰.۸۳	۱.۰۷	۱.۰۵	۰.۷۵	۰.۷۵	۰.۹۲	۰.۸۰	۰.۷۶	۰.۸۶	۰.۵۹	۰.۵۹	
حجم نمونه	۱۰۰	۱۰۰	۴۰	۲۰	۴۰	۲۰	۴۰	۴۰	۴۰	۲۰	۲۰	۲۰	
هر دو													
عدم موافقت جدی	۷.۸	۱۰.۰	۱۷.۵	۱۵.۰	۲.۵	۵.۰	۷.۵	۲.۵	۸.۸	۱۵.۰	۸.۸	۲.۵	
عدم موافقت	۲۴.۳	۳۷.۵	۲۵.۰	۲۵.۰	۲۵.۰	۲۳.۱	۲۶.۳	۲۰.۰	۲۵.۰	۳۵.۰	۲۵.۰	۱۵.۰	
موافقت	۳۶.۵	۳۵.۵	۳۱.۳	۲۵.۰	۳۷.۵	۴۸.۱	۴۷.۵	۴۸.۸	۳۳.۸	۳۷.۵	۳۳.۸	۴۰.۰	
موافقت جدی	۳۱.۵	۳۷.۰	۳۶.۳	۳۵.۰	۳۷.۵	۳۲.۸	۱۸.۸	۲۸.۸	۳۲.۵	۲۲.۵	۳۲.۵	۳۲.۵	
میان (X)	***۲.۰	***۲.۰	***۲.۰	***۲.۰	***۲.۰	***۳.۰	***۲.۰	***۲.۰	***۲.۰	***۲.۵	***۲.۰	***۲.۰	
انحراف معیار	۰.۹۲	۰.۸۹	۱.۱۳	۱.۰۹	۰.۸۷	۰.۸۱	۰.۸۴	۰.۷۷	۰.۹۶	۱.۰۱	۰.۹۶	۰.۸۰	
حجم نمونه	۴۰۰	۲۰۰	۸۰	۴۰	۴۰	۱۶۰	۸۰	۸۰	۸۰	۴۰	۸۰	۴۰	

یادداشت ها: (۱) از تست یو-مان-ویتنی برای مقایسه پاسخ دهندگان بزرگسال و جوان استفاده شده است: (ب) از تست ایچ کروسکال-والیس برای مقایسه ولایات استفاده شده است: ***Sig > ۰.۰۰۱; **Sig > ۰.۰۱; *Sig > ۰.۰۵

جدول ۱۱-۴ ب- عقیده پاسخ دهندگان درباره این دیدگاه که «زنان نباید درباره همسر و زمان ازدواج خود تصمیم بگیرند» بر اساس ولایت، سطح تحصیلات و جنس

همه ولایات					تخار					ننگرهار (ب)					کابل					بامیان (ب)				
مجموع	دانشگاه	لیسه	ابتدائیه	می سواد	مجموع	دانشگاه	لیسه	ابتدائیه	می سواد	مجموع	دانشگاه	لیسه	ابتدائیه	می سواد	مجموع	دانشگاه	لیسه	ابتدائیه	می سواد	مجموع	دانشگاه	لیسه	ابتدائیه	می سواد
۷،۷	۱۱،۶	۷،۷	۶،۳	۵،۱	۱۰،۰	۱۰،۰	۵،۰	-	۵،۶	۵،۴	۱۰،۰	-	۲۰،۰	-	۳،۸	۴،۸	۶،۳	-	-	۱۵،۴	۱۰،۰	۲۰،۰	-	۱۸،۲
۱۹،۹	۲۵،۶	۱۵،۴	۳۷،۵	۱۶،۹	۱۲،۵	-	۱۰،۰	۹،۱	۱۶،۷	۱۰،۸	۱۰،۰	۹،۱	۲۰،۰	۲۰،۰	۲۵،۰	۲۸،۶	۱۵،۶	۵۰،۰	۲۶،۳	۲۵،۶	۴۰،۰	۳۲،۳	۳۲،۳	۹،۱
۳۲،۲	۳۷،۹	۳۳،۶	۲۵،۰	۲۸،۸	-	-	۳،۰	۲۰،۰	۲۲،۲	۱۸،۹	۱۰،۰	۴۵،۵	۲۰،۰	-	۵۳،۸	۴۷،۶	۶۲،۵	۲۵،۰	۵۷،۹	۱۷،۹	۴۰،۰	۳۳،۳	۳۳،۳	۱۸،۲
۲۸،۳	۳۴،۹	۳۳،۳	۳۱،۳	۳۹،۲	-	-	۵۵،۰	-	۵۵،۶	۶۴،۹	۷۰،۰	۳۵،۵	۴۰،۰	۹۰،۹	۱۷،۵	۱۹،۰	۱۵،۶	۲۵،۰	۱۵،۸	۴۱،۰	۳۳،۳	۳۳،۳	۵۴،۵	
۳،۰	۳،۰	۳،۰	۳،۰	۳،۰	۳،۰	*)	۳،۰	۳،۰	۳،۰	۳،۰	۳،۰	۳،۰	۳،۰	۳،۰	۳،۰	۳،۰	۳،۰	۲،۵	۲،۰	۳،۰	۳،۰	۳،۰	۳،۰	۴،۰
۰،۹	۱،۰	۰،۹	۱،۰	۰،۹	۱،۰	۰،۰	۰،۹	-	۱،۰	۰،۹	۱،۱	۰،۷	۱،۳	۰،۶	۰،۷	۰،۸	۰،۸	۰،۹	۰،۷	۱،۱	۱،۲	۱،۰	۱،۲	۱،۲
۱،۶	۴،۳	۷،۸	۱،۶	۵،۹	۴،۰	۲	۲۰	۰	۱،۸	۳،۷	۱۰	۱۱	۵	۱۱	۸۰	۲۱	۳۲	۸	۱۹	۳۹	۱۰	۱۵	۳	۱۱
۸،۰	۴،۵	۲،۱		۶،۳	۲۵،۰	-	۲۶،۷	-	۳۳،۳	-	-	-	-	-	۶،۳	۱۰،۰	۲۵،۰	-	۲،۲	۲،۵	-	۱۲،۵	-	-
۲۸،۵	۳۱،۸	۴۲،۱	۳۵،۷	۲۱،۴	۳۷،۵	-	۵۳،۳	۶۶،۷	۱۶،۷	۳۷،۵	۱۰۰،۰	۶۶،۷	۱۶،۷	۳۴،۵	۲۱،۳	۳۰،۰	۳۳،۳	۱۶،۷	۱۴،۰	۲۵،۰	۲۲،۲	۲۵،۰	۱۰۰،۰	۳۲،۷
۳۹،۰	۳۱،۸	۱۸،۴	۵۰،۰	۴۴،۶	۱۷،۵	۱۰۰،۰	۶،۷	۳۳،۳	۱۶،۷	۴۲،۵	-	-	۶۶،۷	۴۴،۸	۴۲،۵	۱۰،۰	۲۵،۰	۵۲،۳	۵۱،۲	۵۰،۰	۵۵،۶	۳۷،۵	-	۵۴،۵
۳۳،۵	۳۱،۸	۱۸،۴	۱۴،۳	۳۷،۷	۲۰،۰	-	۱۳،۳	-	۳۳،۳	۲۰،۰	-	۳۳،۳	۱۶،۷	۲۰،۷	۳۰،۰	۵۰،۰	۱۶،۷	۲۰،۰	۳۲،۶	۳۲،۵	۲۲،۲	۲۵،۰	-	۳۲،۷
۳،۰	***۲،۰	***۲،۰	***۲،۰	***۲،۰	***۲،۰	۳،۰	۲،۰	۲،۰	۲،۵	***۲،۰	۲،۰	۲،۰	۲،۰	۲،۰	***۲،۰	***۲،۰	***۲،۰	***۲،۰	***۲،۰	***۲،۰	***۲،۰	۲،۰	۲،۰	۲،۰
۰،۹	۰،۹	۱،۰	۰،۷	۰،۹	۱،۱	۱،۱	۱،۰	۰،۵	۱،۳	۰،۷	۰،۰	۱،۲	۰،۶	۰،۷	۰،۹	۱،۲	۱،۱	۰،۷	۰،۷	۰،۸	۰،۷	۱،۰	۰،۷	۰،۷
۲۰،۰	۲۲	۳،۸	۲،۸	۱۱۲	۴۰	۱	۱۵	۶	۱،۸	۴،۰	۲	۳	۶	۲۹	۸۰	۱۰	۱۲	۱۵	۴۳	۴۰	۹	۸	۱	۲۲
۷،۸	۹،۲	۱۲،۱	۲،۳	۵،۸	۱۷،۵	۶۶،۷	۱۴،۳	-	۱۹،۴	۲،۶	۸،۳	-	۹،۱	-	۵،۰	۶،۵	۱۱،۲	-	۱،۶	۸،۹	۵،۳	۱۷،۲	-	۶،۱
۳۲،۲	۳۷،۷	۳۴،۱	۳۶،۴	۱۹،۹	۲۵،۰	-	۲۸،۶	۶۶،۷	۱۶،۷	۲۴،۷	۲۵،۰	۲۱،۴	۱۸،۲	۳۷،۵	۲۳،۱	۲۹،۰	۲۰،۵	۳۳،۸	۱۷،۷	۲۵،۳	۳۱،۶	۲۶،۱	۵۰،۰	۱۸،۲
۳۶،۶	۳۹،۲	۳۵،۳	۴۰،۹	۳۹،۲	۲۱،۳	۳۳،۳	۲۰،۰	۳۲،۳	۱۹،۴	۳۱،۲	۸،۳	۳۵،۷	۴۵،۵	۳۳،۵	۴۸،۱	۳۵،۵	۵۲،۳	۴۴،۵	۵۲،۳	۳۴،۲	۳۱،۶	۲۶،۱	۲۵،۰	۴۲،۴
۳۱،۳	۳۳،۸	۲۸،۴	۲۰،۵	۳۵،۱	۳۶،۳	-	۳۷،۱	-	۴۴،۴	۴۱،۶	۵۸،۳	۴۲،۹	۲۷،۳	۴۰،۰	۳۳،۸	۲۹،۰	۱۵،۹	۲۱،۷	۲۷،۴	۳۱،۶	۳۱،۶	۳۰،۴	۲۵،۰	۳۳،۳
۳،۰	۳،۰	۳،۰	۳،۰	۳،۰	۳،۰	۱،۰	۳،۰	۲،۰	۳،۰	۳،۰	۴،۰	۳،۰	۳،۰	۳،۰	۳،۰	۳،۰	۳،۰	۳،۰	۳،۰	۳،۰	۳،۰	۳،۰	۳،۰	۳،۰
۰،۹	۱،۰	۱،۰	۰،۸	۰،۹	۱،۱	۱،۲	۱،۱	۰،۵	۱،۲	۰،۹	۱،۱	۰،۸	۰،۹	۰،۸	۰،۸	۰،۹	۰،۹	۰،۸	۰،۷	۱،۰	۰،۹	۱،۱	۱،۰	۰،۹
۳۹،۶	۶۵	۱۱۶	۴۴	۱۷۱	۸۰	۳	۳۵	۶	۲۶	۷۷	۱۲	۱۴	۱۱	۴۰	۱۶۰	۳۱	۴۴	۲۳	۶۲	۷۹	۱۹	۳۳	۴	۳۳

پادداشت ها: (الف) از تست اچ کروستال-ولیس برای مقایسه ولایات و نیز سطح تحصیلات استفاده شده است؛ ***>Sig<.۰۱؛ **>Sig<.۰۵؛ *>Sig<.۱۰ (ب) به دلیل این که فقط یک گروه آماد محدودی از گروه های قومی برای مقایسه وجود دارد، نمی توان از تست آماری استفاده کرد.

جدول ۱۱-۳ ج- عقیده پاسخ دهندگان درباره این دیدگاه که «زنان نباید درباره همسر و زمان ازدواج خود تصمیم بگیرند» بر اساس ولایت، قومیت و جنس

مردان	همه ولایات				ننگرهار				کابل				بامیان				
	مجموع	سایرین	هزاره	پشتون	تاجیک	مجموع	سایرین	پشتون	تاجیک	مجموع	سایرین	پشتون	تاجیک	مجموع	هزاره	تاجیک	
۷.۵	۱۰.۵	۱۵.۰	۷.۲	۲.۸	۱۰.۰	۷.۱	۳۳.۱	-	۵.۰	۳.۸	۲۰.۰	-	۲.۴	۱۵.۰	-	عدم موافقت جدی	
۲۰.۰	۵.۳	۲۵.۰	۲۶.۱	۱۵.۳	۱۲.۵	-	۳۸.۵	-	۱۲.۵	۲۵.۰	۲۰.۰	۵۰.۰	۱۸.۶	۲۵.۰	-	عدم موافقت	
۳۴.۰	۴۲.۱	۱۷.۵	۳۱.۷	۵۲.۸	۲۵.۰	۳۵.۷	-	۳۸.۵	۲۰.۰	۵۳.۸	۶۰.۰	۴۳.۸	۵۵.۹	۱۷.۵	-	موافقت	
۳۸.۵	۴۲.۱	۴۲.۵	۴۴.۹	۳۹.۲	۵۲.۵	۵۷.۱	۲۸.۵	۶۱.۵	۶۲.۵	۱۷.۵	-	۶.۳	۲۲.۰	۴۲.۵	-	موافقت جدی	
۳.۰	۳.۰	۳.۰	۳.۰	۳.۰	***۴.۰	***۴.۰	***۲.۰	***۴.۰	***۴.۰	***۳.۰	***۳.۰	***۲.۵	***۳.۰	***۳.۰	۳.۰	-	میانه (۵ X)
۰.۹	۱.۰	۱.۱	۱.۰	۰.۷	۱.۰	۰.۹	۱.۳	۰.۵	۰.۹	۰.۷	۰.۹	۰.۶	۰.۷	۱.۱	-	انحراف معیار	
۲۰.۰	۱۹	۴۰	۶۹	۷۲	۴۰	۱۴	۱۳	۱۲	۴۰	۸۰	۵	۱۶	۵۹	۴۰	-	N یا تعداد موارد	
زنان																	
۸.۰	۳۳.۳	۲.۶	۳.۲	۷.۸	۲۵.۰	۳۷.۵	۱۲.۵	۱۸.۸	-	۶.۳	۲۰.۰	۶.۷	۵.۰	۲.۵	۲.۶	-	عدم موافقت جدی
۲۸.۵	۴۲.۹	۲۵.۶	۳۳.۳	۳۲.۱	۳۷.۵	۴۳.۸	۵۰.۰	۲۵.۰	۳۷.۵	۲۱.۳	۴۰.۰	۱۳.۳	۲۱.۷	۲۵.۰	۲۵.۶	-	عدم موافقت
۳۹.۰	۱۹.۰	۵۱.۳	۳۸.۱	۳۹.۰	۱۷.۵	۱۲.۵	۳۷.۵	۱۲.۵	۴۲.۵	۴۲.۵	۴۰.۰	۲۶.۷	۴۶.۷	۵۰.۰	۵۱.۳	-	موافقت
۳۶.۵	۴.۸	۲۰.۵	۲۵.۴	۳۱.۲	۲۰.۰	۶.۳	-	۴۳.۸	۲۰.۰	۳۰.۰	-	۵۳.۳	۲۶.۷	۲۲.۵	۲۰.۵	۱۰۰.۰	موافقت جدی
۳.۰	***۱.۰	***۳.۰	***۳.۰	***۳.۰	***۳.۰	***۲.۰	***۲.۰	***۳.۰	***۳.۰	***۳.۰	***۳.۰	***۴.۰	***۳.۰	***۳.۰	۳.۰	۴.۰	میانه (۵ X)
۰.۹	۰.۹	۰.۸	۰.۸	۰.۹	۱.۱	۰.۹	۰.۷	۱.۲	۰.۷	۰.۹	۰.۸	۱.۰	۰.۸	۰.۸	۰.۸	-	انحراف معیار
۲۰.۰	۲۱	۳۹	۶۳	۷۷	۴۰	۱۶	۸	۱۶	۴۰	۸۰	۵	۱۵	۶۰	۴۰	۱	-	N یا تعداد موارد
همه دو																	
۷.۸	۳۲.۵	۸.۹	۵.۳	۵.۴	۱۷.۵	۲۳.۳	۱۹.۰	۱۰.۳	۲.۵	۵.۰	۲۰.۰	۳.۲	۴.۲	۸.۸	۸.۹	-	عدم موافقت جدی
۳۴.۳	۲۵.۰	۲۵.۳	۲۹.۵	۱۸.۸	۲۵.۰	۲۳.۳	۴۱.۹	۱۳.۸	۲۵.۰	۳۳.۱	۳۰.۰	۳۲.۳	۲۰.۲	۲۵.۰	۲۵.۳	-	عدم موافقت
۳۶.۵	۳۰.۰	۳۴.۲	۲۹.۵	۴۵.۶	۲۱.۳	۲۳.۳	۱۴.۳	۳۴.۱	۳۱.۳	۴۸.۱	۵۰.۰	۲۵.۵	۵۱.۳	۳۳.۸	۳۴.۲	-	موافقت
۳۱.۵	۲۲.۵	۳۱.۶	۳۵.۶	۳۰.۲	۳۶.۳	۳۰.۰	۳۳.۸	۵۱.۷	۴۱.۳	۳۳.۸	-	۲۹.۰	۲۴.۴	۳۳.۵	۳۱.۶	۱۰۰.۰	موافقت جدی
۳.۰	***۳.۰	***۳.۰	***۳.۰	***۳.۰	***۳.۰	***۳.۰	***۳.۰	***۴.۰	***۳.۰	***۳.۰	***۳.۰	***۳.۰	***۳.۰	***۳.۰	۳.۰	۴.۰	میانه (۵ X)
۰.۹	۱.۱	۱.۰	۰.۹	۰.۸	۱.۱	۱.۲	۱.۱	۱.۰	۰.۹	۰.۸	۰.۸	۰.۹	۰.۸	۱.۰	۱.۰	-	انحراف معیار
۴۰.۰	۴۰	۷۹	۱۳۲	۱۴۹	۸۰	۳۰	۲۱	۲۹	۸۰	۱۶۰	۱۰	۳۱	۱۱۹	۸۰	۱	-	N یا تعداد موارد

یادداشت ها: (الف) از تست اچ کرومیکال-والیس برای مقایسه ولایات و نیز قومیت استفاده شده است؛ ***Sig < ۰.۰۱؛ **Sig < ۰.۰۵؛ *Sig < ۰.۱۰
 (ب) به دلیل این که فقط یک گروه امتداد محدودی از گروه های قومی برای مقایسه وجود دارد، نمی توان از تست آماری استفاده کرد.

جدول ۱۲-۴ الف- عقیده پانچ دهندگان درباره این دیدگاه که «قدرت با مرد بودن هم سرشت است» بر اساس ولایت، سن و جنس

مردان	همه ولایات			تخار			ننگرهار			کابل			بامیان		
	هر دو	جوان	بزرگسال	هر دو	جوان	بزرگسال	هر دو	جوان	بزرگسال	هر دو	جوان	بزرگسال	هر دو	جوان	بزرگسال
۹.۵	۱۲.۰	۷.۰	۲۵.۰	۲۵.۰	۲۵.۰	۲۵.۰	-	۲.۵	۵.۰	-	۱۷.۵	۲۵.۰	۱۰.۰	۲۵.۰	۱۰.۰
۱۸.۵	۲۱.۰	۱۶.۰	۱۵.۰	۲۰.۰	۱۰.۰	۱۷.۵	-	۲۱.۳	۲۵.۰	۱۷.۵	۳۵.۰	۳۵.۰	۳۵.۰	۳۵.۰	۳۵.۰
۳۱.۰	۳۲.۰	۳۰.۰	۲۲.۵	۱۵.۰	۳۰.۰	۱۵.۰	۱۰.۰	۵۵.۰	۵۷.۵	۵۲.۵	۱۷.۵	۲۰.۰	۱۵.۰	۱۵.۰	۱۵.۰
۴۱.۰	۳۵.۰	۴۷.۰	۳۷.۵	۴۰.۰	۳۵.۰	۳۵.۰	۹۵.۰	۳۱.۳	۱۲.۵	۳۰.۰	۳۰.۰	۲۰.۰	۲۰.۰	۲۰.۰	۲۰.۰
۳۰.۰	۳۰.۰	۳۰.۰	۳۰.۰	۳۰.۰	۳۰.۰	۳۰.۰	۴۰.۰	۳۰.۰	۳۰.۰	۳۰.۰	۳۰.۰	۳۰.۰	۳۰.۰	۳۰.۰	۳۰.۰
۰.۹۹	۱.۰۲	۰.۹۴	۱.۲۲	۱.۲۶	۱.۲۱	۱.۲۶	۰.۲۲	۰.۷۳	۰.۷۳	۰.۶۹	۱.۱۰	۱.۰۹	۱.۰۹	۱.۰۹	۱.۰۹
۲.۰	۱.۰	۱.۰	۴.۰	۲.۰	۲.۰	۲.۰	۲.۰	۸.۰	۴.۰	۴.۰	۴.۰	۲.۰	۲.۰	۲.۰	۲.۰
یا تعداد موارد															
زنان															
۷.۰	۱۱.۰	۳.۰	۱۵.۰	۲۰.۰	۱۰.۰	۱۲.۵	-	۳.۸	۷.۵	-	۱۲.۵	۲۰.۰	۵.۰	۲۰.۰	۵.۰
۳۲.۰	۳۹.۰	۲۵.۰	۳۷.۵	۴۰.۰	۲۵.۰	۳۲.۵	۵۵.۰	۲۸.۸	۳۲.۵	۲۵.۰	۳۲.۵	۲۵.۰	۲۰.۰	۲۵.۰	۲۰.۰
۳۹.۰	۳۳.۰	۴۵.۰	۲۵.۰	۳۰.۰	۲۰.۰	۳۷.۵	۲۰.۰	۴۸.۸	۴۵.۰	۵۲.۵	۲۵.۰	۲۵.۰	۴۵.۰	۲۵.۰	۴۵.۰
۲۲.۰	۱۷.۰	۳۷.۰	۲۲.۵	۱۰.۰	۳۵.۰	۲۵.۰	۲۵.۰	۱۸.۸	۱۵.۰	۲۲.۵	۲۰.۰	۲۰.۰	۲۰.۰	۲۰.۰	۲۰.۰
۳.۰	۳.۰	۳.۰	۳.۰	۳.۰	۳.۰	۳.۰	۳.۰	۳.۰	۳.۰	۳.۰	۳.۰	۳.۰	۳.۰	۳.۰	۳.۰
۰.۸۸	۰.۹۰	۰.۸۰	۱.۰۱	۰.۹۲	۱.۰۶	۱.۰۶	۰.۸۰	۰.۷۸	۰.۸۳	۰.۷۰	۰.۹۵	۱.۰۵	۰.۸۳	۱.۰۵	۰.۸۳
۲.۰	۱.۰	۱.۰	۴.۰	۲.۰	۲.۰	۲.۰	۲.۰	۸.۰	۴.۰	۴.۰	۴.۰	۲.۰	۲.۰	۲.۰	۲.۰
یا تعداد موارد															
هر دو															
۸.۳	۱۱.۵	۵.۰	۲۰.۰	۲۲.۵	۱۷.۵	۱۷.۵	-	۳.۱	۶.۳	-	۱۵.۰	۲۲.۵	۷.۵	۲۲.۵	۷.۵
۲۵.۳	۳۰.۰	۲۰.۵	۲۶.۳	۳۰.۰	۲۲.۵	۲۲.۵	۲۷.۵	۲۵.۰	۲۸.۸	۲۱.۳	۳۳.۸	۳۵.۰	۳۲.۵	۳۵.۰	۳۲.۵
۲۵.۰	۳۲.۵	۳۷.۵	۲۳.۸	۲۲.۵	۲۵.۰	۲۱.۳	۱۵.۰	۵۱.۹	۵۱.۳	۵۲.۵	۲۶.۳	۲۲.۵	۲۰.۰	۲۲.۵	۲۰.۰
۳۱.۵	۲۶.۰	۳۷.۰	۳۰.۰	۲۵.۰	۳۵.۰	۲۵.۰	۵۷.۵	۲۰.۰	۱۳.۸	۲۶.۳	۲۵.۰	۲۰.۰	۳۰.۰	۲۰.۰	۳۰.۰
۳.۰	۳.۰	۳.۰	۳.۰	۳.۰	۳.۰	۳.۰	۳.۰	۳.۰	۳.۰	۳.۰	۳.۰	۳.۰	۳.۰	۳.۰	۳.۰
۹.۳۲	۰.۹۸	۰.۸۸	۱.۱۲	۱.۱۱	۱.۱۲	۱.۱۲	۰.۸۸	۰.۷۵	۰.۷۸	۰.۶۹	۱.۰۲	۱.۰۶	۰.۹۶	۱.۰۶	۰.۹۶
۴.۰	۲.۰	۲.۰	۸.۰	۴.۰	۴.۰	۴.۰	۴.۰	۱۶.۰	۸.۰	۸.۰	۸.۰	۴.۰	۴.۰	۴.۰	۴.۰
یا تعداد موارد															

یادداشت ها: (۱) از تست یو مان-ویتنی برای مقایسه پانچ دهندگان بزرگسال و جوان استفاده شده است؛ (ب) از تست آچ کرووسکال-ولیس برای مقایسه ولایات استفاده شده است؛ *** $\text{Sig} > 0.001$ ؛ ** $\text{Sig} > 0.01$ ؛ * $\text{Sig} > 0.05$ ؛

جدول ۱۲-۴ ب- عقیده پاسخ دهندگان درباره این دیدگاه که «فقرت با مرد بودن هم سرشست است» بر اساس ولایت، سطح تحصیلات و جنس

مردان	همه ولایات			تخار			ننگرهار (ب)			کابل			بامیان (ب)			
	مجموع	دانشگاه	لیسه ابتدائیه	مجموع بی سواد	دانشگاه	لیسه ابتدائیه	مجموع بی سواد	دانشگاه	لیسه ابتدائیه	مجموع بی سواد	دانشگاه	لیسه ابتدائیه	مجموع بی سواد	دانشگاه	لیسه ابتدائیه	
۹،۷	۱۱،۶	۱۱،۵	۲۵،۰	۲۲،۲	-	-	-	-	۹،۵	-	-	-	۲،۵	۹،۵	۲۰،۰	
۱۸،۴	۲۵،۶	۳۱،۸	۱۵،۰	۱۶،۷	-	-	-	۳۱،۳	۳۳،۳	۲۵،۰	-	۱۰،۵	۳۳،۳	۴۰،۰	۲۷،۳	
۳۱،۶	۳۳،۶	۳۳،۳	۲۵،۰	۱۶،۷	۵،۴	۹،۱	-	۵۵،۰	۴۷،۶	۵۶،۳	۷۵،۰	۵۲،۶	۱۳،۳	۶۶،۷	۹،۱	
۴۰،۳	۳۰،۲	۳۳،۳	۳۷،۵	۴۴،۴	۹۴،۶	۹۰،۹	۱۰۰،۰	۳۱،۳	۹،۵	۱۸،۸	۲۵،۰	۳۶،۸	۲۰،۰	۳۳،۳	۵۴،۵	
۳،۰	***۳،۰	***۳،۰	۳،۰	۳،۰	***۴،۰	۴،۰	۴،۰	***۳،۰	***۳،۰	***۳،۰	***۳،۰	***۳،۰	***۳،۰	۲،۰	۴،۰	میانه (X)
۱،۰	۱،۰	۰،۵	۱،۲	۱،۲	۰،۲	۰،۳	۰،۰	۰،۷	۰،۸	۰،۷	۰،۵	۰،۷	۰،۷	۱،۱	۱،۱	انحراف معیار
۱۹،۶	۴۳	۷۸	۲۰	۱۸	۳۷	۱۰	۱۱	۸۰	۲۱	۳۲	۸	۱۹	۳۹	۱۵	۳	حجم نمونه
زن																
۷،۰	۱۸،۲	۱۸،۴	۲۰،۰	۳۳،۳	۵،۶	-	-	۳،۸	۱۰،۰	۱۶،۷	-	-	۱۲،۵	۳۳،۳	۲۵،۰	عدم موافقت جدی
۳۳،۰	۴۰،۹	۳۸،۹	۲۸،۶	۳۳،۳	۳۳،۵	۱۰۰،۰	۵۰،۰	۲۰،۷	۲۰،۰	۲۵،۰	۲۶،۷	۳۰،۲	۳۳،۳	۳۳،۳	۲۵،۰	عدم موافقت
۳۹،۰	۳۱،۸	۳۸،۹	۳۲،۳	۲۷،۸	۳۷،۵	-	۱۶،۷	۴۸،۳	۴۰،۰	۲۵،۰	۳۳،۳	۴۸،۸	۳۵،۰	۳۳،۳	۳۷،۵	موافقت
۲۲،۰	۹،۱	۲۳،۷	۲۲،۵	۳۳،۳	۳۰،۰	-	۳۳،۳	۳۱،۰	۲۰،۰	۳۳،۳	-	۲۰،۹	۲۰،۰	۱۲،۵	-	موافقت جدی
۳،۰	***۲،۰	***۲،۰	***۲،۰	***۲،۰	۳،۰	۳،۰	۲،۵	۳،۰	۳،۰	۳،۰	۳،۰	۳،۰	۳،۰	۲،۰	۲،۰	میانه (X)
۰،۹	۰،۹	۱،۱	۱،۱	۰،۵	۱،۰	۱،۲	۱،۰	۰،۷	۰،۸	۱،۱	۰،۵	۰،۷	۱،۰	۰،۹	۱،۱	انحراف معیار
۲۰،۰	۲۲	۳۸	۱۵	۱۸	۴۰	۲	۳	۲۹	۸۰	۱۲	۱۵	۴۳	۴۰	۹	۸	حجم نمونه
مرد																
۸،۳	۱۳،۸	۱۳،۸	۳۲،۳	۳۳،۳	۱۳،۹	-	-	-	۳،۱	۹،۷	۴،۵	-	-	۲۶،۳	۲۶،۱	عدم موافقت جدی
۲۵،۳	۳۰،۸	۳۴،۱	۲۷،۳	۳۲،۴	۲۵،۰	۱۶،۹	۱۴،۳	۱۵،۰	۲۵،۰	۲۳،۳	۲۵،۰	۱۷،۴	۳۴،۲	۳۶،۸	۲۵،۰	عدم موافقت
۲۵،۴	۳۲،۳	۳۱،۹	۲۸،۶	۳۲،۲	۳۳،۱	۳۳،۱	۷،۱	۳۵،۰	۴۵،۲	۴۷،۷	۳۳،۹	۵۰،۰	۲۶،۶	۲۶،۳	۳۱،۷	موافقت
۳۱،۱	۳۰،۲	۳۲،۷	۳۰،۰	۳۸،۹	۶۱،۰	۷۵،۰	۱۸،۶	۵۰،۰	۱۴،۹	۲۲،۷	۸،۷	۲۵،۸	۲۵،۳	۱۰،۵	۱۷،۴	موافقت جدی
۳،۰	***۳،۰	***۳،۰	***۳،۰	***۳،۰	۳،۰	***۴،۰	۴،۰	۳،۵	***۳،۰	۳،۰	۳،۰	۳،۰	***۳،۰	۲،۰	۲،۰	میانه (X)
۰،۹	۱،۰	۱،۰	۱،۱	۱،۱	۰،۸	۰،۸	۰،۷	۰،۷	۰،۸	۰،۸	۰،۵	۰،۷	۱،۰	۱،۰	۱،۱	انحراف معیار
۳۹،۶	۶۵	۱۱۶	۳۵	۲۶	۷۷	۱۲	۱۴	۴۰	۱۶۰	۴۴	۲۳	۶۲	۷۹	۱۹	۴	حجم نمونه

یادداشت ها: (الف) از تست اچ کرووسکال-والیس برای مقایسه ولایات و نیز سطح تحصیلات استفاده شده است؛ ***Sig > ۰،۰۰۱؛ ** Sig > ۰،۰۱؛ * Sig > ۰،۰۵؛ (ب) به دلیل این که فقط یک گروه/تعداد محدودی از گروه‌های قومی برای مقایسه وجود دارد، نمی توان از تست آماری استفاده کرد.

جدول ۱۲-۴ ج- عقیده پاسخ دهندگان درباره این دیدگاه که «قدرت با مرد بودن هم سرشست است» بر اساس ولایت، قومیت و جنس

مجموع	همه ولایات			تخار			ننگرهار			کابل			پامیان		
	سایرین	هزاره	پشتون	تاجیک	مجموع	سایرین	پشتون	تاجیک	مجموع	سایرین	پشتون	تاجیک	مجموع	هزاره	تاجیک
۹.۵	۳۱.۱	۱۷.۵	۸.۷	۲.۸	۲۵.۰	۲۸.۶	۴۶.۲	-	-	-	۲.۵	۳.۴	۱۷.۵	۱۷.۵	-
۱۸.۵	۱۰.۵	۳۵.۰	۱۴.۵	۱۵.۳	۱۵.۰	۱۴.۳	۳۰.۸	-	-	-	۲۱.۳	۱۸.۶	۳۵.۰	۳۵.۰	-
۳۱.۰	۳۶.۸	۱۷.۵	۱۷.۴	۵.۰	۲۲.۵	۲۸.۶	۱۵.۴	۳۳.۱	۵.۰	۵.۰	۵۵.۰	۵۵.۹	۱۷.۵	۱۷.۵	-
۴۱.۰	۳۱.۶	۳۰.۰	۵۹.۴	۳۱.۹	۳۷.۵	۲۸.۶	۷.۷	۷۶.۹	۹۵.۰	۹۵.۰	۲۱.۳	۲۲.۰	۳۰.۰	۳۰.۰	-
۳.۰	***۳.۰	***۲.۰	***۴.۰	***۳.۰	***۳.۰	***۳.۰	***۲.۰	***۴.۰	***۴.۰	۴.۰	***۳.۰	۳.۰	***۳.۰	۲.۰	-
۱.۰	۱.۱	۱.۱	۱.۰	۰.۸	۱.۲	۱.۲	۱.۰	۰.۴	۰.۲	۰.۲	۰.۷	۰.۷	۱.۱	۱.۱	-
۲۰.۰	۱۹	۴۰	۶۹	۷۲	۴۰	۱۴	۱۳	۱۳	۴۰	۴۰	۸۰	۵۹	۴۰	۴۰	-
مردان															
عدم موافقت جدی															
عدم موافقت															
موافقت															
موافقت جدی															
میان (X)															
انحراف معیار															
حجم نمونه															
زنان															
عدم موافقت جدی															
عدم موافقت															
موافقت															
موافقت جدی															
میان (X)															
انحراف معیار															
حجم نمونه															
هر دو															
عدم موافقت جدی															
عدم موافقت															
موافقت															
موافقت جدی															
میان (X)															
انحراف معیار															
حجم نمونه															

یادداشت ها: (الف) از تست آچ کروסקال-والیس برای مقایسه ولایات و نیز قومیت استفاده شده است: $1.0 > \text{Sig} > .5$; $0.1 > \text{Sig} > .5$; $0.001 > \text{Sig} > .5$. (ب) به دلیل این که فقط یک گروه/تعداد محدودی از گروه های قومی برای مقایسه وجود دارد، نمی توان از تست آماری استفاده کرد.

جدول ۱۳-۴ الف- عقیده پاسخ دهندگان درباره این دیدگاه که «مردان در مقایسه با زنان باید همیشه قدرتمندتر باشند» بر اساس ولایت، سن و جنس

هر دو	همه ولایات		تخار		ننګرهار		کابل		بامیان			
	جوان	بزرگسال	هر دو	جوان	هر دو	جوان	هر دو	جوان	هر دو	جوان		
۱۱،۰	۱۵،۰	۷،۰	۲۷،۵	۲۵،۰	۲۰،۰	-	۳،۸	۵،۰	۲،۵	۳،۰	۱۰،۰	عدم موافقت جدی
۱۶،۰	۱۹،۰	۱۳،۰	۲۰،۰	۱۵،۰	۲۵،۰	۱۰،۰	۱۵،۰	۲۰،۰	۱،۰	۲۰،۰	۲۰،۰	عدم موافقت
۳۶،۰	۳۲،۰	۳۲،۰	۵،۰	-	۱۰،۰	۲،۵	۵۲،۵	۶۲،۵	۴۲،۵	۳۰،۰	۱۵،۰	موافقت
۴۶،۰	۳۴،۰	۵۸،۰	۳۷،۵	۵۰،۰	۴۵،۰	۸۵،۰	۲۸،۸	۱۲،۵	۴۵،۰	۱۰،۰	۵۵،۰	موافقت جدی
۳،۰	***۳،۰	***۳،۰	***۳،۰	۳،۰	۳،۰	***۴،۰	***۳،۰	۳،۰	۳،۰	***۲،۰	***۲،۰	میانہ (X)
۱،۰۳	۱،۰۶	۰،۹۵	۱،۳۲	۱،۴۲	۱،۲۴	۰،۶۴	۰،۷۷	۰،۷۱	۰،۷۶	۱،۰۱	۱،۰۹	انحراف معیار
۲۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۴۰	۲۰	۲۰	۲۰	۸۰	۴۰	۴۰	۲۰	۲۰	حجم نمونه
زنان												
۷،۵	۱۰،۰	۵،۰	۲۲،۵	۲۵،۰	۲۰،۰	-	۲،۵	۲،۵	۲،۵	۲۰،۰	-	عدم موافقت جدی
۲۲،۰	۳۰،۰	۱۴،۰	۲۷،۵	۴۰،۰	۱۵،۰	۲۰،۰	۱۸،۸	۳۲،۵	۱۰،۰	۳۵،۰	۲۵،۰	عدم موافقت
۴۱،۰	۳۶،۰	۴۶،۰	۱۲،۵	۵،۰	۲۰،۰	۳۵،۰	۵۵،۰	۵۵،۰	۵۵،۰	۳۰،۰	۵۵،۰	موافقت
۲۹،۵	۲۴،۰	۳۵،۰	۳۷،۵	۳۰،۰	۴۵،۰	۴۵،۰	۳۳،۸	۱۵،۰	۳۲،۵	۱۵،۰	۲۰،۰	موافقت جدی
۳،۰	***۳،۰	***۳،۰	***۲،۵	۲،۰	۲،۰	***۳،۰	***۳،۰	***۳،۰	***۳،۰	***۲،۰	***۳،۰	میانہ (X)
۰،۹۰	۰،۹۴	۰،۸۳	۱،۲۱	۱،۱۹	۱،۲۱	۰،۷۲	۰،۷۳	۰،۷۱	۰،۷۱	۰،۹۹	۰،۶۹	انحراف معیار
۲۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۴۰	۲۰	۲۰	۲۰	۸۰	۴۰	۴۰	۲۰	۲۰	حجم نمونه
هر دو												
۹،۳	۱۲،۵	۶،۰	۲۵،۰	۳۰،۰	۲۰،۰	-	۳،۱	۳،۸	۲،۵	۲۵،۰	۵،۰	عدم موافقت جدی
۱۹،۰	۲۴،۵	۱۳،۵	۲۳،۸	۳۷،۵	۲۰،۰	۱۵،۰	۱۶،۹	۳۲،۸	۱۰،۰	۳۲،۵	۳۲،۵	عدم موافقت
۳۴،۰	۳۴،۰	۳۴،۰	۸،۸	۲،۵	۱۵،۰	۲۰،۰	۵۲،۸	۵۸،۸	۴۸،۸	۳۰،۰	۳۵،۰	موافقت
۳۷،۸	۲۹،۰	۴۶،۵	۳۲،۵	۴۰،۰	۴۵،۰	۶۸،۸	۲۶،۲	۱۳،۸	۳۸،۸	۱۲،۵	۳۷،۵	موافقت جدی
۳،۰	***۳،۰	***۳،۰	***۳،۰	۲،۰	۳،۰	***۴،۰	***۳،۰	***۳،۰	***۳،۰	***۲،۰	***۲،۰	میانہ (X)
۰،۹۷	۱،۰۰	۰،۸۹	۱،۲۶	۱،۳۰	۱،۲۱	۰،۶۷	۰،۷۵	۰،۷۱	۰،۷۳	۰،۹۹	۰،۹۰	انحراف معیار
۴۰۰	۲۰۰	۲۰۰	۸۰	۴۰	۴۰	۴۰	۱۶۰	۸۰	۸۰	۴۰	۴۰	حجم نمونه

یادداشت ها: (ا) از تست یو مان-ویتنی برای مقایسه پاسخ دهندگان بزرگسال و جوان استفاده شده است؛ (ب) از تست اچ کرومکال-وانس برای مقایسه ولایات استفاده شده است؛ ***Sig < ۰،۰۰۱؛ **Sig < ۰،۰۱؛ *Sig < ۰،۰۵؛ >Sig > ۰،۰۵

جدول ۱۳-۴ ج- عقیده پاسخ دهندگان درباره این دیدگاه که «مردان در مقایسه با زنان باید همیشه قدرتمندتر باشند» بر اساس ولایت، قومیت و جنس

همه ولایات			تخار			ننگرهار			کابل			پامیان			
مجموع	سایرین	هزاره	پشتون	تاجیک	مجموع	سایرین	پشتون	تاجیک	مجموع	سایرین	پشتون	تاجیک	مجموع	هزاره	تاجیک
۱۱۰	۳۱،۱	۲۰،۰	۱۰،۱	۴،۲	۳۷،۵	۲۸،۶	۵۳،۸	-	۳،۸	-	-	۵،۱	۲۰،۰	۲۰،۰	-
۱۶،۰	۲۱،۱	۲۵،۰	۱۴،۵	۱۱،۱	۲۰،۰	۲۸،۶	۳۰،۸	-	۱۵،۰	-	۲۵،۰	۱۳،۶	۲۵،۰	۲۵،۰	-
۲۷،۰	۱۵،۸	۳۲،۵	۱۷،۴	۴۱،۷	۵،۰	-	۷،۷	۷،۷	۵۲،۵	٪۷۰،۰	۶۲،۵	۴۹،۲	۲۲،۵	۲۲،۵	-
۴۶،۰	۴۲،۱	۳۲،۵	۵۸،۰	۴۲،۱	۳۷،۵	۴۲،۹	۷،۷	۹۲،۳	۲۸،۸	٪۴۰،۰	۱۲،۵	۳۲،۲	۳۲،۵	۳۲،۵	-
۳،۰	***۳،۰	***۳،۰	***۴،۰	***۳،۰	***۳،۰	***۲،۰	***۱،۰	***۴،۰	***۳،۰	۳،۰	۳،۰	۳،۰	***۳،۰	۳،۰	-
۱،۰	۱،۲	۱،۱	۱،۰	-۰،۸	۱،۳	۱،۳	-۰،۹	-۰،۲	-۰،۸	-۰،۵	-۰،۶	-۰،۸	۱،۱	۱،۱	-
۲۰۰	۱۹	۴۰	۶۹	۷۲	۴۰	۱۴	۱۳	۱۳	۸۰	۴۰	۱۶	۵۹	۴۰	۴۰	-
زنان															
۷،۵	۳۳،۳	۱۰،۳	۳،۲	۲،۶	۲۲،۵	۴۳،۸	۲۵،۰	-	۲،۵	-	-	۳،۳	۱۰،۰	۱۰،۳	-
۲۲،۰	۳۳،۸	۳۰،۸	۱۷،۵	۲۰،۸	۳۷،۵	۲۵،۰	۵۰،۰	۱۸،۸	۱۸،۸	۱۵،۰	۶،۷	۲۱،۷	۳۰،۰	۳۰،۸	-
۴۱،۰	۱۴،۳	۴۲،۶	۴۲،۹	۳۵،۵	۱۲،۵	۶،۳	۲۵،۰	۱۲،۵	۵۰،۰	۴۰،۰	۶۰،۰	۵۵،۰	۴۲،۵	۴۳،۶	-
۲۹،۵	۲۸،۶	۱۵،۴	۳۶،۵	۳۱،۲	۳۷،۵	۲۵،۰	-	۶۸،۸	۳۳،۸	۴۰،۰	۳۳،۳	۲۰،۰	۱۷،۵	۱۵،۴	۱۰۰،۰
۳،۰	***۲،۰	***۲،۰	***۳،۰	***۳،۰	***۲،۵	***۲،۰	***۲،۰	***۴،۰	***۲،۰	***۲،۰	۳،۰	۳،۰	***۳،۰	۳،۰	۴،۰
۰،۹	۱،۲	۰،۹	۰،۸	-۰،۸	۱،۲	۱،۳	-۰،۸	-۰،۸	۰،۷	۰،۷	۰،۶	۰،۷	۰،۹	۰،۹	-
۲۰۰	۲۱	۳۹	۶۳	۷۷	۴۰	۱۶	۸	۱۶	۸۰	۴۰	۱۵	۶۰	۴۰	۳۹	۱
هر دو															
۹،۳	۳۷،۵	۱۵،۲	۶،۸	۳،۴	۲۵،۰	۳۶،۷	۴۲،۹	-	۳،۱	-	-	۴،۲	۱۵،۰	۱۵،۲	-
۱۹،۰	۲۲،۵	۳۷،۸	۱۵،۹	۱۶،۱	۳۳،۸	۲۶،۷	۳۸،۱	۱۰،۳	۱۶،۹	۱۰،۰	۱۶،۱	۱۷،۶	۲۷،۵	۲۷،۸	-
۳۴،۰	۱۵،۰	۳۲،۹	۲۹،۵	۴۲،۶	۸،۸	۳،۳	۱۴،۳	۱۰،۳	۵۳،۸	۲۱،۳	۶۱،۳	۵۲،۱	۳۲،۵	۳۲،۹	-
۳۷،۸	۳۵،۰	۳۲،۱	۴۲،۷	۳۶،۹	۳۲،۵	۳۳،۳	۴،۸	۷۹،۳	۲۶،۳	۶۸،۸	۳۳،۶	۲۶،۱	۲۵،۰	۳۴،۱	۱۰۰،۰
۳،۰	***۲،۵	***۳،۰	***۳،۰	***۳،۰	***۳،۰	***۲،۰	***۲،۰	***۴،۰	***۳،۰	۴،۰	۳،۰	۳،۰	***۳،۰	۳،۰	۴،۰
۱،۰	۱،۲	۱،۰	۰،۹	-۰،۸	۱،۳	۱،۳	-۰،۹	-۰،۷	۰،۷	۰،۷	۰،۶	-۰،۸	۱،۰	۱،۰	-
۴۰۰	۴۰	۷۹	۱۲۳	۱۴۹	۸۰	۳۰	۲۱	۲۹	۱۶۰	۸۰	۳۱	۱۱۹	۸۰	۷۹	۱

یادداشت ها: (الف) از تست اچ کروسکال-والیس برای مقایسه ولایات و نیز قومیت استفاده شده است: ***>Sig >۰،۰۱؛ **>Sig >۰،۰۵؛ *>Sig >۰،۱؛ (ب) به دلیل این که فقط یک گروه/تعداد محدودی از گروه های قومی برای مقایسه وجود دارد، نمی توان از تست آماری استفاده کرد.

جدول ۱۴-۴ الف - عقیده پاسخ دهندگان درباره این دیدگاه که «سخن آخر همیشه از آن مردان است» بر اساس ولایت، سن و جنس

هر دو (ب)	همه ولایات		تخار		ننگرهار		کابل		بامیان		مردان
	بزرگسال (ا)	هر دو (ب)	بزرگسال (ا)	هر دو (ب)	بزرگسال (ا)	هر دو (ب)	بزرگسال (ا)	هر دو (ب)	بزرگسال (ا)	هر دو (ب)	
۲.۵	۲.۰	۲.۵	-	-	-	-	-	-	۱۰.۰	۱۰.۰	عدم موافقت جدی
۲۰.۰	۲۱.۰	۲۷.۵	۱۵.۰	-	-	۲۲.۵	۲۲.۵	۲۲.۵	۴۵.۰	۱۰.۰	عدم موافقت
۲۹.۵	۳۹.۰	۱۷.۵	۲۵.۰	۱۰.۰	-	۴۸.۸	۳۷.۵	۳۷.۵	۳۰.۰	۱۵.۰	موافقت
۴۸.۰	۳۸.۰	۵۲.۵	۶۰.۰	۹.۰	۱۰۰.۰	۲۸.۸	۱۷.۵	۴۰.۰	۱۵.۰	۶۵.۰	موافقت جدی
۳۰.۰	۳۰.۰	۳۰.۰	۳۰.۰	۳۰.۰	۳۰.۰	۳۰.۰	۳۰.۰	۳۰.۰	۳۰.۰	۳۰.۰	میان (X)
-۰.۸۵	-۰.۸۱	-۰.۸۴	-۰.۷۶	-۰.۳۰	-۰.۴۱	-۰.۷۲	-۰.۶۴	-۰.۷۸	-۰.۸۹	-۰.۸۹	انحراف معیار
۲۰.۰	۱۰.۰	۴.۰	۲.۰	۴.۰	۲.۰	۸.۰	۴.۰	۴.۰	۲.۰	۲.۰	حجم نمونه
زنان											
۴.۰	۴.۰	۱۵.۰	۱۰.۰	-	-	۱.۳	۲.۵	-	۲.۵	۵.۰	عدم موافقت جدی
۲۸.۰	۳۰.۰	۴۰.۰	۳۰.۰	۱۵.۰	۱۰.۰	۲۲.۵	۲۷.۵	۱۷.۵	۴۵.۰	۳۵.۰	عدم موافقت
۴۵.۵	۳۹.۰	۳۲.۵	۵۰.۰	۴۲.۵	۵۵.۰	۵۵.۰	۵۰.۰	۶۰.۰	۳۵.۰	۵۰.۰	موافقت
۲۲.۵	۳۳.۰	۱۲.۵	۱۰.۰	۴۱.۵	۳۵.۰	۲۱.۳	۲۰.۰	۲۲.۵	۱۵.۰	۱۵.۰	موافقت جدی
۳۰.۰	۳۰.۰	۳۰.۰	۳۰.۰	۳۰.۰	۳۰.۰	۳۰.۰	۳۰.۰	۳۰.۰	۲۵.۰	۲۰.۰	میان (X)
-۰.۸۱	-۰.۸۲	-۰.۹۰	-۰.۸۲	-۰.۷۲	-۰.۸۰	-۰.۷۰	-۰.۷۶	-۰.۶۴	-۰.۸۲	-۰.۷۰	انحراف معیار
۲۰.۰	۱۰.۰	۴.۰	۲.۰	۴.۰	۲.۰	۸.۰	۴.۰	۴.۰	۲.۰	۲.۰	حجم نمونه
هر دو											
۲.۳	۳.۰	۸.۸	۵.۰	-	-	۰.۶	۱.۳	-	۶.۳	۷.۵	عدم موافقت جدی
۲۴.۰	۳۵.۵	۳۲.۸	۲۲.۵	۷.۵	۵.۰	۲۲.۵	۲۵.۰	۲۰.۰	۳۳.۸	۴۵.۰	عدم موافقت
۳۷.۵	۴۱.۰	۲۵.۰	۳۷.۵	۲۶.۳	۲۷.۵	۵۱.۹	۵۵.۰	۴۸.۸	۳۲.۵	۳۲.۵	موافقت
۲۵.۳	۳۰.۵	۳۲.۵	۲۵.۰	۶۶.۳	۶۷.۵	۲۵.۰	۱۸.۸	۳۱.۳	۱۵.۰	۴۰.۰	موافقت جدی
۳۰.۰	۳۰.۰	۳۰.۰	۳۰.۰	۳۰.۰	۳۰.۰	۳۰.۰	۳۰.۰	۳۰.۰	۳۰.۰	۳۰.۰	میان (X)
-۰.۸۵	-۰.۸۳	-۰.۹۹	-۰.۸۹	-۰.۶۳	-۰.۶۸	-۰.۷۱	-۰.۷۰	-۰.۷۱	-۰.۹۲	-۰.۸۵	انحراف معیار
۴۰.۰	۲۰.۰	۸.۰	۴.۰	۸.۰	۴.۰	۱۶.۰	۸.۰	۸.۰	۴.۰	۴.۰	حجم نمونه

یادداشت ها: (ا) از تست یو مان-ویتنی برای مقایسه پاسخ دهندگان بزرگسال و جوان استفاده شده است؛ (ب) از تست اچ کرویسکال-والیس برای مقایسه ولایات استفاده شده است؛ $\text{Sig} > 0.1$ ؛ $\text{Sig} > 0.05$ ؛ $\text{Sig} > 0.01$ ؛ $\text{Sig} > 0.001$

جدول ۱۴-۴ ج- عقیده پاسخ دهندگان درباره این دیدگاه که «سخن آخر همیشه از آن مردان است» بر اساس ولایت، قومیت و جنس

همه ولایات			تخار			ننگرهار			کابل			بامیان				
مجموع	سایرین	هزاره	مجموع	سایرین	پشتون	مجموع	سایرین	پشتون	مجموع	سایرین	پشتون	مجموع	سایرین	هزاره	تاجیک	تاجیک
۲.۵	-	۱.۰	۲.۵	-	۷.۷	-	-	-	-	-	-	۱.۰	۱.۰	۱.۰	-	-
۲۰.۰	۳۱.۶	۲۷.۵	۲۷.۵	۳۵.۷	۲۸.۵	-	-	-	۲۲.۵	۲۰.۰	۵.۰	۳۷.۵	۲۷.۵	۲۷.۵	-	-
۲۹.۵	۱۵.۸	۳۲.۵	۱۷.۵	-	۲۸.۵	۱۵.۴	۱۰.۰	۱۰.۰	۴۸.۸	۶.۰	۲۵.۰	۲۲.۵	۲۲.۵	۲۲.۵	-	-
۴۸.۰	۵۲.۶	۴۰.۰	۵۲.۵	۶۴.۳	۱۵.۴	۷۶.۹	۹.۰	۹.۰	۲۸.۸	۲۰.۰	۲۵.۰	۴۰.۰	۴۰.۰	۴۰.۰	-	-
۲.۰	۴.۰	۳.۰	۳.۰	۳.۰	۳.۰	۳.۰	۳.۰	۳.۰	۳.۰	۳.۰	۳.۰	۳.۰	۳.۰	۳.۰	-	-
۰.۹	۰.۹	۱.۰	۰.۹	۱.۰	۰.۹	۰.۶	۰.۳	۰.۳	۰.۷	۰.۷	۰.۹	۱.۰	۱.۰	۱.۰	-	-
۲۰۰	۱۹	۴۰	۴۰	۱۴	۱۳	۱۳	۴۰	۴۰	۸۰	۵	۱۶	۴۰	۴۰	۴۰	-	-
زنان																
۴.۰	۲۸.۶	۲.۶	۱۵.۰	۳۷.۵	-	-	-	-	۱.۳	-	-	۲.۵	۲.۶	۲.۶	-	-
۲۸.۰	۱۹.۰	۳۸.۵	۴۰.۰	۲۵.۰	۳۷.۵	۵۶.۳	۱۵.۰	۱۵.۰	۳۲.۵	-	۳۳.۳	۴۰.۰	۳۸.۵	۳۸.۵	۱۰۰.۰	۱۰۰.۰
۴۵.۵	۳۳.۳	۴۳.۶	۳۲.۵	۲۵.۰	۲۵.۰	۴۳.۸	۴۲.۵	۴۲.۵	۵۵.۰	۶.۰	۶۰.۰	۴۲.۵	۴۳.۶	۴۳.۶	-	-
۲۲.۵	۱۹.۰	۱۵.۴	۱۲.۵	۱۲.۵	۲۷.۵	-	۴۲.۵	۲۲.۵	۲۱.۳	۴۰.۰	۶.۷	۱۵.۰	۱۵.۴	۱۵.۴	-	-
۲.۰	۳.۰	۲.۰	۳.۰	۲.۰	۲.۰	۲.۰	۳.۰	۳.۰	۳.۰	۳.۰	۳.۰	۳.۰	۳.۰	۳.۰	۲.۰	۲.۰
۰.۸	۱.۱	۰.۸	۰.۹	۱.۱	۰.۹	۰.۵	۰.۷	۰.۷	۰.۷	۰.۵	۰.۶	۰.۸	۰.۸	۰.۸	-	-
۲۰۰	۲۱	۳۹	۴۰	۱۶	۸	۱۶	۴۰	۴۰	۸۰	۵	۱۵	۴۰	۳۹	۳۹	۱	۱
مردان																
۲.۳	۱۵.۰	۶.۳	۸.۸	۲۰.۰	۴.۸	-	-	-	۶.۰	-	-	۶.۳	۶.۳	۶.۳	-	-
۲۴.۰	۲۵.۰	۳۲.۹	۳۳.۸	۲۰.۰	۲۸.۱	۳۴.۵	۷.۵	۷.۵	۳۲.۵	۱۰.۰	۴۱.۹	۳۳.۸	۳۲.۹	۳۲.۹	۱۰۰.۰	۱۰۰.۰
۳۷.۵	۲۵.۰	۳۲.۹	۲۵.۰	۱۲.۳	۳۳.۳	۳۱.۰	۲۶.۳	۲۶.۳	۵۱.۹	۶.۰	۴۱.۹	۳۳.۵	۳۲.۹	۳۲.۹	-	-
۳۵.۳	۳۵.۰	۲۷.۸	۳۲.۵	۳۶.۷	۳۳.۸	۳۴.۵	۶۶.۳	۶۶.۳	۲۵.۰	۳۰.۰	۱۶.۱	۳۷.۵	۲۷.۸	۲۷.۸	-	-
۲.۰	۳.۰	۳.۰	۳.۰	۲.۵	۲.۰	۲.۰	۳.۰	۳.۰	۳.۰	۳.۰	۳.۰	۳.۰	۳.۰	۳.۰	۲.۰	۲.۰
۰.۸	۱.۱	۰.۹	۱.۰	۱.۲	۰.۹	۰.۸	۰.۶	۰.۶	۰.۷	۰.۶	۰.۷	۰.۹	۰.۹	۰.۹	-	-
۴۰۰	۴۰	۷۹	۸۰	۳۰	۲۱	۲۹	۸۰	۸۰	۱۶۰	۱۰	۳۱	۸۰	۷۹	۷۹	۱	۱

یادداشت ها: (الف) از تست ایچ کرومکال-والیس برای مقایسه ولایات و نیز قومیت استفاده شده است: $Sig > 0.05$ * $Sig > 0.01$ * $Sig > 0.001$ (ب) به دلیل این که فقط یک گروه/تعداد محدودی از گروه های قومی برای مقایسه وجود دارد، نمی توان از تست آماری استفاده کرد.

جدول ۱۵-۴ الف- عقیده پاسخ دهندگان درباره این دیدگاه که «لت و کوب زن از سوی همسرش قابل قبول است» بر اساس ولایت، سن و جنس

همه ولایات		تخار		ننگرهار		کابل		پامیان	
هر دو	جوان	بزرگسال	هر دو	جوان	بزرگسال	هر دو	جوان	هر دو	بزرگسال
۴.۵	۶.۰	۳.۰	۷.۵	۵.۰	۵.۰	۱.۰	۱۰.۰	۱.۳	۲.۵
۳۳.۵	۳۰.۰	۳۷.۰	۲۵.۰	۳۰.۰	۲۰.۰	۴۲.۵	۳۰.۰	۳۲.۵	۳۰.۰
۳۷.۵	۴۲.۰	۳۳.۰	۴۲.۵	۴۰.۰	۲۵.۰	۴۶.۳	۵۷.۵	۲۰.۰	۱۵.۰
۳۴.۵	۳۲.۰	۳۷.۰	۳۷.۵	۲۵.۰	۵.۰	۱۰.۰	۱۰.۰	۴۰.۰	۵۵.۰
۳۰.۰	۳۰.۰	۳۰.۰	***۳۰.۰	۳۰.۰	۳.۵۰	***۳۰.۰	۳۰.۰	***۳۰.۰	***۳۰.۰
۰.۸۶	۰.۸۵	۰.۸۶	۰.۹۲	۰.۸۸	۰.۹۵	۰.۶۸	۰.۶۷	۱.۰۲	۰.۹۱
۲.۰۰	۱.۰۰	۱.۰۰	۴.۰	۲.۰	۲.۰	۸.۰	۴.۰	۴.۰	۲.۰
مردان									
۱.۰۱	۱۴.۱	۶.۰	۱۵.۴	۱۵.۸	۱۵.۰	-	۷.۵	۲۰.۰	۵.۰
۳۲.۷	۳۱.۳	۳۱.۰	۲۸.۲	۳۲.۱	۱۵.۰	۱۰.۰	۴۵.۰	۴۰.۰	۵.۰
۳۵.۲	۳۱.۳	۳۹.۰	۲۸.۲	۳۱.۱	۳۵.۰	۴۰.۰	۳۵.۰	۲۲.۵	۲۰.۰
۳۲.۱	۲۰.۲	۲۴.۰	۲۸.۲	۳۱.۱	۳۵.۰	۴.۰	۱۰.۰	۱۷.۵	۲۵.۰
۳۰.۰	***۲۰.۰	***۲۰.۰	***۳۰.۰	۳۵.۰	۳۰.۰	***۳۰.۰	۲۰.۰	***۲۰.۰	***۲۰.۰
۰.۹۳	۰.۹۷	۰.۸۷	۱.۰۶	۱.۰۲	۰.۶۶	۰.۷۸	۰.۸۱	۱.۰۰	۰.۹۳
۱.۹۹	۹.۹	۱.۰۰	۴.۰	۱.۹	۲.۰	۸.۰	۴.۰	۴.۰	۲.۰
زنان									
۱.۰۱	۱۴.۱	۶.۰	۱۵.۴	۱۵.۸	۱۵.۰	-	۷.۵	۲۰.۰	۵.۰
۳۲.۷	۳۱.۳	۳۱.۰	۲۸.۲	۳۲.۱	۱۵.۰	۱۰.۰	۴۵.۰	۴۰.۰	۵.۰
۳۵.۲	۳۱.۳	۳۹.۰	۲۸.۲	۳۱.۱	۳۵.۰	۴۰.۰	۳۵.۰	۲۲.۵	۲۰.۰
۳۲.۱	۲۰.۲	۲۴.۰	۲۸.۲	۳۱.۱	۳۵.۰	۴.۰	۱۰.۰	۱۷.۵	۲۵.۰
۳۰.۰	***۲۰.۰	***۲۰.۰	***۳۰.۰	۳۵.۰	۳۰.۰	***۳۰.۰	۲۰.۰	***۲۰.۰	***۲۰.۰
۰.۹۳	۰.۹۷	۰.۸۷	۱.۰۶	۱.۰۲	۰.۶۶	۰.۷۸	۰.۸۱	۱.۰۰	۰.۹۳
۱.۹۹	۹.۹	۱.۰۰	۴.۰	۱.۹	۲.۰	۸.۰	۴.۰	۴.۰	۲.۰
هر دو									
۷.۳	۱۰.۱	۴.۵	۱۱.۴	۱۰.۳	۱۲.۵	۲.۵	۶.۳	۱۳.۸	۲.۵
۳۲.۱	۳۲.۲	۳۴.۰	۲۶.۶	۳۳.۳	۲۰.۰	۱۵.۰	۳۷.۵	۳۶.۳	۳۳.۵
۳۶.۳	۳۶.۷	۳۶.۰	۳۵.۴	۳۵.۶	۴۵.۰	۳۷.۵	۴۶.۳	۳۱.۳	۲۵.۰
۳۲.۳	۲۱.۱	۲۵.۵	۲۶.۶	۳۰.۸	۲۲.۵	۴۵.۰	۱۰.۰	۲۸.۸	۱۷.۵
۳۰.۰	۳۰.۰	۳۰.۰	***۳۰.۰	۳۰.۰	۳۰.۰	۳۰.۰	۳۰.۰	***۳۰.۰	***۳۰.۰
۰.۸۹	۰.۹۲	۰.۸۶	۰.۹۷	۱.۰۱	۰.۹۵	۰.۸۱	۰.۷۶	۱.۰۴	۰.۹۶
۳.۹۹	۱۹.۹	۲.۰۰	۸.۰	۴.۰	۴.۰	۴.۰	۸.۰	۸.۰	۴.۰

پادداشت ها: (۱) از تست یو-من-وینتی برای مقایسه پاسخ دهندگان بزرگسال و جوان استفاده شده است: (ب) از تست ایچ کروسکال-والیس برای مقایسه ولایات استفاده شده است: ***>Sig<۰.۰۰۱> Sig>۰.۰۵> Sig>۰.۱۰>

جدول ۱۵-۴ ب- عقیده پاسخ دهندگان درباره این دیدگاه که «لت و کوب زن از سوی همسرش قابل قبول است» بر اساس ولایت، سطح تحصیلات و جنس

مردان	همه ولایات			تخار			ننگرهار (ب)			کابل			بامیان (ب)		
	مجموع	دانشگاه	لیسه	مجموع	دانشگاه	لیسه	مجموع	دانشگاه	لیسه	مجموع	دانشگاه	لیسه	مجموع	دانشگاه	لیسه
۴۶	۲۳	۷۷	۵۰	۱۱۱	۵۴	۱۰۰	۹۱	-	۱۳	-	۳۱	-	۷۷	۲۰۰	-
۳۴,۲	۳۹,۵	۳۹,۷	۳۰,۰	۱۶,۷	۲۷,۰	۴۰,۰	۲۷,۳	۳۰,۰	۴۲,۵	۵۰,۰	۴۶,۹	۳۳,۳	۳۳,۳	۲۰,۰	۶۶,۷
۳۷,۸	۳۴,۹	۳۹,۷	۳۰,۰	۵۵,۶	۳۲,۴	۲۰,۰	۵۴,۵	۲۰,۰	۴۶,۳	۳۷,۵	۴۳,۸	۵۲,۴	۲۰,۵	۳۳,۳	-
۳۳,۵	۳۳,۳	۱۷,۹	۳۵,۰	۱۶,۷	۳۵,۱	۳۰,۰	۹,۱	۶۰,۰	۱۰,۰	۱۴,۳	۶,۳	۱۲,۵	۲۸,۵	۲۶,۷	۳۳,۳
۳,۰	۳,۰	۳,۰	۳,۰	۳,۰	۳,۰	۲,۵	۳,۰	۴,۰	۳,۰	۲,۵	۲,۵	۲,۵	۳,۰	۳,۰	۲,۰
۰,۹	۰,۸	۰,۹	۰,۹	۰,۹	۰,۹	۱,۱	۰,۸	۰,۹	۰,۷	۰,۷	۰,۷	۰,۷	۱,۰	۱,۱	۱,۲
۱۹,۶	۴۳	۷۸	۲۰	۱۸	۳۷	۱۰	۱۱	۵	۸۰	۲۱	۳۳	۸	۳۹	۱۵	۳
۱۰,۱	۲۷,۳	۱۸,۹	۲۱,۴	۵,۶	۳۳,۳	-	-	-	۷,۵	۱۰,۰	۱۶,۷	۱۲,۳	۲۰,۰	۲۵,۰	-
۳۲,۷	۴۵,۵	۳۲,۳	۲۱,۴	۱۶,۷	۱۰,۰	-	-	۳۳,۳	۴۲,۵	۶۰,۰	۲۵,۰	۵۲,۳	۴۰,۰	۳۳,۳	۱۰۰,۰
۳۵,۲	۲۲,۷	۳۳,۴	۴۲,۹	۲۷,۸	۴۵,۰	۵۰,۰	-	۱۶,۷	۴۰,۰	۳۳,۳	۳۳,۳	۲۰,۰	۲۲,۵	۲۵,۰	-
۲۲,۱	۴,۵	۲۴,۳	۱۴,۳	۵۰,۰	۴۵,۰	۵۰,۰	۵۰,۰	۵۰,۰	۱۰,۰	۱۰,۰	۲۵,۰	۱۳,۳	۱۷,۵	۱۲,۵	-
۳,۰	***۲,۰	***۳,۰	***۲,۰	***۳,۵	***۳,۰	۳,۵	۴,۰	۳,۵	***۳,۵	۲,۰	۳,۰	۲,۰	***۳,۰	۲,۰	۲,۰
۰,۹	۰,۸	۱,۱	۱,۰	۰,۹	۰,۷	۰,۷	۰,۰	۱,۰	۰,۸	۰,۶	۱,۱	۰,۹	۱,۰	۱,۰	۰,۹
۲۰,۰	۲۲	۳۸	۱۵	۱۸	۴۰	۲	۳	۶	۸۰	۲۱	۱۲	۱۵	۴۰	۸	۱
۷,۳	۱۰,۸	۱۱,۳	۹,۱	۸,۳	۲,۶	۸,۳	۷,۱	-	۴,۴	۳,۲	۶,۸	۸,۷	۱۲,۹	۲۱,۷	-
۳۳,۴	۴۱,۵	۳۱,۳	۲۶,۵	۱۶,۷	۱۸,۲	۳۳,۳	۲۱,۴	۳۷,۳	۴۲,۵	۴۱,۹	۴۰,۹	۵۲,۳	۳۶,۷	۲۶,۱	۷۵,۰
۳۶,۵	۳۰,۸	۳۷,۴	۳۵,۳	۴۱,۷	۳۹,۰	۲۵,۰	۴۲,۹	۱۸,۲	۴۳,۱	۴۵,۲	۴۰,۹	۲۶,۱	۲۱,۵	۳۰,۴	-
۳۲,۸	۱۶,۹	۲۰,۰	۲۶,۵	۳۳,۳	۴۰,۳	۳۳,۳	۲۸,۶	۵۴,۵	۱۰,۰	۹,۷	۱۱,۴	۱۳,۰	۲۷,۸	۲۱,۷	۲۵,۰
۳,۰	***۲,۰	***۳,۰	***۲,۰	***۳,۰	***۳,۰	۳,۰	۳,۰	۴,۰	***۳,۰	۳,۰	۳,۰	۲,۰	***۳,۰	۳,۰	۲,۰
۰,۹	۰,۹	۰,۹	۱,۰	۰,۹	۰,۸	۱,۰	۰,۹	۰,۹	۰,۷	۰,۷	۰,۸	۰,۸	۱,۰	۱,۱	۱,۰
۲۹,۶	۶۵	۱۱۶	۳۵	۳۶	۷۷	۱۲	۱۴	۱۱	۱۶۰	۳۱	۴۴	۲۲	۷۹	۲۳	۴
۲,۰	۲,۰	۲,۰	۲,۰	۲,۰	۲,۰	۲,۰	۲,۰	۲,۰	۲,۰	۲,۰	۲,۰	۲,۰	۲,۰	۲,۰	۲,۰

یادداشت ها: (الف) از تست اچ کروسکال-ولیس برای مقایسه ولایات و نیز سطح تحصیلات استفاده شده است: $Sig < 0.05$; $Sig < 0.01$; $Sig < 0.001$. (ب) به دلیل این که فقط یک گروه/تعداد محدودی از گروه های قومی برای مقایسه وجود دارد نمی توان از تست آماری استفاده کرد.

جدول ۱۵-۴ - عقیده پاسخ دهندگان درباره این دیدگاه که «لت و کوب زن از سوی همسرش قابل قبول است» بر اساس ولایت، قومیت و جنس

مردان	همه ولایات			ننگرهار			کابل			بامیان				
	مجموع	سایرین	هزاره	پشتون	تاجیک	مجموع	پشتون	مجموع	سایرین	پشتون	تاجیک	مجموع	هزاره	تاجیک
عدم موافقت جدی	۴.۵	-	۷.۵	۳۳.۱	-	۵.۰	۱.۳	-	-	۱.۷	۷.۵	۷.۵	-	-
عدم موافقت	۳۳.۵	۱۰.۵	۳۳.۵	۶۱.۵	-	۲۵.۰	۳۲.۵	-	-	۴۴.۱	۳۳.۵	۳۳.۵	-	-
موافقت	۳۷.۵	۶۳.۲	۲۰.۰	۱۵.۴	۴۶.۲	۳۲.۵	۴۶.۳	۶۰.۰	۶۰.۰	۴۵.۸	۲۰.۰	۲۰.۰	-	-
موافقت جدی	۱۴.۵	۲۶.۳	۴۰.۰	-	۵۳.۸	۳۷.۵	۱۰.۰	۴۰.۰	۴۰.۰	۸.۵	۴۰.۰	۴۰.۰	-	-
میانہ (X)	۳.۰	۳.۰	۳.۰	***۲.۰	***۴.۰	***۳.۰	***۳.۰	***۳.۰	***۳.۰	***۳.۵	***۳.۰	***۳.۰	-	-
انحراف معیار	۰.۹	۰.۶	۰.۹	۰.۶	۰.۵	۰.۹	۰.۷	۰.۵	۰.۵	۰.۷	۱.۰	۱.۰	-	-
حجم نمونه	۲۰۰	۱۹	۴۰	۱۳	۱۳	۴۰	۸۰	۵	۱۶	۵۹	۴۰	۴۰	-	-
زنان	۱۰.۱	۲۰.۰	۲۰.۵	۲۵.۰	-	-	۷.۵	-	-	۶.۷	۲۰.۰	۲۰.۵	-	-
عدم موافقت جدی	۳۳.۷	۳۰.۰	۴۱.۰	۶۲.۵	۶.۳	۱۰.۰	۴۲.۵	۲۰.۰	۲۶.۷	۴۸.۳	۴۰.۰	۴۱.۰	-	-
عدم موافقت	۳۵.۲	۲۰.۰	۳۳.۱	۱۲.۵	۵۰.۰	۴۵.۰	۴۰.۰	۴۰.۰	۶۰.۰	۳۵.۰	۳۳.۵	۳۳.۱	-	-
موافقت	۳۳.۱	۳۰.۰	۱۵.۴	-	۳۳.۸	۴۵.۰	۱۰.۰	۴۰.۰	۶.۷	۸۱.۳	۱۷.۵	۱۵.۴	۱۰۰.۰	۱۰۰.۰
موافقت جدی	۲.۰	***۳.۵	***۲.۰	***۲.۰	***۴.۰	***۲.۰	***۳.۵	***۳.۰	***۲.۰	***۲.۰	***۲.۰	۲.۰	۴.۰	۴.۰
میانہ (X)	۰.۹	۱.۱	۱.۰	۰.۶	۰.۶	۰.۷	۰.۸	۰.۸	۰.۷	۰.۸	۱.۰	۱.۰	-	-
انحراف معیار	۲۰۰	۳۱	۳۹	۸	۱۶	۴۰	۸۰	۵	۱۵	۶۰	۴۰	۳۹	۱	۱
حجم نمونه	۷.۳	۱۰.۳	۱۳.۹	۳۳.۸	-	۲.۵	۴.۴	-	-	۵.۰	۱۳.۸	۱۳.۹	-	-
عدم موافقت جدی	۳۳.۱	۲۰.۵	۳۶.۷	۶۱.۹	۲.۴	۱۷.۵	۴۲.۵	۱۰.۰	۳۸.۷	۴۶.۲	۳۶.۳	۳۶.۷	-	-
عدم موافقت	۳۶.۳	۴۱.۰	۳۱.۵	۱۴.۳	۴۸.۳	۳۸.۸	۴۳.۱	۵۰.۰	۵۱.۶	۴۰.۳	۲۱.۳	۲۱.۵	-	-
موافقت	۳۳.۳	۲۸.۲	۳۷.۸	-	۴۸.۳	۴۱.۳	۱۰.۰	۴۰.۰	۶.۵	۸۱.۴	۲۸.۸	۲۷.۸	۱۰۰.۰	۱۰۰.۰
موافقت جدی	۳.۰	۳.۰	۲.۰	***۲.۰	***۴.۰	***۳.۰	***۳.۰	***۳.۰	***۳.۰	***۲.۰	***۲.۰	۲.۰	۴.۰	۴.۰
میانہ (X)	۰.۹	۱.۰	۱.۰	۰.۶	۰.۶	۰.۸	۰.۷	۰.۷	۰.۷	۰.۷	۱.۰	۱.۰	-	-
انحراف معیار	۴۰۰	۴۰	۷۹	۲۱	۲۹	۸۰	۱۶۰	۱۰	۳۱	۱۱۹	۸۰	۷۹	۱	۱
حجم نمونه	۷.۳	۱۰.۳	۱۳.۹	۳۳.۸	-	۲.۵	۴.۴	-	-	۵.۰	۱۳.۸	۱۳.۹	-	-
عدم موافقت جدی	۳۳.۱	۲۰.۵	۳۶.۷	۶۱.۹	۲.۴	۱۷.۵	۴۲.۵	۱۰.۰	۳۸.۷	۴۶.۲	۳۶.۳	۳۶.۷	-	-
عدم موافقت	۳۶.۳	۴۱.۰	۳۱.۵	۱۴.۳	۴۸.۳	۳۸.۸	۴۳.۱	۵۰.۰	۵۱.۶	۴۰.۳	۲۱.۳	۲۱.۵	-	-
موافقت	۳۳.۳	۲۸.۲	۳۷.۸	-	۴۸.۳	۴۱.۳	۱۰.۰	۴۰.۰	۶.۵	۸۱.۴	۲۸.۸	۲۷.۸	۱۰۰.۰	۱۰۰.۰
موافقت جدی	۳.۰	۳.۰	۲.۰	***۲.۰	***۴.۰	***۳.۰	***۳.۰	***۳.۰	***۳.۰	***۲.۰	***۲.۰	۲.۰	۴.۰	۴.۰
میانہ (X)	۰.۹	۱.۰	۱.۰	۰.۶	۰.۶	۰.۸	۰.۷	۰.۷	۰.۷	۰.۷	۱.۰	۱.۰	-	-
انحراف معیار	۴۰۰	۴۰	۷۹	۲۱	۲۹	۸۰	۱۶۰	۱۰	۳۱	۱۱۹	۸۰	۷۹	۱	۱
حجم نمونه	۷.۳	۱۰.۳	۱۳.۹	۳۳.۸	-	۲.۵	۴.۴	-	-	۵.۰	۱۳.۸	۱۳.۹	-	-
عدم موافقت جدی	۳۳.۱	۲۰.۵	۳۶.۷	۶۱.۹	۲.۴	۱۷.۵	۴۲.۵	۱۰.۰	۳۸.۷	۴۶.۲	۳۶.۳	۳۶.۷	-	-
عدم موافقت	۳۶.۳	۴۱.۰	۳۱.۵	۱۴.۳	۴۸.۳	۳۸.۸	۴۳.۱	۵۰.۰	۵۱.۶	۴۰.۳	۲۱.۳	۲۱.۵	-	-
موافقت	۳۳.۳	۲۸.۲	۳۷.۸	-	۴۸.۳	۴۱.۳	۱۰.۰	۴۰.۰	۶.۵	۸۱.۴	۲۸.۸	۲۷.۸	۱۰۰.۰	۱۰۰.۰
موافقت جدی	۳.۰	۳.۰	۲.۰	***۲.۰	***۴.۰	***۳.۰	***۳.۰	***۳.۰	***۳.۰	***۲.۰	***۲.۰	۲.۰	۴.۰	۴.۰
میانہ (X)	۰.۹	۱.۰	۱.۰	۰.۶	۰.۶	۰.۸	۰.۷	۰.۷	۰.۷	۰.۷	۱.۰	۱.۰	-	-
انحراف معیار	۴۰۰	۴۰	۷۹	۲۱	۲۹	۸۰	۱۶۰	۱۰	۳۱	۱۱۹	۸۰	۷۹	۱	۱

یادداشت ها: (الف) از تست اچ کروسکال-والیس برای مقایسه ولایات و نیز قومیت استفاده شده است: *** $\text{Sig} < 0.001$; ** $\text{Sig} < 0.01$; * $\text{Sig} < 0.05$; (ب) به دلیل این که فقط یک گروه تعداد محدودی از گروه های قومی برای مقایسه وجود دارد، نمی توان از تست آماری استفاده کرد.

جدول ۱۶-۴ الف- عقیده پاسخ دهندگان درباره این دیدگاه که «مرد درخانه باید خشن بوده و سخت و پرخاشگرانه رفتار نماید» بر اساس ولایت، سن و جنس

مردان	همه ولایات			تخار			ننگرهار			کابل			بامیان		
	هر دو	بزرگسال	هر دو	بزرگسال	هر دو	بزرگسال	هر دو	بزرگسال	هر دو	بزرگسال	هر دو	بزرگسال	هر دو	بزرگسال	بزرگسال
عدم موافقت جدی	۲۴۶	۲۸۳	۴۵۰	۵۰۰	۴۰۰	۱۰۰	۵۰	۱۵۰	۱۰۰	۱۳۵	۷۵	۴۸۷	۶۳۲	۳۵۰	۲۵۰
عدم موافقت	۴۷۷	۵۱۵	۵۰۰	۴۰۰	۶۰۰	۴۰۰	۵۵۰	۲۵۰	۶۱۳	۶۵۰	۵۷۵	۲۵۶	۳۱۶	۲۰۰	۲۰۰
موافقت	۱۲۰	۱۰۰	۲۵	۵۰	-	۵۰	۵۰	۵۰	۳۱۳	۱۷۵	۲۵۰	۱۰۳	۵۳	۱۵۰	۱۵۰
موافقت جدی	۱۵۶	۱۰۰	۲۵	۵۰	-	۴۵۰	۳۵۰	۵۵۰	۷۵	۵۰	۱۰۰	۱۵۴	-	۳۰۰	۳۰۰
میانۀ (X̄)	۲۰۰	۲۰۰	۲۰۰	۲۰۰	۲۰۰	۲۰۰	۲۰۰	۲۰۰	۲۰۰	۲۰۰	۲۰۰	۲۰۰	۲۰۰	۲۰۰	۲۰۰
انحراف معیار	۰.۹۸	۰.۸۹	۰.۶۷	۰.۸۱	۰.۵۰	۰.۷۴	۰.۷۵	۰.۶۷	۰.۸۱	۰.۷۰	۰.۷۷	۱.۱۱	۰.۶۱	۱.۲۷	۰.۹۳
حجم نمونه	۲۰۰	۹۹	۴۰	۲۰	۲۰	۴۰	۲۰	۲۰	۸۰	۴۰	۴۰	۳۹	۱۹	۲۰	۲۰
زنان	۱۹۵	۲۳۰	۶۵۰	۶۰۰	۷۰۰	-	-	-	۸۸	۱۵۰	۲۵	۱۵۰	۲۵۰	۵۰	۵۰
عدم موافقت جدی	۳۸۵	۳۳۰	۳۰۰	۴۰۰	۲۰۰	۳۳۵	۵۰۰	۱۵۰	۳۸۸	۳۵۰	۴۲۵	۵۲۵	۵۵۰	۵۰۰	۵۰۰
عدم موافقت	۲۸۵	۲۶۰	۲۵	-	۵۰	۴۵۰	۲۵۰	۵۵۰	۴۱۳	۴۵۰	۳۷۵	۱۲۵	۵۰	۲۰۰	۲۰۰
موافقت	۱۳۵	۸۰	۲۵	-	۵۰	۲۲۵	۱۵۰	۳۰۰	۱۱۳	۵۰	۱۷۵	۲۰۰	۱۵۰	۲۵۰	۲۵۰
موافقت جدی	۲۰۰	۲۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۲۵۰	۲۵۰	۳۰۰	۲۰۰	۲۵۰	۳۰۰	۲۰۰	۲۰۰	۲۰۰	۲۰۰
میانۀ (X̄)	۰.۹۵	۰.۸۸	۰.۶۸	۰.۵۰	۰.۸۳	۰.۷۴	۰.۷۵	۰.۶۷	۰.۸۱	۰.۸۱	۰.۷۹	۰.۹۸	۰.۹۷	۰.۹۳	۰.۹۳
انحراف معیار	۲۰۰	۱۰۰	۴۰	۲۰	۲۰	۴۰	۲۰	۲۰	۸۰	۴۰	۴۰	۴۰	۲۰	۲۰	۲۰
حجم نمونه	۳۹۹	۱۹۹	۸۰	۴۰	۴۰	۸۰	۴۰	۴۰	۱۶۰	۸۰	۸۰	۷۹	۳۹	۴۰	۴۰
هر دو	۲۲۰	۲۵۶	۵۵۰	۵۵۰	۵۵۰	۵۰	۲۵	۷۵	۹۴	۱۳۸	۵۰	۳۱۶	۴۳۶	۲۰۰	۲۰۰
عدم موافقت جدی	۴۲۰	۴۷۲	۴۰۰	۴۰۰	۴۰۰	۳۶۳	۵۲۵	۲۰۰	۵۰۰	۵۰۰	۵۰۰	۳۹۱	۳۳۶	۳۵۰	۳۵۰
عدم موافقت	۲۰۳	۱۸۱	۲۵	۲۵	۲۵	۲۵۰	۲۰۰	۳۰۰	۳۱۳	۳۱۳	۳۱۳	۱۱۴	۵۱	۱۷۵	۱۷۵
موافقت	۱۴۵	۹۰	۲۵	۲۵	۲۵	۳۳۸	۲۵۰	۴۲۵	۹۴	۵۰	۱۳۸	۱۷۷	۷۷	۲۷۵	۲۷۵
موافقت جدی	۲۰۰	۲۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۲۵۰	۲۵۰	۳۰۰	۲۰۰	۲۰۰	۲۰۰	۲۰۰	۲۰۰	۲۰۰	۲۰۰
میانۀ (X̄)	۰.۹۷	۰.۸۹	۰.۶۷	۰.۶۸	۰.۶۸	۰.۵۵	۰.۸۹	۰.۹۷	۰.۷۹	۰.۷۶	۰.۷۹	۱.۰۶	۰.۸۷	۱.۱۱	۱.۱۱
انحراف معیار	۳۹۹	۱۹۹	۸۰	۴۰	۴۰	۸۰	۴۰	۴۰	۱۶۰	۸۰	۸۰	۷۹	۳۹	۴۰	۴۰

یادداشت ها: (۱) از تست یو-مان-ویشی برای مقایسه پاسخ دهندگان بزرگسال و جوان استفاده شده است؛ (ب) از تست اچ کروسکال-والیس برای مقایسه ولایات استفاده شده است؛ *** $Sig < 0.001$ ؛ ** $Sig < 0.01$ ؛ * $Sig < 0.05$ ؛ $Sig > 0.10$

جدول ۱۶-۴ ج - عقیده پاسخ دهندگان درباره این دیدگاه که «مرد در خانه باید خشن بوده و سخت و پر خاشگرانه رفتار نماید» بر اساس ولایت، قومیت و جنس

مردان	همه ولایات			تخار			ننگرهار			کابل			بامیان			تاجیک
	مجموع	سایرین	هزاره	پشتون	تاجیک	سایرین	مجموع	پشتون	تاجیک	مجموع	سایرین	پشتون	تاجیک	مجموع	هزاره	
۲۴۶	۲۸۶	۴۸۷	۲۰۳	۱۲۵	۴۵۰	۵۰۰	۷۶۹	۷۷	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۲۶	۴۸۷	۴۸۷	-	-
۴۷۷	۴۲۱	۲۵۶	۴۴۹	۶۳۹	۵۰۰	۳۲۹	۱۵۴	۹۲۳	۴۰۰	۶۱۳	۸۱۳	۵۷۶	۲۵۶	۲۵۶	-	-
۱۲۱	۱۵۸	۱۰۳	۵۸	۱۸۱	۲۵	-	۷۷	-	۵۰	۳۱۳	۶۰	۲۲۰	۱۰۳	۱۰۳	-	-
۱۵۶	۵۳	۱۵۴	۳۹۰	۵۶	۲۵	۷۱	-	-	۴۵۰	۷۵	۱۲۵	۶۸	۱۵۴	۱۵۴	-	-
۲۰	***۲۰	***۲۰	***۲۰	***۲۰	***۲۰	***۱۵	***۱۰	***۲۰	۲۵	***۲۰	۲۵	۲۰	***۲۰	۲۰	۲۰	۲۰
۱۰	۰۹	۱۱	۱۱	۰۷	۰۷	۰۸	۰۶	۰۳	۱۱	۰۷	۰۷	۰۸	۱۱	۱۱	۱۱	۱۱
۲۰۰	۱۹	۴۰	۶۹	۷۲	۴۰	۱۴	۱۳	۱۳	۴۰	۸۰	۱۶	۵۹	۴۰	۴۰	۴۰	۴۰
زنان																
۱۹۵	۲۸۶	۱۵۴	۱۱۱	۲۶۰	۶۵۰	۳۷۵	۷۵۰	۸۷۵	-	۸۸	-	۶۷	۱۵۰	۱۵۰	-	-
۳۸۵	۶۱۹	۵۲۸	۳۱۷	۲۹۹	۳۰۰	۵۶۳	۲۵۰	۶۳	۳۲۵	۳۸۸	۸۰۰	۳۳۳	۵۲۵	۵۳۸	-	-
۲۸۵	۹۵	۱۲۸	۴۱۳	۳۱۲	۲۵	۶۳	-	-	۴۵۰	۴۱۳	۲۰۰	۵۳۳	۱۲۵	۱۲۸	-	-
۱۳۵	-	۱۷۹	۱۵۹	۱۳۰	۲۵	-	-	۶۳	۳۲۵	۱۱۳	-	۶۷	۲۰۰	۱۷۹	۱۰۰۰	۱۰۰۰
۲۰	***۲۰	***۲۰	***۳۰	***۲۰	۱۰	***۲۰	***۱۰	***۱۰	۳۰	۳۰	۳۰	۳۰	۲۰	۲۰	۴۰	۴۰
۰۹	۰۶	۱۰	۰۹	۱۰	۰۷	۰۶	۰۵	۰۸	۰۷	۰۸	۰۴	۰۹	۱۰	۱۰	۱۰	۱۰
۲۰۰	۲۱	۳۹	۶۳	۷۷	۴۰	۱۶	۸	۱۶	۴۰	۸۰	۱۵	۶۰	۴۰	۳۹	۱	۱
همه دو																
۳۲۱	۳۲۵	۳۲۱	۱۵۹	۱۹۵	۵۵۰	۴۳۳	۷۶۲	۵۱۷	۵۰	۹۴	-	۳۲	۳۱۶	۳۲۱	-	-
۴۲۱	۵۲۵	۳۹۷	۳۸۶	۴۶۳	۴۰۰	۵۰۰	۱۹۰	۴۴۸	۳۶۳	۵۰۰	۶۰۰	۵۸۱	۳۹۲	۳۹۷	-	-
۲۰۳	۱۲۵	۱۱۵	۲۲۷	۲۴۸	۲۵	۳۲	۴۸	-	۲۵۰	۳۱۳	۴۰۰	۳۹۰	۱۱۴	۱۱۵	-	-
۱۴۵	۲۵	۱۶۷	۲۲۷	۹۴	۲۵	۳۲	-	۳۴	۳۳۸	۹۴	-	۹۷	۱۷۷	۱۶۷	۱۰۰۰	۱۰۰۰
۲۰	***۲۰	***۲۰	***۲۰	***۲۰	***۱۰	***۲۰	***۱۰	***۱۰	۳۰	***۲۰	۲۰	۲۰	***۲۰	۲۰	۴۰	۴۰
۱۰	۰۷	۱۰	۱۰	۰۹	۰۷	۰۷	۰۶	۰۷	۰۹	۰۸	۰۵	۰۷	۱۰	۱۰	۱۰	۱۰
۴۰۰	۴۰	۷۹	۱۳۳	۱۴۹	۸۰	۳۰	۲۱	۲۹	۸۰	۱۶۰	۱۰	۱۱۹	۸۰	۷۹	۱	۱

یادداشت ها: (الف) از تست اچ کروسکال-والیس برای مقایسه ولایات و نیز قومیت استفاده شده است؛ ***>Sig < ۰,۰۰۱؛ **>Sig < ۰,۰۱؛ *>Sig < ۰,۰۵؛ >Sig < ۰,۱۰. (ب) به دلیل این که فقط یک گروه/تعداد محدودی از گروه های قومی برای مقایسه وجود دارد، نمی توان از تست آماری استفاده کرد.

ماخذ

- Afghanistan Human Rights & Democracy Organization (AHRDO). "Women in the Eyes of Men: Tackling the Structural Roots of Women's Problems in Afghanistan." Kabul: Afghanistan Human Rights & Democracy Organization (AHRDO), 2015. Retrieved from <http://goo.gl/hGK2IL> (Accessed 14 March 2015).
- Angarola, Anne, Steven E. Steiner, and Shannon Zimmerman. "Engaging Men in Women's Rights and Empowerment in South Asia and the Middle East." Washington D.C.: United States Institute of Peace (USIP), 2013. Retrieved from <http://goo.gl/lg48pc> (Accessed 12 January 2014).
- Azarbaijani-Moghaddam, Sippi. "Manly Honor and the Gendered Male in Afghanistan." Chap. V. In *Viewpoints Special Edition. Afghanistan 1979-2009: In the Grip of Conflict*, 184-87. Washington, D.C.: The Middle East Institute, 2009. Retrieved from <http://goo.gl/EdAq3T> (Accessed 19 June 2014).
- . "A Study of Gender Equity through the National Solidarity Programme's Community Development Councils." Kabul: Danish Committee for Aid to Afghan Refugees (DACAAR), 2010. Retrieved from <http://goo.gl/eGKzED> (Accessed 10 January 2014).
- Bahri, Javed. "Western Gender Policies in Afghanistan: Failing Women and Provoking Men." *Gender, Technology and Development* 18, no. 2 (July 1, 2014): 163-85.
- Baldry, Anna Costanza, Stefano Pagliaro, and Cesare Porcaro. "The Rule of Law at Time of Masculine Honor: Afghan Police Attitudes and Intimate Partner Violence." *Group Processes & Intergroup Relations* 16, no. 3 (2013): 363-74.
- Bhatty, Zarina. "Gender Socialization South Asia." In *Encyclopedia of Women and Islamic Cultures: Family, Law and Politics*, edited by Suad Joseph and Afsaneh Najmabadi, 202-04. Leiden; Boston, MA: Brill, 2005.
- Bowker, Lee H. *Beating Wife-Beating*. Lexington, MA: Lexington Books, 1983.
- Brannon, Robert. "The Male Sex Role: Our Culture's Blueprint of Manhood and What It's Done for Us Lately." In *The Forty-Nine Percent Majority: The Male Sex Role*, edited by D. S. David and R. Brannon, 1-45. Reading, MA: Addison Wesley, 1976.
- British & Irish Agencies Afghanistan Group (BAAG). "Getting It Right: Examining Gender Programming in Afghanistan." London: British & Irish Agencies Afghanistan Group (BAAG), 2014. Retrieved from <http://goo.gl/BocyZB> (Accessed 29 July 2015).
- Caldwell, John C. *Theory of Fertility Decline. Population and Social Structure*. London; New York: Academic Press, 1982.
- Canfield, Robert L. "Efficacy and Hierarchy: Practices in Afghanistan as an Example." Chap. IV In *Ethnicity, Authority, and Power in Central Asia New Games Great and Small*, edited by Robert L. Canfield and Gabriele Rasuly-Palczek, 196-247. New York: Routledge, 2011.
- Carroll, Bret E. [Ed.]. *American Masculinities : A Historical Encyclopedia*. Thousand Oaks, CA: Sage Publications, 2003.
- Checchi and Company Consulting. "Engaging Men in Women's Empowerment and Rights Achievement: An Explorative Study." Kabul: USAID, Mission to Afghanistan, 2014. Retrieved from <http://goo.gl/1kqIYT> (Accessed 10 June 2014).
- Chopra, Radhika. "History, South Asia." In *International Encyclopedia of Men and Masculinities*, edited by Michael Flood, Judith Kegan Gardiner, Bob Pease and Keith Pringle, 299-301. London; New York: Routledge, 2007.
- Chopra, Radhika, Chaitali Dasgupta, and Mandeep K. Janeja. "Understanding Masculinity." *Economic and Political Weekly* 35, no. 19 (2000): 1607-09.

Connell, R. W. "The Big Picture: Masculinities in Recent World History." *Theory and Society* 22, no. 5 (1993): 597-623.

———. "Masculinities and Globalization." *Men and Masculinities* 1, no. 1 (1998): 3-23.

———. "The Role of Men and Boys in Achieving Gender Equality." In *The Role of Men and Boys in Achieving Gender Equality*, Expert Group Meeting. Brasilia, Brazil: DAW in collaboration with ILO and UNAIDS, 2003. Retrieved from <http://goo.gl/QFM759> (Accessed 5 May 2014).

———. "Teaching the Boys: New Research on Masculinity, and Gender Strategies for Schools." *The Teachers College Record* 98, no. 2 (1996): 206-35. Retrieved from <http://goo.gl/Ta0on9> (Accessed 26 September 2015).

———. "Understanding Men: Gender Sociology and the New International Research on Masculinities." Chap. 2 in *The Sage Handbook of Gender and Education*, edited by Christine Skelton, Becky Francis and Lisa Smulyan, 18-31. London: Sage Publications Ltd, 2009.

Connell, Raewyn. "Introduction Master Builders: Research on Men and Masculinities and Directions for Australian Theory and Practice." *Australian Feminist Studies* 28, no. 75 (2013): 7-13.

Conway-Long, Don. "Gender, Power and Social Change in Morocco." Chap. 3 In *Islamic Masculinities*, edited by Lahoucine Ouzgane, 145-60. London: Zed Books, 2006.

Corey, Gerald, and Marianne Schneider Corey. *I Never Knew I Had a Choice: Explorations in Personal Growth*. 10th ed. Belmont: Brooks/Cole, Cengage Learning, 2014.

Cornwall, Andrea. "Men, Masculinity and 'Gender in Development'." *Gender & Development* 5, no. 2 (1997): 8-13.

Dasgupta, Rohit K, and K Moti Gokulsing. *Masculinity and Its Challenges in India: Essays on Changing Perceptions*. Jefferson, NC: McFarland & Company, Inc., 2014.

Eagly, Alice H. "Gender and Social Influence: A Social Psychological Analysis." *American Psychologist* 38, no. 9 (1983): 971-81.

Flood, Michael. "Involving Men in Efforts to End Violence against Women." *Men and Masculinities* 14, no. 3 (August 1, 2011 2011): 358-77.

———. "Men's Antiviolence Activism and the Construction of Gender-Equitable Masculinities." Chap. 1 In *Alternative Masculinities for a Changing World*, edited by Àngels Carabí and Josep M. Armengol. Global Masculinities Series, 35-50. New York, N Y: Palgrave Macmillan, 2014.

———. "Men and Gender Equality." Chap. 1 In *Engaging Men in Building Gender Equality*, edited by Michael Flood and Richard Howson, 1-31. Newcastle: Cambridge Scholars Press, 2015.

———. "Men, Gender and Development." *Development Bulletin* 64 (2004): 26-30.

———. "Negotiating Gender in Men's Research among Men." In *Men, Masculinities and Methodologies*, edited by Barbara Pini and Bob Pease, 64-76. Houndmills, Basingstoke, Hampshire: Palgrave Macmillan, 2013.

Flood, Michael, Judith Kegan Gardiner, Bob Pease, and Keith Pringle [Eds.]. *International Encyclopedia of Men and Masculinities*. London; New York: Routledge, 2007.

Gagnon, Georgette. "'I Was Sold Twice': Harmful Traditional Practices in Afghanistan." Chap. 12 In *The Unfinished Revolution: Voices from the Global Fight for Women's Rights*, edited by Minky Worden, 139-46. Bristol: Policy Press, 2012.

Gagoomal, Prashina J. "A 'Margin of Appreciation'" for 'Marriages of Appreciation': Reconciling South Asian Adult Arranged Marriages with the Matrimonial Consent Requirement in International Human Rights Law." *The Georgetown Law Journal* 97 (2009): 589-620. Retrieved from <http://goo.gl/7mJT30> (Accessed 8 June 2015)

- . “Province Socio-Demographic and Economic Survey: Highlights.” Kabul: Islamic Republic of Afghanistan Central Statistics Organization (CSO), 2015. Retrieved from <http://goo.gl/Nc74yg> (Accessed 18 September 2015)
- Kamali, Mohammad Hashim. *Shari’ah Law: An Introduction*. Foundations of Islam. Oxford, England: Oneworld Publications, 2008.
- Katz, Marion Holmes. *Women in the Mosque: A History of Legal Thought and Social Practice*. New York: Columbia University Press, 2014.
- Kimmel, Michael. “Masculinities.” In *Men and Masculinities A Social, Cultural, and Historical Encyclopedia*, edited by Michael Kimmel and Amy Aronson, 503-07. Santa Barbara: ABC-CLIO, 2004.
- Kimmel, Michael S, and Amy Aronson [Eds.]. *Men and Masculinities a Social, Cultural, and Historical Encyclopedia*. Santa Barbara, CA: ABC-CLIO, 2004.
- Kimmel, Michael S. “Rethinking Masculinity: New Directions in Research.” In *Changing Men: New Directions in Research on Men and Masculinity*, edited by Michael S. Kimmel, 9-21. Newbury Park, CA: Sage, 1987.
- Kirkwood, Catherine. *Leaving Abusive Partners : From the Scars of Survival to the Wisdom for Change*. London: Newbury Park, CA: SAGE, 1993.
- Mason, Karen Oppenheim, and An-Magritt Jensen. *Gender and Family Change in Industrialized Countries*. Oxford: Clarendon Press, 1995.
- Messner, Michael A. *Politics of Masculinities: Men in Movements*. Gender Lens Series in Sociology. Thousand Oaks, CA: Sage Publications, 1997.
- Mir-Hosseini, Ziba. “Islam and Gender Justice.” In *Voices of Islam: Voices of Change*, edited by Vincent J. Cornell, 85-114. Westport: Praeger Publishers, 2007.
- Monsutti, Alessandro. “Migration as a Rite of Passage: Young Afghans Building Masculinity and Adulthood in Iran.” *Iranian Studies* 40, no. 2 (2007): 167-85.
- Mosawi, SayedMahdi, and Chona R. Echavez. “Challenges of Engaging Afghan Men in Gender Equality (a Case Study in Kabul, Afghanistan).” In American Men’s Studies Association (AMSA) XXIII / International Conference on Masculinities Engaging Men and Boys for Gender Equality. New York, 2015.
- Niaz, Unaiza. “Violence against Women in South Asian Countries.” *Archives of women’s mental health* 6, no. 3 (2003): 173-84. Retrieved from <http://goo.gl/1vP7pZ>, (Accessed 25 September 2015).
- Nijhowne, Diya, and Lauryn Oates. “Living with Violence : A National Report on Domestic Abuse in Afghanistan.” Washington, DC: Global Rights: Partners for Justice, 2008. Retrieved from <http://goo.gl/xbl4MD> (Accessed 21 September 2015).
- Osella, Caroline, and Filippo Osella. “South Asian Masculinities.” In *International Encyclopedia of Men and Masculinities*, edited by Michael Flood, Judith Kegan Gardiner, Bob Pease and Keith Pringle, 577-80. London; New York: Routledge, 2007.
- Paechter, Carrie F. *Being Boys, Being Girls: Learning Masculinities and Femininities*. Maidenhead: Open University Press, 2007.
- Pasupathi, Monisha. “Arranged Marriages What’s Love Got to Do with It?” In *Inside the American Couple: New Thinking/New Challenges*, edited by Marilyn Yalom and Laura L. Carstensen, 211-35. Berkeley, Calif.: University of California Press, 2002.
- Pence, Ellen, Michael Paymar, Tineke Ritmeester, and Melanie Shepard. *Education Groups for Men Who Batter: The Duluth Model*. New York: Springer Pub. Co., 1993.
- Pini, Barbara, and Bob Pease. “Gendering Methodologies in the Study of Men and Masculinities.” In *Men, Masculinities and Methodologies*, edited by Barbara Pini and Bob Pease, 1-25. Basingstoke, UK: Palgrave Macmillan, 2013.

Pleck, Joseph H., and Robert Brannon. "Male Roles and the Male Experience: Introduction." *Journal of Social Issues* 34, no. 1 (1978): 1-4.

Roald, Anne Sofie. *Women in Islam: The Western Experience*. New York, NY: Routledge, 2001.

Roy, Rahul. "The Eyes Are Silent...The Heart Desires to Speak: Exploring Masculinities in South Asia." *Development* 44, no. 3 (2001): 15-20.

———. "When Four Friends Meet." 43 min. New Delhi, India: Rahul Roy, 2000.

Sabo, Donald F, and David Gordon. *Men's Health and Illness : Gender, Power, and the Body*. Research on Men and Masculinities Series, 8. Thousand Oaks, CA: Sage Publications, 1995.

Scambor, Elli, Nadja Bergmann, Katarzyna Wojnicka, Sophia Belghiti-Mahut, Jeff Hearn, Øystein Gullvåg Holter, Marc Gärtner, et al. "Men and Gender Equality: European Insights." *Men and Masculinities* 17, no. 5 (2014): 552-77.

Schofield, Toni, R. W. Connell, Linley Walker, Julian F. Wood, and Dianne L. Butland. "Understanding Men's Health and Illness: A Gender-Relations Approach to Policy, Research, and Practice." *Journal of American College Health* 48, no. 6 (2000): 247-56.

Schultz, T. Paul. *Human Capital Investment in Women and Men: Micro and Macro Evidence of Economic Returns*. Occasional Papers - International Center for Economic Growth, Nr 44. San Francisco: An International Center for Economic Growth Publication, 1994.

Solotaroff, Jennifer L., and Rohini Prabha Pande. *Violence against Women and Girls: Lessons from South Asia*. Washington DC: World Bank Group, 2014.

Tucker, Judith E. *Women, Family, and Gender in Islamic Law*. Cambridge, UK; Cambridge University Press, 2008.

UN Assistance Mission in Afghanistan (UNAMA), and Office of the UN High Commissioner for Human Rights (OHCHR). "Silence Is Violence End the Abuse of Women in Afghanistan." UN Assistance Mission in Afghanistan (UNAMA) 2009. Retrieved from <http://goo.gl/yPUwMA> (Accessed 22 September 2015).

United Nations Development Programme (UNDP) in Nepal. "Nepalese Masculinities and Gender Based Violence." United Nations Development Programme (UNDP) in Nepal, 2014. Retrieved from <http://goo.gl/D0l0rc> (Accessed 12 July 2015)

Wu, Joyce. "From Benevolent Patriarchy to Gender Transformation: A Case Study of Pakistan's "We Can End Violence against Women" Program." Chap. 16 In *Men and Masculinities around the World Transforming Men's Practices* edited by Elisabetta Ruspini, Jeff Hearn, Bob Pease and Keith Pringle, 219-31. New York: Palgrave Macmillan, 2011.

Yalom, Marilyn, and Laura L Carstensen. *Inside the American Couple: New Thinking/New Challenges*. Berkeley, CA: University of California Press, 2002.

پیشنهادات شما

واحد تحقیق و ارزیابی افغانستان علاقمند است از پیشنهادات شما به عنوان استفاده کنندگان منابع تحقیقاتی این سازمان مستفید شود. شما چه خواننده همیشگی انتشارات ما هستید، چه در یکی از سخنرانی‌ها و کارگاه‌های این واحد اشتراک بسته اید، همین طور اگر به تازگی با این سازمان آشنایی یافته یا از کتابخانه آن استفاده کرده اید، نظرات و پیشنهادات شما برای ما بسیار ارزشمند است. نظرات شما به ما کمک می‌کند تا هدف خود را به بهترین شکل تعقیب نموده و یافته‌های کاری خود را به شکل بهتر با خوانندگان نشریات ما به اشتراک بگذاریم. آسانترین راه برای ارایه پیشنهادات استفاده از این ایمیل آدرس میباشد. areu@areu.org.af

همچنان شما می‌توانید به این شماره تماس بگیرید ۰۸ ۵۴۸ ۶۰۸ ۷۹۹ (۰)۹۳ + و هر نظری دارید، با ما در میان بگذارید. اما برخی اطلاعاتی که به ویژه برای ما سودمند هستند عبارتند از:

- چطور از نشریات واحد تحقیق و ارزیابی افغانستان استفاده می‌کنید (مطالعه انتشارات، شرکت در جلسات،...)?
- به چه منظور از پژوهش‌های واحد تحقیق و ارزیابی افغانستان استفاده می‌کنید؟
- به چه شکل انتشارات واحد تحقیق و ارزیابی افغانستان را دریافت می‌کنید؟
- از نسخه الکترونیکی استفاده می‌کنید یا از مجلدات؟
- چگونه این انتشارات می‌توانند اطلاعات را به نحو بهتری ارایه دهند؟
- نظر شما درباره روند پژوهشی و نتایج ما چیست؟
- انتشارات یا رویداد‌های مورد علاقه شما در واحد تحقیق و ارزیابی افغانستان کدام است؟
- به نظر شما ما چه کارهایی را می‌توانیم بهتر انجام دهیم؟
- علاقه، ساحه و موقعیت کاری یا مطالعه شما کدام است؟

نشریات واحد تحقیق و ارزیابی افغانستان

تاریخ	عنوان نشریه	نام نویسنده	دري	پشتو	موضوع تحقیق	نوع نشریه
مارچ ۲۰۱۶	ارتش ملی افغانستان پس از آیساف	انتونیو جیستازی و علی محمد علی			حکومتداری	توضیح نامه
فبروری ۲۰۱۶	اصل در جزییات: اُفت دومدار ننگرهار در خشونت، شورشگری و تولید گسترده مواد مخدر	دیوید منسفیلد			مدیریت منابع طبیعی	خلاصه
فبروری ۲۰۱۶	اقتصاد سیاسی آموزش و ارایه خدمات صحتی در افغانستان	واحد تحقیق و ارزیابی افغانستان			حکومتداری و اقتصاد سیاسی	نشریه تحلیلی
جنوری ۲۰۱۶	کمبود آب خانگی: تغییر نمونه ها برای دریافت واقعیت ها در مورد پایداری دسترسی به آب آشامیدنی در افغانستان	ونست تاماس	✓		چندر	نشریه تحلیلی
جنوری ۲۰۱۶	سوی دیگر نابرابری جنسیتی: مردان و خصوصیات مردانگی در افغانستان	چونا آر. اچاوز، سید مهدی موسوی	✓		چندر	نشریه تحلیلی
نومبر ۲۰۱۵	۹۰ درصد واقعی: صعود و نزول اقتصاد اجاری در افغانستان: قصه های از قندهار	جولیا مینویا و ادم پین			معیشت پایدار	قاعده کاری
اکتوبر ۲۰۱۵	رسیدن به نقطه اوج: فعالیت سیاسی در لیسه های افغانستان	انتونیو جیستازی و علی محمد علی	✓	✓	حکومتداری	نشریه تحلیلی
اکتوبر ۲۰۱۵	فرار از مزرعه های خشک: مهاجرت دهقانان هلمندی در واکنش به بی حاصلی فصل کشت کوکنار	دیوید منسفیلد	✓	✓	مدیریت منابع طبیعی	خلاصه
اکتوبر ۲۰۱۵	یادداشت کوتاه در باره کار ساحوی در ولایت بلخ، می ۲۰۱۵ میلادی کوکنار و معیشت روستایی	پاول فیشتین	✓	✓	مدیریت منابع طبیعی	خلاصه
اکتوبر ۲۰۱۵	زنان و انتخابات: عوامل تسهیل کننده و بازدارنده	اورخلا اشرف نعمت	✓	✓	حکومتداری	پالیسی نامه
سپتمبر ۲۰۱۵	در نظر داشت یافت روستا ها در افغانستان	ادم پین			معیشت پایدار	پالیسی نامه
سپتمبر ۲۰۱۵	خبرنامه تحقیقاتی افغانستان - شماره ۳۲	واحد تحقیق و ارزیابی افغانستان				خبرنامه تحقیقی
جولای ۲۰۱۵	سیاسی سازی مکاتب لیسه افغانستان	انتونیو جیستازی و علی محمد علی			حکومتداری	توضیح نامه
جولای ۲۰۱۵	سیاست و حکومتداری ولایتی در افغانستان: ولایت قندهار	اشلی جکسن			معیشت پایدار	مقاله کاری
می ۲۰۱۵	تفکیک قوا در قانون اساسی افغانستان: یک مطالعه موضوعی	فرید حمیدی و ارونی جیاکودی	✓	✓	حکومتداری	مطالعه موردی
می ۲۰۱۵	شناسایی تفاوت های روستاها در افغانستان: استفاده از تحلیل های چندبعدی برای تشخیص نوعیت روستاها	ادم پین و جورجینا سترج			معیشت پایدار	مقاله کاری
اپریل ۲۰۱۵	خبرنامه تحقیقاتی افغانستان - شماره ۳۱	واحد تحقیق و ارزیابی افغانستان				خبرنامه تحقیقی
اپریل ۲۰۱۵	تفکیک قوا در افغانستان: نظریه و عمل	ارونی جیاکودی	✓	✓	حکومتداری	پالیسی نامه
اپریل ۲۰۱۵	تکامل حقوق بنیادی در افغانستان: ۱۹۲۴-۲۰۰۴	ارونی جیاکودی	✓	✓	حکومتداری	پالیسی نامه
مارچ ۲۰۱۵	ازالف تا یا کتاب رهنما برای کمک به افغانستان نسخه سیزدهم ۲۰۱۵	واحد تحقیق و ارزیابی افغانستان	✓	✓	کتاب	
فبروری ۲۰۱۵	دوران غیر رسمی بازار پیاز در ولایت ننگرهار	جولیا مینویا	✓	✓	معیشت پایدار	پالیسی نامه
فبروری ۲۰۱۵	سیاست و حکومتداری ولایتی در افغانستان: ولایت ننگرهار	اشلی جکسن	✓	✓	معیشت پایدار	پالیسی نامه
فبروری ۲۰۱۵	بازار کار، نابرابری اجتماعی و خیاطان کابل	ادم پین و ریچارد مالت	✓	✓	معیشت پایدار	پالیسی نامه
دسامبر ۲۰۱۴	چرا اطفال به تنهایی سفر می کنند؟ انگیزه های سفر به اروپا و سایر کشورهای صنعتی از منظر اطفال، خانواده ها و جوامع ارسال کننده در افغانستان	چونا آر. اچاوز، جنیفر لین بگاپورو لینه ویلفر داری شکر به آزاد منش افغانستان	✓	✓	مهاجرت ها و شبکه های فراملتی	نشریه تحلیلی
نوامبر ۲۰۱۴	تأثیرات اجتماعی پیاز: دوران غیررسمی مارکیت پیاز در ننگرهار، افغانستان	جولیا مینویا و ادم پین			معیشت پایدار	مقاله کاری
نوامبر ۲۰۱۴	مفضل زنان و رهبری در افغانستان: درسها و پیشنهادات	آریا نجات	✓	✓	چندر	پالیسی نامه
سپتمبر ۲۰۱۴	ناامیدی یا امید؟ کوکنار و معیشت روستایی	پاول فیشتین	✓	✓	مدیریت منابع طبیعی	نشریه ترکیبی
سپتمبر ۲۰۱۴	کنسرسیوم معیشت مصون برنامه های تحقیق افغانستان	چونا آر. اچاوز			معیشت پایدار	بروشور

«سوی دیگر نابرابری جنسیتی: مردان و خصوصیات مردانگی در افغانستان» گامی رو به جلو در مسیری درست است چراکه به شکلی گسترده و همراه با جزئیات، معیارهای جنسیتی را شناسایی می کند که به مردان و زنان زبان می رساند. این اثر، با تمرکز بر موضوع مردانگی و تأثیرات آن بر زنان و خانواده حائز کمال اهمیت است. آن، ضرورت به کارگیری تحلیل اجتماعی و فرهنگی دگرگون گرا را خاطر نشان می سازد جایی که مردان می توانند از تغییر که هم برای خودشان و هم دختران و زنان سودمند است استقبال نمایند. در قدم بعد نویسندگان باید از مردان دعوت کنند به منظور درک واقعیت برابری جنسیتی، مسائل را از دیدگاه تجربه زنان درک نمایند تا از این طریق از ندای زنان برای تغییر استقبال شده و آن، عملی گردد.

پاتریشیا آکرمن (Patricia Ackerman)، رئیس برنامه مطالعات زنان و جنسیت، سیتی کالج نیویورک

«سوی دیگر نابرابری جنسیتی: مردان و خصوصیات مردانگی در افغانستان» نقطه عطف در میان تحقیقات انجام شده است که می تواند موجب ترقی و پیشرفت برابری جنسیتی در افغانستان شود. در سراسر جهان هنگامی که مردان نفع خود را در تغییر ببینند آنها می توانند به عنوان متحدان و حمایتگران فعال برابری جنسیتی نقش ایفا نمایند. با کمک حکومت، نهادهای مدنی، رسانه های جمعی، اعضای اجتماعات محلی و رهبران مذهبی، مراجع ذیربط می توانند یافته های این پژوهش را مورد استفاده قرار داده و کار مهم جنبش حقوق زنان در افغانستان را گسترش دهند تا در نتیجه، همه به کامیابی نائل آیند.

فیبی شریئر (Phoebe Shreiner)، معاون کل مؤسسه بریکترو (Breakthrough) و رئیس دفتر آن در ایالات متحده

این مطالعه جالب که از سوی واحد تحقیق و ارزیابی افغانستان نشر شده، نمونه روشنی از گسترش جهانی مطالعات انتقادی در زمینه مردانگی ها است؛ آن نشان می دهد که تجدید نظر و اصلاح مردسالاری حتی در افغانستان به عنوان یکی از جامعه هایی که بیشترین تفکیک جنسیتی را دارد ممکن و میسر است. در شرایطی که محققان به ندرت با آن روبرو می شوند، سه پژوهشگر انجام دهنده این مطالعه توانسته اند تا خشونت مبتنی بر جنسیت را به چالش کشیده و نشان دهند که چگونه ایفای نقش مردانه در جامعه افغانستان به لحاظ قومیت، سن، سطح تحصیلات و طبقه اجتماعی تفاوت می کند.

دان کانوی-لانگ (Don Conway-Long) استاد، دیپارتمنت انسان شناسی و جامعه شناسی، دانشگاه بوستر

من تمایل دارم تا به این واقعیت ساده اما مهم اذعان نمایم که واحد تحقیق و ارزیابی افغانستان با مطالعه «سوی دیگر سکه جنسیت»، در رفع نابرابری های جنسیتی در افغانستان سهم اساسی گرفته است. این مطالعه به منبع معلوماتی مهم بدل خواهد شد و امید می رود که رهنمودی سودمند برای مداخله ها در رابطه با مردان و زنان باشد.

ریچل پلوئم (Rachel Ploem)، مشاور امور جنسیت و صحت و حقوق جنسی و باروری، بخش برنامه های بین المللی، مؤسسه راتگزر (Rutgers)

این اثر پژوهشی که بسیار به موقع از سوی واحد تحقیق و ارزیابی افغانستان نشر شده، خوانندگان را از نظریه سنتی و متعارف جنسیت که صرفاً به زنان اشاره دارد، فراتر می برد. پسران و مردان نیز موجودات جنسیتی شده هستند که از معیارها، ارزش ها و عنعنات مردسالارانه تغذیه کرده اند. این مطالعه مهم نشان دهنده دنیای مردان یا سوی دیگر نابرابری جنسیتی در افغانستان است؛ پژوهشی که باید همه فعالان برابری جنسیتی و ترویج دهنده عدالت آن را مطالعه نمایند. مردانی که خشن نبوده و به شکل برابر در انجام کارهای خانه سهم گرفته و از اعضای خانواده مراقبت می کنند مردان کم تری نیستند، بلکه مردان بهتری هستند.

جان ریندرز (Jan Reynders) مشاور، پژوهشگر و فعال مستقل در زمینه عدالت جنسیتی؛ عضو کمیته رهبری شبکه سهم ساز مردان (شاخه اروپا)؛ عضو فعال در پلت فرم جنسیت WO=MEN هالند و عضو هیأت مدیره اتحاد بین المللی جنسیت و آب (GWA)

من از کار مهم و بسیار نویدبخشی که واحد تحقیق و ارزیابی افغانستان در مورد مفاهیم مردانگی و تأثیرات آن بر نابرابری جنسیتی و خشونت مبتنی بر جنسیت در افغانستان شروع کرده، قدردانی می نمایم.

م. نظیف شهرانی، استاد انسان شناسی، مطالعات آسیای مرکزی و خاورمیانه، دانشگاه ایندیانا

تحقیق باکیفیت
۱۴ سال

حوزه ۱۰ (شهر نو)، سرک ۵، کوچه ۳،
خانه شماره ۱۴۴ (سمت راست)
کابل، افغانستان
شماره تماس: ۰۰۹۳ (۰) ۷۹۹۶۰۸۵۴۸
ایمیل: publications@areu.org.af
وبسایت: www.areu.org.af

تمام نشرات واحد تحقیق و ارزیابی افغانستان را می توان از صفحه انترنتی این سازمان دریافت نمود.
همچنین نسخه های چاپی برخی از مطالعات این واحد را می توان با مراجعه به این آدرس بدست آورد:

ISBN 978-9936-8044-2-5

